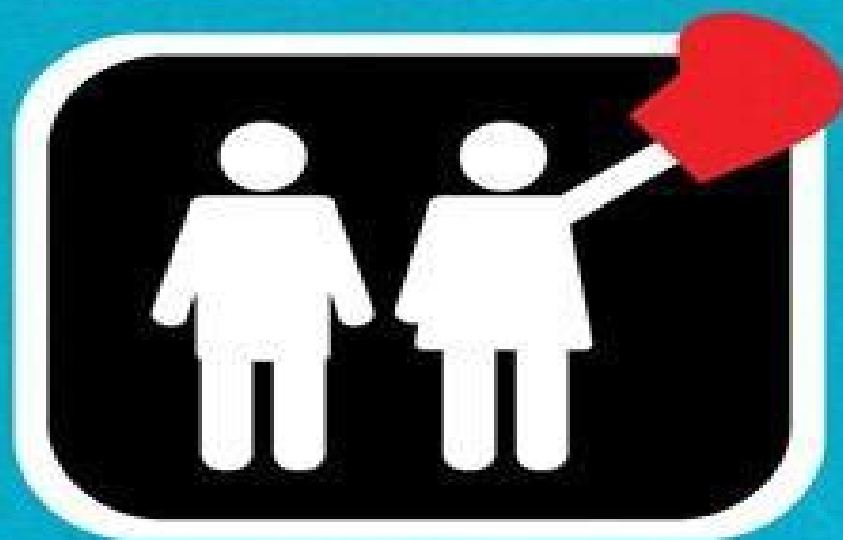

Katarzyna
Grochola

CÁC NGƯỜI KHÁC
BIẾT TAY TÔI!

NHÀ XUẤT BẢN
HỘI NHÀ VĂN

Phần tiếp theo của

XIN CÁCH
ĐÀN ÔNG!

Thông tin sách

Tên sách: **Các người khắc biết tay tôi!**
Nguyên tác: **Ja wam pokażę! (Żaby i Anioły #3)**
Tác giả: **Katarzyna Grochola**
Người dịch: **Lê Bá Thự**
Công ty phát hành: **Nhã Nam**
Nhà xuất bản: **NXB Hội Nhà Văn**
Trọng lượng vận chuyển: **260 grams**
Kích thước: **13 x 20.5 cm**
Số trang: **440**
Ngày xuất bản: **09/2010**
Giá bìa: **77.000đ**
Thể loại: **Tiểu thuyết Lãng mạn - Tâm lý xã hội**

Thông tin ebook

Type+Làm ebook: **thanhbt**
Ngày hoàn thành: **06/07/2014**

Dự án ebook #29 thuộc Tủ sách BOOKBT

Ebook này được thực hiện nhằm chia sẻ cho những bạn không có điều kiện mua sách!
Còn nếu bạn có khả năng hãy mua sách ủng hộ nha!

Giới thiệu sách

Judyta, người đàn bà từng tuyên bố “Xin cách đàn ông!” bây giờ đã đính hôn, và chỉ một bước nữa thôi là giấc mơ về “chàng hoàng tử cưỡi ngựa trắng đến tận nhà” sẽ thành hiện thực. Nhưng trở ngại bỗng xuất hiện: Adam Xanh Lơ - vị hôn phu của cô - chuẩn bị đi Mỹ, đất nước của vô vàn cám dỗ, trong sáu tháng. Làm đám cưới ngay bây giờ hay đợi đến khi anh về là một bài toán khó giải cho cô. Còn Tosia - cô con gái yêu quý - chẳng mấy chốc là đến kỳ thi tốt nghiệp trung học.

Cô bé ngây thơ ngày nào giờ sắp tròn mười tám, biết yêu say đắm, dám nghĩ dám liều, và là nguyên do của vô số hiểu lầm, rắc rối cho mẹ cô. Vẫn giọng văn khôi hài, dí dỏm, nhiều tự trào như trong *Xin cách đàn ông!*, Katarzyna Grochola viết tiếp về những thách thức của số phận vẫn đang chờ đón Judyta, người đàn bà đại diện cho một tầng lớp phụ nữ vừa hiện đại vừa mơ mộng trong các thành phố Ba Lan.

Thông tin tác giả

Katarzyna Grochola sinh ngày 18 tháng Bảy năm 1957 tại Krotoszyn, Ba Lan. Hiện nay ở ngoại ô thủ đô Warszawa, cùng con gái, mấy chú mèo và con chó của mình. Các tác phẩm chính của bà: Xin cách đàn ông! (2001 - Giải thưởng “AS” EMPiK-u), Trái tim trên băng đeo (2002 - Giải thưởng “AS” EMPiK-u), Tôi sẽ cho các người thấy (2004), Tính cách thiêu thân

(2005), Đơn xin yêu (2001), Giấy ủy nhiệm đi tìm hạnh phúc (2003).

Mục lục

Hội chứng tiền kinh nguyệt

Không hé với ai một lời nào!

Rốt cuộc chỉ có hai đứa với nhau

Anh đâu cần phải đi Teneryfa

Ai? Để làm gì?

Thất nghiệp hay được đề bạt?

Chiếc máy thư giãn

Người ngoài hành tinh và thầy bói

Xanh Lơ không quần

Đàn ông có vợ sống lâu hơn?

Bất ngờ tại tay nắm cửa

Đơn thuốc nâng cao tinh thần

Chú không phải là bố cháu!

Hãy để Tosia của tôi được yên!

Tạm biệt, Xanh Lơ

Đàn ông không có xe ô tô hơn ô tô không có đàn ông

Tôi không chán đời

Sinh nhật mười tám tuổi

Chăm lo đàn ông chưa trưởng thành

Không phải đi nghỉ hè

Những lời nói dối nhạy cảm

Phụ huynh bắt đắc dĩ

Bốn bánh xe màu nhiệm

Lễ Giáng sinh sắp đến

Đàn ông tiến hóa

Tôi sẽ không ngủ cùng ti vi

Lễ sinh nhật tại gia

Người châu Âu sành điệu

Vị khách phải gió đêm Giáng sinh

Lẽ ra mình có thể lấy Jedrus làm chồng

Kính thưa tòa soạn

Tôi ăn gì cách đây mười tám năm?

Hỏi lỗi

Kochasz? Không!

Lại làm bảo mẫu?

Khi lên voi, lúc xuống chó

Tội ác trên xe lửa

Thư bạn đọc

Anh quên mất em rồi

Bố mà ở địa vị con

Các người khắc biết tay tôi!

*Tôi xin chân thành tặng Wojtek Eichelberger cuốn sách này, người đã không
ngần ngại động viên tôi viết, thậm chí, thật đáng phục, đã đọc hầu như từng
trang bản thảo.*

Hội chứng tiền kinh nguyệt

Tôi ngồi trong nhà bếp, buồn rầu nhìn qua cửa sổ. Mỗi lần như vậy, những ý nghĩ bất an lại ủa vào tâm trí tôi. Một tờ báo viết, trái đất rồi sẽ ra sao khi thời tiết đang dần nóng lên? Tờ khác lại viết, trái đất rồi sẽ ra sao khi thời tiết ngày càng giá lạnh? Tờ thứ ba bảo rằng, cứ mười ngàn năm lại đến thời kỳ băng hà và thời điểm cuối của chu kỳ mười ngàn năm lần này đang tới rất gần, chẳng biết người ta tính có chính xác không, năm nay hay sang năm nó tới. Thế giới thật khủng khiếp mỗi khi ta ngó vào báo chí. Thời kỳ băng hà ư? Cầu trời để Tosia thi tốt nghiệp trung học phổ thông xong cái đã!

Con Zaraz vào nhà bếp, nó nhảy tót lên bàn, vẽ trêu ngươi. Mặc xác mi, cho mi đi loanh quanh trên mặt bàn, đằng nào thế giới cũng sắp đến ngày tận thế rồi. Lại còn vụ sao Hỏa đang tiến về phía chúng ta với khoảng cách đáng lo ngại. Dừng từ “khoảng cách” có ngớ ngẩn không cơ chứ. Đứng ra phải dừng từ “tốc độ”. Chưa hết, trên sao Kim hình như có sự sống, cho dù ở đó nhiệt độ là năm trăm độ bách phân. Chẳng hiểu làm sao người ta đo được nhiệt độ trên sao Kim khi chưa hề có ai lên đó. Và liệu ở nhiệt độ cao như thế, nhiệt kế có bị cháy thành tro? Nghe đâu trên sao Kim có những vi sinh vật hấp thụ được lưu huỳnh, chúng sống được là nhờ vậy.

Giống hệt như Cự Chồng, sao Kim đầy lưu huỳnh rất có thể là môi trường ưa thích của anh ta. Hôm nào Cự Chồng không gây sự thì có nghĩa là anh ta đang ốm. Tosia vừa từ chỗ bố về, thứ Bảy và Chủ nhật con bé ở đó. Nó bảo, bố đang giờ chứng nửa đàn ông nửa đàn bà, suốt ngày sinh sự, hình như bố thất vọng vì chuyện gì đó. Không thấy Jola, vì cô ta đang theo học lớp sau đại học nên thứ Bảy và Chủ nhật vắng nhà. Và phải chăng, vì chăm nom em bé, nên bố cứ cáu gắt hoài. Tôi hoàn toàn thông cảm cho Jola. Giá hồi trước tôi khôn ngoan hơn, chắc hẳn tôi cũng đã ghi tên theo học một lớp nào đó, miễn sao có được những lúc yên thân với ông chồng. Cả bây giờ tôi cũng sẽ làm vậy, nếu tôi đang chung sống với anh ta. Nhưng may phúc, tôi đang không như vậy và khỏi cần phải ghi tên theo học lớp sau đại học nào. Rốt cuộc, chuyện gì đang xảy đến với tôi? Liệu thần kinh tôi có vấn đề gì không nhỉ?

“Mi có xuống ngay đi không?” Tôi quát con Zaraz vô tội.

Tại sao mèo bên nhà Ula không leo lên bàn? Con chó của cô ta thậm chí không bén mảng đến những nơi trải thảm trong phòng. Vì sao ở nhà tôi, hễ để cửa mở là y như rằng con Borys nhảy tót lên giường, còn lũ mèo thì chẳng tha bất kỳ chỗ nào? Chúng chẳng coi tôi ra gì cả!

Con Zaraz nhảy khỏi mặt bàn, hậm hực nhìn tôi. Gạt sang bên mấy tờ báo khiến tôi điên đầu, thay vì giúp nâng cao chỉ số IQ, tôi mở hộp thức ăn cho mèo ra. Con Potem nhảy khỏi tủ bếp.

“Hai cô mèo cưng của tôi!” Tôi xúc động nhìn hai cục bông tròn tròn, một xám bạc một đen tuyền đang cúi xuống chiếc đĩa. “Hai cô mèo tí hon của tôi.”

“Em đang trong thời kỳ suy sụp phải không?” Xanh Lơ đứng ở cửa bếp, tôi không nghe thấy tiếng xe anh về. Con Borys không sủa, trái với cách nó phản ứng với người nhà tôi.

“Đời thật khủng khiếp!” Tôi chìa má ra.

“Đời đẹp làm sao, đàn ông quyến rũ, dễ mát lấm đấy!” Adam cười, đoạn cho bốn lon bia vào tủ lạnh, lôi ra một lon khác để sẵn trong đó từ trước. Chắc cũng chưa lâu, tôi nghĩ.

“Chúng nghiện rượu bia bắt đầu như vậy đấy.” Tôi nhìn anh đầy hàm ý.

“Chúng điên rồ bắt đầu như vậy đấy.” Anh vuốt ve bờ vai tôi. “Anh mệt rũ cả người rồi đây này.” Người yêu của tôi nói. Anh mở lon bia lạnh, cấp mấy tờ báo vào nách rồi ra phòng ngoài.

Giải quyết xong đĩa thức ăn, lũ mèo nhảy tót lên bệ cửa. Tại sao chúng không thể bước ra ngoài từ tốn, như mèo của nhà Ula, sau đó ngồi dưới chân cửa ra ban công và lịch sự chờ ở đó, thỉnh thoảng kêu meo meo? Tại sao chúng chỉ toàn nhảy loạn xạ dọc bệ cửa đòi được cho ra ngay lập tức? Nhưng không

sao, tôi chiều!

Tôi mở cửa sổ, tay vương vào chậu hoa, rơi đánh choang xuống bồn rửa bát. Chậu không vỡ, nhưng Adam, có thời, lâu lắm rồi, rất thính tai, thậm chí đã chẳng hề để ý đến tiếng rơi đó. Không chừng tôi mà có bị ngã đến tan xương nát thịt, anh cũng chẳng thêm quan tâm.

Tôi đâu có bận tâm chuyện thời kỳ băng hà chết tiệt kia, cả sao Hỏa cũng không. Có điều, nhật thực mà chúng ta còn trụ được thì chuyện sao Hỏa rồi cũng ổn thôi. Tôi lo là lo chuyện khác: chuyện anh Xanh Lơ. Anh sắp du học tận bên nước Mỹ đầy cạm bẫy, sao tôi có thể yên tâm được cơ chứ? Anh cứ ra đi như chẳng có chuyện gì xảy ra, để tôi ở lại đơn độc một mình với Tosia hay sao?

Đừng bỏ mặc người đàn bà một mình với đứa con mọn, làm vậy là vô nhân đạo. Tôi biết phải xoay xở làm sao?

“Sao chó lại ăn thức ăn của mèo?” Adam kéo tôi về với thực tại.

Con Borys đứng bên đĩa thức ăn dành cho mèo đã hết nhẵn, thản nhiên như không trước câu hỏi vừa rồi của Adam. Tôi không hiểu nổi, chó nhà Ula thậm chí còn không thèm bén mảng đến chỗ mèo ăn. Chỗ đó cũng nằm trong bếp tương tự thế này, nhưng tận trong góc. Con Borys thì luôn lợi dụng cơ hội mấy con mèo để lại thức ăn, nhảy vào ăn tranh. Ta biết rằng, mèo bé tí xiu, chúng không ăn nhiều ngay một lúc. Hay tại nhà tôi không có góc bếp?

Có điều, việc gì phải hỏi: sao chó lại ăn thức ăn của mèo? Thế sao lại không? Nếu tôi là chó và có người đặt trước mặt tôi món gì đó ngon ngon, tôi cũng có thể ăn chứ sao. Thí dụ món thịt bò sống, tức món tatar ướp nấm cực ngon, hoặc món chân giò hầm... Nhưng món chân giò hầm thì tôi không màng tới đâu, vì đó không phải món ăn dành cho người phụ nữ biết tự trọng.

“Borys!” Tôi quát con chó đang chui trong gầm bàn, thò ra ngoài mỗi cái đuôi màu đen. “Adam đang hỏi mi cái gì cơ mà?”

Adam nhìn tôi ái ngại, mở tủ lạnh và lôi ra lon bia thứ hai. Borys bò ra ngoài

rồi kê đầu lên đùi tôi, đương nhiên tôi ôm lấy nó.

“Mi mà không ngoan, ta sẽ cấm không cho mi xem ti vi nữa đâu,” tôi dọa. “Và mi không được bắt chước bố mi, không bao giờ, không bao giờ mi được uống hai lon bia liền một lúc, uống ngay sau khi đi làm về, đã thế còn không nói một lời nào với sinh linh yêu dấu này, mi hứa đi!”

Con Borys vẫy đuôi ngo ngác, đoạn tụt khỏi đùi tôi.

“Sinh linh yêu dấu ơi!” Adam lên tiếng. “Anh kiệt sức rồi đây, liệu bây giờ chúng mình có thể thỏa thuận với nhau xem anh nên xả hơi như thế nào không nhỉ?”

“Tất nhiên.” Tôi trả lời ngọt xót. “Em vừa nói với con chó đấy chứ, có phải nói với anh đâu. Anh ăn chút gì không?”

“Sẵn lòng.”

“Em làm ngay đây!” Tôi hô to, đồng thời lấy chiếc nồi trong tủ lạnh ra, đặt lên bếp. Vì một anh chàng! Hãy nhảy múa quanh anh ta và ôm người vì tất tưởi! Hãy hầu hạ và gìn giữ! Hãy nuôi nấng và chăm sóc! Chiếc nồi bị lật, thịt trong nồi tràn ra bếp, tôi lỡ tay mở ga và bỗng dưng như thể tôi đang đốt cháy tất cả, ngọn lửa bùng lên dưới trần nhà. Tôi vớ cái xoong đựng món xốt cà chua của bữa trước, đặt vào bếp, có tiếng kêu xèo xèo. Tôi quăng chiếc đĩa đã để sẵn cạnh đó ra cửa sổ.

Tôi mở mắt. Xanh Lơ của tôi đang nhìn kia!

“Em hâm nóng ngay cho anh đây.” Tôi nói rồi mở tủ lạnh.

Một người vừa đi làm về, mệt phờ râu, còn đây, một người đàn bà đang bực mình, thật chẳng nhẹ nhõm gì, tôi hiểu tâm trạng anh. Tôi bật bếp, để lửa thật nhỏ và đặt nồi lên. Thịt trong nồi reo xèo xèo nghe dễ chịu, tôi cho thêm nửa cốc nước để thịt khỏi cháy.

“Em quả là đáng yêu!” Xanh Lơ nói, đoạn bỏ đi thẳng cùng với tên phản bội

Borys.

Tôi gọt khoai tây, và trong khi làm cái việc hữu ích này tôi đi tới kết luận: đã đến lúc mình phải quyết định con người ta không thể sống mãi trong sự thấp thỏm. Tôi mà không khơi mào cuộc nói chuyện này, có khi chẳng bao giờ chúng tôi còn dịp nói chuyện với nhau nữa. Sớm muộn gì anh cũng ra đi để lại tôi một mình, nhưng nếu bây giờ cả hai quyết tâm làm đám cưới, không chừng chúng tôi vẫn kịp tổ chức trước khi anh lên đường. Có thể tổ chức lễ cưới thay vì đi du lịch trong kỳ nghỉ phép, chuyển đi nghỉ mà Xanh Lơ đã hứa với tôi hôm thứ Năm tuần trước. Tôi đặt nồi khoai tây lên bếp, mở tủ lạnh, lôi ra miếng pho mát vàng. Người Pháp họ còn ăn pho mát trừ bữa cơ mà, tôi cũng có thể ăn chứ sao.

Khi tôi đang nhồi vào mạch máu mình một lượng lớn cholesterol được che đậy khôn khéo dưới hình dạng miếng pho mát, Tosia lao vào bếp và thét toáng lên:

“Mẹ đang làm cái gì thế?”

Cholesterol cùng với chiếc đĩa đựng từ tay tôi rơi xuống đất.

“Mẹ ăn.” Tôi thản nhiên trả lời, không hề bận tâm chuyện đường kính các mạch máu của tôi đang ngày một teo bớt. Tôi nghĩ, có lẽ mình nên quyết định vụ đám cưới thật nhanh, trước khi máu trong người không thể lên não được nữa.

Chẳng biết từ đâu, con Borys bỗng xuất hiện và nhai ngấu nghiến miếng pho mát cực ngon của tôi. Ăn xong nó chặc lưỡi.

Tất nhiên, tôi có thể nổi đóa lên. Tôi là một chuyên gia có thể bực mình bởi bất kỳ lý do gì, thế nhưng vì Tosia đang phải chuẩn bị cho kỳ thi tốt nghiệp trung học phổ thông, chỉ còn chín tháng chết tiệt nữa là nó thi rồi. Giờ chỉ còn mỗi món cholesterol ngu xuẩn mới giúp tôi chịu đựng được sự căng thẳng khủng khiếp này mà thôi.

“Tosia, làm gì mà con thét to thế?”

“Tại sao mẹ lại ăn cái thứ này?” Tosia khinh khỉnh nhìn tôi. “Mà tại sao mẹ lại quăng đĩa đi?”

“Vì bực mình.” Tôi đáp sau giây lát, nói thật có lẽ là thượng sách.

“Mọi chuyện ổn cả cơ mà.” Tosia e dè nói.

“Chính thế.” Tôi thờ dài tỏ vẻ khó hiểu.

Tosia xót xa nhìn tôi rồi nhắc chiếc vung nồi lên.

“Mẹ sẽ dễ cháy mắt.”

“Mẹ không dễ cháy.”

Tôi đứng dậy, cho chiếc đĩa vào chậu rửa bát và liền đó đưa ra một quyết định quả cảm: Bây giờ, ngay lập tức, tôi phải nói chuyện với Adam. Tôi đang điên đây!

Adam ngồi trên đi văng, hai chân ghếch lên chiếc bàn con, ung dung đọc báo. Tôi nghĩ bụng, lâu lắm rồi anh không đọc báo bên tôi, nhưng đã làm sao? Cũng đã tới lúc phải bàn bạc, thỏa thuận với nhau một số việc, chẳng hạn ngày giờ và những việc khác, một khi ta cần tổ chức lễ cưới.

“Adam?”

“Hả?” Anh thậm chí không ngược mắt nhìn.

Cố kìm nén cảm giác bị khước từ, tôi quyết định vào chuyện.

“Chúng mình phải bàn với nhau một số việc trước khi anh lên đường.”

“Đurur...” Anh ậm ừ phía sau tờ báo.

“Hay lúc này anh không thích nói chuyện?”

“Không... anh đang nói đây thôi.”

“Em muốn bàn mấy việc với anh.” Tôi biết, với đàn ông phải nói toạc móng heo, chứ nói chung chung là không xong. Khác hẳn với đàn bà thường nắm bắt từng lời vòng vo bóng gió và bắt trúng thóp.

“Đurur...”

“Anh có nghe em nói không đấy?” Tôi hỏi.

“Tất nhiên, tất nhiên!” Adam nghiêng tờ báo, để lộ tiêu đề lớn rất kêu *Gia nhập Liên minh châu Âu với chính phủ nào đây?* Em đọc bài này chưa?”

“Chưa.”

“Anh đọc cho em nghe nhé?”

Đúng là anh chỉ còn thiếu mỗi chuyện ở nhà đọc tin về chính phủ cho tôi nghe mà thôi. Có điều, mục tin hôm nay, tôi đã tiêu hóa xong rồi. Kể ra Adam cũng thật dễ thương!

“Không, em chỉ muốn nói chuyện với anh thôi.”

“Chúng ta đang nói chuyện còn gì?”

Tôi có cảm giác, hình như thế giới thật điên rồ.

“Phải chăng em bị điên?” Tôi ngờ vực hỏi.

“Anh không nghĩ vậy.” Adam đáp, đoạn giơ cao tờ báo.

Tôi hơi bực mình. Đàn ông lúc nào cũng nói “không nghĩ vậy” nhưng sau đó hóa ra họ có nghĩ vậy, cho dù câu chuyện đôi bên nói đến hoàn toàn khác nhau.

“Rốt cuộc anh có nghe em nói không nào?”

“Tất nhiên!” Adam nói, và cùng với tiếng thở dài anh rời bỏ bài báo viết về *chính phủ của chúng ta*.

Không, thật dớ dẩn, không thể dễ dàng như vậy được. Chỉ có thể đạt được thỏa thuận khi cả hai bên đều có cùng mong muốn, lắng nghe nhau và đại loại như thế.

“Thế em vừa nói gì?” Tôi quyết định kiểm tra anh.

“Em vừa hỏi ‘em có bị điên không?’ Cô nàng ời. Theo anh thì không. Em hoàn toàn bình thường, cho dù không phải lúc nào cũng vậy.” Adam bật cười. “Anh có thể đọc nốt bài báo được chứ?”

Tôi không tài nào hiểu nổi, tại sao nói chuyện với phụ nữ lại dễ dàng hơn nhiều. Tôi mà nói chuyện với người phụ nữ nào đó về một vấn đề hệ trọng, như đám cưới của tôi, thì nhất định không có chuyện chị này ngồi đọc báo về chính phủ hay Liên minh châu Âu chết tiệt nào đó. Hai chúng tôi sẽ vui như mở cờ trong bụng, sôi nổi bàn bạc: nên tổ chức như thế nào, mời mọc những ai, ăn vận ra sao... vân vân.

“Adam!” Tôi quát. “Tại sao anh không chịu nói chuyện với em?”

“Anh chịu nghe đấy chứ, nhưng giờ anh đang đọc báo!” Adam nói, rồi lại chúm mũi vào tờ báo. “Để lúc ăn trưa hẵng nói chuyện không được sao?”

Quay gót vào nhà tắm, tôi muốn khóc. Agnieszka có nói cô ta thích kéo dài tới đa thời kỳ làm vợ chưa cưới, nhưng tôi không hề muốn vậy chút nào. Điều tệ hại là: tôi cảm thấy mình CHỈ là vợ chưa cưới mà thôi.

Thế nhưng, tôi bực đâu phải vì anh không chịu nói chuyện với tôi, mặc dù tôi đang (chính xác hơn là mới gần đây) phải trải qua nhiều thử thách, mà còn là bởi, dường như anh không hề hiểu tôi muốn nói chuyện gì. Không, tôi không bực đâu, bởi bực mình để mà làm gì cơ chứ. Đẳng nào Adam chỉ nổi nóng khi tôi mang bộ điều khiển ti vi vào nhà tắm, tất nhiên anh không muốn vậy.

Tôi không thể hao tổn nơ-ron thần kinh vào việc giận dữ một người đàn ông mà vốn không gì có thể khiến anh ta mất thăng bằng tâm lý. Dĩ nhiên trừ tôi ra.

Tôi ngồi lì trong nhà tắm và đắn đo, mình có nên khóc òa lên? Có điều, ai lại khóc lóc chỉ vì lý do không bàn được chuyện đám cưới? Vợ vẫn quá đi mất!

Tôi sẽ không hỏi anh điều gì nữa, tôi cóc cần. Chúng tôi có thể xử sự với nhau như Cự Chồng với Jola. Cùng ngồi đọc báo hoặc ghi tên xin theo một lớp tại chức nào đó.

Tôi trở vào phòng, ngồi xuống bên anh trên đi văng, Adam nhích người một cách lịch sự, thậm chí chẳng cần biết đó là tôi hay con Borys, anh bị hút hồn vào vấn đề của giới chính khách, những vị trí thay đổi xoành xoạch như trong kính vạn hoa. Việc gì phải đọc cái tin *Gia nhập Liên minh châu Âu với chính phủ nào?* Trong khi, chắc chắn chúng ta sẽ có chính phủ khác trước khi gia nhập Liên minh này? Chỉ tổ mất thời gian! Tôi giở trang cáo phó ra. May mà còn có mục này, người ta còn khả dĩ thấy được lợi ích khi đọc báo. Ít ra ở đó người đọc sẽ không tìm thấy tin cáo phó về chính bản thân mình.

“Judyta, em bị làm sao vậy?” Hừ, vừa thấy người ta định đọc báo là lại quay ra quấy rầy.

“Em không làm sao cả.” Tôi nói, cảm tưởng như có cái nhọt mọc trong họng mình. Tôi bị làm sao? Đồ đáng ghét!

“Anh đang nhìn em cơ mà. Em muốn nói chuyện đúng không?”

“Nhưng giờ em không muốn nói nữa rồi.” Tôi nói và cảm thấy quyết định không khóc vừa nảy quả vô cùng đúng đắn.

“Có phải em sắp đến ngày thấy tháng?” Adam lườm tôi với vẻ quan tâm và tỉnh táo.

Tới mức này thì tôi không thể chịu đựng được hơn nữa!

Tôi vào bếp, lao tới chỗ cái xoong. Tiếc thay thịt cháy đã dính chặt vào đáy xoong, đổi màu, nom như bị rữa ra.

“Chết tiệt!” Tôi thét to.

“Mẹ đừng chửi.” Gần đây Tosia hành động y hệt con Borys: không nhìn thấy nó, không nghe thấy nó, nhưng nó luôn hiện diện ở đó.

“Mẹ có bao giờ để thức ăn bị cháy đâu.” Tôi nói, hất chỗ thịt cháy đen vào thùng rác.

“Xưa nay chúng ta ăn pizza!” Con ranh do chính tôi đề ra nói. “Mẹ làm món ốp lép đi.” Đoạn nó đưa cho tôi mấy quả trứng lấy trong tủ lạnh.

Tosia hiếm khi ăn trứng, nhìn thấy trứng là nó sợ, dầu là trứng còn nguyên vỏ, thế mà lần này nó chẳng tỏ vẻ gì. Tôi đập sáu quả trứng vào chảo và đứng bất động. Nhìn trứng kêu xèo xèo, tôi nghĩ về sự sống cùng cái chết.

“Mẹ toàn cáu gắt với con trước ngày thấy tháng.” Tosia nói.

Tôi nhấc chảo trứng ra khỏi bếp ga, mở vội chiếc vung. Món ốp lép tuyệt vời, lòng trắng phồng lên, lòng đỏ mềm vừa đủ. Tôi đặt chảo xuống rồi quay sang nhìn con gái. Tosia nhìn lại tôi, và trong ánh mắt của đứa con gái, tôi không nhận ra dấu hiệu nào của sự tức giận.

“Của con hay của mẹ?” Tôi hỏi cụ thể.

“Ha...” Tosia do dự. “Hình như vừa là của con, vừa là của mẹ.”

Bỗng nhiên mọi chuyện sáng tỏ đối với tôi. Đơn giản thôi, Adam không chịu đựng nổi hội chứng tiền kinh nguyệt của tôi. Anh khó xử, căng thẳng, phân tâm và tôi cần phải để ý những biểu hiện đó, đừng có nhầm đúng lúc tế nhị như vậy lại ép người ta nói chuyện. Chẳng có gì lạ khi Adam phản ứng như vậy. Những cặp đẹp đôi, dầu có không thành vợ thành chồng, thì cứ ở với nhau một thời gian là họ giống nhau.

Tôi mỉm cười sai Tosia bày bàn ăn. Con bé nhún nhường, không một lời bình phẩm, với tay lấy đĩa và sữa chua.

Thế giới thật giản đơn khi ta hiểu ra được một số quy luật.

Trong lòng bỗng dâng lên một nỗi sợ, tôi nhìn ổ bánh mì mình đang cắt. Nếu chúng tôi giống nhau, phải chăng như thế có nghĩa là: tôi cũng sẽ bị mộng tỉnh?

Không hé với ai một lời nào!

Tôi hoàn toàn không bị tâm thần như đã lầm tưởng. Đơn giản tôi chỉ yêu cầu Xanh Lơ tạm thời đừng nói với ai về kế hoạch đường đời sắp tới của chúng tôi, chừng nào cả hai còn chưa thỏa thuận cụ thể với nhau. Và Adam đã thề, mặc dù thề xong anh nháy mắt giễu cợt. Tôi muốn bàn đến những vấn đề chi tiết hơn, như là có nên cưới chạy, hay đợi đến khi Adam về nước rồi hăng ung dung tổ chức một đám cưới thật linh đình. Lạy Chúa, con thực sự mong muốn được lấy Adam Xanh Lơ làm chồng! Anh còn nói thêm:

“Anh chỉ hứng thú với những hành động mạo hiểm.” Anh nói. “Cho nên đồng ý, anh xin khẳng định: anh muốn cưới em làm vợ.”

Còn tôi lại không muốn gặp rủi ro. Dẫu không phải người mê tín, tôi vẫn ngần ngại không muốn để mọi người biết quá sớm kế hoạch của mình, vì tôi e nói trước bước không qua. Ngoài ra, lỡ có chuyện gì bất ngờ xảy ra thì tôi còn mặt mũi nào? Biết đâu một lần nữa, tôi lại thành người đàn bà bị ruồng bỏ thì sao? Không, nếu thế tôi chẳng cần đám cưới này nữa đâu. Ôi người họ sống chung với nhau, có giấy giá thú hử hoi, thế mà vẫn như mặt trăng mặt trời (giống như Jola với cái gã đang ở cùng cô ta). Còn tôi và Adam, hai chúng tôi ở với nhau không hề có sự bó buộc nào. Chúng tôi có thể chung sức dựng xây cuộc sống, kể cả có nhiều khi xích mích, bởi lẽ lúc nào cả hai cũng có thể nhẫn nhịn cho những điều tốt lành hơn. Tất nhiên, trở thành nạn nhân bị bọn khủng bố giết hại có khi còn dễ hơn việc đi lấy chồng khi đã gần bốn mươi. Có điều xin hãy lạc quan, nạn khủng bố bây giờ đang ở mức độ nghiêm trọng tới mức tương quan nói trên đã thay đổi theo chiều hướng có lợi cho chúng ta. Cho chúng ta - Chị em Phụ nữ Trung niên!

***

Bởi muốn tạm thời giữ kín chuyện cưới xin, tôi chỉ nói cho mỗi mình Ula biết. Cả Agnieszka, vì nó là em họ tôi. Grzesiek cũng biết, vì anh ta là chồng của Agnieszka. Với cả, anh ta là một người đàn ông, thành thử tôi rất tò mò

muốn biết đàn ông họ phản ứng ra sao khi hay tin có đám cưới. Rốt cuộc ý kiến của Grzesiek về chuyện này như sau:

“Các người hãy để tôi yên!” Anh chàng nói.

Ngay sau đó anh ta gọi điện cho Adam để nói với anh... tôi chẳng biết anh ta nói gì, vì Xanh Lơ không muốn kể lại cho tôi biết.

“Em còn nói chuyện đám cưới cho những ai nữa vậy?” Adam hỏi, đoạn nhô đầu ra khỏi cuốn sách, khi thấy tôi vừa về.

“Để làm gì?” Tôi nghiêm mặt. Đám cưới của tôi, quyết định riêng của tôi!

“Chẳng để làm gì cả. Anh hỏi vậy thôi. Bởi chính em muốn giữ kín chuyện này cơ mà. Anh chỉ nói cho mỗi mình Szymon biết thôi.”

“Thế mà anh bảo giữ kín à?” Tôi cười đắc thắng.

“Nó là con trai anh. Mà Tosia cũng biết chuyện này đó thôi.”

“Vậy thì sao? Anh sợ chứ gì? Hay là anh đã đổi ý?”

Tôi hoảng sợ trước những ý nghĩ của chính mình. Ngay lập tức tôi nhận ra rằng, loạt câu hỏi này thật xuẩn ngốc và dớ dẩn, thế nhưng chẳng câu hỏi xứng tầm nào nảy ra được trong đầu tôi. Phải chăng anh dễ dàng đồng ý giữ bí mật là vì không muốn ai biết, để anh không cảm thấy mình phải gánh thêm trách nhiệm? Nhờ vậy anh có thể tháo lui bất kỳ lúc nào?

“Judyta!” Adam ra đứng giữa cửa. “Em đừng làm anh mệt đầu thêm nữa, anh không đổi ý đâu, anh chỉ không hiểu, tại sao em lại bắt anh phải giữ bí mật, cứ như đám cưới này là tội lỗi vậy, trong khi chính em lại đi loan tin khắp thiên hạ về cái tội ấy.”

Trời đất ơi! Tôi chỉ kể cho những người ruột thịt trong nhà, thế mà anh ấy dám phản đối, mà lại phản đối ngay trước lễ cưới!

“Đúng, em có nói cho Agnieszka biết, nhưng em đâu biết rằng anh sẽ phản đối.”

“Anh không phản đối, anh chỉ muốn hỏi em còn những ai biết chuyện nữa? Vì anh đã phải nói chuyện với Grzesiek mà gần như cãi nhau. Anh đâu có hay em đã nói cho hắn biết chuyện. Rốt cuộc em biến anh thành cối xay gió, đúng như Tosia nói.”

Không ổn rồi, mối lo sợ trong tôi vợi bớt phần nào. Nói như vậy là anh không muốn ruồng bỏ tôi, không muốn tháo lui mà chỉ muốn xác định một chuyện thôi. Thật dễ thương!

“Cả...” Tôi lưỡng lự. “Renka và chồng cô ta cũng biết...”

Xanh Lơ tựa người vào kệ sách, mỉm cười đầy hàm ý.

“... vì họ là hàng xóm.” Tôi vội giải thích. “Em đã nói cho Ula... Manka...”

“Đúng rồi, vì đó là chuyện bí mật.” Xanh Lơ giữu cột tôi ra mặt.

Tại sao trước lễ cưới người đàn ông phải bức mình với vợ tương lai chỉ vì cô ta nói thật? Tôi nói cho Manka biết vì cô ta đã hứa sẽ không tiết lộ cho ai cả.

“Em phải nói cho Manka, vì...” Tôi lưỡng lự không nghĩ ra được lý do gì, còn Adam vẫn đứng nguyên bên kệ sách, cười khoái chí với vẻ trêu người, kiểu “anh đã đúng.” Nhanh lên nào, hãy tìm ngay một lý do, một lý do thật quan trọng nào đó để thanh minh, rằng em vẫn giữ bí mật đấy chứ, nhưng trong trường hợp này... đầu tôi vẫn trống tuếch.

“Em phải nói cho cô ta biết bởi vì...” Lòng mào Adam nhướn mỗi lúc một cao, nhưng anh không hề có ý định buông tha tôi. Nói ngắn gọn, tôi không có đường thoát. Bất thình lình một ý nghĩ lóe lên: “... bởi vì Manka là bác sĩ thú y!”

Tôi khiến Xanh Lơ ngớ người. Anh lặng im, đôi mắt đẹp của anh chăm chăm nhìn tôi, rồi anh lắc đầu, tựa hồ không nghe rõ tôi nói gì. Tôi đâm hải hùng,

dù lâu nay anh chưa hề nghĩ tới chuyện đổi ý, giờ đây có lẽ anh đang cân nhắc việc hủy bỏ tất cả, anh sẽ không bao giờ muốn cưới một người đàn bà xa đầu ba gần đầu bốn như tôi nữa. Tôi bước lại gần và ôm chặt lấy anh.

“Thôi, anh đừng giận nữa.” Tôi nói.

“Khoan!” Anh đẩy tôi ra và nhìn thẳng vào mắt tôi. “Nói cách khác, đơn giản hơn, em đã không nói cho những ai nào?”

Lẽ dĩ nhiên! Tôi không nói cho mẹ, cũng không kể cho bố. Tạm thời thôi. Một khi cả hai người họ vẫn thấy khó thích nghi với sự hiện diện của Adam trong nhà tôi, sao tôi nỡ lòng nào khiến hai cụ liên tục bị bất ngờ cơ chứ? Tôi sẽ nói, khi tôi và Adam bàn xong mọi việc. Cũng có thể thằng em trai tôi đã thóc mách với bố mẹ mất rồi. Nó là em ruột nên đương nhiên tôi phải cho nó biết.

Kính thưa tòa soạn,

Chỉ các anh các chị mới giúp được em thôi. Em gửi thư cho tòa soạn vì các anh các chị là chiếc phao cứu sinh cuối cùng của em. Trước lễ thành hôn hai tuần, chồng chưa cưới của em đã thay lòng đổi dạ. Anh ấy đã hứa và bố em còn đi mua rượu chuẩn bị cho lễ cưới. Liệu có luật nào không cho anh ấy thoái thác không? Chắc phải có quy định nào đó chứ? Hoặc xin các anh chị hãy biên thư cho anh ấy, trong một bộ phim cũng đã có tình huống tương tự như vậy, khi ấy người chồng chưa cưới cũng sợ phải gánh vác trách nhiệm. Nhưng anh ấy không thể làm như vậy với em!

Ôi, anh ta có thể chứ...

Nhưng sao lại “có thể”?

Elwira thân mến,

Chị rất hiểu, chị biết, em đang cảm thấy mình bị xúc phạm. Tuy nhiên, một con người trưởng thành có quyền đưa ra những quyết định mà không phải lúc nào cũng phù hợp với mong muốn của chúng ta. Đúng, chồng chưa cưới

của em đã bội ước, anh ta đã hứa hôn với em và trở mặt ở phút chót. Có điều, thà rằng anh ta làm vậy bây giờ, còn hơn mai kia anh ta bỏ mặc mình em nuôi ba con nhỏ.

Tôi phải kết hôn với Xanh Lơ thật nhanh mới được!

Do xúc động, có khi chúng ta đưa ra những quyết định không suy tính trước sau, để rồi sau đó thật khó rút lại những lời hứa nông nổi. Chị không thích điều này. Dẫu vậy, em phải chấp nhận một thực tế là, người đàn ông này không phải dành cho em.

Tôi làm nhằm gì thế này? Phải có luật gì đó trừng phạt những kẻ lật lọng như thế này chứ? Hay là khuyên cô gái đưa chuyện này lên báo chí, đăng kèm cả ảnh và họ tên của hắn? Làm thế hắn sẽ bị bẽ mặt suốt đời. Chúng ta mà sống trong một đất nước có công lý thì một thằng cha kiêu này phải chịu tất cả trách nhiệm. Đã thế, hắn đáng phải trả một khoản bồi thường kéch xù cho đến hết đời!

Elwira này, trước mắt em là tương lai, với một chàng trai tốt hơn nhiều, một chàng trai mà nhất định em sẽ gặp. Chẳng nên khóc lóc tiếc nuối con người không xứng với mình. Thậm chí, cho dù có luật buộc chồng chưa cưới của em phải giữ lời, thì một cuộc sống như vậy liệu có nghĩa lý gì? Chị không chúc em trong những cơn ác mộng khủng khiếp nhất lại gặp chuyện rủi ro đại loại như vậy.

Elwira ơi, em hãy nhìn ra xung quanh mà xem, thế giới này còn vô số những con người chân thành.

Tất nhiên với điều kiện em không xem các chương trình thời sự trên truyền hình. Elwira ơi, chị căm thù gã chồng chưa cưới của em! Thằng đàn ông như vậy không xứng với một giọt nước mắt của em đâu. Chị chúc em gặp được một người giống như Adam Xanh Lơ của chị. Còn những lũ xấu xa, hãy biến đi!

Hiện giờ Xanh Lơ có bốn phen phải chữa ngay cái quả đấm chết tiệt ở cửa ra vào, bởi có đến cả trăm lần Tosia ngã chúi vào nhà nếu nó ẩy mạnh tay.

Rốt cuộc chỉ có hai đứa với nhau

Tôi ngồi trên bờ biển Ba Lan tuyệt vời. Gió nổi ào ào, thì ra báo chí không hề nói ngoa, thời kỳ băng hà đã đến sát nách. Có ai từng thấy tháng Tám mà nhiệt độ đã thấp đến vậy chưa? Tôi mặc áo bông, quần chần, ngồi nhìn sóng biển. Dầu thế nào, tôi cũng chẳng phải lo sóng biển bị chính phủ tịch thu. Sáng sớm tôi bò dậy, lòng buồn rười rượi. Xanh Lơ chẳng nói gì, tôi nhận thấy anh cũng không vui. Hình như thời tiết ở vùng hồ Mazury rất đẹp, kiểu thời tiết tôi thích hợp cho việc du thuyền. Tôi thề, sẽ không bao giờ khăng khăng theo ý mình nữa. Tôi xin trịnh trọng hứa rằng, nếu Adam đề nghị bất kỳ điều gì, tôi sẽ đồng ý ngay tắp lự, cho dù đề nghị đó có vô vọng và xuẩn ngốc như sáng kiến đi biển của tôi. Tôi đi chân trần trên cát, thứ cát nhộp nháp như lấy trong tủ lạnh ra.

Adam cũng mặc áo bông ngồi bên tôi, tôi khoác cho anh một mảnh chần và chúng tôi ôm chặt lấy nhau.

“Em xin lỗi.” Tôi đánh bạo.

“Không sao.” Anh thở dài náo nức. “Em cũng có lý, trên hồ Mazury chắc thuyền buồm dày đặc, chẳng quay đầu nổi ấy, còn ở đây vắng tanh...”

Tôi đã nghĩ ra câu nói kháy để đáp lại, nhưng lạy Chúa, anh nói đúng, mặc dù không đúng hoàn toàn, bởi phía chân trời bên mạn Kolobrzeg, vẫn có một chấm nhỏ trên sóng đầy thôi. Đâu đến nổi vắng tanh.

Chúng tôi ngồi và ngồi, đến nỗi tôi cảm thấy gió như thổi xuyên qua người mình. Tất nhiên Tosia đã ở lại, nó không muốn đi, càng hay, vì rốt cuộc chỉ có tôi với Adam bên nhau. Tôi đã nhờ mẹ đến trông nhà trong năm ngày, không thể để Tosia ở nhà một mình. Con bé tức điên lên. Nó kêu là hồi xưa, khi nó còn là trẻ con, tôi đi Cypr để nó ở nhà một mình thì được, bây giờ nó đã là người lớn rồi, thì lại không. Tất nhiên hồi đó tôi không sợ, cùng lắm là nó không chịu ăn no. Còn bây giờ, có vô số cảm dỗ rình rập xung quanh một

con bé mười tám tuổi như nó, mà thằng Jakub là thứ nguy hiểm nhất. Liệu chúng có ngủ với nhau không? Thậm chí tôi chẳng muốn nghĩ đến. Mẹ tôi sẽ trông nom để nó đừng làm chuyện ngu xuẩn, tôi hy vọng. Mẹ cũng đã hứa là mẹ sẽ đến, bởi trước mắt bà còn phải bứng mấy cây Ngọc Giá non ra trồng chỗ khác. Sang tháng Chín thì bà lại không có thời gian, vì khi ấy bố mẹ tôi sẽ đi hái nấm. Nhưng thế thì các cụ ly dị nhau để làm gì? Tất nhiên các cụ không đi cùng nhau, chỉ cùng đến một chỗ thôi. Mấy người bạn của bố tôi đến đó đi săn, mà thực ra ở tuổi họ thì họ có săn được gì nữa đâu, chẳng qua là lấy cớ đi chơi cùng nhau thôi. Một trong những người bạn của bố tôi có vợ là bạn của mẹ tôi, bác ấy cũng thích đi hái nấm, thêm nữa cuộc dã ngoại càng vui khi có đông bạn bè.

Adam xọc hai tay vào cát ướt, ngay gần đó lũ hải âu túm tụm thành từng đám, chúng thậm chí chẳng buồn ngẩng đầu lên. Tôi không thích đám cưới diễn ra trong cảnh thời tiết ảm đạm thế này. Tôi thích trời nắng đẹp, ấm áp. Nếu đợi đến khi Adam về nước, chắc tôi sẽ trút bớt được vài cân, nom sẽ khá khảm hơn bây giờ. Thế nhưng, có chồng ở Mỹ vẫn hơn. Mặc dù, nếu anh định gọi điện cho cô nàng nào đó, thì bất luận tôi có phải vợ anh hay không, anh vẫn sẽ làm.

Tôi ôm chặt Xanh Lơ của tôi, không ai nhìn, cho nên chẳng có gì phải xấu hổ. Hai cánh tay anh cũng choàng lấy người tôi, cả hai im lặng. May thay, anh không biết tôi đang bận lòng về chuyến đi Mỹ khi gió của anh. một chuyến đi tôi cho rằng rất tồi tệ, vô vọng và vớ vẩn. Tôi căm ghét những quốc gia ở xa tít mù, tận bên kia bán cầu. Tại sao Mỹ lại không giáp ranh với Ba Lan? Hay ở cạnh Slovakia cũng được. Như vậy tôi sẽ hoàn toàn chiều ý, hai ngày nghỉ tôi có thể chuồn sang đó với anh. Đúng là tôi bị chơi khăm rồi. Châu Mỹ là do lão ngốc Colombo tìm ra, cái lão đã dong thuyền đi thám hiểm cốt để tìm lạc thú, chỉ vì không thể chịu đựng bà vợ được hơn. Tại sao lão ta không đến biển Baltic, như vậy sẽ chẳng có vụ khám phá ra châu Mỹ. Lúc nào cũng thế, việc gì cũng chống lại tôi. Kỳ nghỉ phép thế là hỏng bét. Đây là những tuần cuối cùng chúng tôi bên nhau, thế mà phải ngồi chết gí bên bờ biển đóng băng. Tất cả là tại tôi. Anh ơi, em không muốn xa anh đâu, em không muốn, tôi nhắc đi nhắc lại trong đầu. Anh không được đi đâu cả!

“Em biết không?” Adam cắt ngang dòng suy nghĩ của tôi. “Tốt hơn hết là bây

giờ chúng mình về nhà chơi Scrabble[1], em nghe anh đi, sau đó đến quán ăn mà chúng mình phát hiện được tối qua, chén món gì đó ngon ngon, cạn vài ly rượu và tận dụng cơ hội chỉ có hai đứa bên nhau, được không? Chúng mình có thể thỏa thuận...”

[1] Trò chơi ghép từ vựng giữa hai người hoặc nhiều người.

Tôi hy vọng, những thỏa thuận đó sẽ liên quan đến sex. Hôm qua, sau chuyến đi đường dài, tôi và Adam lăn ra ngủ như chết. Thậm chí tôi cũng chẳng nhớ liệu cả hai có nói “chúc ngủ ngon” với nhau hay không. Tôi thì không rồi. Cho nên sáng kiến của anh quả không tồi.

Chăn không giữ sạch được vì cát dính. Đám hải âu vỗ cánh bay lên, trước đây tôi luôn nghĩ đó là những con chim nhỏ dễ thương. Nhìn xa thì đúng là như vậy, nhưng nhìn gần hóa ra ngược lại.

Chúng tôi trở về ngôi nhà nhỏ, thuê của bà Irena, và thay vì làm việc gì hữu ích, tôi lăn ra ngủ ngay. Xanh Lơ đánh thức tôi lúc sáu giờ, tại anh đói, bụng sôi ùng ục.

Quán ăn vắng tanh, chỉ thấy mỗi một ông khách ngồi bên chiếc bàn títt ở trong góc, cốc bia đặt trước mặt. Trên đầu ông ta là bức tranh một con tàu không tuân theo quy luật tự nhiên: nó lững lờ trên sóng dữ, không hề chìm xuống nước, không một bóng người, còn đằng xa bão tố như đang lồng lộn. Cô phục vụ mang thực đơn tới, tôi đưa tay định cầm lấy, nhưng cô ta không đưa cho chúng tôi, chỉ đứng đó cười tủm tỉm.

“Tốt nhất để em giới thiệu, bởi anh chị không biết ở đây có những món gì đâu.”

“Chúng tôi vẫn muốn xem qua thực đơn,” Adam nói trong khi nhìn tôi, còn cô phục vụ ngờ ngàng nhìn anh, sau rút đặt thực đơn lên bàn.

“Vậy xin chiều ý anh, có điều sau đó xin anh đừng trách.”

Chúng tôi cầm thực đơn lên xem. Tôi muốn bắt đầu từ rượu, vì cảm thấy

mình đáng được thưởng thức món này đầu tiên. Adam gọi cô phục vụ:

“Trước hết, cho tôi một bia và một trà chanh đã.”

Trà chanh tất nhiên là dành cho tôi. Tôi đọc thực đơn các loại rượu và cocktail: Sex trên bãi biển, Chỉ có đôi ta, Tột cùng khao khát, Margerita, Đê mê chất ngất... Đó là những loại rượu gì, tôi không hề có chút khái niệm nào, nhưng tốt nhất không nên rề rà. Tôi lật trang món ăn: chân giò hầm bia, thịt hầm kiểu Hung, pho mát quán rau xào... có một chỗ bị nhòe, mồn thấn Nga sáu chiếc...

“Anh gọi món thịt hầm kiểu Hung,” Adam nói rồi đặt thực đơn xuống.

“Em chọn chân giò hầm,” tôi đánh bạo.

“Cô ơi cho chúng tôi gọi món.”

Ngay lập tức, cô phục vụ tiến đến cạnh bàn chúng tôi, vòng eo cô ta chừng bốn mươi centimet, nhưng mọi bộ phận còn lại thì rất đầy đà, tôi liền thấy ghen tị với cô gái này. Cô ta cười thân thiện.

“Em nghe đây.”

“Cho tôi món chân giò hầm.”

“Món đó không có chị ạ.”

“Có mà,” tôi chỉ tay vào dòng chữ “chân giò hầm bia.”

“Không có đâu,” cô phục vụ nói giọng dịu dàng. “Em đã nói là để em gợi ý cho anh chị, nhưng anh chị cứ muốn tự tìm.”

“Món thịt hầm kiểu Hung thì sao?” Xanh Lơ ngắc đầu, nhấn mạnh từ “sao” cuối câu hỏi.

“Tất nhiên, em có thể nhận yêu cầu, thế nhưng em mong anh chị hài lòng với

những món dễ ăn hơn,” cô phục vụ nói và mỉm cười với Xanh Lơ của tôi.

Mình phải cướp lời ngay, tôi nghĩ bụng.

“Hay cô giới thiệu cho chúng tôi món đặc biệt của ngày hôm nay đi?”

Mặt cô phục vụ rạng rỡ hẳn lên.

“Thưa anh chị, có món thịt ngỗng thập cẩm đặc biệt. Là món mới đây ạ.”

“Com risotto của Ý thì sao?” Adam nghiêng người về phía tôi nói nhỏ.

“Không có món com risotto đâu anh ạ, mà đây là lần đầu tiên em nghe có người gọi món này đây, hay anh chị dùng rau luộc hoặc món gì đó tầm bĩa đi. Mấy món này thì em có thể yên tâm mời khách.”

Tôi gật đầu đồng ý. Adam đặt thực đơn sang bên. “Vậy cô cho hai suất rau luộc và hai ly rượu.”

Cô phục vụ cúi xuống, sững sốt nhìn Adam. “Em hỏi khí không phải, liệu dạ dày của anh có chứa được rượu bia cùng lúc không?”

Adam cứng họng. Cô phục vụ dịu dàng nói tiếp:

“Hay là thế này: anh dùng cocktail Sex trên bãi biển, chị dùng Margerita. Xin cam đoan chúng em không đong điều đâu, nhà hàng có dụng cụ đong rượu chuẩn mà, vì vừa mới có đoàn kiểm tra. Hiện không có món gì ngon, nên đề bù lại, em mời anh chị tráng miệng món kem đốt lửa, mục đốt lửa giá tám zloty, không đốt lửa cũng được. Nhưng em muốn đề nghị thế này: em sẽ đốt lửa miễn phí, đảm bảo anh chị sẽ hài lòng, anh chị đồng ý không ạ?”

Chúng tôi ú ớ, cô phục vụ cầm lấy thực đơn, cười duyên đến nỗi chúng tôi chẳng còn bụng dạ đi tìm quán khác. Và không đợi chúng tôi trả lời, cô liền bước đi, cặp mông lúc lắc.

Adam trìu mến nhìn theo cô gái.

“Một cô gái thật khéo!” Adam thì thầm vào tai tôi.

“Sex trên bãi biển cho anh? Có phải đó là một lời đề nghị?” Tôi nói nhỏ với Adam nhưng anh không kịp trả lời, bởi ông khách ngồi bên dưới bức tranh con tàu đang đi lại bàn chúng tôi, tay cầm cốc bia.

“Tôi ngồi được không ạ?”

Chúng tôi ngỡ ngàng đến nỗi Adam chỉ còn biết gật đầu. Người đàn ông cúi xuống, liếc nhìn tôi rồi đưa mắt sang Adam, ông ta nói.

“Tôi nom thấy anh chị từ lúc nãy cơ, tôi muốn đến bắt chuyện nhưng cứ do dự mãi, chẳng biết có nên qua hay không, rốt cuộc tôi vẫn đến. Ở đây tôi chỉ có mỗi một mình.”

“Thưa ông,” Adam chưa đến mức không nói nên lời, “chúng tôi có thể giúp gì cho ông?”

“Thưa anh, chính thế đó, không gì cả, không gì cả...”

“Vậy,” Adam dang hai tay, “xin ông thứ lỗi, chúng tôi muốn trò chuyện với nhau.”

Adam nhìn tôi đầy hàm ý, nhưng ông khách lại càng tỏ ra hơn hớn.

“Thế thì tuyệt diệu, tuyệt diệu, vì anh biết không, ở đây không ai có thời gian để chuyện trò, thật là quý hóa khi được ngồi cùng bàn với những người có văn hóa. Rất mong được trao đổi đôi lời, nhất là khi anh chị dễ mến nhường này.” Ông khách kéo ghế và ngồi vào bàn chúng tôi, tiếp đó ông ta vẫy tay gọi phục vụ. “Cho ba ly rượu!”

Nhìn Xanh Lơ lúc này đang ngơ người, tôi bật cười khúc khích. “Nhà xã hội học, con người quyết đoán, hãy tự mà xử trí tình huống này đi! Giờ ông khách lạ đã kịp gọi ba ly rượu! Adam của tôi không còn đường từ chối nữa rồi.” Tôi đang nghĩ thầm, cô phục vụ liền xuất hiện ngay tức khắc, tay nâng

chiếc khay có đặt ba ly rượu và một cốc trà chanh cho tôi. Cô ta nở nụ cười tươi rói, sau đó bước đi.

“Anh chị đến đây đã lâu chưa?” Ông khách dễ thương, dáng người thấp và tròn vo, mặt đỏ phừng phừng, nom hơi giống người lùn ăn lông ở lỗ, cất tiếng hỏi. Tôi đã định đáp lại cho lịch sự, vì Adam đang không biết ứng xử thế nào, thế nhưng ông khách chẳng thèm đợi câu trả lời.

“Vì tôi ngồi ở đây đã một tuần nay rồi, cơ quan cho nghỉ, đúng là một kỳ nghỉ phép tội nợ. Sao họ lại bắt tôi đi nghỉ vào lúc này! Thôi biết làm sao, tôi đã đến đây rồi, nhưng vợ tôi lại không được nghỉ. Mà đằng nào thì bà ấy cũng chẳng đến đây, vì chúng tôi đã ly thân... Ly thân mà đi nghỉ phép với nhau thì còn ra cái gì... Anh chị thật là hạnh phúc, được ở bên nhau...”

“Chính thế,” Adam cướp lời, “ông khiến chúng tôi hơi bị động, vì chúng tôi có vài việc khẩn cần bàn...”

“Thế thì rất tốt, rất tốt, như vậy là tôi đã nhầm đúng lúc, nào, xin chúc anh chị có được thật nhiều ý nghĩ hay!” Ông khách chộp lấy ly rượu nhỏ, loại còn sót lại từ thời bao cấp, uống cạn ly rượu của mình.

Tôi vênh mặt nhìn Adam, nâng ly rượu đưa lên miệng.

“Chị đừng lắc mạnh như vậy.” Ông khách quý hóa nhìn thẳng vào mắt tôi. “Rượu là phải biết cách uống. Thế này nhé! Nâng ly rượu lên, hít vào, thở ra và uống cạn đồng thời lại hít vào...”

“Nhưng chính ông vừa uống cạn rồi thở ra đấy thôi,” tôi nói.

“Như thế chắc cũng được. Tôi hơi lẩn rồi, không biết nói sao cho ra môn ra khoai, tôi sẽ nghĩ lại xem sao, thật mừng vì hôm nay được chuyện trò cùng anh chị...”

Adam đưa mắt ra hiệu cho tôi là anh bất lực, nhưng tôi làm gì được bây giờ? Chịu, chịu thôi! Bữa ăn tối ba người trên bờ biển, thật lãng mạn, đó chính là thứ tôi còn thiếu để sung sướng chẳng. Tôi ngà ngà say, cảm thấy dễ chịu.

Cái quán ăn nhỏ xíu này hình như quá đổi vô tâm. Adam vẽ thất vọng, với tay cầm ly rượu và nốc ực một ngụm, anh ho sặc sụa, còn tôi càng lúc càng thấy vui.

“Anh cũng không biết cách uống rồi,” ông Tròn Vo nhìn Adam, có phần chê bai. “Vấn đề chỉ là kinh nghiệm. Có một hồi tôi sang Thụy Điển, là vì không thể kiếm được việc làm ở Ba Lan này, vì tôi... anh chị biết không,” ông khách cúi rạp người vẽ chân thành, rồi bỗng nhiên cười khúc khích, “... vì tôi chẳng làm nổi trò trống gì! Tôi từng viết báo, viết truyện tiểu lâm cho một tờ báo địa phương, tờ báo này sau đó bị phá sản. Tôi phải chuyển sang Thụy Điển, đi hái quả rừng kiếm sống. Ở đó tôi đã học cách uống rượu. Nhưng dần dà tôi gặp khó khăn vì nghiện rượu, quả tôi hái cũng chẳng được nhiều. Rồi có lần tôi thấy thềm khoai tây. Nhưng khoai tây thì rất đắt. Với lại, thưa anh chị, khi ấy tôi ở sâu trong rừng. Ngày nọ tôi đang lang thang trong rừng, thì bỗng phát hiện thấy trước mắt có một củ khoai tây. Tôi bèn đá củ khoai...” ông khách quan sát ánh mắt Adam và nhanh chóng chữa lời, “... nhưng không phải vì tức, mà vì trân trọng. Củ khoai lăn lông lốc, tôi nhìn sang thấy cạnh đó lù lù một đống khoai tây. Người Thụy Điển nào đó đã vứt chúng đi. Tôi bèn đem đống khoai tây đó về nhà bán, kiếm được nhiều hơn là đi hái quả. Ôi, đó là cái thời...” mắt ông ta mơ màng. “Bây giờ ở nước ngoài ta không thể kiếm được như vậy nữa... như hồi trước... thưa với chị, chỉ cần bảy đô la thôi là có thể sống cả tháng trời...”

Càng lúc tôi càng thích ông Tròn Vo này. Tiếc thay, tôi vẫn nhớ thời bao cấp đó, còn ông ta lại tưởng là không, và chính điều này khiến tôi cực thích ông ta, nhất là khi rượu đang làm bụng tôi nóng ran. Tôi quan sát cái quán dễ thương với những bức tranh đẹp treo trên tường, rốt cuộc tôi không cảm thấy lạnh lẽo và khó chịu nữa. Chúng tôi sẽ về nhà, tôi và Xanh Lơ sẽ ân ái trên giường, sẽ không ai làm phiền chúng tôi, thậm chí suốt cả ngày mai chúng tôi có thể không cần phải dậy.

“Có điều...” ông Tròn Vo lấy tay chùi miệng, “đó là lần đầu tiên tôi sống xa vợ. Những chuyến đi nước ngoài chẳng giúp được gì cho gia đình, nhỉ?”

Quý tha ma bắt ông đi! Chỉ cần nghĩ đến chuyện Adam sắp xuất ngoại là tôi đã buột hết da thịt rồi! Nhưng không sao, tôi sẽ cắn răng chịu đựng.

“Chính tôi sắp bay sang Mỹ đây,” Adam nói, uống cạn ly rượu, có vẻ đã hết e dè.

“Ô, Mỹ!” ông Tròn Vo mừng rỡ. “Đó mới xứng là một đất nước! Tôi đến đó rồi, tôi đến đó rồi, sau chuyến đi Thụy Điển không kiếm được việc làm, có cậu em đồng hao gửi thư mời nên tôi đã đi, và may sao người ta cũng đã cấp thị thực cho tôi. Anh biết không, lần đầu tiên tôi nhìn thấy máy khoan là ở Mỹ. Tôi định cầm nó lên thì bạn tôi bảo, cậu đừng có đụng vào, hỏng việc của bọn tớ bây giờ, thế là tôi không dám. Tôi chỉ việc kể cho họ đủ thứ chuyện, họ hài lòng đến nỗi chẳng bắt tôi phải làm gì cả, vì như vậy tôi sẽ không làm hỏng việc của họ. Phục vụ đâu, cho ba ly rượu. Đàn bà ở nước ngoài cũng cực kỳ cô đơn. Con người ta dễ đánh mất sự sáng suốt, sau giờ làm việc càng dễ trở nên cô đơn. Khi về nước, tiền thì tôi có, nhưng vợ thì tôi không có nữa...”

Tôi những muốn bỏ về. Tôi chẳng phải vợ ông Tròn Vo, nên việc gì tôi phải lo chuyện của ông ta. Tôi cũng chưa phải vợ Adam, cho nên tôi càng không phải lo. Có điều, Adam tốt nhất đừng nên nghe những chuyện thậm tệ như ông này.

Kem chúng tôi không ăn, mặc dù cô phục vụ có nhã ý đốt kem miễn phí. Sau nửa đêm chúng tôi mới chia tay được với ông Tròn Vo. Gió đã ngừng thổi, chúng tôi quyết định lội cát về nhà, mặt trăng ló ra từ đám mây và cảnh vật trông đẹp như đúng ra phải vậy từ thuở sơ khai. Biển rì rào, ánh lên màu xám bạc, Adam ôm tôi, người anh thật ấm, lần cuối cùng tôi được ôm như vậy cách đây chừng hai mươi năm, với một người đàn ông khác. Nhưng tôi không hề có ý định dành khoảng thời gian hiếm hoi để kỷ niệm việc này. Chúng tôi đã ngà ngà say, hai đứa bèn lội xuống nước, và lạ thay, nước biển cực ấm. Thực ra lúc đầu Adam hơi ngần ngại, nhưng sau khi bị tôi ẩy nhẹ, anh không còn e dè nữa, nước đã ngập đến đầu gối anh, sau đó nhà xã hội học tóm lấy tôi và kéo tôi xuống nước. Tôi bị ngập đến tận đùi. Rồi chúng tôi đứng trên cát hôn nhau. Thật tuyệt vời khi nghĩ rằng, lát nữa về nhà chúng tôi sẽ cùng nhau lên giường, nơi không có một con chó hay một con mèo nào, không có trẻ con, cũng như bà mẹ và ông bố, càng chẳng có bất kỳ chiếc điện thoại nào. Chúng tôi lấy làm thích thú khi liệt kê những phiền toái đó ra, đến tận

một giờ đêm mới về tới nhà. Chủ nhà đã giao chìa khóa cho chúng tôi. Nhưng lạ thay, khi Adam còn loay hoay đút chìa vào ổ khóa thì cánh cửa đã tự động mở ra.

“May quá!” Bà Irena nói, giọng có vẻ phàn nàn và tỏ ra ngạc nhiên khi nhìn thấy những vết ướt trên sàn.

Cửa phòng mở ra cùng tiếng cọt két nhỏ nhẹ. Và đứng ngay sau cửa không phải một vị khách vắng lai tinh cờ, cũng không phải một tên trộm, mà là cậu con trai yêu dấu cao một mét chín ba của Xanh Lơ, Szymon. Từ sau lưng cậu chàng thò ra một cái đầu đen nhánh, điều đã từng là niềm an ủi duy nhất của tôi cách đây gần mười tám năm về trước, Tosia.

“Mẹ và chú làm gì mà muộn thế?” Tosia lên tiếng. “Con chịu không nổi bà ngoại, cho nên con đến đây, theo đúng ý hai người còn gì. Cả Szymon cũng đến. Mẹ và chú có mừng không?”

“Con chào bố,” Szymon nói. “Bọn con không thể gọi điện cho bố và cô nên...”

Adam nhìn tôi ái ngại. Tôi hôn chào hai đứa, chân vấp phải tấm thảm trải dưới nền nhà. Tít trong phòng, sát dưới cửa sổ, có đặt một chiếc giường đã chiến. Tôi nhìn Adam. Anh nhún vai, nghiêm sắc mặt, đột nhiên anh bật cười sặc sụa đến nỗi lây sang cả tôi. Tôi tựa lưng vào cửa, một trận cười không kiểm soát nổi ập tới. Tôi nhìn Adam ngồi thu mình trên ghế, anh cười rống lên như chú lợn bị chọc tiết, còn tôi thì nắc nạch.

Szymon và Tosia nhìn nhau.

“Hai người có vẻ rất vui,” Tosia rụt rè nói.

Thế rồi năm ngày liền, chúng tôi sống trong bầu không khí gia đình thực sự. Nói chung rất thoải mái. Có điều, sao lũ trẻ lại không hiểu, chúng tôi đã hẹn với nhau như vậy là vì muốn được riêng tư. Rốt cuộc chúng tôi chỉ muốn có hai đứa tôi với nhau mà thôi...

Anh đâu cần phải đi Teneryfa[1]

[1] Một hòn đảo thuộc Tây Ban Nha, cách bờ biển nước này 1.100km.

Con Borys sửa vang khắp nhà. Đó là tín hiệu, Adam đang về.

“Mẹ ơi, cho con chó im đi!” Tosia hét lên từ tầng trên.

Thằng Jakub đang ngồi trên phòng nó, tôi chẳng biết chúng đang làm gì. Chắc chúng vào mạng, vì Jakub nói muốn tải chương trình gì đó về để sáng tác nhạc, Tosia tỏ ra rất có năng khiếu âm nhạc. Dầu sao, thà chúng ngồi với nhau trước màn hình máy tính, vẫn còn hơn, giả dụ, trong bồn tắm, đúng không nào?

Nếu ở một mình, tôi sẽ không phải đứng phắt dậy, lao ra đón Adam ở cửa cùng lúc giữ chặt con Borys, vì con chó ngu ngốc này hay nhảy lên cào xước sơn ô tô. Ba tai họa lớn nhất với đàn ông đó là: tai nạn, cái chết và xước sơn xe.

Xanh Lơ quảng cho tôi túi cà chua, khoai tây và đậu quả rồi hô to:

“Chào Tosia!” Anh hôn tôi rồi nói. “Nếu ta muốn đi nghỉ hè thì phải nhanh chân lên, anh còn chín ngày phép nữa, chúng ta phải quyết định trong vòng hai ngày.”

“Chào chú, chúng cháu đang bận.” Tosia hô to đáp lại, cứ như Xanh Lơ định lên phòng nó trên tầng không bằng.

Hay lắm, tôi muốn năm nay mình có một kỳ nghỉ phép hoàn toàn bình thường - tức một kỳ nghỉ theo kế hoạch, tốt nhất là đi nghỉ ở nước ngoài. Adam và tôi đang bàn tính: làm thủ tục, dành dụm tiền nong, nếu thiếu tiền có thể vay thêm. Cả hai mừng lắm, sắp đến ngày lên đường và... dùng một cái, Tosia bảo rằng, tuyệt vời, chúng tôi cứ việc đi nghỉ ở nơi nào đó, còn nó

xung phong ở lại trong nhà.

Tôi đã tốn khá nhiều thời gian để thuyết phục Adam rằng đi đảo Teneryfa ở Tây Ban Nha hay hơn đi hồ Mazury. Thế rồi hôm trước mấy người bạn anh lại gọi điện thông báo họ đã thuê thuyền rồi (một chiếc thuyền buồm dài 32 mét) và hẳn sẽ rất tuyệt vời. Suốt tối đó tôi phải cố sức thuyết phục Adam.

Tôi bắt đầu hỏi những câu hỏi khéo một cách rất ngoại giao, nhằm làm cho anh thấy được ý đồ của mình, cũng như những suy tính chín muồi của tôi.

“Anh đã đến vùng hồ Mazury chưa?”

“Rồi.”

“Còn Teneryfa?”

“Chưa đến. Và không thích đến.” Anh nói tiếp sau giây lát. “Ồ hồ Mazury...”

Tôi không thể để chính mình cũng bị lôi cuốn.

“Liệu có bảo đảm là thời tiết vùng hồ sẽ thuận lợi? Bởi vì cách đây ba năm, vào tháng Bảy, ở đó mưa to đến nỗi thuyền trên mặt hồ gần như bị tan vào trong nước. Không, chẳng thể được đâu. Nhưng ở Teneryfa chúng ta sẽ được đảm bảo là thời tiết luôn đẹp.”

“Và những hai triệu khách du lịch nữa chứ.” Adam thêm vào.

“Vùng hồ Mazury thì có gì hay? Vắng tanh! Hằng hà sa số hải âu bay lượn trên mặt hồ. Anh có nhớ những con hải âu đen dừ tợn không? Năm ngoái, một chương trình truyền hình có chiếu cảnh một thằng bé ngủ quên trên ruộng lúa mì, nguyên cả đàn hải âu sà xuống tấn công nó và thằng bé đã phải vào viện, anh nhớ chứ?”

“Đúng, anh có nhớ, nhưng anh chẳng thấy có mối liên quan nào cả, vì ở giữa hồ sao có thể ngã lưng trên ruộng lúa mì được.”

Tôi đến bó tay.

“Anh có biết trên mặt hồ đầy muỗi hay không? Những con muỗi to đùng không đời nào chịu tha cho người ta, còn gì là nghỉ ngơi khi cứ tối đến phải ra sức đập cho bằng được con muỗi đang kêu vo vo quấy nhiễu. Giá mà chúng không phiền hà đến vậy.”

“Có sao đâu, muỗi là một phần không thể tách rời của kỳ nghỉ, chúng bay lượn, chúng kêu vo vo, thế cũng lãng mạn đấy chứ, anh đã kịp quen rồi, dù bây giờ anh không còn ở khu nghỉ mát ấy nữa, nhà mình cũng đầy muỗi đó thôi.”

Đến đây tôi đã nhận ra thực chất của vấn đề. Nói chung anh chẳng cần tôi. Anh thích muỗi hơn một kỳ nghỉ hè đẹp trời cùng vợ chưa cưới - người đàn bà mệt mỏi sau cả năm cật lực làm việc. Người xứng đáng được hưởng một kỳ nghỉ giá rẻ bất ngờ với hai tuần khuyến mãi tại Teneryfa chỉ hết có tám trăm zloty. Không bao giờ anh chịu từ bỏ một cái gì đó vì tôi. Dù đó là những con hải âu hung dữ, những con muỗi chết tiệt và thời tiết xấu. Nói ngắn gọn, anh sẵn sàng hy sinh chỉ là để khiến tôi không được hưởng chút thoải mái nào từ kỳ nghỉ. Tôi hiểu rồi, vì anh sắp sang Mỹ, cho nên lúc này anh chẳng cần đi nghỉ ở nước ngoài làm gì.

Đôi khi cuộc sống là sự đối chiếu giữa bản thân chúng ta với thực tại, thật đáng buồn. Cả một buổi tối vô bổ, cũng may chúng tôi đã không phí mất cả đêm. Sáng dậy tôi nghĩ, thực ra mình cũng đâu quá cần phải đi Teneryfa. Còn Adam nói:

“Sao em không nói ngay là em chỉ muốn tới Teneryfa thôi, thay vì dài dòng thuyết phục anh là em không thích đi thuyền buồm nữa?” Nói đoạn anh rút ra tờ quảng cáo của công ty du lịch, tôi mở cờ trong bụng. Mừng hết nỗi, tôi lao vào ôm chặt lấy anh, chúng mình sẽ có một chuyến du lịch trước ngày cưới!

Chúng tôi ngồi trong vườn, những cây thực được tôi trồng từ mùa xuân bây giờ đẹp đến nỗi tôi có thể chẳng cần phải đi đâu nữa. Thế nhưng, lạ Chúa, tôi hầu như sống ở làng quê, chẳng hề hay biết chuyện gì đang diễn ra trên thế giới này. Teneryfa mới đẹp làm sao, bầu trời xanh trong, những ngôi nhà

màu trắng, rồi nắng ngập tràn, rồi núi đá, rồi các quán nhậu... Tôi nhớ biển ấm đến phát điên lên rồi đây!

Thế là Adam đi đến công ty du lịch hỏi thăm.

Hóa ra: Chương trình khuyến mãi thì cũng có đấy, nhưng từ hồi tháng Năm cơ và chỉ bán vé ba ngày trước khi lên đường, bây giờ giá không phải tám trăm, mà là một ngàn sáu trăm, hơn nữa không phải hai tuần mà chỉ có một tuần, nhưng chúng tôi vẫn có thể xem xét, vì Adam sẽ được lĩnh một khoản tạm ứng cho chuyến đi Mỹ phải gió kia, sẽ ổn thôi.

Tôi mừng đến nỗi ngay lập tức lao ra gọi điện cho Ula. Sau đó tôi lục lọi khắp nhà, Adam hỏi tôi về hộ chiếu, tôi bảo có, chỉ có điều tôi đâu biết được hiện nó đang nằm ở chỗ nào?

Đến tối, tôi ngã ngửa khi thấy cuốn hộ chiếu được tìm thấy trong tủ bếp, Tosia phát hiện ra khi đang lục tìm cuốn sổ tiêm chủng của con Borys. Và đến tận khi ấy tôi mới hay, hộ chiếu của tôi đã hết hạn cách đây bảy mươi sáu ngày, tôi không hề hay biết, bởi lẽ tôi đâu phải là người suốt ngày nay đây mai đó, bôn ba khắp thế giới đâu. Nó có tình hại tôi, vì trước khi lên đường đi đảo Síp nó không hề hết hạn (ơn Chúa), trước chuyến đi Berlin đen đui (thật đáng tiếc) cũng vậy. Tại sao chúng ta lại sống trong một đất nước nơi mà các giấy tờ tùy thân đều có hạn sử dụng như pho mát và sữa chua? Đã thế những thứ đó lại có hạn sử dụng không rõ ràng. Người ta chỉ ghi rất ma lanh: “Hạn sử dụng in trên nắp đây”, mà nắp đây thì nhòe nhoẹt, chỉ có mỗi bông hoa nhỏ trên đó là rõ ràng mà thôi.

“Thế nào hả em?” Adam đứng sau lưng hỏi, tôi gập vội cuốn hộ chiếu đã hết hạn lại. “Chúng mình đi chứ?”

Tôi không thú nhận với anh là mình không có hộ chiếu. Tôi sẽ giải quyết việc này trong nháy mắt.

“Chúng mình đi chứ?”

Có thể không kịp xin hộ chiếu, tôi nghĩ bụng. Cần phải tìm ngay một lối thoát

khôn ngoan.

“Còn Tosia thì sao đây?” Tôi nói bằng quơ.

“Sao em lại hỏi Tosia?” Adam ngạc nhiên. “Nó đang ở trên lầu.”

Thông tin chính xác quá nhỉ? Tôi hỏi là “Tosia thì sao đây?”, anh liền trả lời nó đang ở đâu. Chẳng lẽ tôi không biết con gái mình đang ở đâu hay sao?

“Anh có thể trả lời câu hỏi của em một cách bình thường được không?”

“Nhưng câu nào mới được chứ?”

“Câu nào cũng được.” Tôi quát to.

“Judyczko[2] chẳng lẽ em không định nói cho anh biết, em muốn gì hay sao?”

[2] Judyczko, Judyczka, tên gọi thân mật của Judyta (ND).

Một câu hỏi sao mà mạch lạc đến thế? Nhạc điệu tuyệt vời! Giọng nói tuyệt vời! Ánh mắt tuyệt vời đến từ cái nhìn ngơ ngác! Judyczko? Chưa bao giờ anh gọi tôi bằng cái tên đó. Judyczko vang lên, nghe cứ như từ Indyczko (*gà mái*) trong tiếng Ba Lan vậy. Chẳng còn chút nồng thắm nào, không dịu dàng, không khoan khoái như khi anh gọi tôi là Juta hay Ciapek, thậm chí là người đàn bà tâm thần, hoặc đồ điên. Không! Đối với anh, bây giờ tôi là Judyczka - một cô gà mái! Không bao giờ! Tôi phải nói thẳng. Tôi không cho phép ai được coi thường tôi!

“Anh đừng nói chuyện với em như một bác sĩ tâm lý xấu bụng!”

“Em phản đối các bác sĩ tâm lý vì điều gì nào?”

“Em ư?” Tôi ngạc nhiên, ra bộ xem thường.

“Chính em đấy.” Anh nói điềm tĩnh và lườm tôi.

“Không có gì,” tôi đáp, rồi quay lưng đi về phía cửa. “Em phản đối tất,” tôi nói tiếp khi đã ra đến cửa.

“Phản đối tất, nghĩa là sao?” Adam đuổi theo, vỗ vào mông tôi, điều tôi chúa ghét!

“Đừng có đụng vào người ta!” Tôi quát to.

“Cả sau này cũng không à?” Anh hỏi rất láu cá.

Một tay bác sĩ tâm lý quái gở, một gã mưu mẹo! Tôi sẽ không cho phép bất kỳ gã đàn ông nào vỗ vào mông mình, kể cả anh chàng tôi đang yêu. Anh ta cũng như tất cả đàn ông trên trái đất này, đều coi cánh phụ nữ như đồ vật chứ không hề tôn trọng. Không!

“Cả về sau này thì không hẳn.” Tôi đắn đo trong chốc lát hậu quả của việc Adam không bao giờ còn đụng vào người tôi nữa rồi hùng hổ nói tiếp: “Chính thế, nên thế giới này là cái thế giới nơi đàn bà chẳng biết nói lời KHÔNG khi đàn ông vỗ vào mông mình. Người ta nhét đàn bà vào biển quảng cáo, biến hai núm vú của cô ta thành núm vặn radio, khiến toàn thân cô ta tỏa sóng tình dục... còn các anh chỉ quan tâm mỗi việc mua ô tô. Các anh coi chúng tôi là một nửa tồi hơn của nhân loại.” Tôi kết thúc một cách nghiêm khắc.

“Judyta, xin em hãy bình tĩnh.” Adam chịu nhường tôi. “Anh không muốn mua thêm chiếc ô tô nữa đâu. Giữa chuyện vỗ vào mông người đàn bà mình yêu và treo cô ấy trần truồng ở trung tâm thành phố là cả một đại dương cách biệt.”

Thế là tôi rủ lòng thương. Rốt cuộc, nếu một người đàn ông nói rằng anh ta đang yêu, anh ta có thể vỗ nhẹ vào người đàn bà của mình.

“Thỉnh thoảng anh có thể nhẹ nhàng vuốt ve em, thậm chí có thể vỗ nhẹ nữa, nhưng không phải là để khinh thường.” Tôi vui vẻ đồng ý và để Adam ở lại một mình.

Rất may anh đã quên khuấy chuyện Teneryfa. Tôi định sáng sớm tinh mơ sẽ vào thành phố để hỏi xem khi nào mình có hộ chiếu. Có lẽ là nhanh thôi.

“Có điều, đằng nào em cũng không thích bác sĩ tâm lý.” Tôi nói thêm khi đã ra ngoài tiền sảnh.

“Tại sao?”

“Tại vì...” Tôi đáp ứng. “... một người ngồi vắt chân chữ ngũ, bác sĩ tâm lý chỉ cần thoáng trông người đó vắt chân nào lên chân nào, đồng thời quan sát nhất cử nhất động của người ta, là ngay lập tức ông ta có thể đoán biết được người đó đang có vấn đề gì với phụ nữ.”

“Cái gì?” Thiếu chút nữa là Adam cắt đứt mấy ngón tay trong khi đang làm bữa tối. “Người phụ nữ nào cơ?”

“Người không yêu chiều anh nữa ấy.” Tôi kiêu căng đáp rồi đi vào phòng, bộ phim tôi mong đợi đang bắt đầu.

***

Nộp đơn làm hộ chiếu chẳng có gì phức tạp. Thoạt tiên tôi đi chụp ảnh, ảnh tôi nom chẳng khác gì ảnh chân dung kỷ niệm, tiếp đó là nộp hồ sơ. Lúc đầu họ bảo tôi chẳng có vấn đề gì. Sau đó họ nói, phải đợi nửa tháng, vì đang mùa làm hộ chiếu. “Lẽ ra chị phải tính sớm,” họ trách tôi, “không thể làm nhanh được đâu chị ơi.”

Thế rồi tôi chợt nhớ ra chuyện cậu con trai bà hàng xóm của cô bạn cùng cơ quan tôi đã giải quyết được hộ chiếu của mẹ mình chỉ trong vài ngày. Cậu ta liên hệ với một chị, chị này có quen biết một anh, anh này lại nhờ cậu em đồng hao có bạn thân làm việc tại một công ty du lịch.

Tôi đến tòa soạn, đi với cô bạn hết nửa ngày, gọi điện cho bà hàng xóm của cô ta, bà này gọi điện cho cậu con trai, cậu con trai tìm lại chị họ hỏi xem anh kia có còn liên lạc với cậu em đồng hao nữa không... nhưng vô dụng vì cậu

này đã ly dị.

Tôi về nhà, điên tiết. Ai đã nảy ra ý nghĩ xuẩn ngốc là đi nghỉ ở nước ngoài? Xanh Lơ bị loạn óc chẳng? Trong mùa hè, à không, gần hè thôi, lại đến những nơi ẩm áp làm gì? Trong khi hồ Mazury nước ta đẹp như vậy, gấp bội phần so với Teneryfa, thì việc gì phải tới đó, nơi có đến hai triệu khách du lịch, không lách nổi người, nắng thiêu đốt suốt ngày. Tuy rằng hồ Mazury nhiều hải âu và lắu muối. Nhưng nghe đâu hải âu cực ghét mùi va ni. Nếu tôi dùng loại nước hoa thoảng mùi va ni, liệu chúng có chén thịt tôi? Chắc chắn là không. Lại còn chẳng tốn kém nữa. Thực tình, tôi thích nước hoa hơn là việc đi Teneryfa. Giờ tôi phải giải thích cho Adam rằng, không có gì tuyệt vời bằng việc lái thuyền buồm lướt trên mặt hồ. Nhưng tôi có một ý tưởng khác hay hơn. Chúng tôi sẽ đi biển: biển Ba Lan, chứ không phải biển nước ngoài mãi tận đâu đâu. Rất tuyệt vời, lại không hề đắt, sẽ tiết kiệm được khối tiền. Vào mùa này, một số nơi khá vắng khách, có thể cuốc bộ hàng giờ đồng hồ trên bãi biển, nhặt đá cuội, vẫy vùng trong sóng biển bạc đầu trắng muốt đẹp như mơ. Mẹ hoặc bố cứ việc đến chỗ tôi mà nghỉ, hơn nữa Tosia cũng ao ước được ở nhà.

Ai? Để làm gì?

Tôi và Adam thỏa thuận là sẽ tổ chức lễ thành hôn sau khi anh về nước. Dù sao, nửa năm đâu phải là suốt đời, bản thân việc đợi chờ cũng là điều lý thú. Chúng tôi sẽ rất nhớ nhau, sẽ viết cho nhau những bức thư thật dài, sẽ gọi điện và gửi email cho nhau. Tôi sẽ giảm cân và trẻ ra, Tosia sẽ tập trung học hành. Mà chẳng hiểu sao con bé lại chọn thi môn sử, cái môn nó chỉ được có điểm ba, lại còn ngớ người ra khi Szymon hỏi liệu nó có thể liệt kê hết tên các triều đại của Ba Lan.

“Nước ta làm gì có triều đại nào,” nó đáp khiến tôi gần như ngất xỉu. “Ba Lan chỉ có các đức vua thôi!”

Chuyện xảy ra vào một hôm Chủ nhật, trong bữa cơm gia đình, hôm ấy bố mẹ tôi và Szymon cũng có mặt. Mẹ tôi cứ trăn trở mãi với câu hỏi, tháng Năm này Tosia sẽ ra sao. Bà đã hứa sẽ để tâm chăm lo việc học hành của nó. Đầu óc con bé rộng tuếch, mà tôi thì biết làm gì khi sắp tới trong nhà không có lấy một người đàn ông. Bố tôi hy vọng Adam sẽ cản trọng cả khi ngồi trên máy bay cũng như khi đã sang đất Mỹ. Sau đó ông nói riêng với tôi rằng, đàn ông cũng có năm bảy loại, nếu ở địa vị Adam, ông sẽ không vội vàng hứa tự lo liệu cho mình.

Những lời nhắc nhở đầy trí tuệ đó nói ra bên chiếc bàn trong vườn nhà tôi, bữa đó trời vẫn còn ấm. Bố tôi lén vớt xuống gầm bàn mấy miếng thức ăn cho con Borys. “Đang ăn cơm ông đừng cho chó ăn” - Tosia nhắc luôn mồm. Bố tôi bèn nói, lúc vắng Borys cả nhà sẽ hối hận cho mà xem, mà con chó đâu có được ai khác cho ăn, dù là dưới gầm bàn, hơn nữa Borys còn biết xin ăn từ tẻ đến như vậy. Mẹ tôi bảo, nhà này phải có nê nếp. Tôi nói với bà, nê nếp thì có đấy chứ, chỉ có điều không ai coi trọng cả. Tôi thực sự không muốn tranh luận về chuyện này trong bữa ăn. Bố tôi đâm nổi cáu với mẹ, bà liền thanh minh, vấn đề là ở chỗ phải làm sao để trẻ con đừng khiến người lớn đau đầu. “Bà không cần phải nhắc nhở, cháu đã là người lớn rồi,” Tosia phản ứng ngay tức thì. Đừng có khiến bà mệt óc thêm nữa, tôi mắng con bé.

Bố tôi nói ông bị đau dạ dày nên phải kiêng chế, không được bực mình trong lúc đang ăn. “Nếu vậy sao ông lại ăn thịt thăn cuốn pho mát vàng bỏ lò, đó có phải là món ăn kiêng nếu bị bệnh dạ dày đâu?” Tosia nói. “Đáng ra Tosia nên bớt để tâm đến chuyện ăn kiêng mà chú ý nhiều hơn tới nguyên nhân của các cuộc khởi nghĩa.” Giờ lại đến lượt Szymon. Tosia gất ồm lên, rằng đừng có làm mất hứng ôn thi tốt nghiệp của nó, và rằng còn những gần chín tháng nữa mới thi mà mọi người đã khiến nó phát cuồng lên. Nếu ở địa vị cháu, ông đã chăm chỉ học hành từ hồi lớp Một chứ không phải để đến sát kỳ thi, không nên để việc gì dang dở tới gần phút chót mới làm, bố tôi nói. Ông đừng có gây áp lực cho trẻ con kiêu đó, Tosia đang căng thẳng, mẹ tôi nói. Tosia không phải là trẻ con, Szymon xen ngang. Adam chẳng nói chẳng rằng, chỉ lặng lẽ ngồi nghe. Sau hai giờ đồng hồ, tôi hoàn toàn kiệt sức. Chiều tối chúng tôi tiễn hai cụ ra ga đi vào nội đô, bố tôi cứ nằng nặc đòi mang con Borys theo để cho nó chạy nhảy một chút. Ông đừng dắt con chó theo, mẹ tôi phản đối. Tosia cùng Szymon đóng cửa trốn trong phòng. Nó bảo không muốn đi tiễn ông bà vì mọi người đã khiến nó mệt bỏ hơi tai rồi. Còn Adam vẫn chẳng nói chẳng rằng, cứ lặng lặng nghe mọi người.

Vẫn đang đứng trên bậc xe lửa, mẹ tôi thò đầu ra dặn:

“Con ngồi ở ngoài vườn thì phải mặc áo len vào, từ lễ Hanka đến giờ cứ chấp tối là trời trở lạnh, sáng sớm cũng chẳng ấm chút nào, cuối tháng Tám rồi còn gì. Con phải chăm sóc bản thân đấy!”

Bố tôi nhô đầu qua vai mẹ nói to:

“Mà con bảo Tosia đừng có cái kính mãi thế, phải lao vào học đi! Con nghe lời mẹ, hãy chăm lo cho bản thân một chút, con cũng chẳng còn trẻ trung gì đâu!”

Bố và mẹ khuất bóng sau cánh cửa, con tàu bắt đầu kêu xình xịch, nhẹ nhàng chuyển bánh và xa dần chúng tôi, những tia lửa do bánh xe tóe ra mỗi lúc một nhỏ. Con Borys biến vào mây bụi cây, tôi thở phào nhẹ nhõm, phân bua với Adam:

“Em xin lỗi, các cụ hơi rầy rà, nhưng họ làm vậy cũng vì thương con thương

cháu.”

Adam nhìn tôi rồi liếc sang đường ray nói:

“Xin lỗi ư? Sao em lại nói ngốc vậy? Thậm chí anh còn phát ghen với em vì em vẫn còn bố mẹ là đằng khác. Anh sẵn sàng chi một khoản lớn để được các cụ mắng mỏ như vậy...” Nói rồi Adam đi về hướng mấy bụi cây, chỗ con Borys vừa lui vào.

Tôi đứng nhìn theo anh, rồi sau đó chậm rãi đi về phía nhà mình. Adam không còn cả bố lẫn mẹ. Tôi sẽ không có bố chồng lẫn mẹ chồng, sẽ không phải chịu một lời nhắc nhở nào từ bên nhà chồng, tôi sẽ không phải chịu cảnh bà mẹ chồng không ưa mình và cứ luôn miệng nhắc nhở: khăn tắm, khăn trải bàn, ga trải giường bao giờ cũng phải để trong ngăn tủ trên cùng, chăn len thì để trong ngăn tủ dưới cùng... Như vậy, sẽ không có chuyện tôi về với một gia đình mới. Szymon là gia đình duy nhất của Adam, thêm nữa, anh còn là con một. Trước kia tôi luôn thấy nhẹ người khi nghĩ về điều này, nhưng giờ đây tôi lại thấy buồn. Nói thực, buồn theo những lúc thấy anh buồn là chưa đủ, đáng ra tôi phải hổ thẹn khi thấy mình chưa buồn đúng mức.

Tại sao thay vì mừng vui khi được bố mẹ đến thăm và cố công nhắc nhở, tôi lại thở phào nhẹ nhõm khi thấy các cụ ra về? Tại sao tôi lại xua đi những lời nhắc nhở ấy thay vì cảm ơn Chúa là tôi vẫn còn có người nói như vậy với mình? Tại sao tôi không đối xử với bố mẹ bằng tình yêu và lòng kính trọng sâu sắc nhất? Tại sao tôi không mừng khi thấy mình vẫn còn bố mẹ, rằng thi thoảng mình lại được là trẻ con? Có kẻ nào đó đã tước mất lý trí của tôi hay sao?

Toàn bộ sự trưởng thành của tôi đâu phải gói trong ba mươi bảy năm có lẽ khi gió kia, mà là ở trong cách tiếp nhận tất cả những gì bố mẹ đã nói và làm. Nếu tôi tự cho mình vẫn còn trẻ đại, suy ra tôi đứng cùng hàng với Tosia, còn nếu tôi là người lớn...

Tôi quay bước khi đến cổng, trở lại phía nhà ga, băng qua đường ray. Adam cùng con Borys đang đi qua bãi cỏ, hướng về phía rừng. Quả thực, cuộc sống chẳng hề đơn giản. Hoặc cũng có thể, cái gì cũng giản đơn đến đau lòng.

Adam không nhìn thấy tôi, tôi cũng không gọi anh mà rẽ vào rừng bạch dương, đi dạo một mình trong rừng khiến tôi thấy dễ chịu. Mặc dù, đúng ra tôi phải quay về nhà lấy áo len, vì sau hoàng hôn, trời quả thật trở lạnh, kể từ lễ tên Hanka.

Thất nghiệp hay được đề bạt?

Thứ Hai tôi đến tòa soạn. Bước vào thang máy, tôi chạm trán với ông tổng. Ông ta liền nắm lấy khuỷu tay tôi.

“Ô, Judyta!” Ông tổng mừng như thể hai trăm năm rồi mới gặp tôi. “Cô vừa bị ốm hay sao thế?”

Cánh đàn ông rất giỏi thổi phồng: bạn đến cơ quan đi làm sau kỳ nghỉ phép, khỏe như vâm, da sạm nắng (riêng tôi thì không vì trời mưa), sẵn sàng gánh vác những nhiệm vụ vẻ vang mới, còn họ thì bảo rằng nom bạn như thể vừa qua một trận ốm dai dẳng.

“Em vừa đi nghỉ phép về.” Tôi nói, miệng cười tươi rói.

“Kỳ nghỉ dài vậy cơ à?” Ông tổng lấy làm ngạc nhiên.

Đó là điều thổi phồng thứ hai. Bạn nghỉ năm ngày phép thì đó là kỳ nghỉ dài, bạn nhìn thấy một mẫu gì đó dài mười centimet thì nó là hai mươi lăm centimet, gặp một đồng môn trong lễ kỷ niệm hai mươi năm tốt nghiệp trung học thì người kia bảo, cả thế kỷ rồi mình chưa gặp cậu.

“Cũng có vài ngày thôi mà anh.” Tôi đáp nhẹ nhàng.

“Thế thì tuyệt! Cô có biết, đàn ông và tinh tinh khác nhau ở điểm nào không?”

Tôi biết tinh tinh là loài thông minh, nhưng tôi không rõ ông tổng có hàm ý gì. Ít ra tôi cũng biết, đó chẳng qua chỉ là cái cớ để ông ta lái sang chuyện đàn bà ngu ngốc như thế nào. Nhưng tôi không quên ông tổng là sếp, và mặc dù biết ông ta có ý bêu riếu nhưng tôi vẫn im lặng nhún nhường. Một ngày nào đó trong tương lai, khi tôi là đàn ông, còn ông ta dưới quyền tôi, tôi sẽ báo đáp lại tất cả.

“Đối tượng thứ nhất chuyên môn gái và ngáy sau khi hành sự xong xuôi, còn đối tượng thứ hai chỉ đơn giản là một con khi!” Ông tổng cười đắc ý. “Hộp giao ban xong cô ghé qua phòng anh nhé!” Nói đoạn ông ta bước khỏi thang máy, còn tôi đi tiếp lên tầng mười sáu, đến phòng bảo hiểm.

Khi về tới phòng làm việc của mình, tôi được mấy cô bạn chào đón bằng những cái nhìn lạnh lùng.

“Nom cậu chẳng giống như vừa đi phép về,” Kama, trưởng ban mục thư bạn đọc, tươi cười hôn lên trán tôi. “Ông tổng muốn gặp cậu đó!” Kama liếc sang Ewa đầy hàm ý.

“Chào Judyta.” Từ sau bàn mình, Ewa với tay lấy tệp thư. “Đã gom được một ít...” Sau đó cô ta nhìn ra chỗ khác.

Chưa bao giờ hai cô bạn cùng phòng lại cư xử với tôi như vậy. Tôi cũng hiểu được tại vì sao. Thoạt tiên, người ta thường đồng cảm với những phụ nữ bị ruồng bỏ, mặc dù họ có thể rút ra kết luận ngay lập tức: một khi bị chồng bỏ, ắt hẳn chị ta phải có gì đó sai trái. Thế rồi, khi người đàn bà ấy trở lại cuộc sống bình thường, lại còn sống sung sướng, thì đó là chuyện không thể chấp nhận được. Adam giờ là của tôi, chứ không phải của họ. Trong tòa soạn vốn chẳng có mấy móng đàn ông. Ông tổng tạm thời đang có vợ, còn tôi sắp lấy chồng. Đó là nguyên do để người ta ghen ăn tức ở với tôi.

Tôi mãi miết ngồi đọc thư, chẳng để ý ba tiếng đồng hồ trôi qua tự lúc nào. Thỉnh thoảng Kama và Ewa lại nhìn trộm tôi. Hai cô ngốc ấy cứ tưởng tôi không nhìn thấy họ làm vậy. Đúng mười hai giờ rưỡi ông tổng thò đầu vào phòng.

“Qua đây!” ông ta nói rồi bước đi.

Tôi phải đứng phắt dậy và chạy theo ông ta chắc? Đừng hòng!

“Ông có thể nói ‘qua đây’ với một con chó chứ không phải với nữ nhân viên dưới quyền, thưa ông cục súc! Vợ ông có thể chịu đựng được, nhưng thật

may mắn, tôi không phải vợ ông!” Tôi hét to lên trong đầu, nhận thức rõ những cái nhìn đắc ý của Kama và Ewa. Nhưng tôi sẽ cho họ biết tay!

Tôi mở mắt, đứng dậy, chẳng tỏ vẻ gì khó chịu, đoạn đi theo ông ta. Kama và Ewa tiễn tôi bằng ánh mắt của lũ chó săn.

“Cà phê, trà hay bánh ga tô?” Ông tổng khoát tay, chỉ tôi ngồi xuống.

“Judyta này, anh có mấy dự định muốn bàn với cô...” Ông tổng ngừng giây lát. “Anh đã theo dõi những chuyện đang xảy ra trên thế giới, và kết luận rằng, ở đây chúng ta sẽ không làm được một tờ báo thứ thiệt. Cô biết không, nhưng chúng ta sẽ làm... khác.”

Lạy Đức Mẹ linh thiêng! Không phải là báo thứ thiệt? Vậy là báo gì? Báo khiêu dâm chẳng?

“Thị trường báo chí đang gặp khó khăn.” Ông tổng tựa lưng vào đi văng, khẽ đung đưa. “Mục tiêu của chúng ta bị phá sản, lượng phát hành sụt giảm, toàn phải đem biểu không, quảng cáo ế ẩm, dân chúng không chịu bỏ tiền... Chúng ta phải có những biện pháp mạnh. Cho nên anh mới nghĩ đến cô. Những bức thư này nên được cắt giảm...”

Tôi hiểu rồi. Ông ta muốn cắt giảm nhân sự. Và trong số đó, nhân viên hợp đồng, tức là tôi, sẽ là người phải ra đi đầu tiên. Từ nay Judyta sẽ không có công ăn việc làm. Không trợ cấp. Với đứa con sắp thi tốt nghiệp trung học, với con chó Borys, mấy con mèo và anh chồng chưa cưới ở tận bên Mỹ. Việc trả lời thư bạn đọc cần thiết với ai? Chẳng ai cả. Ai người ta để tâm đến chuyện ở Pliski có ông chồng đánh vợ và chị này chỉ bắt lực chịu đựng. Có ai bận lòng khi nghe tin đôi vợ chồng nọ có đứa con bỏ nhà theo băng đảng này nọ mà chẳng được ai giúp đỡ, cũng không biết cầu cứu ai. May ra có lũ côn trùng tội nghiệp là thoát chết. Tôi sẽ không còn trả lời bạn đọc với những lá thư kèm theo danh mục các loại thuốc diệt sâu bọ nữa rồi. Nào mọt, nào chuột, nào gián... bọn bay cứ tha hồ sinh sôi nảy nở. Lũ kiến vua cũng sẽ rỗng rần kéo đến, cả lũ rệp nữa. Tôi sẽ ra sao? Lúc còn trong thang máy, khi lần đầu tiên trong đời ông tổng kể chuyện tiểu lâm về cánh đàn ông, khi ấy tôi đã thấy nghi, ông ta sắp thông báo sa thải tôi một cách lịch sự.

“Judyta này, phải chăng chúng ta nên chấm dứt cái việc làm cho đầu óc thiên hạ rối tung rối mù cả lên. Ta không nên coi họ như một lũ ngốc nghếch nữa. Số lượng phát hành của tạp chí ta đang sụt giảm. Để thu hút độc giả, ta có nên đăng vài thiên phóng sự hấp dẫn? Những câu chuyện thực nào đây nói về số phận bi đát của người dân nước ta? Cô liên lạc với bạn đọc, họ tâm sự về những vấn đề của mình, song như vậy vẫn chưa đủ. Ta có nên thành lập một ban can thiệp? Sau đó kể lại câu chuyện đó lên tạp chí, để làm nhen nhóm chút hy vọng cho người dân. Thời nay mấy ai có cuộc sống thuận buồm xuôi gió đâu. Cô nghĩ sao?”

Tôi nghĩ sao ư? Hoan hô ông tổng, kẻ muốn đuổi việc tôi. Giờ để không chết đói, tôi sẽ phải đi đánh máy thuê các bản luận án tốt nghiệp. Tôi mất một công việc không tồi để ông tổng có được những ảo tưởng về một tờ báo hay hơn. Một tạp chí đầy trí tuệ chứ không phải thứ như kiểu hiện nay. Chẳng hạn, làm thế nào để ông ta được sung sướng với một trăm chín mươi bảy kiểu chơi, và làm thế nào để trong vòng vài tháng trời, trong mỗi số tạp chí đều có một điểm G hoặc một điểm nào đó khác biệt? Nói tóm lại là giảm nhân sự. Tôi hiểu, ông ta đang dùng những mưu ma chước quỷ nhằm khiến tôi tự đưa cổ vào tròng. Rằng chính Judyta cũng tán thành chấm dứt hợp đồng làm việc. Nhưng mà không được đâu ông tổng ời, tôi không đại đến mức chui đầu vào rọ đâu!

Giá như ông tổng không phải sếp của tôi, giá như ý tưởng đó không liên quan gì đến tôi mà chỉ đơn thuần là một ý tưởng tốt, thì chắc tôi sẽ vỗ tay đôm đốp. Phải chăng thiên hạ không chịu mua tạp chí là vì trên đó toàn đăng những tin nhảm nhí? Ngày hôm sau người ta đã không còn nhớ hôm qua tạp chí viết gì. Phải chăng vì tạp chí rất những chuyện vô bổ?

“Em nghĩ đó là một sáng kiến hay.” Tôi nói, và tôi hãnh diện với mình, cho dù ảo ảnh kiểu như miếng pho mát ngon lành đang nằm im ỉm trong tủ lạnh đột nhiên biến mất, ít nhiều làm vơi đi niềm kiêu hãnh này. “Em thấy hơi tiếc cho độc giả gửi thư cho chúng ta, bởi đúng là người ta không biết đi tìm sự giúp đỡ ở đâu. Tuy nhiên được cái này thì phải mất cái kia...”

“Anh không có ý định bỏ hẳn mục thư bạn đọc đâu. Cô hãy bàn giao lại cho

cô Kama, ban thư bạn đọc vẫn tiếp tục hoạt động, nhưng chỉ trong phạm vi hạn chế thôi. Chúng ta sẽ in sẵn những lời khuyên rồi gửi cho bạn đọc.” Ông tổng đốc ý nói.

Tôi sẽ phải bàn giao dữ liệu của mình lại cho Kama... từ A đến Z. Từ cách chải sạch nhung và giày da hươu, tẩy giun sán, cách làm mứt, đến cách đối phó chuyện phản bội. Đúng là một ông tổng phản bội. Ông ta giống hết thầy đàn ông khác. Tất nhiên trừ Xanh Lơ của tôi. Tôi đứng dậy, không buồn nhìn mặt ông ta.

“Anh quả thật rất mừng, mừng lắm,” ông tổng nói, miệng cười toe toét, cùng lúc chìa tay cho tôi bắt, tôi cũng chìa tay cho ông ta. Tôi sẽ không đóng vai cô gái dối hờn đâu, biết làm sao được. Rất may tôi không làm việc trong mỏ than và người ta đã không đóng cửa cái mỏ này. Dù sao tôi vẫn may mắn hơn một thợ mỏ bình thường. Tôi chỉ nghĩ, cách đối xử của ông tổng là không thích đáng chút nào. Thế nhưng, có thể chờ đợi điều gì ở đàn ông nào? “Thôi, cô đến phòng tài vụ đi. Họ đang chờ cô rồi đó.”

Tôi đi ra ngoài, nữ thư ký nhìn tôi với vẻ thiện cảm.

“Chị Judyta này, đi nghỉ phép có lẽ sẽ tốt cho chị.”

Bị đuổi việc nên tôi sẽ được nghỉ ngơi, tất nhiên, và tôi sẽ có nhiều thời gian rỗi. Đúng là một ả đàn bà độc ác, lúc nào cô ta cũng là người biết trước mọi chuyện ở cơ quan, thế mà lại giả đồ là một người quen tốt bụng. Biết làm sao, đời là vậy! Tôi không có ý định nói với cô ta là mình vừa mới đi nghỉ phép về.

“Chị không mừng sao?”

Tôi nhìn nữ thư ký và bắt đầu điên tiết. Tôi không hiểu ngay ý của câu hỏi. Còn Jaga đã nở nụ cười chực sẵn trên gương mặt. Đúng là một con chó cái ác độc!

“Mừng ư?” Cúi xuống bàn làm việc của nữ thư ký, tôi biết mình không kìm được nữa rồi. “Sao tôi lại mừng, khi ngần ấy công sức của tôi sẽ bị đổ sạch

xuống sông xuống biển. Sao lại có thể đem những tờ đánh máy vô cảm gửi đồng loạt cho bạn đọc. Nếu một người không có nỗi đến hai tế bào trong não để có thể hiểu rằng không nên đối xử với bạn đọc như vậy, dù họ có là bạn đọc nặc danh, thì tôi còn biết làm gì! Cứ như ông ấy bị tê liệt thần kinh, để rồi không chấp nhận được việc mỗi người cần phải được đối xử tôn trọng và riêng biệt ấy. Ông ấy còn bảo tôi đi xuống phòng tài vụ!”

“Cô Judyta này, rất tiếc cô đã không có gan nói thẳng chuyện đó với tôi.”

Ông tổng đứng ngay đằng sau lên tiếng. Bây giờ tôi mới hiểu tại sao Jaga lại đỏ mặt ngay sau những lời đầu tiên của tôi. Tôi quay người lại, động tác như trong thước phim chiếu cách đây hàng trăm năm, hết sức chậm rãi, tôi chỉ muốn chui xuống đất, nhưng ở đây chẳng có cái lỗ nẻ nào cả và tôi cũng chẳng biết phải chui xuống bằng cách nào.

“Em thực sự yêu công việc của mình và nghĩ rằng, em đã giúp được cho nhiều người.” Trong đời, tôi chưa bao giờ dám bạo gan nói như vậy. Tôi ngược mắt, ông tổng đang nhìn lơ đãng ra phía cửa sổ. “Em xin lỗi về chuyện hai tế bào và chuyện tê liệt thần kinh,” tôi nói tiếp, về hồi hận. Có điều, chẳng hay ho gì khi ông ta đi nghe trộm nhân viên trò chuyện với nhau. Ông tổng nhìn tôi chăm chăm. Tôi hiểu mình đã làm chuyện vụng về nhất trong đời, bèn cố chữa lại bằng cách nói huyền thuyên. “Nghĩa là, chúng ta hãy thống nhất với nhau, mỗi người nói ra điều mình nghĩ trong đầu. Và chắc chắn anh giám đốc xuất bản, đã từng nói với anh rồi, không biết lắng nghe thì sẽ thành một thằng ngốc và...”

Jaga điếng người sau bàn làm việc, trong khi đôi mắt ông tổng lộ vẻ tò mò, còn tôi cảm tưởng chân mình đã lún sâu tới tận đầu gối trên nền nhà trải thảm.

“Thứ nhất,” ông tổng nói, nhìn tôi chăm chăm, “tôi không biết cô cần những bức thư bạn đọc đó đến vậy. Tôi quan tâm đến việc thay đổi cách thức trao đổi với bạn đọc, và tôi muốn cô toàn tâm toàn ý cho một ban mới. Thứ hai, nếu cô cáng đáng được cả hai việc thì xin mời, chỉ có điều đừng có ta thán một lời nào. Thứ ba, giám đốc xuất bản không phải thằng ngốc đâu, tất cả chúng ta đều biết điều này. Thứ tư, nếu muốn bàn chuyện lương bổng thì cô

phải nói chuyện đó ra với tôi, chứ đừng có đi ca cẩm với Jaga. Thứ năm, đúng là đôi khi tôi nghĩ, hệ thần kinh của tôi ngừng hoạt động, ví như lúc này đây. Vì tôi chẳng biết vì sao tôi vẫn tiếp tục đứng đây nói chuyện với cô. Nói trước, tôi sẽ không cho cô hưởng lương hai biên chế đâu nhé. Cô có thể được nhận nhiều hơn, nhưng chắc chắn không phải là hai suất lương.”

Nom tôi lúc này chắc phải giống như một con ngốc, bởi trong đôi mắt ông tổng ánh lên vẻ ranh mãnh y như biểu hiện thi thoảng xuất hiện trong ánh mắt nhà xã hội học thương yêu của tôi. Tôi đứng như trời trồng, hoàn toàn không hiểu gì hết. Ông ta đuổi việc tôi mà lại cho tôi hưởng lương? Ông ta có sa thải tôi hay không nào? Tôi phải làm sáng tỏ chuyện này.

“Vậy anh có sa thải em hay không?” Tôi hỏi, người nóng ran.

“Cô Jaga,” ông tổng nói với nữ thư ký, “cô giải thích nốt cho cô Judyta này đi, tôi hết hơi rồi. Tôi là người đã có vợ hẵn hoi, tại sao lại phải đi làm ở một tòa báo phụ nữ? Tại sao tôi không phải người đứng đầu tạp chí Playboy cho đàn ông? Tại sao tôi lại nhận lời làm việc ở tòa báo này? Tại sao tôi không làm việc mình ưa thích? Tôi thích nhất là đi câu cá một mình ở Sniardwy...” Ông tổng mơ màng. “Cô báo cho cái cô Judyta này biết, mười giờ sáng mai, tại phòng tôi sẽ có cuộc họp với giám đốc xuất bản, thằng ngốc ấy đấy. Tôi sẽ thuyết phục để anh ta cho lập một ban mới. Thôi, chào các cô.”

Còn lại hai người đàn bà chúng tôi với nhau. Tôi ngồi phịch xuống đi văng bên dưới cửa sổ, Jaga cười khúc khích.

“Có chuyện gì vậy?” Tôi hỏi, cảm thấy ấm người và bình tâm hơn.

“Dạ bẩm chị, ta sẽ thành lập một ban mới, ban can thiệp, hiện chưa thống nhất về tên gọi của ban này. Nhưng chỉ biết, nhờ ban này bà chị chắc sẽ kiếm được khối tiền đấy. Vậy thì việc gì bà chị phải cần đến thư độc giả nữa?”

Tôi quay về phòng mình với đôi chân mềm nhũn. Kama và Ewa nhảy bổ vào tôi.

“Mình đang khó chịu trong người,” tôi nói và cảm thấy buồn nôn. “Nước...”

“Ông ta đã đuổi việc cậu...”

Tôi mơ màng nhìn hai cô bạn. Uống xong một ngụm nước khoáng không ga, tôi bắt đầu bật cười sặc sụa.

“Đó chẳng qua là phản ứng căng thẳng do bị đuổi việc. Đừng lo, có chỗ người ta đang cần tuyển biên tập viên đấy, mình sẽ giới thiệu cho cậu,” Kama nói. Còn tôi vẫn không kìm được cơn cười.

“Judyta!” Với vẻ quan tâm Ewa cúi xuống hỏi. “Ông ta đã làm gì cậu vậy, cái lão chết tiệt ấy?”

“Ông ta vừa đề bạt tớ!” Tôi cố nặn ra mấy lời và tôi biết, đời thật đẹp sao.

***

Trên đường về nhà tôi mua chai sâm banh, không phải loại rẻ nhất giá mười zloty, mà là hai mươi bốn zloty. Tôi mua cho Tosia một đôi tất lưới, đi đôi tất này chắc con bé sẽ rất hút giai, nhưng được cái nó đúng một, ít nhất tôi cho là như vậy. Còn tôi, có lẽ không bao giờ trong đời tôi diện thứ này, con bé hẳn sẽ rất mừng. Tôi sẽ mua cho Xanh Lơ một chiếc bút máy thật xịn, loại anh vẫn ao ước, như vậy mai kia anh có thể sẽ gửi thư viết tay cho tôi, những bức thư tôi có thể nhấm nháp cho đến hết đời. Tôi sẽ mua cho mình một chiếc máy mát xa đặt trong bồn tắm, thứ Ula đã khuyên tôi mua từ hồi đầu năm. Cô ấy cũng có một chiếc, do chồng tặng. Tôi chẳng hiểu sao mình lại phải bỏ tiền mua trong khi Ula được tặng. Có điều, làm gì có chuyện chồng Ula đi mua máy mát xa tặng tôi.

Xanh Lơ đã nom thấy máy mát xa tại nhà của Ula, nhưng chẳng thấy anh đến cửa hàng để sắm một chiếc như vậy cho bồn tắm của chúng tôi. Mà chẳng sao, vì bây giờ tôi sắp là một phụ nữ giàu có, kiếm được rất nhiều tiền, tới đây tôi có thể xài sang. Tôi đã ký hợp đồng mới rồi, trong đời tôi chưa bao giờ dám mơ kiếm được ngần ấy tiền, cùng với khoản thêm từ việc trả lời thư độc giả.

Khi tôi về đến nhà thì Tosia và Adam đang ngồi trước ti vi xem bóng đá. Tôi đứng trước cửa, nhưng không ai để ý đến tôi, chỉ có con Borys tốt bụng ngẩng đầu lên vẫy đuôi.

“Chào cả nhà,” tôi hô to đầy phấn khởi.

“Chắc chắn sẽ phạt đền!” Adam đáp lại.

“Chúng ta bị dẫn trước một quả!” Con gái tôi hét to, mắt không rời khỏi màn hình, nơi hai mươi bốn chàng trai đang chạy loạn xạ, hết bên này sang bên kia.

“Có một tin bất ngờ dành cho hai chú cháu đây!” Tôi mừng rỡ nói ra câu này, không muốn kìm giữ cảm xúc nữa.

“Sút, sút, sút đi!” Adam hét anh chàng chân ngắn đang lao vào quả bóng.

“Mẹ vừa được đề bạt!”

“Tuyệt vời! Vào!!! Chúa ơi, vào rồi!” Cả hai hét lớn, vẫn dán mắt vào màn hình.

“Và từ nay lương mẹ sẽ rất cao,” tôi nói tiếp.

“Hai điều! Chúng ta có cơ hội vào chung kết rồi! Em biết không!” Adam đứng phắt dậy, ôm lấy tôi. “Hòa rồi!!! Một bàn thắng đẹp! Đẹp!”

“Họ phát lại kìa!” Tosia hét to, Adam buông tôi ra và lại cúi mũi vào ti vi.

“Mẹ chỉ muốn báo chuyện đó với hai chú cháu...” tôi nói.

“Cháu nhìn kia! Bóng bay sát sạt dưới xà ngang cơ mà! Không thể cản nổi!” Adam mừng rỡ. “Chú biết ngay, thằng này mà sút là nhất định chúng ta gỡ hòa được. Judyta! Ngồi xuống đi em!”

Tôi đi vào bếp, cho chai sâm banh vào tủ lạnh. Tiếp đó lôi chai bia ra, mở

nấp và đi xem cánh đàn ông đã trưởng thành đuổi theo một cái bọc da. Họ đá vào chân nhau, có khi đá vào cả những chỗ khác để các bạn mình có cơ hội đá cái bọc da vào chiếc lưới bắn thú. Có một gã trai người lăm đầy bùn không chạy trên sân, chỉ đứng đợi các gã trai khác đá bóng vào mặt mình gây chấn thương.

Tại sao anh chàng của tôi không thể chạy trên sân bóng thay vì sang Mỹ?

Chiếc máy thư giãn

Hôm nay tôi đi lấy chiếc máy mát xa trong bồn tắm. Adam bận bù đầu chuẩn bị xuất ngoại nên không có thời gian đi cùng. Tôi và Tosia phải khiêng chiếc máy, thoát tiên từ cửa hàng ra ga xe lửa nội đô, sau đó từ ga về nhà.

“Chiếc máy gọn nhẹ này có thể làm thay đổi hoàn toàn cuộc sống của quý vị, mang lại những phút giây thư giãn không thể nào quên,” giọng người bán hàng vang lên, cứ như thể suốt ba tuần vừa rồi anh ta không làm bất kỳ việc gì khác, chỉ suốt ngày “thư giãn không thể nào quên.” “Chiếc máy gọn nhẹ này” nặng hai mươi ki lô, hai mẹ con tôi chẳng thấy thư giãn chút nào cả, tim đập thình thịch, hai tay tê cứng, chân không buồn bước.

“Cậu không thể tưởng tượng nổi, mát xa bằng nước tuyết vời như thế nào đâu. Cậu xả nước vào bồn tắm, cậu bước vào và nằm xuống, sóng khe khẽ vỗ vào cơ thể và cậu cảm thấy mình như được hồi sinh,” lời nói của Ula vang lên trong tai tôi.

“Mẹ tự xử lý được chứ gì?” Tosia nói rồi bỏ mặc tôi trước cổng nhà, bỏ chạy sang nhà Isia.

Lắp chiếc máy đơn giản để mát xa trong bồn tắm đối với tôi chỉ là chuyện vặt. Tôi vội vàng cởi áo lông và quyết định lao ngay vào “thư giãn”. Sau kinh nghiệm tự lắp máy xay thịt khiến cả nhà mất điện mấy giờ liền, tôi quyết định nghe theo lời khuyên của Xanh Lơ thương yêu, đọc tất cả hướng dẫn kèm theo các thiết bị phải xử lý.

Tôi hí hục bới cuốn sổ hướng dẫn nằm bên dưới đồng linh kiện lên. Các tấm nhựa và đoạn ống đủ kích cỡ. Đọc được vài trang tôi đi đến kết luận, đọc bản dịch tiếng Na Uy tác phẩm Faust của Goethe có khi còn dễ hiểu hơn đọc cuốn hướng dẫn này.

“Ống C-12...” ống C-12 là cái quái gì? Than C-12 thì tôi có nghe nói, nhưng

sao lại đi gọi một đoạn ống nhựa vô tội là C-12? “... lắp vào lỗ B-6...” B-6 nghe cứ như là vitamin. Dù sao, tôi cũng không được quên, tất cả những chỉ dẫn này đều nhằm tạo điều kiện dễ dàng khi lắp ráp. Đọc đến đoạn ống nối K-2, nhưng thay vì nghĩ về các nhà leo núi, tôi nghĩ tới lần cắm trại hướng đạo sinh đầu tiên mình tham gia. Lần đó, ngay sau khi đến địa điểm, đội của chúng tôi nhận nhiệm vụ dựng trại kiểu Brda[1]. Thế là một loạt các loại ống to nhỏ cùng với dây xích, chốt, cọc nhọn và trăm thứ bả răn mà các nhà sản xuất lều trại ác tâm có thể nghĩ ra, được trút khỏi bao tải. Nếu không có anh chàng hướng đạo sinh Jacek với đôi mắt tuyệt đẹp, có lẽ ngay đêm đầu tiên chúng tôi đã thấm thía ý nghĩa của bốn chữ “màn trời chiếu đất”. Trại kiểu Brda với cả nhánh sông Brda, phiền phức làm sao. Chỉ tại Brda mà có lần tôi đã bị điểm hai môn địa lý, chung quy vì không biết nó có phải là tên một nhánh sông thuộc sông Wisla, sông Warta hay con sông nào khác có chữ cái đầu là W. Rất may, Tosia sẽ không phải thi môn địa lý trong kỳ thi tốt nghiệp trung học tới đây. Nhưng thật đáng ngại, kỳ thi này đã đến sát nách nó rồi. Con bé đáng yêu và bé bỏng như thế.

[1] Brda là một kiểu trại ở Ba Lan, cũng là tên một nhánh của sông Wisla. Ngoài kiểu trại Brda còn có các kiểu trại khác, như kiểu Warta (cũng là tên một con sông), kiểu Beczka...

Tôi đắm chìm trong những suy nghĩ lan man, cả những hồi tưởng về quá khứ, một giờ đồng hồ nữa lại trôi qua. Tôi vẫn ngồi lì trong nhà tắm, hì hục lắp ráp các bộ phận của chiếc máy theo bản hướng dẫn. Rốt cuộc tôi đã lắp được hầu hết các bộ phận. Có lẽ tôi sẽ không chút phiền lòng nếu còn thừa tới sáu linh kiện lẩn lóc bên cạnh, không biết lắp vào đâu. Vấn đề là ở chỗ những gì tôi đã nhọc công lắp ráp nom giống cái máy hút bụi hơn là một công cụ thư giãn. Đó là chưa kể, nó còn khác hẳn cái tôi đã nhìn thấy bên nhà Ula. Tôi bèn sắp xếp lại tất cả, nhưng ngay cả khi đã làm vậy, tác phẩm của tôi vẫn hoàn toàn chẳng giống chiếc máy mát xa bên nhà Ula chút nào.

Sau hai giờ đồng hồ hì hục, Adam xuất hiện. Nhìn thấy tôi, anh quát ngay, giọng cao vút, điều chẳng hay gì cho quan hệ của chúng tôi.

“Phải đọc trước bản hướng dẫn đã chứ!” Anh phàn nàn.

Tôi đứng dậy cúi kính đáp lại:

“Vậy thì anh tự đi mà làm.”

Adam đóng cửa nhốt mình trong nhà tắm, suốt một giờ đồng hồ sau đó im lặng như tờ. Sau một tiếng, tôi thò đầu vào nhìn. Adam ngồi trên bệ xí đầy nắp, miệng lẩm bẩm đọc bản hướng dẫn. Chẳng biết anh làm thế nào để lắp cho khớp với sơ đồ 11. Một tấm chất dẻo được đặt dưới đáy bồn, từ đó nối với một đường ống mà đầu kia cắm vào chiếc thùng đặt bên cạnh bồn tắm. Tôi thấy mừng trong bụng, ngay cả Adam cũng vẫn còn tới ba bộ phận không biết lắp vào đâu.

“Để em đi gọi điện cho Krzys,” tôi nói và nhìn thấy vẻ tự ái đầy ắp trong đôi mắt của anh Xanh Lơ.

Tôi đã phạm một sai lầm cơ bản. Không được gọi thêm một người đàn ông khác đến giúp lắp đặt bất kỳ thiết bị nào, vì khi đó người đàn ông thứ nhất sẽ cảm thấy mình vô tích sự và kém cỏi.

“Chỉ để khoe là chúng mình cũng có một chiếc máy giống hệt như bên ấy thôi,” tôi vội nói tiếp.

“Có lẽ để đến tối,” Adam lẩm bẩm và nhấc đoạn sau chót của chiếc máy lên nhìn, ra vẻ nghiền ngẫm.

Tiếp đó anh bảo sẽ ra công để xử lý cái thùng thư. Như thế cũng tốt, vì thùng thư của chúng tôi bị hạn chế, chỉ riêng việc nhìn được vào bên trong thùng đã rất vất vả. Phải vỗ nhẹ vào thùng mới nhìn được một góc phong bì qua các lỗ nhỏ, nếu gặp phải chiếc phong bì màu xám thì hoàn toàn chẳng thấy gì hết. Hôm qua, khi từ tòa soạn về, đoạn dây thép gỉ dùng để khều thư trong thùng đã đâm chảy máu ngón tay tôi. Chẳng biết cái chìa khóa quỷ tha ma bắt biến đi đâu, trong thùng lại thấy có cái gì đó trắng trắng. Adam mang búa, tuốc nơ vít và kìm gấp ra thùng thư (gần đây chúng tôi vẫn lòi thư ra bằng cách đó), còn chiếc máy mát xa, anh để mặc giữa nhà tắm.

Tôi đi vào bếp, nguyên rửa cái gọi là thư giãn và số tiền đã bỏ ra. Qua cửa sổ

tôi nhìn thấy Adam đang đánh vật với thùng thư được gắn chặt vào tường rào. Sau đó anh đi vào lấy điện thoại, gọi cho Krzys. Tuyệt! Như vậy là hôm nay tôi sẽ có bồn tắm mát xa!

Khoảng tám giờ tối, trong nhà mất điện, chúng tôi không tìm thấy đèn pin, chiếc máy thư giãn để ngoài tiền sảnh. Tosia bảo trong điều kiện như thế này nó không thể sinh hoạt cũng như học bài một cách bình thường, cho nên nó lại sang nhà Isia.

Tôi gọi điện sang cầu cứu chồng Ula, bắt chấp mối quan hệ đang đổ bể với Adam. Chồng Ula có phần ngạc nhiên bảo rằng đã hướng dẫn tuốt tuốt qua điện thoại cho Adam rồi cơ mà, nhưng rồi anh ta vẫn nói lát nữa sẽ sang giúp. Ula bảo tôi qua nhà cô ta để khỏi cản trở cánh đàn ông. Tôi vừa sang bên đó thì cô nàng mới bảo rằng, tiếc là tôi không nói sớm, vì cô nàng không dùng chiếc máy mát xa này nữa và có thể bán lại cho tôi với giá rẻ.

Mười một giờ đêm tôi về nhà. Điện vẫn chưa có, hai gã đàn ông đang ngồi trong bếp, uống bia bên ngọn nến, chiếc máy vẫn đặt trong phòng khách, cạnh con Borys.

“Thiếu các mối nối,” Krzys mỉm cười với tôi. “Ngày mai lại phải đến cửa hàng thôi, vì họ đã bán cho cậu chiếc máy bị hỏng. Để đàn bà đi mua sắm đồ điện thì hậu quả như vậy đó!” Anh bạn mỉm cười, vỗ vào vai Adam cung của tôi rồi ra về.

“Em bị đau cột sống từ khi nào,” Adam ngạc nhiên hỏi, “đến nỗi phải đi mua ngay một chiếc máy như thế này?”

Tôi rất muốn nói câu, nhưng để mà làm gì.

***

Hôm qua tôi nằm trong bồn tắm cả tiếng đồng hồ. Cực tuyệt! Ula đã có lý. Chưa bao giờ tôi được thư giãn thoải mái như vậy. Tôi hơi lo cho Adam. Hôm qua, khi vác chiếc máy đổi được ở cửa hàng về nhà hình như anh bị đau lưng, chệch đĩa đệm hay gì gì đó thì phải. Rất may chúng tôi đã có máy mát

xa rồi. Anh toàn phải chịu trận giùm tôi, và chính điều này khiến tôi lo lắng. Chàng trai tội nghiệp của em ơi, cầu cho anh không gặp vấn đề gì!

Đĩa đệm mà làm sao liệu anh có đi nước ngoài được nữa không? Chắc là không?

Người ngoài hành tinh và thầy bói

“Họ bay tới rồi, họ bay tới rồi, họ bay tới rồi!”

Tôi thận trọng mở cửa, cái tay nắm hồng vẫn chưa sửa được. Ông Czesio đứng trước cổng, vẫy vẫy tay.

“Chị Judyta ơi, họ bay tới rồi đó!”

Tôi lùi lại, lấy chìa khóa mở cổng. Điện thoại gọi cổng lại bị long ra, nhà này có đàn ông mà để xảy ra tình trạng như vậy. Tôi đành đi ra cổng, vì thế nào Czesio cũng không chịu đi chừng nào tôi còn chưa ra gặp ông. Czesio vốn là sinh linh tử tế nhất trên trái đất này, chỉ tại rượu mà ông trở thành một người thật thà theo kiểu quái gở. Hễ say là ông lọ mọ đi đến từng nhà kể lể chuyện gì vừa mới xảy ra. Thí dụ, nếu trời đổ mưa, Czesio sẽ gọi điện đến từng nhà thông báo là trời đang mưa. Ông cười khoái chí và tự tin mỗi khi làm vậy, vì toàn bộ thế giới của ông chỉ có thế. Lần này tôi đoán rằng, ông bị nhầm lẫn thế nào đó. Không phải “họ” đã bay đến, mà phải là “chúng” đã bay đi. Những con ngỗng trời hay vịt trời, hoặc những con diệc hay những con gì đó chính tôi cũng không biết nữa... bay đến với chúng ta mỗi độ xuân về, còn bây giờ trời đang thu nên hoàn toàn ngược lại.

Khi uống bốn vại bia, Czesio sẽ cho rằng các vị thổ, nai, hươu và bò rừng đang bay tới. Uống tới sáu vại bia ông bảo rằng, xe chở hàng từ Szczecin và xe vận tải cỡ lớn từ Nga đang bay đến với chúng ta. Còn hôm nay có lẽ ông uống nhiều hơn thế chăng?

Ra gần đến cổng, tôi thấy lạ khi nhìn mãi cũng không ra dấu hiệu gì chứng tỏ ông Czesio đang say.

“Chào chị, họ bay đến rồi đó!” Czesio nói. Mặt ông tái mét, hai mắt sợ sệt.
“Rồi chị cũng sẽ gặp họ!”

“Ai bay đến vậy?” Tôi lịch sự hỏi. Cho dù chỉ có mỗi mình tôi, hoặc ít nhất có thêm ông ta bên cạnh, tôi đều không muốn nhìn thấy bất cứ cái gì bay đến cả. “Chim trời chăng?”

“Chim trời bay đến khi trời vào thu?” Czesio ngạc nhiên nhìn tôi. “Trời vào thu thì chim phải bay đi mới đúng chứ. UFO bay tới... họ tỏa ra rất nhiều ánh sáng!” Ông Czesio dùng hai tay vẽ một vòng tròn lớn, mắt ông tròn trũng, vẻ sợ hãi.

“UFO nào hả ông Czesio?” Tôi sốt ruột, vì còn cả đồng việc đang chờ.

“Sao lại UFO nào?” Czesio rướn đầu ngón chân. “Vật thể bay kỳ lạ ấy! Từ trên trời bay xuống ấy!”

“Họ bay tới lâu chưa hả ông?” Tôi lịch sự hỏi, vì tôi biết không thể đùa với ông Czesio, phải lắng nghe hết những gì ông ta nói. Đằng nào ông ta cũng không chịu về một khi chưa kể xong mọi chuyện.

“Hôm qua lúc đêm khuya... họ tới ở nhà tôi...”

“Ai tới ở nhà ông?”

“UFO... hai người họ ở nhà tôi...”

Cuộc trò chuyện này có nguy cơ sẽ kéo dài. Ula cùng con chó Masza đang đi tới từ phía ga xe lửa. Trên cổ con Masza là đoạn dây xích ngoằn ngoèo nom như rắn. Chắc Ula đang đợi người khách nào đó đến bằng xe lửa nội đô.

“Chào Ula!” Tôi chào với qua vai ông Czesio.

Czesio quay người lại. Thấy ông, con Masza nhả mũi và không chạy lăng xăng quanh Ula nữa, chỉ cố lôi chủ đi về phía ông.

“Chị Ula!” Czesio khấn khoản chìa hai tay về phía Ula. “Chị tin tôi, phải không?”

“Tất nhiên là tôi tin ông.” Ula nói, nháy mắt đầy ngụ ý với tôi.

“Vậy chị hãy nói với chị Judyta là tôi không nói dối đi!”

“Ông Czesio không nói dối đâu.” Ula nói, kéo mạnh dây xích.

“Họ đang ở nhà tôi.”

“Ai vậy?” Ula hỏi, hẳn cô đang nghĩ bụng, ở cái làng này ngày nào mà chẳng chuyện.

“Hai người từ vũ trụ... UFO.”

“Ông Czesio ơi, làm sao ông biết được đó là UFO?”

Ôi, tôi phục Ula quá! Cô rất biết cách đặt câu hỏi, ngay cả khi chẳng hề bận tâm đến cuộc viếng thăm của người nhà trời.

“Sao chị lại hỏi thế? Tôi nhận ra họ ngay lập tức mà... Một người có da màu xanh... biến hình nhoay nhoáy, còn người thứ hai nằm trên giường của tôi. Chị đến mà xem.” Nhận thấy chúng tôi có vẻ không tin, ông Czesio nghiêm sắc mặt. “Tôi cũng cứ ngỡ là tại tôi say, nhưng mà không! Đó là sự thật đấy! Họ đến để nạt nộ tôi!”

“Ông Czesio ơi, họ đến không phải để nạt nộ ông đâu.” Ula nói, tôi khâm phục tài đối đáp của cô bạn. “Họ đến để giúp đỡ ông đấy.”

“Sao cơ?” Ông Czesio thốt lên, vô cùng ngạc nhiên. “Giúp đỡ cái gì?”

“Tôi không biết.” Ula nhún vai. “Chẳng phải họ ở lại nhà ông còn gì?”

Ông Czesio chăm chú nhìn Ula, sau đó nhìn sang tôi, tiếp đến ông gãi đầu, cúi chào rồi quay về nhà, đi tắt qua ruộng nhà ông Marciniak bên cánh rừng. Lưng ông lom khom, dáng vẻ tư lự.

Ula cởi dây xích cho con Masza, con này lập tức lao về phía Borys. Con chó

nhà tôi bèn lao tới luống mơ trên châu vừa bén rễ trước đông và ra hoa vào đợt xuân.

“Borys!” Tôi quát to, nhưng rõ ràng con Borys có lỗi gì đâu, mà tại con Masza đuổi nó chạy ngang qua vườn hoa của tôi đấy chứ.

“Masza!” Ula thét to, nhưng rõ ràng con Masza có lỗi gì đâu, mà tại con Borys cứ khiêu khích nó đấy chứ.

Hai con chó cứ thế chạy vòng quanh, đám hoa cúc trắng, những đám hoa tôi cất công gieo trồng, vừa mới nhú khỏi lớp đất bị nhiễm độc đã không thể nào chịu nổi những cú nện chân của hai con chó.

Ula tóm lấy con Masza, đuổi nó về sân nhà mình. Bây giờ hai con chó đứng cạnh hàng rào lưới, mỗi con một bên, vẫy đuôi loạn xạ. Con Masza vẫy chiếc đuôi tật nguyên, còn con Borys thì vẫy chiếc đuôi to và đen.

Ula nhìn tôi vẻ chờ đợi. “Cậu có vào nhà uống trà không?”

“Tại sao lại không?”

Bên tách trà tôi tâm sự với Ula về viễn cảnh xán lạn với Adam. Tôi muốn anh đi ngay bây giờ, vì anh càng đi sớm càng chóng về. Không chút dè dặt, tôi thổ lộ điều này với Ula. Cô ái ngại bảo, được cái này thì mất cái kia.

“Cậu phải tính kỹ đi, cậu muốn gì, hoặc tương lai xán lạn, hoặc đàn ông,” Ula nói, đồng thời hất con mèo Ojej xuống thảm.

Ojej kêu meo meo ngơ ngác. Mèo nhà Ula vốn chẳng bao giờ dám leo lên mặt bàn, nhất là con Ojej này, nó toàn nằm chễm chệ trên đi văng như một chiếc gối lông xám, cho đến giờ Ula cũng chưa bao giờ ngăn cản nó.

Tôi đoán ngay, chắc Ula đang bức bối chuyện gì đó. Thế nhưng khi tôi hỏi có chuyện gì, cô bạn liền đứng dậy nói:

“Thế cậu bảo phải có chuyện gì nào? Chẳng ai thêm bận tâm khi ngày nào

trên thế giới cũng có vô số người thiệt mạng, rồi nào là núi lửa, chiến tranh, tàu hỏa ở Ấn Độ lao xuống vực... Cho nên đừng có hỏi tở như vậy. Chẳng có chuyện gì đáng nói hết. Một khi cậu muốn mạo hiểm và cậu cho rằng tương lai xán lạn đang chờ mình sau những thăng trầm của cuộc sống, thì xin mời!”

Ngay lập tức tôi rút ra kết luận, Ula chẳng những đã xem bản tin thời sự, mà còn vừa cãi nhau với Krzys. Nhưng cùng lúc tôi cũng nghĩ, chẳng tốt đẹp gì khi ép cho bằng được bạn mình nói ra điều cô ta không muốn. Cho nên tôi lặng thinh. Ula nhìn tôi dăm dăm và nói:

“Mình vừa đi xem bói.”

Tôi ngớ người. Tôi am hiểu thuật phong thủy và tin cửa vào màu xanh lá cây có thể đuổi tà ma ra khỏi nhà, tin vào chuông treo trên nắm đấm cửa, tin chuyện ba đồng xu Trung Hoa đựng trong chiếc ví đỏ, tin rằng hai nữ tu sẽ mang vận may đến nhà, và tin cầu vòng, nhất là cầu vòng kép. Thế nhưng còn bói toán? Ula cần gì đến bói toán? Việc gì phải mê tín đến mức ấy? Chẳng lẽ quan hệ vợ chồng của Ula và Krzys tệ đến thế hay sao?

“Đúng thế đó,” Ula hùng hồn nhắc lại. “Mình vừa đến nhà thầy bói.”

“Vậy thầy bói đã phán gì với cậu?”

“Chắc chắn cậu không muốn biết đâu,” Ula nói.

“Đương nhiên là tở muốn biết, nếu cậu muốn kể tở nghe,” tôi đáp.

“Cậu không muốn đâu,” Ula khẳng định.

Tới đây tôi định phản đối. Bởi không có gì khó chịu bằng việc có người còn biết rõ hơn chính bản thân tôi rằng tôi đang muốn gì, tôi đang rét, đang nóng, hay đang cảm thấy thế nào. Nói toạc ra, điều này khiến tôi điên tiết. Nhưng tôi đã kìm được cơn điên.

“Thì tùy cậu vậy,” nhưng ngay lúc ấy máu tò mò bắt đầu hành hạ tôi. Thầy bói đã phán cái gì và Ula đã xem bói kiểu gì? Bói bài chẳng? Bói quả cầu

thủy tinh? Bói bài Tarot? Bói chỉ tay? Hay bói giờ và ngày sinh? Thầy bói là người đáng tin hay loại lừa đảo? Tại sao Ula lại đi xem bói? Và lạ Chúa, bạn tôi đã nghe được những gì? Nhưng quan trọng hơn cả, tại sao Ula lại không muốn tiết lộ với tôi? Hay là cô bạn tôi đang yêu?

Có thể tôi cũng nên đi xem bói để hỏi vài chuyện, như là rốt cuộc Adam có xuất ngoại hay không, tôi có phải lo lắng quá hay không, mặc dù lẽ dĩ nhiên tôi sẽ không như vậy. Thế còn Ula?

Nghĩ đến đây tôi thấy bức mình. Tại sao Ula không rủ tôi cùng đi. Chuyện hệ trọng như vậy mà lại giữ bí mật với tôi. Tất nhiên chẳng bao giờ tôi chủ động đi xem bói, trừ phi Ula cần người đi cùng hoặc do tò mò nên tôi đi cho biết bói toán là thế nào. Thế nhưng, sẽ chẳng có chuyện đó đâu.

Tốt hơn hết là không thèm hỏi thêm điều gì nữa, tôi nghĩ bụng. Đó chính là một hình phạt cực nặng đối với bạn tôi. Uống trà xong, tôi đi tắt qua bãi cỏ chưa xén để về nhà.

Thế giới này thật lạ lùng. Ula xử trí cực giỏi các tình huống như tàu vũ trụ, chuyện con cái và rắc rối với tôi, thế nhưng khi đụng đến chính bản thân mình thì... ôi thôi!

Xanh Lơ không quần

Nhà cửa lộn xộn hết chỗ nói. Adam không tài nào tìm thấy chiếc quần nhưng đen. Anh vừa bấm điều khiển ti vi vừa kêu ca rằng không có chiếc quần này thì anh không đi đâu cả. Tôi chẳng hiểu sao chiếc quần nhưng ấy lại quan trọng hơn việc chữa tay nắm cửa bị long. Khi mở cửa cần nhắc nhẹ tay nắm lên và giữ nguyên. Rất nhiều lần chúng tôi quên làm vậy nên cái tay nắm cứ ròi ra. May mà tôi có chìa khóa trong người và khi đó Adam ở nhà. Nhưng chuyện gì sẽ xảy ra khi Adam vắng nhà, còn tôi không cầm theo chìa khóa? Sẽ không ai vào được nhà. Vậy mà Adam chỉ nhét tay nắm vào ổ khóa cho xong chuyện rồi bảo sẽ chữa sau vì bây giờ anh chưa tìm thấy cái quần nhưng.

“Theo quyết định của ủy ban, tôi lại bị triệu tập để lấy khẩu cung...” Giọng trên ti vi nói.

“Anh không cất trong tủ hay sao?” Tôi hỏi, đoạn ngồi xuống cạnh bàn.

“Tìm chỗ nào cũng không thấy.”

“Hay là anh để trong tủ radio?” Tôi cố giúp Adam, tay vẫn cầm tập tài liệu chuẩn bị cho cuộc họp ban biên tập ngày mai. Tôi phải lập kế hoạch cho thật ổn, bằng không ông tổng sẽ tống cổ tôi khỏi vị trí mới nhanh hơn tôi tưởng.

“Anh không để trong tủ radio. Có lẽ anh sẽ nhớ ra nếu đi dạo phố với chiếc quần nhưng kia,” chồng tương lai của tôi nói, tay vẫn cầm bộ điều khiển từ xa.

“Những hành động quá khích phá rối trật tự trên sân bóng đã bị huấn luyện viên hai đội cũng như liên đoàn bóng đá phản đối...”

“Hay là ở trong phòng Tosia?”

“Quần của anh?” Adam ngạc nhiên. “Tosia mặc cái quần đó làm gì!”

“Nó không mặc vì dài quá,” tôi tán thành, cùng lúc hủy bỏ kế hoạch đến điều tra làng Bolimowo Suche, nơi đã xảy ra một vụ án mạng. Tạp chí của tôi sẽ không viết về các vụ giết người.

“Em yêu anh và sẽ mãi mãi yêu anh, hãy nhớ lấy điều này...” Tiếng than khóc phát ra từ ti vi và màn hình hiện lên bóng một cô gái gục đổ xuống nền nhà. *“Ngày mai sẽ có áp thấp trên toàn vùng Đông Âu, ảnh hưởng trên diện rộng...”*

“Adam!” Tôi bực mình gất. “Em không làm việc nổi!”

“Anh không có quần, lại không tìm được bài tiểu luận về Herlinger mà sáng mai anh cần, hộp số xe ô tô bị hỏng, giờ nó vô dụng rồi...”

“Em đừng chết, anh sẽ không bao giờ bỏ em, em đừng chết...” Tiếng người năn nỉ trên ti vi.

“Ti vi chẳng có gì hay, toàn những chuyện ngu xuẩn. Em không nhìn thấy chiếc quần nhung đen của anh sao?”

Tôi miễn cưỡng đẩy ghế. Người đàn bà đang bực bội chẳng là gì so với người đàn ông vứt quần lung tung, làm hỏng hộp số xe ô tô và không thể tìm được tài liệu của mình. Nhưng biết làm sao, tôi không quên là tôi đang yêu anh. Tôi đi vào phòng ngủ, lục lọi tủ quần áo. Chiếc máy khoan tôi đã phải tìm suốt mấy ngày liền hóa ra nằm dưới đáy tủ, bên dưới đồng quần áo.

“Adam, em đã bảo anh là các loại dụng cụ phải để trong nhà bếp cơ mà!” Tôi thét to.

“Chúng ta không thể tha thứ cho sự thiếu hiểu biết như vậy,” giọng nói của ông thủ tướng từ phòng ngoài vọng vào tai tôi.

Tôi lôi máy khoan ra, xếp áo len thành chồng, những chiếc áo len giúp Adam trở nên bảnh bao hơn, rồi đem giấu thật sâu dưới đáy tủ. Ở cái nước Mỹ phải

gió kia anh bảnh bao để mà làm gì. Nhưng liền sau đó tôi lại lòi chúng ra sắp cần thận vào ngăn tủ, tôi đâu phải ả đàn bà đen ngòm trên ti vi không tin vào người đàn ông của mình. Thôi thì anh cứ đi mà chọn lấy, anh có thể để lại những chiếc áo đẹp, tôi sẽ không can thiệp, dù sao anh cũng phải ăn vận đàng hoàng khi giao thiệp với bên ngoài. Vẫn không thấy chiếc quần nhưng. Tôi kiểm tra chiếc giường gấp, tháo vải trải giường rồi đi vào nhà tắm. Tiện thể tôi dọn dẹp luôn. Tôi lục tung giỏ đựng quần áo bẩn, nhét đồ trắng vào máy giặt, lau gương, cọ chậu rửa và bồn tắm. Vẫn không thấy quần nhưng đâu. Tôi vào phòng Tosia, lục lợi tủ con bé, tôi làm thật khéo để nó không biết. Tôi lòi ra được mười một cái ruột táo thâm xít từ bên trong giường ngủ của nó. Xong xuôi tôi đi xuống dưới nhà. Và vẫn không thấy quần nhưng đâu cả. Adam vẫn đang thờ ơ nhìn vào màn hình ti vi.

“Căn cứ vào vụ khoai tây năm vừa qua, giờ đây chỉ số tăng trưởng phải là...”

Tôi ngồi xuống bên anh và tắt máy. Anh ngó người nhìn tôi.

“Anh viết bài tiểu luận về Herlinger hôm nào?”

“Đêm hôm thứ Năm.”

Đã qua thứ Hai. Thứ Sáu tôi ngồi trả lời thư bạn đọc. Giấy in hết, thứ Bảy Adam cùng Tosia đi mua hàng mang về cả xấp giấy mới. Nào tôi như phát run lên vì tập trung suy nghĩ. Thứ Bảy, thứ Bảy... tôi thay mực in máy in vi tính, dọn dẹp khu vực quanh bàn làm việc, xếp tất cả báo chí trong tuần lại thành chồng rồi đem cất vào nhà kho để mùa đông có cái đốt. Có khi tôi xếp lẫn bài tiểu luận đó vào chồng báo chết tiệt rồi cũng nên. Có thể tôi tưởng đó là giấy lộn. Hình như ngoài báo ra có một số giấy tờ tài liệu gì đó. Tôi chỉ đọc tờ tạp chí Cosmo mà Tosia đã vớt lên chồng báo. Trong đó có bài viết về chuyện đàn ông nghĩ gì về lần đầu tiên. Phải công nhận bài báo ấn tượng hơn rất nhiều so với các phương pháp tâm lý học. Thì ra cánh đàn ông cũng rất dễ thất vọng sau lần đầu tiên quan hệ. Kiểu như họ nên làm gì sau khi xong chuyện, hoặc họ có dễ bị cụt hứng, hoặc liệu đôi chân của cô nàng có quá dài khiến họ không thể làm tình trong tư thế doggy... Và tất cả đều có trong tạp chí dành cho các cô gái vị thành niên. Rất may, khi tôi còn trẻ hơn bây giờ,

không ai in ấn những chuyện như thế này, nếu không có lẽ đến tận bây giờ tôi vẫn còn trinh. Tôi đã không xem xét kỹ đồng báo và giấy lộn mình xếp ra cũng là vì tính kích dục của nó. Hình như ở đó có một số giấy tờ gì đó không phải của tôi, mà có lẽ... Tôi thấy buồn lòng khi nghĩ, thì ra mình chính là nguyên do gây ra sự phiền toái cho Adam yêu dấu.

“Tài liệu của anh ở trong nhà kho ấy, trong đồng báo cũ để đốt,” tôi nói.

Adam đứng phắt dậy như người phải bỏng, chạy ra vườn. Một lát sau anh quay lại, tay cầm những trang bản thảo đánh máy.

“Em quả là rất đáng yêu!” Adam hôn tôi nồng nàn. “Anh chẳng biết, không có em thì anh làm được trò trống gì.”

Tôi không muốn bảo anh rằng, nếu không có em thì sẽ không ai đem vứt bài tiểu luận của anh đi đâu cả. Tôi bắt đầu ngày càng coi trọng tính cách của đàn ông. Tôi gượng cười.

“Quần rồi cũng sẽ tìm thấy...”

“Quần nhưng!” Adam thét lên sung sướng, tay lật các trang đánh máy bị nhàu. “Chắc nó chỉ quanh quẩn đâu đây thôi...”

Tôi bủn rủn cả người. “Anh cần quần nhưng để mà làm gì?” Tôi cố gắng để giọng mình không có vẻ lo lắng.

“Giặt! Hai tuần nữa anh lên đường rồi còn gì!”

Tôi lao ngay vào nhà tắm. Máy giặt đã đun nóng vải trải giường sáng màu và hai chiếc áo khoác trắng mặc trong nhà lên tới tám mươi độ. Tôi mở cửa máy giặt, nước nóng màu xám tuôn ra lai láng.

“Đây rồi!” Adam bình tĩnh nói khi nhìn thấy chiếc quần nhưng đen nằm lẫn với những chiếc áo khoác và vải trải giường giờ đã thành màu trắng xám. “Chắc em không đặt chế độ sôi. Quần chưa đến nổi chín. Thôi, bây giờ anh đi kiểm tra xem hộp số xe bị hỏng cái gì.” Nói đoạn anh biến luôn.

Tôi lao vào lau chùi nền nhà tắm. Tôi nhét những thứ màu trắng xám vào máy giặt, đổ bột giặt vào ngăn, loại bột giặt quảng cáo nói là có thể tẩy mọi thứ trắng tinh, còn quần nhung đen của Adam tôi cho vào chậu. Một lát sau Adam ngồi trên nắp bệ xí, chăm chú nhìn tôi giặt tay chiếc quần nhung màu nhiệm. Anh chàng đáng yêu nhìn tôi, vẻ hoàn toàn thông cảm. Tôi đồng ý với anh: việc có bạn đời luôn luôn đặt chúng ta trước những thử thách nặng nề.

Đàn ông có vợ sống lâu hơn?

Tôi ngồi ngoài vườn, quan sát những biểu hiện vớt vát cuối cùng của mùa hè. Chẳng mấy nữa là mây mù bao phủ hàng tháng liền. Phải cố mà tận hưởng hiện tại thôi, tôi sống ở vùng khí hậu ẩm ương chứ đâu có được dễ chịu quanh năm như người Hy Lạp và dân thành Rome.

Khí hậu kiểu này khiến con người ta dễ mệt mỏi, đó là chưa kể mùa hè càng ngày càng ngắn, nhường chỗ cho mùa đông dài dằng dặc. Khí hậu thế này thì làm sao Ba Lan gia nhập Liên minh châu Âu được? Tháng Mười không còn nóng nữa, hoa cúc nở rộ, tôi rất thích loài hoa màu xanh sẫm này, chúng nở đến tận khi tuyết rơi. Chẳng hiểu sao vẫn còn sót lại ba bông violet màu vàng nhạt, đứng bên cạnh mấy bông hoa này con Potem nom đẹp hẳn lên, mặc dù, như lời mẹ tôi, mèo đen thì phải ngồi trong bụi sen cạn mới hợp. Từ chân bờ rào, mấy cây bí ngô với đám lá nhàu nát bò ra tận giữa vườn. Những quả bí hình cầu to và vàng này đẹp đão để, nhưng tôi chẳng biết phải làm gì với ngần ấy quả bí.

Có lẽ tôi đang già đi, vì không cảm nhận được tình cảnh khốn quẫn do sắp phải xa Adam tới nửa năm trời. Nếu tôi không đồng ý liệu anh có ra đi? Agnieszka bảo, việc chung sống đâu phải là để chứng tỏ bản thân, mà là để hỗ trợ và tránh cho nhau những nỗi đau riêng.

Nếu ai đó đề nghị tôi đi nước ngoài thì dứt khoát tôi không ra đi vào lúc này. Tuy nhiên, đối với đàn ông, có khi công việc là quan trọng hơn cả, sau đó mới đến đàn bà. Có lẽ tôi phải chấp nhận điều này. Theo kết quả điều tra của các nhà bác học lừng danh trên thế giới, thông thường đàn ông có vợ sống lâu hơn đàn ông không vợ sáu năm. Nhưng xác suất tương tự không xảy ra ở trường hợp đàn bà có chồng. Chẳng biết tại sao? Có lẽ Adam sẽ được liệt vào nhóm đàn ông sống lâu hơn.

“Em đang nghĩ gì vậy?” Adam kéo chiếc ghế mây lại (bộ bàn ghế đã qua sử dụng, giá chín mươi lăm zloty) và ngồi cạnh tôi.

“Em đang suy nghĩ, chẳng biết anh có định sống lâu hơn,” tôi nói bừa, hơi bất ngờ trước sự xuất hiện của Adam.

“Lâu hơn ai cơ?”

“Lâu hơn bất kỳ một người đàn ông không vợ nào,” tôi giải thích.

“A ha.” Anh ghi nhận rồi im bật.

“Em muốn nói, loại đàn ông sống lâu hơn đó.”

“Hơn ai?”

Tôi thở dài náo nức. Chỉ hai giây đồng hồ là Ula hiểu tôi nói gì, còn đàn ông thì phải giải thích đến từng chân tơ kẽ tóc.

“Hơn những người đàn ông không có vợ.”

“Vẫn ngắn hơn đàn bà?”

Lạy Chúa tôi, hãy cố nói chuyện bình tĩnh với người đàn ông của đời mình.

“Ngắn hơn, nhưng ở đây không so với đàn bà. Tùy thuộc vào giới tính được điều tra. So với nữ giới thì ngắn hơn, nhưng so với giới mình - tức nam giới - thì lâu hơn.”

“Judyta, em đang nói gì vậy?”

“Nói về anh,” tôi gắt. “Anh đi nước ngoài chưa đủ hay sao mà lại còn sinh sự với em. Mùa thu đang đến, cuộc sống đang đè nặng lên vai em.”

“Anh cũng thấy rất khó xa em.” Adam cúi xuống, nắm tay tôi.

Tôi thì thế nào cũng được, chẳng đến nỗi gay go lắm đâu. Tôi là người đàn bà đã trưởng thành. Tôi hiểu rằng, không phải lúc nào đường đời cũng chiều

theo ý mình. Tôi biết chấp nhận thực tế, cho nên anh đừng có nói là tôi sẽ thấy khó khăn. Tôi đâu còn ở tuổi mười lăm để mà ảo tưởng và đau khổ chỉ vì phải ở lại một mình trong cái giá lạnh khắc nghiệt này. Thực ra chẳng phải một mình, còn có Tosia tôi yêu nhất trần đời, cả Borys với mấy con mèo, chưa kể những người bạn thân tình. Rất có thể tôi thậm chí còn không để ý rằng nửa năm tới sẽ trôi qua ra sao. Tôi không muốn chịu đựng bất cứ điều gì không hay nữa.

“Anh sẽ viết về mọi chuyện, nửa năm rồi sẽ trôi qua trong nháy mắt thôi. Anh sẽ rất nhớ em. Mà anh đang nhớ em rồi đấy. Em sẽ tự lo liệu được, đúng không nào?”

Tất nhiên là tôi sẽ tự lo liệu được. Lúc nào tôi cũng tự lo liệu được. Vai trò của phụ nữ trong cuộc sống là tự lo cho mình và lo cho cả người khác nữa. Nghĩ đến đây, tôi cảm thấy mình sắp khóc như một con bé ngốc nghếch.

“Judyta.” Adam ôm chặt tôi, tôi cầu mong anh đừng có đi đâu cả để cả hai có thể bắt đầu sống một cách bình thường, để rốt cuộc Tosia có một gia đình êm ấm ngay trong ngôi nhà này, để anh sửa hộp số xe ô tô, để tôi hằng ngày nấu cho ba người ăn, chứ không phải cho hai người.

“Judyta, mọi cái tùy thuộc cả vào chúng ta, đúng không nào? Em đừng làm căng với Tosia nữa, con bé đang trong giai đoạn khó khăn, kỳ thi tốt nghiệp trung học là kỳ sát hạch đường đời đầu tiên. Hãy để cho nó thở. Anh đã đăng ký vé khứ hồi về nước vào đầu tháng Tư rồi, tháng Năm chúng mình sẽ uống mừng Tosia chiến thắng con ma học đường, tháng Sáu chúng mình sẽ uống mừng sự mất tự do, sau đó thì đâu sẽ vào đấy. Anh cũng tính rồi, hay là vào dịp Giáng sinh, hai mẹ con em cùng sang bên đó với anh? Bốn trăm đô là mua vé được rồi. Anh có thể bảo lãnh. Em cân nhắc đi!”

Tôi đang yêu một anh chàng số một! Tôi ư? Bay qua đại dương ư? Tuyệt vời!

Tôi ôm ghì lấy đầu gối Adam, vì ở đây chẳng có ai, với cả cái đĩa đệm không còn hành hạ anh nữa. Tôi rất yêu mùi cơ thể anh, cả cái miệng xù xì của anh. Adam là người tốt nhất trần đời vì anh luôn nghĩ tới tôi.

“Anh yêu em chứ?” Tôi hỏi, ngượng đến nỗi muốn chui xuống đất.

“Yêu hết chịu nổi,” Adam thì thầm bên cổ tôi. Lúc này đây, tôi đang là người đàn bà hạnh phúc nhất trần đời.

Bất ngờ tại tay nắm cửa

Chỉ còn một tuần nữa thôi là Adam bay rồi. Tôi không thể nghỉ phép để được ở nhà với anh, cả tòa soạn đang bắn cả lên. Một tuần chỉ có bảy ngày và bảy đêm, là hai mươi bốn tiếng nhân với bảy. Dù sao ngàn ấy thời gian cũng chẳng thấm thía gì so với cả đời.

Hôm nay lần đầu tiên tôi được nhận tháng lương cao. Tôi quyết định sẽ khiến mọi người (Tosia và Adam) bất ngờ. Tosia đi học tiếng Anh đến chín giờ tối mới về, còn Adam ở Đài phát thanh đến sau tám giờ và mai anh phải ở nhà để chuẩn bị hành lý. Điều đó có nghĩa tôi còn khối thời gian chuẩn bị một bữa ăn tối thịnh soạn. Vài món thật ngon, một chai sâm banh loại xịn, tôi sẽ chỉ mua vậy thôi, không nên phí phạm tháng lương đầu tiên cho những món chẳng ra gì.

Tôi vào ba cửa hàng liền và để lại đó hai phần ba tháng lương vừa nhận. Thịt bò thăn để dùng với sốt nấm, tôm sú phải bóc vỏ bằng tay, hai hộp vang trắng bốn mươi lăm zloty... Còn cả nhiều thứ vặt vặt khác mà người đàn bà đầu ba cần phải có: kem chống nắng chứa protein làm mịn, căng và tái tạo da... balsam xoa người, thuốc kê mi không nhòe, bộ đồ lót viền đăng ten hàng hiệu. Khi cô bán hàng nói giá, tôi tái mặt. Nhưng tôi không thể biến mình thành con ngốc nên đành cắn răng trả tiền. Tôi còn mua một đôi tất dài bằng lụa tuyệt đẹp có đai đeo. Tôi mua cho Xanh Lơ sáu chai bia loại đắt nhất vì anh thích uống bia (dù như vậy anh sẽ béo và xấu đi) và một cây bút máy đẹp, để ở đâu kia thế giới hãy thấy nó là anh nhớ đến tôi. Nó chính là loại bút máy tôi định mua cho anh đợt trước nhưng đành hoãn lại vì đã vét tiền cho cái máy mát xa rồi. Bộ đồ lót và đôi tất dài tôi mua là theo lời mách bảo của một chị nhà báo, đúng hơn là bài báo của chị ta (làm thế nào để lôi kéo và giữ chặt đàn ông). Tuy khá vất vả lúc xếp hàng, tôi vẫn mỉm cười một mình khi tự hỏi gương mặt Adam sẽ ra sao khi anh thấy tôi ăn mặc sexy thế này. Anh hãy mang hình ảnh em sang tận nước Mỹ, và ở đó anh tha hồ mà nhớ.

Vắt vả lấm mới lết về được đến nhà, tôi thả mấy con mèo bị Tosia giam trong phòng ra vườn. Con Borys nằm dưới gầm bàn trong nhà bếp, giả vờ đang ngủ. Nó vẩy đuôi, thậm chí chẳng thèm đứng dậy. Hoặc nó đã quá già hoặc vì nó đã quá quen nên đâm ra nhờn với tôi. Tôi sẽ phiền lòng nếu Adam cũng chào đón tôi như vậy, còn với chó thì tôi không chấp. Tôi pha một cốc trà ngon rồi bước vào bồn tắm. Tắm trước đã, rồi sau đó tôi sẽ làm một bữa tối thật độc đáo. Ngoài ra, tôi phải được chiêm ngưỡng mình trong những bộ đồ tuyệt hảo vừa mua.

Khi đứng trước gương nhà tắm, trong bộ đồ lót muôn phần tuyệt diệu, tôi thực sự được chiêm ngưỡng một phụ nữ xinh đẹp. Với tay lấy thời son, tôi thoa lên môi và hãnh diện với chính mình. Tôi khoác áo choàng ngủ và bước vào bếp.

Tôi lấy chảo đặt lên bếp lửa rồi đem chai sâm banh cho vào tủ ướp lạnh. Nắp tủ lạnh bung ra cùng với tiếng kêu khô khốc. Bên trong tủ chỉ thấy toàn đá, một núi đá. Tôi chúa ghét xả đá tủ lạnh, phải lau chùi bên trong, lôi ra ngoài tuốt tuốt mọi thứ, sắp xếp, loại bỏ, kiểm tra xem mút dậu tây (không biết mua từ khi nào) có bị mốc hay không... Nhưng không còn cách nào khác. Nắp tủ lạnh hỏng mất rồi. Tối nay sẽ phải là buổi tối tuyệt vời dành cho tôi. Thế rồi, tôi lần lượt lôi mọi thứ trong tủ lạnh ra. Nào cục bơ vàng đã ngả sang màu da của tôi; nào lọ mút dậu đất (hình như loại này nuôi cấy được kháng sinh, tôi nghĩ vậy, vì mốc chui ra cả ngoài nắp đây); nào miếng sườn lợn mà khi ngửi thấy mùi thì con Borys liền chạy tới chầu chực và bắt đầu làm bộ hùng khiến tôi mỉm lòng rằng, nó là một con chó ngoan, thông minh nhưng đói ăn và vân vân. Tôi tắt tả tổng ra khỏi tủ lạnh đóng thực phẩm dự trữ đã hỏng vì để quá lâu, tôi quá chú tâm đến nỗi không hề để ý khói đang đen ngòm khắp bếp.

Chiếc chảo có tráng teflon chống cháy đã đi đời nhà ma do để quá lâu trên bếp ga rực lửa, chỉ tại tôi quên khuấy đi mất. Tôi gí chiếc chảo vào vòi nước đang chảy ở chậu rửa bát, mắt nhìn bàn tay phải nóng rát. Hơi nóng khét lẹt bao trùm nhà bếp. Tôi vớ con dao, chặt mạnh vào lớp đá trong tủ lạnh để lấy một cục áp vào chỗ tay bị rát cho đỡ nhức. Vô tình tôi làm thùng luôn đôi quần tất mới nằm khuất dưới lớp đá. Đây chính là hậu quả của việc đọc báo phụ nữ. Một tờ báo ngu xuẩn đã mách rằng, quần tất mà ướp trong tủ đông lạnh một thời gian thì sẽ bền hơn. Riêng quần tất của tôi thì chẳng bền hơn

chút nào.

Tôi xắn tay quét dọn nhà bếp. Khi quay ra nhìn lại đồng hồ, đã bảy giờ mười lăm. Nhà bếp nom như vừa mới xảy ra tai họa. Chỉ còn nửa giờ đồng hồ để làm một bữa tối thịnh soạn. Tôi nhấc cái chảo khỏi chậu rửa bát và nhận ra nó không còn sử dụng được nữa. Trong kho dưới gầm cầu thang còn một chiếc chảo gang cũ để dự trữ, tôi sực nhớ ra và chạy xuống lấy. Tại tiền sảnh, chân tôi vấp mạnh và giẫm vào cái gì đó mềm mềm. Đó chính là bơ. Chiếc túi đựng hàng bị cắn nát và những mảnh giấy bóng dẫn tôi tới chỗ con Borys đang cố tình giả chết. Nép mình bên dưới chiếc ghế sofa, nó nín thở. Không thấy dấu vết miếng thịt thăn bò đâu nữa. Tôi thu nhặt rau vương vãi, gom bơ trên sàn, đổ nửa chai nước rửa bát vào tắm tắm ở tiền sảnh và lau chùi nền nhà.

Bữa tối trọng thể càng lúc càng xa dần. Người tôi đầm mồ hôi, mệt mỏi và... tiếp tục trong trạng thái sexy. Tôi ung bưng nhận ra điều đó trong chiếc gương soi treo ở tiền sảnh, dù là bộ đồ lót, nó cũng chẳng phát huy tác dụng gì khi tôi ra sức chải sạch tắm tắm. Tôi đi vào bếp, cho thêm nước vào bã chè trong cốc. Đời đúng là chẳng nhẹ nhàng gì. Tôi uống trà trong nhà tắm và lấy son của Tosia thoa lên môi. Thực ra nó không trang điểm bằng thỏi son này, chỉ dùng để viết vào mặt gương ngoài tiền sảnh: “Sáng mai đánh thức con lúc tám giờ.” Nom tôi giống như nữ hoàng khêu gợi Messalina. Xanh Lơ chắc phải ngỡ ngàng khi nhìn thấy tôi. Ai mà chẳng phải ngỡ ngàng.

Đã có lần tôi thích thú khi nhận ra, uống bia vào thì công việc vội đi trông thấy. Sau cốc bia thứ hai công việc không hề vội đi, đã thế tôi không còn nghĩ là mình phải dọn dẹp nhà bếp nữa. Xét cho cùng đâu phải chỉ mình tôi ở trong cái nhà này. Làm xong món tôm, tôi đặt lên bàn. Nộm tôm và rượu vang là một cặp tuyệt vời cho bữa tối.

Con Borys sủa dưới chân cửa, nó muốn ra ngoài ngay lập tức. Mà còn đòi gì nữa nào, một cân thịt bò mà đã ăn đâu phải là ít. Tôi mở cửa, con chó xuẩn ngốc bèn lao thẳng ra ngoài cùng với tiếng sủa. Cục bông tròn xám, con Zaraz yêu quý của tôi nhảy phắt lên cây táo.

“Borys, mày điên hả!” Tôi hét to và chạy theo nó, cánh cửa bếp sập lại sau

lung.

Con Zaraz, há hốc ngõ ngang mõm, vọt theo rồi nhảy ngay lên phía trên đầu con Borys. Con chó trở nên ngoan ngoãn, vẫy đuôi một cách dễ thương. Đường như nó muốn nói: “Có sự nhầm lẫn ở đây, tôi xin lỗi.”

Tôi bế con mèo lên tay, đi vào nhà. Bộ đồ lót, cho dù có áo choàng mỏng khoác bên ngoài, không phải là bộ đồ dễ chịu nhất cho buổi tối tháng Mười. Tôi muốn nhanh chóng vào trong nhà, thay ngay bộ đồ khác rồi thái cà chua. Ấn mạnh tay cầm cửa, nó liền nằm lại trên tay tôi. Bộ phận thứ hai, tức cái móc, nhô ra và mắc lại trong cửa. Ổ khóa bị hóc và tôi vẫn đang đứng ngoài trời. Tôi đặt con Zaraz xuống đất và cố chọc cái lỗ nhỏ sao cho khớp được tay nắm vào, dù chỉ là chút xíu. Do tôi quá mạnh tay, liền đó tiếng kịch khô khốc vang lên phía bên kia cánh cửa. Phải làm gì bây giờ, tôi không có thời gian để suy nghĩ. May mà còn có áo choàng ngủ khoác trên người nên tôi không lo người ngợm mình lúc này nom ra sao. Tôi bèn chạy qua cổng phụ, sang nhà Ula. Tôi gõ vào cửa sổ nhà bếp. Krzys đang đứng ở cửa, thiếu chút nữa anh chàng ngã ngửa khi nhìn thấy tôi. Mà tôi đâu đến nỗi nào, đôi bít tất lưới dài và bộ đồ lót đen, trong cái thời tiết tháng Mười đầy mây.

“Krzys ơi, tớ không thể vào nhà được...” Tôi thét to, chỉ vào cái tay nắm cửa.

Krzys lặng im, nuốt nước bọt.

“Ula không có ở nhà đâu,” anh chàng nói sau giây lát.

“Cậu sang giúp mình vào nhà đi!” Tôi nói. “Cậu không thấy, người ngợm tớ nom như thế nào à? Lát nữa thôi là Adam về!!!”

“Có, mình có nhìn thấy...” Krzys nói. “Nhưng Adam là bạn tớ...”

“Đồ chết tiệt!” Tôi sốt ruột. “Cậu kiểm kìm búa gì đó và đi theo tớ, chẳng lẽ tớ phải chết rét ở đây hay sao?”

Adam là bạn của hắn thì liên quan gì cơ chứ? Krzys chần chừ cầm lấy cái tay nắm cửa từ tay tôi, ngắm nghía rất kỹ, cứ như chưa bao giờ hắn thấy thứ của

nợ này, rồi với tay vào hòm dụng cụ.

“Nhưng tớ không biết làm gì đâu,” Krzys nói trước.

Tôi chẳng quan tâm hẳn ta biết cái gì, không biết cái gì. Tôi mở cửa phụ, chạy như bay về nhà, Krzys nhanh chân bước theo sau tôi. Anh chàng chọc ngoáy một lúc, cánh cửa mở toang. Tôi lao vào trong nhà và ngay lập tức rót một ly Cognac nhằm làm ấm người vì tôi đang lạnh thấu xương. Krzys định với tay cầm, cổ bẻ cong chiếc đỉnh để chọc qua lỗ, rồi quay ra nhìn tôi với vẻ ngần ngại.

“Cậu có vào nhà không?” Tôi chìa tay cầm ly Cognac về phía anh bạn vừa chữa xong tay nắm cửa.

“Tớ không thấy gì hết, tớ không nghe gì hết, tớ chẳng biết cậu từ đâu về, tớ không muốn nhúng tay vào chuyện này, tớ không trông đợi cậu làm chuyện này đâu.” Krzys nói, đoạn cúi xuống cầm lấy dụng cụ.

Tôi thích những người đàn ông thứ thiệt, họ có thể vô tình làm phụ nữ hài lòng bằng một câu nói ngượng ngùng hay một biểu hiện nghi ngờ ngây ngô. Tôi thích thú đến nỗi, thiếu chút nữa tôi đã không đánh chính gì cả. Thế nhưng lý trí đã thắng.

“Krzys này, mình đuổi theo con chó, cánh cửa thành linh đóng sập lại. Mình đang chờ Adam về.” Tôi nói rồi kéo anh bạn vào nhà. “Cậu đã giúp tớ, vậy thì chúng mình phải uống.”

Và tôi rót Cognac cho cả hai.

***

Adam lộ vẻ khó chịu khi bắt gặp hai chúng tôi trong phòng tối, bên chỗ nệm tôm còn lại và mấy ngọn nến. Phòng tối là do nước tủ lạnh chảy ra gây chập điện, thế nhưng tôi cũng không đến nỗi quá lo lắng về chuyện đó. Điều tôi để tâm nhất là vẻ ngờ ngàng của Adam khi thấy cách tôi ăn vận.

“Sao người ngợm em nom lại thế này?” Anh thét to. “Hắn ở đây làm gì?” Anh thét tiếp.

Tôi quên khuấy là mình chỉ đang khoác mỗi áo choàng ngủ bên ngoài đồ lót. Tôi liền lao vào nhà tắm. Ở đó tôi nghe thấy Krzys khốn khổ xưng tội, kể về chuyện tay nắm cửa bị hỏng. Anh bạn nói liên chi hồ điệp, còn Adam càng lúc càng điên tiết. Tôi sững rờn người, khoác chiếc áo đen rộng thùng thình ra ngoài bộ đồ lót và cố nhét chân vào chiếc quần của Tosia (cái quần quá chật, nhưng trong nhà tắm chỉ có mỗi cái đó).

Tôi ái mộ Xanh Lơ, tôi yêu anh cho đến hơi thở cuối cùng, thế mà giờ anh lại nổi máu ghen. Mà ghen với ai? Với Krzys! Krzys là chồng của Ula cơ mà! Thế nhưng như vậy lại hóa hay.

Mặc dù phải chi thêm một số khoản, như thay hai công tắc điện và có lẽ phải mua tủ lạnh mới (tôi đã phải lôi sạch mọi thứ trong tủ lạnh ra, kể cả nước đá), tối nay là một trong những buổi tối thú vị nhất trong đời tôi.

Adam giận cho đến gần nửa đêm. Sau đó tôi thuyết phục được anh rằng, anh là một người đàn ông tuyệt diệu, tuyệt diệu nhất trần đời. Chẳng biết... bây giờ anh có chịu chữa cái tay nắm cửa đến nơi đến chốn hay không?

Đơn thuốc nâng cao tinh thần

Tại tòa soạn tình hình rất gay go. Ông tổng bậm môi đi đi lại lại trong phòng. Giám đốc xuất bản chỉ cho ông hai tháng để thực thi dự án mới. Nếu số lượng bản in của tạp chí tăng mạnh trong khoảng thời gian đó thì ông tự cứu mình, bằng không... nghĩ thôi cũng đủ hiểu.

“Hai tháng, hai tháng,” ông tổng lẩm bẩm, “hai tháng có thể tạo ra được một đứa trẻ, chứ tăng gấp đôi số lượng bản in thì không!”

“Vợ ông chắc phải sưng ron...” Jagoda châm chọc. Trong đầu cô ta hẳn đang nghĩ, các con số thống kê cho biết, chỉ cần hai phút là có thể tạo ra một đứa trẻ, chứ không cần phải đến hai tháng.

“Ồ, cô Judyta! Đến đây, mời!”

Tôi đứng trong phòng ông tổng như một con ngốc. Dẫu sao, đó cũng là một lời mời thú vị: “Đến đây, mời!” Tôi cứ thử gọi ông ta như vậy mà xem. Xung hô như thế đã phải là thỏa mạ chưa? Liệu câu nói cụt lủn ấy có vi phạm quyền cơ bản, theo đó con người được tôn trọng hay không? Liệu ông tổng có đang vượt qua giới hạn mong manh này? Ông ta có hạ nhục và xúc phạm tôi hay không? Tôi tò mò quan sát sự cử động của quai hàm ông tổng. Tôi không thích cái cách quai hàm ông ta đảo qua đảo lại như vậy. Vì tôi chẳng biết người này đang bực với tôi hay bực chỗ thức ăn thừa sau bữa trưa.

“Hãy viết về những người đàn bà đã ly dị!”

“Viết về những người đàn bà đã ly dị ư?” Tôi điềm tĩnh hỏi.

“Về những người đàn bà đã ly dị, nhưng không khuôn sáo, không tư vấn, không phóng sự kiểu Mỹ. Sự thật sống động trăm phần trăm, tư duy cách tân. Nói tóm gọn, cô hãy viết về các vụ ly dị. Chân thực. Không đổ tội cho đàn ông, OK?”

“Dài bao nhiêu?” Tôi hỏi cộc lốc.

“Năm trang đánh máy.”

Ông tổng, cũng giống tôi, không tính số chữ. Lối đó cổ rồi. Đến nhà văn lớn như Bulhakow cũng không tính số chữ.

“Bao giờ em phải nộp bài?”

“Đúng ngày, như thường lệ.”

Vậy là tôi có nhiều nhất một tuần. Tôi tìm đâu ra cho ông ta những người đàn bà đã ly dị nhưng lại có hoàn cảnh khác thường? Đàn ông tưởng rằng có những sự thật về chuyện ly dị chưa được khám phá, trong khi vụ nào cũng như vụ nào: nàng yêu chàng, còn chàng thì không. Thậm chí nếu một người đàn bà chủ động đến với người khác, chẳng mấy chốc chị ta sẽ bất hạnh mà thôi. Nhưng câu chuyện cô bạn của Manka lại là một minh chứng hùng hồn bác bỏ thuyết này. Bỗng dưng Iwona bỏ chồng, đến ở với bạn gái mình và hai người đàn bà sống hạnh phúc với nhau. Cựu chồng của cô ta, người tôi đã gặp tại nhà Manka, đau khổ cho đến tận bây giờ. Bữa đó Manka tiêm cho con chó của anh ta, con Pitbul anh ta mua sau khi ly dị vợ để có cái an ủi. Lúc ấy tôi phải ngồi đợi Manka kê đơn thuốc tẩy giun sán cho mấy con mèo cưng ở nhà. Thường cứ ba tháng tôi làm vậy một lần. Cựu chồng của Iwona đã cầm tay tôi ta thán, dù đây mới là lần thứ hai trong đời anh ta gặp tôi:

“Chị Judyta ơi! Chị có tưởng tượng nổi không? Mấy người đàn bà đồng tính đang nuôi con của tôi!”

Đàn bà đồng tính? Nuôi trẻ con? Tôi giật nảy người. Anh ta là một gã nham hiểm, thâm đặng và kinh tởm đến độ, tôi mà có một người chồng như vậy, không khéo tôi cũng phải đổi khuynh hướng tình dục và lo liệu để con tôi có thêm một người mẹ chăm sóc, thay vì một ông bố như thế này. Gã còn định nói gì đó nữa, nhưng lúc ấy con Pitbul đang quẫy mạnh chực cắn nát tay Manka, cựu chồng của Iwona bèn lao vào cổ giàng con chó ra. Cả chủ lẫn chó thật giống nhau. Theo tôi, cả hai nên gia nhập một chính đảng mà tôi

không tiện nêu tên.

Nhưng ông tổng chắc chắn sẽ không nuốt trôi bài báo về những người đàn bà đồng tính, với cả Iwona chắc sẽ không đời nào chịu thổ lộ chuyện riêng. Cô ta mà nói ra không chừng người ta sẽ ném đá cô ta ngoài phố. Theo con số thống kê, phần lớn mọi người đều bao dung, nhưng hay hơn cả là đừng có tin vào con số thống kê. Ở Ba Lan, chính khách nào được dân chúng ủng hộ và tin tưởng trong các cuộc trưng cầu ý kiến thì đều thất cử.

***

Adam tắt tả ngược xuôi ngoài phố, cố gắng giải quyết tất cả mọi vấn đề lật vặt. Anh mua nào là quần mới, nào là đồ dùng sinh hoạt để mang theo. Hình như anh chẳng hề biết bên Mỹ những thứ đó còn rẻ hơn ở Ba Lan. Tôi bắt đầu nhớ anh rồi đây.

Nhằm hoàn tất bài báo ông tổng yêu cầu, tôi cố gắng thu xếp và hẹn được bốn người phụ nữ đã ly dị.

Đúng ra tôi phải đa tạ Cựu Chồng về cái cách anh ta chia tay với tôi. Người ta không biết mình đang ở đâu chừng nào chưa nhìn ra xung quanh. Khi đến gặp người đàn bà đầu tiên (do Jagoda giới thiệu), tôi được chiêm ngưỡng một cô mới ba mươi tuổi rất xinh đẹp, chưa có con, sống trong một căn hộ độc thân ngăn nắp gọn gàng. Cô ta mở cửa, giọng nhỏ nhẹ mời tôi vào nhà. Sau khi mở chai nước cam, cô ta đặt hai tay lên đầu gối và nói:

“Thực sự thì em chẳng có chuyện gì để kể đâu... Anh ấy vẫn khó hiểu như mọi khi. Trước giờ anh ấy luôn lạnh lùng như vậy. Mọi chuyện vẫn bình thường đến tận lễ Giáng sinh vừa rồi. Khi anh ấy vào phòng, khoác lên mình chiếc áo sơ mi mới là cùng bộ com lê, thường thì anh ấy rất khó chịu khi mặc com lê, và mỉm cười với em... ngay lập tức em linh cảm có chuyện chẳng lành. Chúng em ngồi thoải mái bên bàn ăn, cùng bố mẹ em và bố mẹ anh ấy. Sau khi tiễn bố mẹ ra xe taxi, anh ấy quay vào nhà giúp em dọn bàn, còn tặng em một chiếc ghim cài áo rất đẹp nữa. Xong xuôi, chúng em điêm tĩnh ngồi cạnh nhau trên đi văng, bên cây thông Noel đặt ở chỗ này.” Cô chỉ vào góc phòng, giữa cửa sổ và bức tường, còn tôi hăng say ghi chép. “Rồi anh ấy bảo,

anh ấy ra đi vì có người đàn bà khác. Tình yêu của anh ấy dành cho em đã hết, và rằng anh ấy không thể tiếp tục làm em đau khổ, vì anh ấy...” Giọng cô gái nghẹn ngào nước mắt, còn tôi không ghi nổi vì xúc động.

“Đúng dịp Giáng sinh?” Tôi hỏi, giọng không có vẻ chuyên nghiệp chút nào, người run bắn lên vì phần nộ.

“Vâng... đúng dịp lễ Giáng sinh... Và em đã hỏi, tại sao anh lại nói chuyện này với em trong ngày Giáng sinh?” Giọng cô lí nhí và méo mó, còn tôi nghĩ mình nên đổi nghề. “Anh ấy nhìn em và bảo, vì em bận chuẩn bị cho ngày lễ, anh không muốn làm phiền em...”

Tôi bước khỏi nhà người đàn bà bị chồng bỏ đúng ngày lễ Giáng sinh. Một cô gái điềm đạm, dễ thương và xinh đẹp. Phải chăng đó là lý do để tôi không ngồi với cô ta nữa. Sao tôi lại phải viết thật khác thường về các vụ ly dị?

Tôi lên toa xe lửa nội đô hầu như không người. Tôi không thích đi về buổi tối. Tất nhiên tôi không muốn nghĩ rằng thế giới này đầy rẫy hiểm nguy. Tôi tin vào những gì vị vua La Mã Marek Aureliusz đã phát hiện: “Chúng ta là người mà bản thân chúng ta nghĩ là như thế.” Tôi mở rộng câu này theo ý mình, rằng: “Thế giới hiện hữu như cách ta nhìn nó.” Dù tự nhủ, chuyến tàu này sẽ rất dễ chịu và an toàn, tuy có hơi muộn và trời rất tối. Nhưng thực ra, tôi không vừa lòng cho lắm. Thật sự không thoải mái. Tôi không thích đi xe lửa ban đêm. Ban đêm tôi thích làm việc khác.

Rất may là Adam đang đợi tôi trên sân ga.

***

Tối thứ Năm. Hai chị đã ly dị chồng ngỏ lời từ chối, thế là tôi mất toi hai trang báo. Hôm nay họ mới gọi điện yêu cầu hủy cuộc hẹn. Tôi chỉ có câu chuyện Giáng sinh (để cho đàn ông biết đừng nên cư xử như vậy) và chuyện một cô vợ bị chồng bỏ dù anh ta vẫn viết thư cho cô với những lời như “anh yêu em nhất trần đời.” Lại ở chỗ anh chàng vốn chẳng phải loại người thích viết thư. Thế nên kể từ lần đầu tiên bắt gặp mảnh giấy như vậy để trên gối, cô vợ bắt đầu cảm thấy rất bất an. Đáng ra phải mừng mới đúng, vậy mà chuyện

đó khiến cô ta cảm thấy ngược lại. Cô không biết chuyện gì đang xảy ra với mình. Cứ bán tín bán nghi mãi, cô đâm ra lẩn thẩn. Tình trạng nghiêm trọng tới mức cô phải đến gặp bác sĩ tâm lý. Bác sĩ phán rằng luôn cảm thấy bất an là triệu chứng mãn kinh (cô mới ba mươi ba tuổi). Có những người mà kỳ mãn kinh đến rất sớm, cho nên bác sĩ yêu cầu cô trước tiên phải làm xét nghiệm hoóc môn, rồi sau đó ông ta mới kê một đơn thuốc nhằm giúp nâng cao tinh thần. Cứ căng thẳng mãi như vậy, cô tưởng mình phát điên thật. May sao anh chồng đã đề nghị cô vợ ly dị, vì “từ ít lâu nay, em hiểu không, anh đã có chỗ khác.”

Khi đã qua cơn sốc, cô vợ hỏi anh chồng:

“Sao hôm qua anh vẫn còn có thể viết thư nói rằng anh yêu em?”

“Vì đó không phải là lời thổ lộ,” anh chồng nói, “đó chỉ là cách giữ tinh thần cho em mà thôi.”

Chắc bác sĩ cũng nghĩ vậy khi nói rằng sẽ kê cho cô một đơn thuốc giúp giải tỏa tâm lý.

Tôi sẽ vẫn giữ ý kiến cho rằng, những người đàn ông giống các mắt xích trong một dây chuyền, họ giống hệt nhau, bản thân họ ra sao tùy thuộc vào việc ta nhìn họ từ góc độ nào, đàn bà thì không như vậy.

Chỉ hai câu chuyện thôi thì còn quá ít để rút ra kết luận, đã thế hai câu chuyện này lại hoàn toàn trái ngược với yêu cầu của ông tổng. Đã mười hai giờ đêm, tôi đang định viết lại bài báo không chịu vượt quá bốn trang đánh máy. Gục mặt xuống bàn vì mệt mỏi, tôi không nghĩ thêm được gì nữa.

Tosia lặng lẽ đứng ở cửa.

“Mẹ ơi, sao mẹ không đi ngủ?”

Tôi quay mặt lại. Tại sao giờ này con gái tôi vẫn chưa ngủ?

“Con đi ngủ đi,” tôi nói.

“Con giúp mẹ được gì không?”

Tôi tỉnh táo hơn, nhưng vẫn mệt. Tôi chỉ muốn gác công việc lại.

“Con không giúp được đâu.”

“Mẹ tin con đi,” Tosia con gái tôi nói như trong phim.

“Làm sao con viết bài thay cho mẹ được nào? Ông tổng sẽ sa thải mẹ mất thôi, mẹ kiệt sức rồi. Không viết nổi năm trang thì mẹ chết mất thôi! Chẳng bao giờ mẹ chứng tỏ được mình. Mẹ chẳng làm nổi việc gì cả! Chẳng bao giờ mẹ thành công...”

“Mẹ ơi!” Tosia ra đứng sau lưng tôi và đọc bài viết đang mở trên màn hình. “Hay đấy chứ,” Tosia nói chắc nịch. “Con có thể kể cho Isia nghe câu chuyện Giáng sinh được không?” Con gái tôi di chuyển con trỏ một cách thành thạo.

“Hay, nhưng mà ngắn quá.”

“Ta có thể làm cho bài báo dài thêm.” Tosia gạt tôi ra, di con trỏ và bôi đen toàn bộ văn bản. Tiếp đó con bé cho khoảng cách dòng lên gấp đôi và tăng cỡ chữ từ mười hai lên mười bốn. Sau đó Tosia nhấp chuột một lần nữa, văn bản bốn trang của tôi biến thành năm trang chữ to rõ ràng.

“Xong rồi!” Tosia nói và nhấn lệnh in.

Bài báo năm trang của tôi tuôn ra trên khay máy in. Lợi dụng thời cơ tôi đang mừng rỡ, Tosia huyền thuyên:

“Mẹ cho rằng đàn bà chỉ hạnh phúc với người chồng đầu tiên?”

“Nếu người đó tốt...” Tôi lẩm bẩm, mắt nhìn bài báo. “Bài báo này không có ý như vậy! Mẹ chỉ muốn nói rằng, chúng ta có thiên hướng lặp lại những sai lầm cũ. Với người mình am hiểu thì dễ cư xử hơn. Duy trì mối quan hệ vợ chồng khăng khít là công việc nhọc nhằn.” Tôi đến loạn ngôn mất, tôi biết

giảng giải cho con gái thế nào về những chuyện hệ trọng đến thế.

Đề nó đừng noi theo gương tôi. Nó phải lấy một tấm chồng chung chăn gối trọn đời, một người chồng tốt, người mà nó sẽ thích chuyện trò, người không phản bội nó.

“Con người ta phải trò chuyện với nhau và...”

“Cả cãi nhau nữa chứ gì?”

“Tất nhiên. Các cuộc tranh cãi đều rất sáng tạo. Con đi ngủ được rồi đấy.”

“Vậy liệu con người ta có thể quay lại với chính mình?” Tosia hỏi. Đúng lúc đó tôi phát hiện ra có hai đoạn cần sửa lại, cả mấy chỗ bị đảo chữ, nếu để đến mai chắc tôi quên mất. “Mẹ ơi, mẹ biết không, giống như con với Jakub...”

“Con đã cãi nhau với Jakub chứ gì?” Tôi lo sợ hỏi.

“Chút xíu thôi...” Tosia nói. “Tuần vừa rồi hai đứa không gặp nhau, bây giờ anh ấy muốn gặp...”

“Con ngốc lắm,” tôi xoa đầu con bé, “Tất nhiên là có thể. Giữa con người với nhau thường xảy ra lắm chuyện, nhưng cái quan trọng nhất là giải thích, tha thứ và tiếp tục ở bên nhau. Từ mỗi cuộc chia tay ta đều có thể rút ra kết luận, để lần sau không phạm phải chính sai lầm đó nữa... và chỉ thế thôi. Không ngoan là ở chỗ đó. Có lẽ...” Tôi do dự nói tiếp.

Tosia quay về phòng mình ở tầng trên, còn tôi sửa lỗi trên bài viết. May phúc làm sao, con gái tôi rất có tài! Trước đây chưa bao giờ trong đời tôi làm cái việc biến con chữ cỡ mười hai thành mười bốn. Nhưng thôi, tôi chẳng hơi đâu nghĩ xem làm vậy có đúng với lương tâm không. Tôi đặt lưng xuống cạnh Adam và ngay lập tức chìm vào giấc ngủ của một người có lương tâm.

Chú không phải là bố cháu!

Tosia chạy vào nhà, tôi nghe tiếng chân nó bước trên cầu thang lên tầng áp mái. Mọi khi, hễ tan học về là con bé đi thẳng tới chỗ tủ lạnh. Tôi thấy lo, bèn thôi dán mắt vào bài báo chưa hoàn tất và im lặng lắng nghe. Tiếng chân con bé nện nhanh rồi im bật.

Chưa bao giờ có chuyện như thế này! Hôm nào cũng vậy, thậm chí không thèm rửa tay, có khi vẫn để nguyên áo khoác trên người, hễ về nhà là Tosia lao ngay vào bếp mở tủ lạnh.

Hồi trước, có lần nó đã vào trong nhà hẩn hoi, thế mà lúc sau không thấy chìa khóa đâu. Cái gã hiện đang ở với Jola đã đưa ra giả thiết cực kỳ uyên thâm rằng: Tosia đánh mất chìa khóa ở trường. Nhưng nếu không có chìa khóa thì làm sao nó có thể vào trong nhà? Chúng tôi lục lọi khắp nhà mà vẫn không thấy chiếc chìa khóa đâu. Cựu Chồng đành phải thay ổ khóa. Anh ta quát mắng nặng xị cả lên (Sao em không biết dạy con để nó sống cho ngăn nắp!). Còn chìa khóa thì sau đó đã tìm thấy trong ngăn đá, vào hôm tôi xả đá tủ lạnh. Hóa ra Tosia sau khi đi học về đã để quên chìa khóa ở trong đó. Nhưng bữa nay thì quá khác lạ. Nó đi thẳng lên phòng mình. Nhất định có chuyện rồi. Tôi nhớ có đôi ba lần ngay khi vừa đi học về, Tosia không đi thẳng tới chỗ tủ lạnh, và mỗi lần như vậy đều có chuyện không hay. Thí dụ, Andrzej cắt đứt quan hệ với nó. Hoặc có lần nó mang về một con chuột lang. Mà không hiểu sao con chuột đó kết thân được với Borys. Chó với chuột chơi với nhau rất hợp gu, phá phách nhà cửa. Nó tên là Colombo, đuôi dài, màu hồng, eo ôi. Lần khác, lâu rồi, nó mang một lô những con nòng nọc về. Lần khác nữa...

Tôi ra đứng bên cầu thang.

“Tosia!!!”

“Chuyện gì?”

“Ai cho con nói trống không như thế!” Tôi sôi máu. “Lại đây ngay lập tức!”

Tiếng chân uỳnh uỳnh vang dọc cầu thang.

“Con có chuyện gì vậy?”

“Phải có chuyện gì sao?” Tosia ngạc nhiên nhìn tôi.

“Sao con lại nói thế với mẹ?” Tôi há hốc mồm. “Không được trả lời câu hỏi của người lớn bằng một câu hỏi khác!”

“Được rồi, con nghe mẹ đây!” Tôi tự hỏi trong câu trả lời lễ độ này có bao nhiêu phần mỉa mai?

“Tosia!” Tôi gần giọng. “Có chuyện gì vậy?”

“Lạy Chúa, sao mẹ cứ bám riết lấy con thế? Những người mẹ khác chỉ biết đi làm chứ không theo dõi con mình!”

“Mẹ không theo dõi con và mẹ đang làm việc!”

“Vậy mẹ muốn gì nào?”

“Con vừa mang gì về nhà vậy?”

“Con mang cái gì nào?”

“Thế con không mang con vật gì về hay sao?”

“Mẹ ơi, mẹ có bình thường không đấy?” Tosia nhìn tôi với vẻ quan tâm.

“Hôm nay con có đến trường không?” Đừng hòng tôi chịu bị lừa.

“Con không đến trường thì đến đâu?” Tosia nhún vai.

Bây giờ thì tôi dám chắc, có chuyện chẳng lành rồi.

“Tosia,” tôi bình tĩnh nói, “Mẹ biết có chuyện không ổn với con, có lẽ con nên trò chuyện với mẹ, thay vì day dứt một mình...”

“Mẹ ơi, con vừa đi học về. Thế cũng đủ để con thấy hơi chán đời rồi. Trường học không cải cách, giáo dục và y tế nước ta trở thành gánh nặng, các vụ phạm tội không ngừng tăng, còn số lượng tội phạm mà cảnh sát bắt được không ngừng giảm, giá xăng tăng kéo theo một loạt mặt hàng khác tăng theo, quyền của phụ nữ chỉ được xếp ở ngang mức thế giới thứ ba, thế mà chúng ta lại muốn gia nhập Liên minh châu Âu, bọn khủng bố vẫn tiếp tục được tự do, nước hùng mạnh nhất thế giới cũng bó tay, giá đô la giảm, còn...”

“Còn gì?...” Tôi giục con bé.

“Còn Jakub đang hẹn hò với Ewka!!! Con căm thù bọn họ!”

“Tosia!” Hai chân tôi như muốn khụy xuống, con gái tôi luôn luôn lặp lại những chuyện cũ đau buồn của mẹ nó, tôi phải khuyên răn nó ngay lập tức mới được. Nhìn Tosia thất vọng tôi còn đau lòng hơn cả khi nhìn ả răng vàng Jola trong quá khứ. “Tosia, con đừng lo, thà rằng chuyện đó xảy ra bây giờ, còn hơn khi các con đã cưới nhau...”

“Con ghét mẹ!” Tosia đập luôn, rồi nó chạy lên lầu.

Tôi đứng dưới chân cầu thang và cảm thấy như... tôi không muốn nói ra. Tôi không biết cách trò chuyện với con gái mình, tôi không biết an ủi nó, tôi không biết làm gì để con bé vơi bớt nỗi buồn. Tôi căm giận Jakub! Thằng ranh đó đã từng gây ấn tượng tốt đối với tôi. Nào là “Cháu chào bác ạ”, “Cháu xin phép bác cháu về”, “Cháu mời bác”, rồi “Cháu cảm ơn bác ạ.” Tôi đã tưởng nó là một thằng bé nề nếp, có giáo dục, nhưng giờ nó đã lộ nguyên hình! Cầu mong còn có ngày tôi gặp lại nó! Khi ấy tôi sẽ không chúc nó điều gì tốt lành đâu.

Rồi sau đó, khi chỉ còn ba ngày nữa là Adam lên đường, một chuyện thật không hay đã xảy ra.

Nếu kịp nhớ lại phản ứng của mình đối với những chuyện tương tự trong quá khứ, chắc tôi đã không để Xanh Lơ lên phòng Tosia. Trước đây từng có lần tôi ra ban công hút thuốc lá lúc nửa đêm, khi ấy anh chàng Zbyszek hay Zdzisiek gì đó, bản thân tôi cũng không còn nhớ tên anh ta, đến với Elka hay một cô nàng nào đó, còn tôi thì yêu anh chàng đăm đuối. Rất tiếc tôi đã không kịp nhớ đến chuyện này. Khi Adam thò đầu vào bếp hỏi mấy đĩa hát anh đã sửa soạn định mang đi giờ ở đâu, tôi vô tình nói rằng Tosia đã mang lên phòng nó để nghe.

Khi Adam lên phòng Tosia để hỏi về món ăn tinh thần quan trọng của mình, tôi đang bận những công việc thường nhật ở dưới nhà: luộc mì ống với chỗ nước dùng bữa trước, nấu xúp cho con Borys (thức ăn cho chó đã hết nhãn, mà tôi lại không muốn đi cửa hàng). Đột nhiên, tôi nghe tiếng cánh cửa sập lại và Xanh Lơ chạy xuống cầu thang.

“Con bé đang đốt!” Anh nói thất thanh, mặt tái mét.

“Đốt cái gì cơ?” Tuy ra vẻ chú ý nhưng tôi vẫn thấp thòm ngó nhìn chiếc nồi trên bếp, vì mì ống có đặc điểm rất thích cháy đen khi người luộc nó bỏ đi làm việc khác.

“Đốt thuốc lá! Em gác việc ăn uống sang một bên và làm gì đi chứ! Phải xử lý ngay lập tức!”

“Không được quát mẹ cháu!” Tosia hét to, tiếng chân của con bé vang lên ngay sau tiếng chân của Adam.

Tôi đứng như trời trồng, quay lưng về phía bếp, trên đó nồi mì ống đang sôi sùng sục. Chưa bao giờ tôi thấy Adam nói giọng gay gắt thế này, chưa bao giờ tôi thấy Tosia cư xử với Adam như vậy. Trong đầu tôi bỗng lóe lên ánh đèn đỏ báo động: đừng can thiệp, đừng phản ứng. Tại sao Tosia lại hút thuốc, mà hút rất trắng trợn, không hề giấu giếm, trong phòng nó? Sao con bé không tin cậy chúng tôi? Sao nó dám mắng Adam? Tôi phải làm gì đây? Trong đầu tôi lại oang oang: Đừng phản ứng! Nếu đứng về phía Adam, mình sẽ thành ra chống lại Tosia. Nhưng nếu không đứng về phía Adam thì có nghĩa mình ủng

hộ việc con bé hút thuốc. Tốt nhất đừng phản ứng gì cả! Mặt tôi tái xanh.

“Tosia, có đúng vậy không?” Tôi hỏi, cố gắng chứng tỏ một cách vô vọng rằng mình khách quan, một sự khách quan hoàn toàn không có giá trị trong tình huống này.

“Không cần phải vào phòng con!” Tosia thét to. Adam quay lưng, đi ra khỏi bếp.

Tôi cảm thấy buồn. Chuyện này sớm muộn rồi cũng xảy ra, thế nhưng tại sao lại vào lúc này, vào hôm nay?

“Tosia, con ăn nói với chú Adam kiểu gì vậy?”

“Lúc nào mẹ cũng bệnh chú ấy!” Con gái tôi đặt điều.

Hai mắt tôi trợn trừng. “Tosia! Con đã hứa với mẹ là sẽ không hút thuốc. Con không được quyền hút thuốc trong nhà này.” Tôi quát. “Mẹ đã tin con. Còn con...”

“Chẳng có ai hiểu con cả!” Tosia thét to, hai tay tôi run bắn lên.

“Con không được quát tháo!” Tôi nói, cố lôi chút sáng suốt còn lại khỏi vực sâu mà tôi đã đánh rơi xuống đó với tốc độ ánh sáng. “Mẹ thiết tha yêu cầu con đừng có to tiếng với mẹ và chú Adam!”

“Chú ấy không phải là bố con! Sao không để cho con yên?” Tosia thét toáng rồi chạy lên lầu.

Tôi đổ mì ống vào bồn rửa bát, nút bồn lại rồi xả nước lạnh. Con Borys kiên nhẫn ngồi trong bếp chờ, mắt chăm chú quan sát. Tôi lấy chiếc đĩa của nó để dưới gầm và đặt lên bàn. Thế là ước vọng về một gia đình đầm ấm đã tan thành mây khói, như một giấc mơ vàng. Tosia sắp thành người lớn. Giờ nó cư xử như đứa con cứng đầu trong một cuốn sách giáo khoa tôi dành cho những người lớn đã ly dị.

Thưa chị,

Không phải lúc nào chị cũng có thể đứng giữa Scylla và Charybda được đâu. Con cái không thể tiếp nhận việc bố mẹ kiểm soát sinh hoạt của chúng, nhưng chồng chị cũng phải được tôn trọng. Tình cảm của chúng đối với người cha (cho dù anh ta đã xúc phạm chị rất nhiều) sẽ không thay đổi. Con cái yêu quý bố mẹ mình là lẽ đương nhiên và không được tước đi tình yêu này của chúng. Tuy nhiên, bên cạnh tình cảm đối với người cha, con chị còn cần tôn trọng chồng mới của chị (kể cả bạn bè, người thân của gia đình chị). Chỉ có chị mới khiến cho các con hiểu được điều này và khiến chúng cư xử sao cho phải phép. Việc đối phó với sự phản đối của chồng cũ lẫn con cái là trách nhiệm của chị. Nếu muốn tạo ra một gia đình mới êm ấm, không còn các yếu tố căng thẳng trong khi các mối quan hệ đều lành mạnh, dựa trên tình thân ái, tôn trọng và hiểu biết lẫn nhau, chị nên làm như vậy.

Mì ống đã nguội, trên tầng áp mái lặng im, trong phòng ở tầng trệt cũng vậy. Radio không bật, ti vi cũng không. Tôi rửa nồi, lau bàn, đun nước pha trà rồi chất một đĩa đầy thức ăn cho con Borys. Con chó nhai nhóp nhép. Còn tôi ngồi bên bàn đợi nước sôi.

Tôi biết làm sao bây giờ? Ngả về phía Tosia xử sự như một đứa nhóc, lại còn hút thuốc hay là ngả về phía Adam vừa bị mắng oan? Tôi cần phải nói chuyện với Tosia. Thế nhưng với tình trạng của nó hiện giờ thì mọi cuộc trò chuyện sẽ chẳng đem lại kết quả gì khả quan.

Tôi rất muốn bỏ nhà ra đi, thế nhưng, rất tiếc, tôi là người lớn mất rồi.

Adam ngồi trên ghế sofa, mắt hướng về phía trước.

“Anh muốn uống trà không?”

“Có, cho anh một cốc!” Adam nói, tim tôi thắt lại vì buồn.

Tôi mang cốc trà đến ngồi bên anh.

“Lẽ ra em không nên hỏi con bé như thế.” Adam nói. “Em đã làm lời nói của

anh trở nên thiếu tin cậy.”

“Lúc ấy em chẳng biết phải nói gì.”

Có thể anh có lý. Bây giờ tôi mới vỡ lẽ rằng Adam không chịu nổi chuyện này. Chắc hẳn anh đã hình dung câu chuyện sẽ khác, rằng cả nhà sẽ yêu quý anh, sẽ không có những cuộc to tiếng với cô gái tuổi teen, và đại loại như vậy. Anh cần gì một gia đình mới kiểu này, nơi có một đứa nhóc cãi rằng anh không phải là bố nó.

“Nhưng đúng là anh đã xử sự như một kẻ ngốc.” Adam nói sau giây lát. “Lẽ ra anh phải chủ động trò chuyện với con bé, chứ không phải để nó bỏ chạy về phòng mình.”

“Anh biết không?” Tôi bực tức nói, “Em cần phải biết tại sao con bé lại làm vậy.”

“Không phải thế!” Anh phẩy tay. “Thực sự là anh không được ổn cho lắm, anh hơi sốt ruột với chuyện đi này. Phải, con bé nói đúng, anh không phải là bố nó.”

Tôi đứng phắt dậy, đi lên phòng Tosia. Tôi gõ cửa. Chẳng có tiếng phản hồi.

“Tosia?”

“...”

“Tosia, mẹ muốn nói chuyện với con!”

“Nhưng con không muốn!” Tosia hét to.

Chúng tôi ăn bữa tối riêng. Nghĩa là tôi không ăn, vì lòng tôi quặn đau. Adam làm bánh mì kẹp thịt rồi đến ngồi trước máy tính. Tosia hằm hằm vào bếp làm bánh mì kẹp thịt rồi đi lên phòng mình.

Ngày mai, sau khi nghiền ngẫm những lời khuyên khéo léo được lưu cả đồng

trong máy tính, tôi sẽ nói chuyện với con bé.

Hãy để Tosia của tôi được yên!

Tôi xin nghỉ phép ba ngày ở tòa soạn. Nhưng sao gọi đó là nghỉ phép được, khi tôi vẫn phải sửa bài cho đúng hẹn một tuần. Không có Adam ở nhà, anh lại đi giải quyết việc gì đó. Tôi chỉ muốn được ngồi thanh thản bên anh như mọi ngày, tận hưởng chút thời gian nhỏ nhoi còn lại, đốt lò sưởi - đơn giản là ở nhà. Tôi cứ tưởng trong những ngày cuối cùng này chúng tôi sẽ ở bên nhau - Xanh Lơ, Tosia và tôi. Agnieszka cùng Grzes đã hẹn qua chơi tối nay, họ nhất định muốn đến chia tay với Adam, còn mai Renka và Ula cùng chồng sẽ đến chơi. Ngày kia tôi làm bữa cơm chia tay trong nội bộ gia đình, chúng tôi chỉ được ngần ấy thời gian bên nhau nữa thôi. Ôi, cuộc sống. Nhưng có khi thế lại hóa hay, vì Tosia đang đổi, còn tôi thì chán ngán vô cùng.

Lại còn cái thằng Jakub chết tiệt mà chúng tôi đã vớ phải nữa chứ. Tại sao lũ con trai bây giờ lại có thói bội tình với gái đẹp? Tôi phải lên trên tầng nói chuyện với Tosia như hai người phụ nữ với nhau.

Cửa đóng im lìm. Tôi gõ cửa.

“Con không muốn nói chuyện với mẹ đâu!” Cô con gái quý hóa, kẻ tôi đã mang nặng đẻ đau, tuyên bố.

“Tosia, mẹ muốn nói chuyện với con!”

Tôi đứng trước cửa và suy ngẫm việc mình đang làm liệu có nên không. Thế nhưng, như Adam đã nói, việc con gái không mở cửa cho em vào phòng không phải là điều quan trọng. Có thể đến một ngày nào đó nó sẽ hối hận vì đã mặc em đứng ngoài cửa như thế.

“Mẹ muốn gì?” Cánh cửa hé mở.

“Tosia, hai mẹ con mình nói chuyện với nhau đi!” Tôi cố nài nỉ lần nữa.
“Con không thể như vậy mãi được!”

“Bố sẽ đến đón và đưa con đi ăn trưa!” Tosia nói. “Bố hiểu con.”

Tôi rút lui.

Tôi không thể ghen với mối quan hệ của Tosia với bố nó. Không thể và không nên.

Thế nhưng, khốn thay, tôi đang ở ngay đây cơ mà! “Bố sẽ đến đón con” nghĩa là sao? Gã có ở đây khi hai mẹ con tôi chỉ còn độc một cục pho mát khô khốc trong tủ lạnh hay không? Gã có bận tâm xem hai mẹ con tôi lo xoay xở cuộc sống ra sao không? Liệu gã có thời gian gặp con gái của mình khi còn đang bận đến với con mụ Jola hay không? Phải tới tận bây giờ, khi Jola đã khôn ra được chút xíu và không còn là một mụ vợ lệ thuộc nữa, thì gã mới sực nhớ ra là mình có đứa con gái. Nó lớn rồi chẳng? Nó sắp thành một người phụ nữ thực thụ rồi sao? Khi cần phải đi họp phụ huynh thì gã không có thời gian, nhưng say khướt ở quán rượu thì có thể chẳng? Và khi thằng Jakub khốn nạn, cái thằng có bao giờ tôi ưa, hẹn hò với Ewka nào đó, Tosia lại toan đi tâm sự với bố, kẻ thực chất cũng chẳng khá hơn gì.

***

Gần đây Cụu Chồng dành khá nhiều thời gian cho con gái, cứ như thể bây giờ gã ta mới quen biết nó. Đáng ra tôi phải mừng mới phải, thế mà giờ đây tôi thấy hoàn toàn ngược lại.

Tôi lôi mấy chiếc va li trên trần nhà xuống. Không biết Adam định xếp hành lý vào chiếc va li nào. Nửa năm rồi sẽ trôi qua trong nháy mắt, nhưng hành lý dùng cho nửa năm mà chỉ chất trong một va li thôi thì không đủ. Anh có thể dùng chiếc va li của tôi - quà của Cụu Chồng. Tuy nó có màu vàng chói, nhưng bù lại rất tiện mang theo. Tôi có thể đóng hành lý của anh vào hai chiếc va li. Tôi không hề mừng chuyện Agnieszka và Grzes đến chơi. Đáng ra họ nên ngồi ở nhà và đừng có bận tâm chuyện Adam của tôi đi nước ngoài. Chỉ mình tôi nên bận bịu việc này mà thôi.

Hôm qua tôi mua cho anh một chiếc áo len tuyệt vời. Mềm và dễ chịu đến nỗi

tôi đâm ghen với chiếc áo len này khi nghĩ rằng sang bên Mỹ anh sẽ mặc nó suốt ngày. Tuy nhiên tôi đã kiềm chế được tính ích kỷ đáng xấu hổ của mình, thế nên tôi sẽ trao chiếc áo len này cho anh ngay bây giờ, chứ không đợi đến ngày anh về nước.

Thế nhưng từ đâu Tosia lại nảy ra ý tưởng rằng Cựu Chồng sẽ đến đây đón nó? Con bé đâu còn là một đứa trẻ bé bỏng. Hai bố con có thể hẹn nhau ở đâu đó, ví dụ như ga xe lửa nội đô, hay là ở trong thành phố. Và tốt hơn hết hãy đợi sau khi Adam đã lên đường. Tosia thừa biết chúng tôi chẳng còn bao nhiêu thời gian nữa, thế nhưng nó không thêm bận tâm. Tất cả chỉ tại cái thằng Jakub chết tiệt kia. Giá như Adam đừng có thích xuất ngoại, nhưng biết làm sao. Tôi sẽ phải đơn độc ở đây trong thời tiết xấu như thế này. Phải tranh thủ yêu gấp thôi, nếu không sẽ muộn, nhất là khi tôi đang tiến gần đến tuổi bốn mươi nghiệt ngã, sức khỏe đã giảm sút rất nhiều. Sự thật quả phũ phàng.

Adam gọi điện báo, sau bảy giờ tối anh mới về được. Thế là ba ngày phép của tôi trở nên vô dụng. Ngày mai anh đến với Szymon, vì anh hứa sẽ giải quyết cho thằng bé vài việc trước khi lên đường, lập tài khoản hay gì đó đại loại như vậy. Anh lại còn phải đến đài phát thanh để chào mọi người, và tất cả mọi việc đều quan trọng hơn tôi.

Thế nhưng, tôi không phải là đứa trẻ hay ghen tị mà là một người đàn bà trưởng thành. Tôi để mấy chiếc va li trong phòng ngủ rồi chạy vào bếp. Tối nay tôi sẽ làm một món không có lợi cho sức khỏe. Món ăn này ở Mỹ nhất định không có. Món nướng Adam cực thích, gồm khoai tây và thịt dơi hun khói, ăn với rau húng và tỏi.

***

Chẳng biết khi nào tôi mới hiểu ra, chớ có nhúng tay vào chuyện của con mình, kể cả khi tưởng rằng như vậy là cần thiết. Tôi có bằng chứng hùng hồn cho việc này. Sau khi Tosia bỏ nhà đi với Cựu Chồng, tôi ở nhà làm các việc hữu ích, chẳng hạn thái thịt dơi hun khói với sự tham gia của hai con mèo và Borys. Con chó đánh hơi thấy ngay khi tôi lôi miếng thịt ra khỏi tủ lạnh. Bỗng tiếng chuông gọi cổng vang lên. Qua cửa sổ tôi nhìn thấy Jakub đang háo hức tiến về phía cửa nhà tôi cứ như chẳng có chuyện gì xảy ra. Tay cầm

miếng thịt dọi, tôi lao ra cửa. Đúng là thằng to gan! Không thể tưởng tượng nổi! Giá nó bị thủy đậu thì hay biết mấy! Với nụ cười lịch thiệp trên môi, Jakub cúi chào lịch sự và khai mào rất văn hoa:

“Cháu xin chào bác Judyta, vàng mặt trời của cháu có nhà không thưa bác?”

“Con bé đang bực!” Tôi thận trọng nói, “Nó cũng không có nhà, nhất là sau chuyện đã xảy ra.”

“Chúng cháu hẹn nhau rồi cơ mà, có chuyện gì hay sao hả bác?”

“Đồ khốn!” Tôi thăm mắng thằng ranh trong đầu. “Không có chuyện gì hết! Ngoài việc cậu hẹn hò với Ewka chết tiệt nào đấy. Cậu đã lừa dối Tosia vô tội, kẻ đã nhẹ dạ (tôi hy vọng thế) yêu cậu. Tôi không cho phép cậu xúc phạm con gái tôi. Cậu không được đứng trên ngưỡng cửa nhà tôi cứ như không hề có chuyện gì xảy ra.” Tôi hình dung mình dùng miếng thịt dọi đập bôm bốp vào thằng ranh đó mà mắng. “Từ nay tôi cấm cửa cậu. Cậu có thể lừa đảo những đứa con gái khác, còn Tosia của tôi thì hãy để nó yên!”

Tôi dứt khỏi hình ảnh tưởng tượng và nhìn miếng thịt dọi mình đang cầm trong tay. Thằng ranh quả là to gan lớn mật, dám vác mặt đến đây sau tất cả những chuyện như vậy...

“Mà có chuyện gì cơ ạ?” Jakub hỏi.

Một thằng nhóc con mặt còn búng ra sữa mà đã đắm đầu vào trò đùa ái tình. Chỉ thiếu chút nữa, tôi - người đàn bà đã trưởng thành, bị đôi mắt xanh ra vẻ ngây thơ kia lường gạt. Nhưng tôi đâu có phải loại dễ dàng bị mắc lừa.

“Có lẽ anh thừa biết, tôi đang nói về chuyện gì.”

Trước đây tôi đã gọi nó là cậu, có điều, bạn của con gái tôi thì tôi có thể gọi là cậu, còn đối với kẻ thù, tôi sẽ xưng hô xa lạ hơn.

“Có chuyện gì vậy ạ?”

“Xin lỗi, tôi đang bận.”

Tôi chìa ra miếng thịt và con dao. Rốt cuộc Jakub tháo lui. Tôi đóng cửa và qua cửa sổ nhà bếp tôi nhìn thấy thằng bé đang khép cánh cổng lại.

Tạm biệt, Xanh Lơ

Vậy là anh lên đường. Mãi tận hôm qua tôi mới thực sự nhận thức được chuyện đó. Có lẽ là vì bất chấp tất cả, tôi vẫn nuôi hy vọng hão huyền rằng sẽ có một điều bất ngờ. Như Adam đứng ở cửa, nhìn xung quanh rồi nói: anh sẽ không đi đâu cả, anh không muốn xa em.

Tosia đã hòa giải với Adam, nó xin lỗi và thề sẽ không hút thuốc nữa, rằng nó đã tỏ ra quá nóng nảy. Adam xin lỗi Tosia thay vì trực tiếp giải quyết chuyện này với con bé, anh lại đi nói với tôi. Tất nhiên bây giờ cả hai hòa nhau chống lại tôi, nhưng thà như thế còn hơn hai chú cháu chống lại nhau. Tuy Adam và Tosia đã bắt tay nhau, nhưng tôi vẫn thấy nhức nhối trong lòng.

Suốt đêm chúng tôi không ngủ. Hai chiếc va li để ngoài tiền sảnh, chiếc của tôi màu vàng, còn chiếc của Adam kẻ ô vuông xanh da trời. Hộ chiếu và vé máy bay để trên bàn cho khỏi quên, bảy giờ sáng Grzes sẽ mang xe đến đưa chúng tôi ra sân bay. Hai giờ sáng chúng tôi mới chuẩn bị xong hành lý. Tôi chẳng hiểu sao chúng tôi lúc nào cũng vậy, cái gì cũng để đến phút chót. Sau đó tôi và Adam ngồi bên nhau trong bồn tắm những bốn mươi phút cho đến khi nước nguội. Tiếp đó chúng tôi vào giường. Rồi năm giờ ba mươi sáng, Adam bật dậy, tôi cũng dậy theo anh. Tôi ngồi trên thành bồn tắm, ngắm anh cạo râu.

Xanh Lơ dùng loại dao cạo thường. Tôi nhìn chăm chú vào lưỡi dao lướt đi trên da mặt anh, dọc hai má; Adam làm căng da và rướn cổ nom rất buồn cười. Tôi rất thích ngắm Adam khi anh cạo râu. Anh đặt bàn cạo xuống và dùng chổi quét kem lên mũi tôi.

“Chỉ có Szymon hồi còn nhỏ là thích nhìn anh cạo râu.” Anh nói và tiếp tục đưa dao cạo chạy dọc má. Mắt tôi rướm lệ. Người đàn ông của tôi đang chuẩn bị ra đi, vậy mà tôi chẳng biết làm gì để giữ anh ở lại.

Adam dùng khăn lau mặt, còn tôi đi vào bếp chuẩn bị bữa ăn sáng cuối cùng.

Rồi chúng tôi vào ngồi trong bếp, bên ngọn đèn, cốc cà phê và chén trà. Đây là buổi ban mai cuối cùng của cả hai. Adam mặc chiếc áo len mới, nom anh đẹp tuyệt vời, anh cực thích chiếc áo len này.

Tất nhiên đêm qua tôi khóc như một phụ nữ gốc nghèo không thể sống thiếu đàn ông. Tôi đâu có muốn làm hỏng chuyến đi nước ngoài của Adam, tôi chỉ buồn vì anh ra đi. Nửa năm là một phần tám mươi đoạn đời tôi đã sống. Hơn một năm nữa trôi qua thôi là coi như tôi đã sống được cả nửa đời người rồi. Một phần hai cuộc đời đã qua đâu phải là chuyện đùa. Tôi cố giải thích cho Adam điều này, nhưng anh cười sặc sụa, tôi không nghĩ là anh hiểu. Thoạt tiên tôi khóc, nhưng sau đó cả hai lẫn ra cười.

Con Zaraz và Potem nằm cuộn tròn ngủ trên bậu cửa, còn Borys tranh thủ leo lên chiếc giường bừa bộn, Adam bắt gặp cảnh đó khi anh đi lấy va li. Tosia không ra sân bay vì phải đến trường thi môn tiếng Anh. Nó nói với Adam rằng nếu không bận thi môn này thì nhất định nó sẽ đi tiễn. Chúng tôi ngồi trong bếp, bên ngoài cửa sổ trời đã ứng hồng, lâu lắm rồi cả hai không cùng nhau ngắm bình minh. Nhưng tôi có linh cảm rợn người, rằng đây là lần cuối cùng, và rằng sẽ xảy ra chuyện gì đó khiến anh không về nước nữa.

“Anh sẽ thường xuyên viết thư cho em chứ?”

“Viết thư và gọi điện nữa chứ.” Adam nói, ôm chặt tôi. “Nửa năm đâu phải muôn đời, đúng không nào? Judyta này, thậm chí em chưa kịp nghĩ gì thì đã đến ngày anh về mất rồi.”

“Em mà còn chờ được nửa năm nữa, lúc đó...”

“Judyta! Không phải nửa năm đâu! Chúng ta còn hai tháng nữa là đến lễ Giáng sinh, ngay sau khi đến đất Mỹ anh sẽ xem xét tình hình và thu xếp để em sang...”

“Nhưng chúng ta đang chia tay nhau cơ mà...” Tôi thỏn thức.

“Em biết không? Cụm từ ‘chia tay nhau’ đối với phía bên này là bí quan, còn

đối với phía bên kia lại là lạc quan, em hãy đứng về phía cần phải đứng.”

“Anh nói gì mà ngớ ngẩn thế?” Tôi bực mình.

“Anh trích dẫn thôi.”

“Thế thì anh đừng có trích dẫn những câu như thế. Em không còn thấy buồn nữa, chỉ thấy bức xúc thôi.”

“Có thật là em không muốn biết câu đó được trích dẫn từ đâu không?”

Trong cơn tức giận tôi quay mặt về phía bình minh. Adam đứng đằng sau và choàng tay ôm tôi. Tôi rất thích anh ghì chặt người tôi vào bụng anh.

“Đó là câu anh trích dẫn từ bức thư mà em gửi cho một bạn đọc nữ.” Anh hôn vào cổ tôi. “Anh yêu em!”

Thì ra câu trích dẫn đó không ngớ ngẩn chút nào. Và tôi sẽ không xét nét xem có phải anh nói như vậy chỉ là nhằm giữ vững tinh thần cho tôi, có phải anh làm thế là bởi yêu tôi, hay chỉ vì anh đang nghĩ là yêu tôi... Bởi lẽ cảm xúc này là một điều gì đó rất vẹn toàn, dẫu có vô tâm đôi chút. Anh là người đàn ông của đời tôi, của đoạn đời tiếp theo của tôi. Tôi có lòng tin vô hạn với anh và tôi biết tất cả những gì đang xảy ra đều là kết quả của điều gì đó. Tôi sẽ đợi chờ anh, sẽ nhớ anh và rút cuộc...

“Lúc này Tosia đang căng thẳng.” Tôi nhắc nhở Adam. “Anh hãy quan tâm đến nó và đến bản thân mình.”

Tôi chẳng thể kìm lòng được khi cứ cảm thấy rằng, chúng tôi sẽ xa nhau mãi mãi.

Bảy giờ kém mười lăm, Grzes ấn chuông ngoài cổng.

“Mình muốn đến sớm hơn một chút, để cho chắc ăn. Ôi, cậu khóc hay sao?” Anh bạn nhìn tôi rồi nốc ực một ngụm trà. “Cho xin chút đường. Ở mà xuất ngoại chỉ đem theo có ngần ấy hành lý thôi sao?” Grzes cười khoái chí, tìm

tôi như nhảy tót lên vai và nằm đó hồi lâu. “Hợp Chúng Quốc Hoa Kỳ, trời đất ơi, nếu được qua đó, đến tở rồi cũng thành kẻ si tình mất thôi, nào con gái da màu này, cả gái lai nữa...”

“Xin ông im đi cho!” Tôi cố gắng nói lịch sự.

Adam vuốt ve con mèo nằm cuộn tròn, túm tai con Borys nhằm khiến con chó nhận ra rằng đã đến lúc nó cần phải rời khỏi chiếc giường ấm áp, và chúng tôi lên đường tới sân bay.

***

Thế là trong buổi sáng tháng Mười này, chỉ có mình tôi về nhà. Tôi về ngôi nhà nơi không có Tosia vì nó đi học, cũng không có Adam vì anh đã bay đi Mỹ, cũng không có mấy chú mèo vì chúng đã biến ra vườn, thế nhưng bù lại con Borys đang nằm trên giường và ngủ như chết. Tôi đặt mình nằm bên cạnh (nó không dịch vào dù chỉ là một milimet) và thấy quặn đau trong lòng. Tôi khóc nức nở. Tôi đã thấy nhớ Adam ngay sau khi anh làm xong thủ tục hải quan. Anh đứng bên một nhân viên hải quan, quay mặt về phía tôi và vẫy tay. Adam nom rất điển trai trong chiếc áo len mới. Cứ thế, anh nhìn tôi từ đằng xa, với nụ cười khiến tôi khỏi cần lời đảm bảo nào, khỏi cần sự tỏ tường nào và khỏi cần sự băn khoăn nào. Tôi biết anh cần tôi. Tôi biết, dù hình thức tôi ra sao, tôi bao nhiêu tuổi và liệu tôi có đang làm điều ngu xuẩn hay không, tất cả đều không thành vấn đề. Đơn giản, tôi là người đàn bà mà anh đem lòng yêu thương, và thế là đủ.

Chỉ còn sáu tháng nữa thôi. Nếu cố chịu đựng tháng Mười vừa bắt đầu được mấy hôm, thì sẽ chỉ còn năm tháng. Nếu loại nốt cả tháng Tư vì tháng đó anh sẽ về nước vài ngày, chúng tôi chỉ còn bốn tháng xa cách. Đây là còn chưa tính cả tháng Mười hai này, hai mẹ con tôi sẽ bay sang bên đó với anh, cơ mà tháng Mười hai đến sát nút rồi còn gì. Xét cho cùng, trừ đi tính lại, hai tháng xa cách chỉ là bốn tuần nhân đôi, thế thì khỏi lo, tôi chịu được. Tôi chỉ ao ước tám tuần nữa được gặp anh ngay, có điều khi ấy là lúc Tosia thi tốt nghiệp trung học. Tôi mệt phờ người, không còn đầu óc nào để nghĩ thêm nữa.

Cùng với những ý nghĩ như vậy, tôi ngủ thiếp đi bên con chó Borys.

***

Đêm qua Xanh Lơ gọi điện, chính xác là lúc rạng sáng. Anh báo cho tôi là đã sang đến nơi. Anh hơi mệt, dù vậy cũng đã ngủ bù được chút xíu, lát nữa anh sẽ viết thư. Anh nói rằng chưa biết sẽ ở đâu, rằng tôi không thể hình dung nổi ở đây (nghĩa là ở bên đó) có những gì đâu, và rằng anh yêu tôi. Bên đó đang là hôm qua hay ngày mai, tôi không biết chính xác được, vì giờ vẫn đang tờ mờ sáng. Biết bao nhiêu điều tôi đã định nói với anh, nhưng tôi chẳng nói được gì cả. Anh nói gửi nụ hôn tới Tosia cùng mấy con chó con mèo rồi đặt máy. Sau đó tôi không thể ngủ lại được nữa. Giờ tôi lại là một người đàn bà cô đơn.

Bất chấp báo chí lúc nào cũng tuyên truyền quan điểm rằng phụ nữ cần tự thân vận động, tôi vẫn thích ở bên người đàn ông mình yêu, tôi không thể làm khác được.

Đàn ông không có xe ô tô hơn ô tô không có đàn ông

Tôi nhớ anh. Thiên hạ hẳn phải cho tôi là kẻ dở hơi, mới chia tay có hai ngày mà đã nhớ nhung đến vậy. Tôi chẳng vui tí nào khi về ngôi nhà chỉ có một con chó và hai con mèo chờ mình. Tosia không có nhà vì bận ôn thi cùng các bạn gái. Tạm thời buổi học ôn của chúng có lẽ chủ yếu tập trung vào việc bàn bạc xem sẽ mặc gì trong đêm dạ hội tổ chức trước kỳ thi tốt nghiệp một trăm ngày. Tosia lao vào việc chuẩn bị còn hăng hơn cả học ôn thi. Bây giờ nó đã bắt đầu chăm sóc móng tay cho đêm khiêu vũ. Tối nào nó cũng ngồi gọt giữa móng tay ngay trước ti vi khiến tôi phát lộn ruột. Hôm qua con bé còn sơ ý khiến mặt giữa chui vào lớp thịt dưới móng tay. Tôi phải đưa nó đến phòng khám. Bác sĩ ở đó không nhịn được cười. Ông ta tiêm hai mũi gây tê vào ngón tay Tosia rồi mới khều mặt giữa ra.

Chiếc ô tô vẫn tiếp tục bị hỏng hộp số của Adam đang nằm chết gí ở nhà Szymon, còn Szymon đang đi nghỉ trên núi cùng với cô vợ chưa cưới Kalinka mà Tosia không ưa. Tuần tới Szymon sẽ mang xe ô tô đến cho tôi, chúng tôi hẹn nhau như vậy. Nhưng tôi cần xe để mà làm gì? Với tôi, đàn ông không có xe ô tô đương nhiên hơn hẳn xe ô tô không có đàn ông. Tôi không thể nào khuây khỏa, ngay cả một câu hỏi ngây ngô của bạn đọc nữ: “Lần đầu trong đời em ngủ với một người con trai (cả hai đã cẩn thận sử dụng biện pháp tránh thai), hai tuần sau đó một cục tròn nho nhỏ bỗng nổi lên ở hông em, liệu đó có phải là chữa ngoài dạ con không hả chị?” cũng không khiến tôi bật cười.

Hôm nay mọi việc của tôi đã tạm ổn. Đêm qua tôi ngồi trước máy tính đến tận hai giờ đêm đọc đi đọc lại “lá thư bốn câu” của Xanh Lơ. Gõ trên máy tính sao gọi là “lá thư” được, dù sao cũng chỉ là quy ước với nhau vậy thôi. Tuy vậy, tôi vẫn rất chăm chú đọc lá thư này. Anh chỉ thông báo cụt lùn:

Judyta, mọi chuyện ở đây đều OK. Anh đang tìm cách giải quyết thị thực cho hai mẹ con. Tiếc rằng không có em bên cạnh, anh nhớ em nhiều lắm, anh sẽ sớm viết thư. Hôn Tosia hộ anh. Adam.

Phải thú nhận là tôi hơi thất vọng. Anh chỉ có ngần ấy lời để nói sao? Tôi thấy tung tức trong lòng. Tuy nhiên, kinh nghiệm của tôi mách bảo rằng, lao động là liệu pháp rất tốt giúp ta giảm bức tức, hãy lao động chân tay thật nặng vào. Cho nên ngay từ sáng tinh mơ tôi đã lao vào công việc.

***

Rõ ràng ngôi nhà của chúng tôi quá nhỏ bé. Ba phòng nhỏ cho ba người lớn (chưa kể tôi và Adam đều chủ yếu làm việc ở nhà) quả thật là rất chật. Trong chiếc tủ đặt ngoài tiền sảnh chúng tôi chất đủ thứ: khăn lau, ga giường, khăn trải bàn và áo ấm. Bây giờ không có Adam ở đây, tôi có thể sắp xếp lại theo ý mình. Tôi chẳng biết những tệp hồ sơ quan trọng tôi đã thu gom suốt nhiều năm qua giờ nằm ở đâu. Thậm chí tôi còn không biết, giấy ly hôn tôi sẽ cần khi làm lễ cưới để ở chỗ nào. Mà liệu tôi có muốn cưới người đàn ông không biết gọi tôi âu yếm trong thư? Sao chàng ngốc của tôi không viết “em yêu”, “tình yêu duy nhất của anh”, “vàng mặt trời của anh”, thậm chí có thể “gấu Misa cưng của anh”... nhỉ? Anh chỉ gọi tôi không không khóc là Judyta! Sao anh không dùng những mỹ từ nào thương yêu, triu mến? Anh đã khiến tôi thất vọng. Thông tin quan trọng nhất là đây: anh sẽ sớm viết thư. Đây tình thần động viên. Giờ tôi sẽ phải ngóng chờ tin anh, giống như một bà cô sống ở nông thôn đang ngóng chờ dòng điện về làng mình. Còn thông tin tiếp theo đáng ra phải khiến tôi mừng mới đúng, đó là: ở Mỹ, mọi chuyện OK.

Để biết tin này thì cần gì phải đọc thư của người yêu. Tôi có thể xem bản tin. Giả dụ nước Mỹ mà có bị biến mất thì chắc chắn chương trình thời sự sẽ đưa lên. Tin đó sẽ lên hình ngay sau các tin về tổng thống, thủ tướng, và dự báo thời tiết, nhưng ắt hẳn là trước chương trình quảng cáo băng vệ sinh.

Tôi gác chuyện dọn dẹp lại và quyết định sang chơi bên nhà Ula. Chỉ tại chuyến xuất ngoại của Adam mà lâu nay tôi chẳng biết hai vợ chồng bạn tôi ra sao. Tất nhiên cũng tại tôi quá bận rộn với công việc. Lại cả chuyện thi cử của Tosia nữa. Trong cái thời tiết giá lạnh đến mức cây cối rụng sạch lá này, thỉnh thoảng tôi nhìn thấy họ lướt nhanh vào nhà, mình trùm kín áo lông. Lúc đó mà cất tiếng gọi thật chẳng nên tí nào. Mà giờ có ở nhà, tôi cũng không thể tranh thủ đào củ thược dược lên được, ban đêm trời lạnh âm bảy độ, có

đào lên chúng cũng bị hỏng hết cả, tôi đã quên khuấy mất là nên đào sớm hơn. Đất đóng băng cứng như đá (thực ra chỉ cứng trên bề mặt thôi) nhưng tôi làm gì có sức để đào thùng lớp đất đóng băng này. Cho nên bây giờ sang bên nhà cô bạn hàng xóm uống trà là thượng sách, nhất là khi tôi đang vô cùng cô đơn.

Ula cũng chỉ có một mình ở nhà. Cũng dễ hiểu, vì con gái Ula là Isia và Tosia con tôi đã rủ nhau đi xem chiếu bóng, chúng lấy cớ là chuẩn bị cho kỳ thi tốt nghiệp trung học. Krzys đã chở chúng đi, nhân tiện đưa Agata đến phòng khám răng. Tôi quyết định tra khảo Ula về vụ bói toán lần trước. Tra khảo một hồi lâu, rốt cuộc cô bạn đành phải công nhận, có chuyện lục đục ở nhà mình.

Ula đặt lên bàn những chiếc bánh báng tự làm. Mặc dù đến lễ Giáng sinh còn khối thời gian, Ula vẫn thường làm món bánh này rất sớm và cất vào hộp sắt. Thoạt tiên bánh báng sẽ rắn lại, sau đó mềm ra, rồi rắn trở lại. Những chiếc bánh đặt trên bàn lúc này đang trong giai đoạn rắn lại. Năm ngoái, bánh báng (tôi gọi là bánh ác) đã làm gãy một chiếc răng của bố tôi, cho nên giờ khi mời tôi món bánh này, Ula phải dặn:

“Cậu phải nhúng cho mềm đi.”

Chúng tôi nhúng bánh báng vào cốc trà, chiếc của tôi bị gãy và chìm xuống đáy cốc.

“Nói xem, thầy bói đã phán gì với cậu nào!” Tôi bắt nọn.

“Chẳng có gì đâu,” Ula đáp, đổ cốc trà cùng bánh của tôi đi, rồi pha cốc trà mới.

Tôi cầm lên tay chiếc bánh khác và cắn đo, có nên mạo hiểm cắn một miếng hay lên đưa cho con Masza ăn. Và lòng tốt của tôi đã thắng.

“Đừng cho Masza ăn!” Ula nhắc. Ngược lại với Borys, Masza nhai nhóp nhép rất to. Nó là chó cái nên mới như vậy.

“Xin lỗi cậu,” tôi nói. “Mà thầy bói đó ở đâu vậy?”

“Ôi, ở đó chẳng có gì đâu,” Ula nói và đứng dậy lấy thức ăn khô cho con Masza.

“Ula ơi, cậu nói đi! Bằng không tớ sẽ tự đi một mình!”

“Cậu sẽ không đi đâu hết!” Ula cúi. “Tớ đã đi và thế là đủ.”

Dần dần, từ lời nọ đến lời kia, tôi moi được mọi chuyện từ miệng Ula. Bạn tôi đi xem bói chẳng qua là vì các bạn gái cùng cơ quan muốn chiêu đãi một quẻ bói thay cho quà tặng sinh nhật họ còn mắc nợ. Vì tò mò mà Ula nhận lời. Thầy bói là một cô dễ thương và trẻ hơn chúng tôi, cô ta không có quả cầu thủy tinh, chẳng có chú mèo đen, không có thứ gì đại loại như vậy. Cô ta bày các con bài ra rồi nói với Ula rằng “Cô có hai con gái.” Nghe lời phán này Ula rất bức. Tôi trấn an cô bạn rằng, cậu đúng là có hai con gái và nếu có bức mình về chuyện này thì phải bức từ lâu mới phải. Bạn tôi lặng im, sau đó bằng thứ giọng man mác buồn, cô nàng thú nhận. Thầy bói đã phán: “Sẽ có nhiều phiền toái xảy ra với *một người nào đó*, một người ở khá gần cô, hình như có bóng dáng của một người đàn bà mới.” Nghe chừng chuyện này liên quan đến Ula hoặc người nào đó ở gần cô nàng. Ula thì gặp phiền toái thế nào được. Cô gái kia, tức thầy bói, không nhìn ra rắc rối bắt nguồn từ đâu cả. Thầy bói còn nói rắc rối này dường như không tác động gì lên cuộc đời Ula, mà chỉ tác động lên cuộc đời “người nào đó” ở gần Ula mà thôi. Thế nên bây giờ Ula đang lo ngay ngáy, vì người ở gần thì chỉ có tôi. Nhưng nếu vậy tại sao cô bạn lại không nói sớm cho tôi biết chuyện này? Dù sao, Adam cũng đi nước ngoài rồi còn gì. Ngoài ra mọi chuyện đều ổn.

Tôi lăn ra cười, vì ngoài tôi ra, ở gần Ula chỉ có ông Czesio chứ còn ai nữa, mà ông này đúng là luôn gặp phiền toái. Cô thầy bói này quả là bậc đại tài, nhưng lời phán của cô ta chỉ ứng nghiệm đối với ông láng giềng của chúng tôi thôi. Hình như ông Czesio đang kiếm một người đàn bà mới. Hiện thời, ông ta vẫn chưa kiếm được ai cả. Đó không thể là lời phán cho tôi, tôi nhất định sẽ không có bất kỳ người đàn bà mới nào cả, bởi tôi dành ưu tiên cho đàn ông. Tôi giải thích cho Ula như vậy, cô bạn tôi mừng như mở cờ trong bụng. Chúng tôi còn xem xét các khả năng khác trong lời phán của cô thầy

bói. Chẳng hạn, Krzys sẽ dọn đến ở trong một chiếc lán dựng gần nhà, trên cánh đồng đã gieo hạt từ mùa thu, và anh ta sẽ đưa một người đàn bà mới đến đó, giả dụ bà Stasia.

Rốt cuộc Ula chuyển đề tài:

“Judyta này, cậu có biết Ania sắp ly dị không?”

Tôi suýt ngạt thở, vì rằng không có tháng nào tôi lại không nghe nói về một vụ ly dị nào đó, đám đàn ông đầu bốn thật điên rồ.

Ania là bạn gái của chúng tôi, cô đã dọn đi ở chỗ khác được mấy năm. Chồng cô ta đã lao theo một cuộc tình, rồi quay lại sau hai năm bỏ rơi vợ. Có vẻ như anh ta đã khôn ra nhiều. Anh ta cứ nhắc đi nhắc lại, rằng anh ta đã thực hiện một chuyến du ngoạn trong chính bản thân mình. Cho nên anh ta thường nhìn những người đàn ông khác lao vào cuộc sống mới với lòng khoan dung. Thí dụ, anh ta không hề chê cười gã đàn ông đang ở với Jola, anh ta chỉ nói rằng thấy đồng cảm với gã. Chẳng qua đó là mừng cũ được diễn lại mà thôi.

“Cậu biết Ania đã nói gì khi chia tay với anh chồng không?”

Ania đã nói với anh ta thế này: “Anh đã thực hiện một chuyến du ngoạn trong chính bản thân mình, còn tôi xin kết thúc chuyến du ngoạn dài hai mươi năm vòng quanh anh.”

“Anh ta hãy nhớ kỹ lấy!” Tôi nói. “Từ nay anh ta sẽ biết mình được gì và mất gì.”

Ula chăm chú nhìn tôi.

“Cậu biết không, tất cả những cặp vợ chồng kiểu này... về cơ bản không ra gì. Còn tớ và Krzys, chúng tớ không công nhận cưới lần hai. Lễ cưới chỉ có lần một mà thôi.”

“Ôi Ula,” tôi phản ứng. “Các cậu quý Adam như thế đấy à?”

“Mình đâu có nói về Adam,” Ula nói. “Tình cảnh của cậu hoàn toàn khác. Adam là một người đàn ông có văn hóa. Và lại anh ấy giúp cậu rất nhiều trong những giờ phút gặp khó khăn, nhất là bây giờ khi Tosia thường hay lui tới với bố...”

“Vậy thì sao?” Tôi hỏi lại, vì tôi chẳng thấy có mối liên quan gì.

“Cậu biết không...” Ula nhìn tôi đầy bí hiểm.

Tôi chẳng biết Ula nghĩ gì, nhưng tôi biết, rồi tôi sẽ cho họ biết tay, rằng tôi có thể sống hạnh phúc.

Sau đó Krzys về, ném cho Ula những cuốn tạp chí mới mà anh ta mua cho cô vợ đang càng lúc càng hồ hởi.

Tôi về nhà và bắt đầu đắn đo, mình có nên đi xem bói hay không? Có lẽ đây là một thử nghiệm vui trong đời mỗi người đàn bà. Lát sau Tosia về nhà. Nó bảo tôi nên đi xem phim này (bộ phim mà nó cùng Isia vừa xem xong) vì chúng không hiểu phim nói gì, đâu là sự thật, đâu là tưởng tượng, kết thúc phim có vẻ như anh chàng nhân vật chính bị kết án tử hình.

“Con đừng có kể về bộ phim mẹ đang định xem!” Tôi quát Tosia và bịt hai tai lại.

Lại vẫn thế. Tosia kể cho tôi nghe đoạn kết của bộ phim tôi định xem, của mấy cuốn sách tôi đang đọc. Sau đó nó cáo tôi vì tôi không chịu nói chuyện với nó. Ôi, cuộc đời!

Tôi đã từng trải. Tôi hoàn toàn có thể thản nhiên nghe chuyện ai giết ai, ai bị tù đày. Ôi, đời mà!

***

Hôm nay tôi nhận hộ chiếu mới tinh. Nhưng rồi tôi mới vỡ lẽ, vốn chẳng cần phải làm cuốn hộ chiếu này, vì khi Ba Lan gia nhập Liên minh châu Âu, ai cũng đều phải làm một cuốn hộ chiếu khác, hoàn toàn mới. Điều này chưa

được công bố, vì sợ dân chúng sẽ bất bình. Đằng nào thì dân chúng cũng bất bình, cho nên tôi không hiểu giữ bí mật mà làm gì.

Xanh Lơ ngồi trước máy tính của một người ngoài và gõ:

Em thương yêu! (gọi như thế này là đã khá hơn)

Em vừa biến mất khỏi mắt anh, nói cách khác, anh vừa không thấy bóng dáng em nữa, anh liền gập trục trặc ngay. Tại cửa hàng miễn thuế ở Vacsava anh quyết định mua cho em một chiếc máy đánh móng tay, và đó là sai lầm thứ nhất. Ngay tại khu máy soi hành lý xách tay anh đã vọt tiền qua cửa sổ, anh không nói là bao nhiêu đâu, chính xác là vọt vào thùng rác đặt ngay bên cạnh. Vì anh không tài nào giải thích nổi cho họ, chiếc máy này là anh mua cho em. Họ chẳng thèm nghe anh nói, chỉ gõ tay vào tấm biển lớn mà trước đó anh không để ý: “Các dụng cụ để cắt, chặt, thái, vật nhọn như dao găm, dao cạo, kim nhọn, dây xích... không được mang cùng hành lý xách tay.” Anh cũng chẳng biết còn những thứ gì khác bị cấm nữa. Anh đã yêu cầu họ gửi chiếc máy vào khoang hành lý, nhưng không được. Vì cố xin họ nên thiếu chút nữa anh không kịp lên máy bay. Anh suýt bị nhỡ chuyến bay khi họ bắt đầu giải thích: “Sử dụng máy đánh móng tay này anh có khả năng gây ra những rắc rối gì trên máy bay.” Ngớ ngẩn nhất là, máy bay vừa mới cất cánh, họ đã cho hành khách ăn và đưa cho bọn anh toàn những thứ bằng sắt thép thứ thiệt như dao và nĩa. Anh mà không bực mình thì chắc chỉ có nước lăn ra sàn mà cười thôi.

Khi đến Frankfurt anh chẳng kịp làm gì. Em biết không, anh thích đi máy bay, thế nhưng người Đức đã đãi anh một màn trình diễn tuyệt vời đến nỗi tinh thần anh xuống thấp tới mức tối đa. Anh đã có dịp tận mắt chứng kiến một chiếc máy bay bốc cháy tại sân bay lớn nhất châu Âu, kèm theo là ba đội lính cứu hỏa hùng hậu ra sức dập tắt đám cháy. Khi ai cũng tưởng rằng ngọn lửa đã tắt, máy bay ngay lập tức lại bùng cháy, lính cứu hỏa tiếp tục lao vào phun bột chống cháy. Anh đứng như trời trồng bên cửa sổ máy bay và đắn đo, làm thế nào để cao chạy xa bay vào thành phố, lên tàu hỏa và đi đường bộ để chạy về đất nước có một ưu điểm là em đang ở đó. Về sau anh mới biết đó chỉ là một cuộc diễn tập. Có điều, anh không khỏi mừng rỡ trong đầu, em mà ở đó cùng anh thì phản ứng của em sẽ thế nào, lúc này đây anh

thấy mình không “đỉnh” một tí nào.

“Đỉnh” ư? Chỉ cần bị ảnh hưởng bởi Tosia thêm một chút nữa thôi, không chừng anh sẽ viết thư cho tôi với ngôn ngữ “tân thời” đến mức tôi tưởng đó là thư của con bé. Có điều Tosia không bao giờ viết thư cho tôi.

Nhưng tôi thấy mừng, vì chúng tôi rất giống nhau. Tôi cũng không là người đỉnh cho lắm. Không phải là để phản ứng lại cách dùng từ “đỉnh” của giới trẻ, nhưng quả thực, tôi không hiểu cho lắm, một người “đỉnh” nghĩa là thế nào. Hai cô con gái của Ula bảo rằng tổng thống là người “đỉnh”, Giáo hoàng là người “đỉnh” và Jasiek, lớp 12A trường dân lập, cũng là người rất đỉnh. Ấy thế mà những cá nhân này hoàn toàn không giống nhau. Còn tôi không hề giống họ dù chỉ là chút ít, ngay cả giới tính của tôi cũng khác họ. Cách biệt một thế hệ quả không đơn giản. Dù sao, chắc chắn tôi không phải là người đỉnh, và tôi giống Adam ở điểm này. Hiềm một nỗi, đây chẳng giống thư tình chút nào! Hoàn toàn không! Trừ cái câu “chạy về đất nước có một ưu điểm là em đang ở đó...”

Chẳng biết bây giờ tôi có nên in bức thư này, cho vào phong bì, ghi lên đó địa chỉ của tôi rồi đem cất vào ngăn kéo?

Tôi không chán đời

Hôm nay, tôi kết nối vào mạng đến hai lần để xem hòm thư. Trống không. Vẫn chẳng có hồi âm. Tôi không thích email. Thư viết trên giấy thì người ta có thể yên tâm chờ đợi một hoặc hai tuần. Đăng này, ngày nào tôi cũng phải xem hòm thư, như thế ngày nào tôi cũng có bốn phận phải viết thư vậy. Điều khiến tôi bức mình nhất, chính là chiếc máy tính chạy chậm rì rì. Ula sang chơi, tôi đặt cốc trà lên bàn rồi ca cẩm:

“Mùa thu năm nay sao mà dài thế không biết?”

“Càng hay chứ sao.” Ula nói. “Biết đâu mùa hè năm sau cũng sẽ dài.”

“Mưa suốt thôi!” Tôi phàn nàn. Mưa quất ầm ầm vào cửa kính.

“Rất tốt. Đất đang khô hạn.”

Tôi im bật. Trong phòng ảm và lạnh. Tôi nghĩ bây giờ mà thời tiết còn như thế này là sai so với quy luật hằng năm. Tôi bị ướt trong thành phố, và tôi phải đứng trên xe lửa. Kamila ly dị, còn Aneta đang ở Kolobrzeg, cô nàng đã trải qua một chuyến tàu khủng khiếp. Đời thật tàn nhẫn.

“Tớ cảm thấy mệt mỏi. Đồ giặt phơi mãi không khô. Tớ phải đưa Tosia đến phòng khám răng, nhưng xe ô tô thì không có. Tớ phải đổi bằng lái xe nhưng lại chỉ có mỗi một tấm ảnh, đáng ra có hai tấm nhưng một tấm đã được dùng cho cái hộ chiếu sắp hết hiệu lực kia rồi.”

“Thế thì tuyệt!” Ula tỏ ra vui mừng. “Chúng mình cùng đi chụp ảnh đi. Tớ sẽ chở cậu đến đó. Ảnh này trông cậu chán lắm.”

Tôi cầm tấm ảnh trong tay. Chán lắm ư? Quả là vành tai trông có hơi vênh. Nhưng không sao, đó đâu phải là biểu hiện của tính cách. Vậy thì có lý do gì mà nói là “chán lắm”?

“Cậu biết không, thật là may khi cậu phải đi chụp lại ảnh. Rốt cuộc nom cậu trong ảnh sẽ sáng sủa hơn nhiều.” Ula đặt tấm ảnh hoàn toàn không phải là cực xấu của tôi xuống bàn rồi nhấp ngụm nước trà.

“Cậu biết không... tớ cảm thấy mình bị xúc phạm.”

“Sao lại nói thế.” Ula mỉm cười với tôi. “Thời tiết như thế này rất thích hợp cho đàn bà chúng mình buôn chuyện. Thế giới trở nên dễ chịu khi trời mưa, đúng không nào?”

Không, không đúng. Mấy con mèo trèo qua cửa sổ vào phòng ngủ và để lại bùn đất trên bàn làm việc, trên chăn gối. Suốt cả ngày tôi lang thang trong thành phố, đứng đợi trên sân ga, người ướt sũng. Rồi chuyện ly dị của Kamila. Cứ mỗi lần nghe có người ly dị tôi càng thấy buồn. Mọi thứ hòa nhau chống lại tôi, cả Ula nữa.

“Cậu vào đây mà xem này, mấy con mèo đã hại mình như thế nào.” Tôi kéo Ula vào phòng ngủ. Những vết đen của chân mèo in trên gối và bàn làm việc, thậm chí cả trên kệ sách, nơi trước đó tôi không hề để ý.

“Ô, thế có nghĩa là cả hai con mèo đã về nhà rồi. Cậu khỏi phải lo nữa nhé!”

Tôi lặng im. Lẽ dĩ nhiên cả hai con mèo đã về nhà. Đêm hôm trước con Zaraz không về làm tôi không tài nào chợp mắt nổi. Đêm nay có lẽ tôi sẽ ngủ ngon.

“Cậu kể đi xem nào, có chuyện gì vậy?” Ula đề nghị.

“Tớ đã gặp Kamila.” Tôi e dè nói, vì Kamila không yêu cầu tôi kể mọi chuyện với Ula.

“Vậy hả?” Ula cười phá lên. “Thế thì hay quá! Cô nàng thế nào?”

“Chán lắm.” Tôi lấy hết can đảm nói.

“Cậu ấy bị ốm à?” Ula ái ngại.

“Không, hai vợ chồng họ ly dị...” Tôi buồn rầu nhìn ra ngoài vườn.

“Ôi, thật bất hạnh.” Ula cau mày.

“Bất hạnh thì không...” Tôi thở dài. “Minh nghĩ, thế là tốt.”

“Anh chồng của Kamila...” Ula ngập ngừng. “Anh ta...”

“Đã có người đàn bà khác.” Tôi bổ sung một cách lịch sự.

“Thế đấy!”

“Anh ta có người đàn bà khác!” Tôi nói mà lòng nặng trĩu. “Cho nên, có lẽ sẽ tốt khi hai người họ chia tay nhau. Kamila sẽ không còn phải đau khổ vì ông chồng bạc tình nữa, đúng không nào?”

Ula tỏ vẻ ngạc nhiên.

“Nhìn từ góc độ cậu vừa nêu ra thì tất nhiên là tốt. Thế nhưng, chẳng lẽ hai người không thể yêu nhau đến trọn đời và sống hạnh phúc hay sao?”

“Ôi Ula, khi người ta đã phản bội nhau rồi thì còn gì ràng buộc nữa. Còn Aneta thì đang ở Kolobrzeg...” Giọng tôi lí nhí trong cổ họng.

“Chớ có buồn, rồi cậu cũng sẽ đi nghỉ phép cơ mà.”

“Cậu hãy nghĩ tới hoàn cảnh của Aneta đi.” Tôi phản ứng.

“Cậu không thể mừng khi bạn mình được nghỉ ngơi hay sao?”

Sao Ula lại nghĩ thế! Aneta rất ngại đi tàu hỏa, vì trên tàu có nhiều kẻ cắp. Chúng trấn lột, xịt khí gây mê... Aneta hay đọc tin trên báo nên biết hết những chuyện như vậy. Đợt rồi, Aneta quyết định đi nghỉ hè để giải tỏa tâm lý và chẳng còn lựa chọn nào khác ngoài tàu hỏa. Trong toa tàu chỉ có độc một mình Aneta và một chị nữa. Người soát vé tàu khuyên hai người họ

chuyển sang ngồi gần toa nhà ăn đông khách hơn cho an toàn, vì người ta vừa phát hiện thấy thi thể một người bị chém chết trong nhà vệ sinh của một con tàu trên tuyến Chorzow-Warszawa. Và hai chị em bèn chuyển sang toa khác. Gần đến Gdansk, người soát vé tàu lại xuất hiện và bảo hai người phải cẩn thận, vì tàu sắp đến Trojmiasto là nơi có nhiều trộm cắp. Khi gần đến thành phố Slupsk người soát vé tàu lại đến và dặn hai người chớ có ngủ, vì lúc tỉnh dậy có thể không còn giày. Anh ta đã ngồi cùng Aneta và chị kia cho tới khi tàu đến Kolobrzeg. Tới nơi, Aneta thấy kiệt sức. Cô nàng có được nghỉ ngơi gì đâu. Giờ suốt cả tuần Aneta chỉ lo ngay ngáy là làm thế nào để đi về.

“Aneta là một cô gái xinh đẹp, tóc vàng như lông chó săn phải không?” Ula mỉm cười hỏi.

Nhưng dù là thế cũng chẳng có chuyện mấy gã trộm cắp đồng cảm với Aneta đâu. Thế giới thật là đáng sợ. Người lương thiện luôn bị rình rập.

“Đúng!” Tôi trả lời lí nhí.

“Không có gì lạ là khi người soát vé tàu tìm cách...”

“Anh ta bảo vệ hai chị em họ! Cậu hình dung mà xem, nếu người soát vé ngồi với hai người đàn bà trong toa tàu thì sao bọn cướp dám ho he chứ?”

“Cậu suy xét lại đi.” Ula nói. “Bọn cướp nào? Aneta luôn luôn ham muốn đàn ông. Và nhất định cô nàng thích người soát vé tàu này. Chẳng có gì lạ khi anh ta tìm cách tán tỉnh cô nàng. Người đàn ông như thế nào mới được coi là đáng yêu? Đó là người đàn ông đứng ra bảo vệ chúng ta, bà ngốc ạ!”

Giờ tôi mới nhớ lại từng chi tiết. Aneta chủ yếu kể về người soát vé tàu này thôi. Một con người tuyệt vời. Đang học đại học, ngành quản trị. Ba mươi tuổi. Anh ta đi làm để có tiền nộp học phí. Ôi, sao cô nàng ngây thơ đến vậy! Aneta đã cho người soát vé số điện thoại của mình vì anh ta thật dễ thương! Còn tôi ngồi đây lo ngay ngáy vì thế giới không hề thân thiện!

Tôi đâm bực mình. Ula chăm chú nhìn tôi, miệng nở nụ cười có đôi phần khoan dung. Tôi nhìn ra ngoài vườn. Mưa thật đẹp. Những giọt mưa rơi đều

đều xuống mặt đất. Nghe dự báo nói mưa sẽ rơi ba ngày liền không ngớt. Bầu trời căng ra theo đường chân trời. Tôi cần bật thêm lò sưởi điện trong nhà tắm, nếu không quần áo vừa giặt sẽ mục hết. Ngày mai tôi không lên Warszawa, khi trời cứ mưa rả rích thế này, ở nhà dễ chịu hơn nhiều. Tôi nhìn tấm ảnh thẻ để trên bàn. Đúng là xấu tệ. Ula đứng dậy.

“Trà rất ngon. Sao, ngày mai chúng mình đi tới phòng khám răng chứ? Qua chợ mình sẽ ghé mua táo.” Ula nói vui vẻ. Cô nàng đúng là kỳ lạ.

“Rốt cuộc đất cần mưa.” Tôi mỉm cười.

Tôi có chán đời đâu nào!

Sinh nhật mười tám tuổi

“Mẹ...” Tosia vào bếp, ngồi đối diện với tôi. Tôi mang mười bảy bức thư từ tòa soạn về nhà (một số đã được bóc ra) và vứt chồng chơ ở đó. Còn giờ tôi đang bận bịu với công việc hiệu quả hơn, nghĩa là xả đá tủ lạnh. Hiệu quả hơn bởi công việc này đem lại kết quả ngay lập tức, ngược lại với việc trả lời mười bảy bức thư kia.

“Mẹ ơi...”

“Có gì vậy con gái?” Tôi dịu dàng hỏi, trong lòng háo hức vì con gái tôi có việc cần tôi không thể chậm trễ được.

“Con tổ chức lễ sinh nhật được không hả mẹ?” Bánh mì cắt lát kẹp thịt, pho mát vàng và kem mayonnaise dừng lại ngay trước miệng tôi.

“Con định mời những ai?” Tôi hỏi.

“Thì người thân thôi,” Tosia ngạc nhiên trả lời.

Con gái tôi sắp tròn mười tám. Nhưng đến sinh nhật nó còn những ba tuần nữa.

“Mẹ quên đúng không?”

Làm sao tôi quên được. Không người mẹ nào lại quên ngày sinh của con mình. Tôi chỉ đang không rõ Tosia muốn tổ chức ra sao, trong nội bộ gia đình hay mời thật đông. Không biết nó có định mời cả cái thằng Jakub chết tiệt đã bỏ rơi nó hay không.

Khi Tosia chào đời, gã hiện ở với Jola vẫn còn là một người chồng biết chăm lo cho gia đình. Lúc đêm thâu, khi bụng đau dữ dội, tôi đánh thức anh ta và nhận được câu nói:

“Anh đang nằm canh cho em ngủ đây rồi còn gì.” Nói đoạn anh ta lật mình, quay người sang phía bên kia. Thế đấy, thử hỏi sao tôi có thể quên được cái đêm Tosia sắp chào đời? Không bao giờ!

Tôi tự gọi đầu lấy, vì tôi nghĩ, khi sinh nở nên giữ cho tóc tai sạch sẽ. Trước rạng đông, bụng tôi lại đau quặn quại, trong khi “Cựu Chồng tương lai” đang ngáy khò khò bên cạnh. Khi không chịu được nữa, tôi bèn lay anh ta dậy và báo rằng cứ một phút tôi lại lên cơn đau quặn, anh ta nhảy khỏi giường như người bị bỏng, miệng quát tháo om sòm, mặt mày thì tái mét, nhìn anh ta lúc đó gần như ngất xỉu. Tôi gọi điện cho bố mẹ. Bố tôi thậm chí không kịp khuyên tôi nên làm gì, vì hình như ông cũng sắp ngất. Cuối cùng, mẹ tôi gọi taxi và người ta đưa tôi đến bệnh viện. Lúc chín giờ sáng Tosia khóc oa oa báo mọi người rằng nó đang hiện diện trên thế giới này. Còn “Cựu Chồng tương lai” ngồi ngoài phòng đợi đến tận hai giờ chiều bởi không một ai thông báo cho anh ta là việc sinh em bé mất tới gần ấy thời gian. Ôi, cái thời...

Chuyện này xảy ra cách đây đã gần mười tám năm, vậy mà cứ ngỡ như mới hôm qua. Bây giờ đang ngồi trước mặt tôi là một cô gái sắp đến tuổi trưởng thành, nhưng bên trong vẫn hoàn toàn trẻ con. Tôi đang ngờ rằng con bé muốn mời đến nhà một lũ vừa trẻ người non dạ vừa bướng bỉnh như nhau. Sẽ có chừng năm mười con ngựa non hâu đá kéo đến ngôi nhà này và tôi sẽ phải cho chúng ăn. Nhất định chúng sẽ mang rượu đến, ngụy trang trong các túi khác nhau để che mắt tôi. Và lạ Chúa, thậm chí rất có thể chúng sẽ mang cả ma túy đến. Chúng sẽ phá phách ngôi nhà nhỏ bé của chúng tôi, khiến tôi điên đầu.

Năm ngoái, mấy đứa bạn gái của Tosia tổ chức sinh nhật lần thứ mười tám (cô con gái tội nghiệp của tôi là một đứa bé có tiềm năng, tôi cho nó đi học sớm một năm vì nó chán học mẫu giáo) và ở đó đã xảy ra vô số chuyện lộn xộn. Bố mẹ của một cô bé bạn nó đã tổ chức lễ sinh nhật cho con gái tại khách sạn Brostal và tốn những ba mươi ngàn zloty. Chẳng lẽ Tosia cũng muốn tổ chức lễ sinh nhật tại khách sạn? Mới đây thôi tôi vẫn nghĩ rằng mình có một đứa con khôn ngoan. Hay là nó chỉ muốn phá tan nhà mình thôi?

Tôi thở dài não nuột.

“Con định mời bao nhiêu người?”

“Chính thế đó, mẹ ơi...”

Tôi mơ hồ dự cảm rằng, nó sẽ mời không chỉ lớp nó (gồm hai mươi học sinh) mà có lẽ cả mấy lớp cùng khối, vì Tosia có rất nhiều bạn bè. Nhất định nó đã nghĩ tới sáu đứa bạn hồi tiểu học, bởi từ đó đến nay chúng vẫn thường xuyên gặp nhau. Mỗi bạn gái lẽ dĩ nhiên kèm theo một bạn trai, gộp lại cũng phải hơn chục đứa nữa. Tất nhiên còn chưa kể lũ bạn cùng tham gia chuyến đi Thụy Điển với con bé và những đứa bạn nó quen ở bên đó. Thêm cả những đứa bạn ở trại hè cũng khoảng ba mươi tên. Rồi còn họ hàng và hàng xóm. Giá vẫn đang mùa hè thì có thể tổ chức tiệc ngoài vườn, nhưng giờ trời đã lạnh sáu độ. Ba tuần nữa trời sẽ xuống âm sáu độ. Lúc đó mà tổ chức tiệc ngoài vườn thì chẳng hợp lý chút nào, chẳng thà cứ báo trước cho hai trăm khách là họ hãy ăn no trước đã, đến chúc mừng xong là ra về luôn. Bằng cách đó, Tosia có thể đứng bên cổng, tay cầm ly sâm banh và chào từng người khách đi qua.

“... cho nên con không muốn.” Tôi nghe đoạn cuối câu nói của Tosia.

“Con không muốn cái gì?” Tôi trở lại với việc dọn dẹp bếp núc đã bị quậy khuấy.

“Tại sao mẹ không nghe con nói?”

“Mẹ đang nghe đây, mẹ chỉ đang tính nên tổ chức như thế nào.”

“Mẹ ơi, năm ngoái Konrad tổ chức sinh nhật lần thứ mười tám, lũ bạn vì quá say nên đã ném chiếc ti vi nhà anh ấy qua cửa sổ. Còn tại nhà Ania thì đến lượt Konrad quấy phá cùng anh bạn thân nhiều hơn vài tuổi, nghe đâu anh bạn của Konrad bị đuổi học cách đây hai năm...” Tosia ngập ngừng giây lát, tôi bắt đầu điên tiết. Con bé giải thích, vẻ dè chừng trước nét mặt của tôi. “Anh ta có bố làm cảnh sát, nên biết cách ngắt bảng điện giao thông. Anh ta lấy trộm bộ đồng phục cảnh sát của bố, mặc vào rồi ra đứng ở ngã tư. Ngắt điện chỗ đèn hiệu xanh đỏ xong, anh ta bèn đứng ra tự mình điều khiển giao

thông. Thế là anh ta bị bắt giam. Hôm đến nhà Ania, Konrad và anh bạn này đã vật sạch đèn điện ở tầng mười sáu...”

“Đèn điện? Đèn điện nào?” Tôi hốt hoảng hỏi. Giờ tôi mới được biết, con gái tôi đã làm gì ở các buổi tiệc sinh nhật của bạn bè.

“Chuyện thường thôi mà mẹ.” Tosia nhún vai, với tay cầm lấy chiếc bánh mì kẹp thịt tôi chưa ăn hết. “Thực ra các anh ấy chỉ ném có hai bóng đèn, lại là loại bóng không đắt...”

“Tosia! Con hãy thương mẹ! Các con chơi đùa như vậy à? Thế mà con bảo các bạn con là những người bình thường.”

“Ôi, mẹ. Con có kết bạn với Konrad đâu. Con chẳng ném gì qua cửa sổ.” Tosia cười, rồi nghiêm sắc mặt. “Tại nhà Arek, đám con trai đập vỡ sạch bộ cốc pha lê chạm cảnh săn bắn mà bố anh ta sưu tầm được. Arek yêu cầu chúng nó đừng có đụng vào, nhưng mẹ biết đó, bọn con trai mà say bí tỉ thì chẳng gì ngăn nổi chúng nó. Lúc còn tỉnh, Arek theo dõi và canh chừng chúng nó. Nhưng về sau chính anh chàng cũng say mềm đến không biết trời trăng gì nữa, đến nỗi cho cả tàn thuốc vào túi áo sơ mi của chính mình, vì anh ta không nhúc nhích được gì nữa.”

“Tosia!” Rốt cuộc tôi trấn tĩnh lại. “Tại sao con lại có thể thản nhiên kể những chuyện như thế? Có hay ho gì đâu! Con chơi với những hạng người nào vậy?”

“Mẹ thấy không, chính vì thế mà con không thể trò chuyện thật lòng với mẹ được. Nói ngắn gọn, mẹ không chịu ghi nhận, cuộc sống là như thế.”

“Cuộc sống của ai?” Tôi dùng dùng nỗi giận. “Của các bạn con hay của con?”

“Ý con không phải thế, nhưng những chuyện như vậy vẫn thường xảy ra. Và chắc chắn cả với mẹ nữa, chỉ có điều tất cả mọi người đều giả dối. Bố cười khi con kể cho bố nghe những chuyện như vậy.”

Tôi lặng im. Như vậy là tôi đã biết, con gái tôi có những đứa bạn nổi loạn mà có khi không lâu nữa sẽ ngồi tù. Đó là chưa kể chúng còn nghiện rượu. Rõ ràng đám thanh niên ngày nay uống rượu và nghiện hút, trong khi chúng ta, tức đám thanh niên hồi xưa không hề hay biết. Tosia muốn chia sẻ với tôi cảm xúc của mình về các buổi sinh nhật lần thứ mười tám của bạn bè nó. Nhưng mặt khác nó cũng muốn nói, khi con cái nói thì bố mẹ chớ nên mắng át ngay lập tức. Thực ra, bản thân tôi cũng đã từng tham dự những lễ sinh nhật như vậy. Và tôi vẫn còn nhớ như in chuyện gì đã xảy ra ở đó.

Nhìn con gái, tôi trầm nghĩ, mình đang làm một điều không nên. Đó chính là cái điều tương tự tôi từng gặp phải hồi mười tám tuổi. Hồi đó, khi mẹ tôi ngồi trước mặt và nói điều tôi đang nói bây giờ, tôi đã trịnh trọng thề với mình rằng, sẽ không bao giờ, không bao giờ tôi lại nói như vậy với con mình.

“Hồi mẹ ở tuổi con...” Tôi nói, Tosia tròn hai mắt, tôi để ý ngay, “mẹ cũng đã từng nhiều phen gặp phiền toái. Lễ sinh nhật cuối cùng bà cho phép mẹ tổ chức ở nhà cũng đã có kết cục không hay...” Tôi đâm chiêu, còn Tosia nhìn tôi đầy hy vọng. “Trong số các bạn đến dự hôm đó có một anh chàng tên là Srednik. Ai cũng biết, chỗ nào Srednik đến là y như rằng ở đó có chuyện. Mẹ không quen Srednik, nhưng anh ta chơi thân với Zbyszek, anh chàng mẹ từng phải lòng. Khi bà đồng ý cho mẹ tổ chức lễ sinh nhật tại nhà, mẹ đã hứa là sẽ không có một giọt rượu nào. Mẹ đã yêu cầu bạn bè đừng ai dẫn Srednik đến. Bạn bè của mẹ đến đông đủ, cực kỳ nghiêm chỉnh, còn ông bà ngoại rủ nhau đi xem hát. Thế rồi, lúc tám rưỡi tối chuông cổng vang lên. Người thợ sửa ống nước xuất hiện trước cửa, anh ta thông báo rằng nước chảy sang mấy nhà hàng xóm. Mẹ đành cho anh ta vào nhà tắm. Thậm chí mẹ không hề để ý rằng anh ta cứ ngồi lì trong đó, còn lũ con trai thì lần lượt biến vào trong nhà tắm mãi sau mới ra, càng lúc thái độ của chúng càng kỳ cục. Mẹ sinh nghi và đoán chắc chúng nó mang lén rượu vang đến, nhưng một chai vang thì thấm tháp gì nên mẹ không quan tâm nữa. Sau đó tay thợ ống nước đi sang nhà bếp, anh ta nói trong nhà bếp cũng đang có gì đó trục trặc. Ngày hôm sau, khi nấu cơm trưa, bà mới phát hiện ra, rượu để trong tủ lạnh đã bị tráo thành trà chanh. Hóa ra Srednik đã giả danh thợ chữa nước để được thỏa sức chơi bời tại lễ sinh nhật mẹ. Anh ta đã giấu rượu trong túi xách của mình. Nhưng mẹ không hề biết.”

“Chính thế đó, mẹ ơi!” Tosia mừng ra mặt. “Chính vì thế mà con không muốn mời ai đến dự lễ sinh nhật thứ mười tám của con. Chỉ gia đình mình thôi.”

“Sao con lại không muốn?” Tôi ngạc nhiên. “Không mời ai cả hay sao?”

“Con đã nói với mẹ rồi còn gì, chỉ nội bộ gia đình thôi. Để mọi việc bình thường, sao cho chúng nó khỏi phá phách mọi thứ. Con làm như vậy có hay không nào?”

Một ý nghĩ chẳng dễ chịu gì vụt hiện trong đầu tôi: ngày sinh nhật thứ mười tám của Tosia, tôi chẳng những sẽ chung vui với gia đình cũ (bố mẹ tôi) mà còn với cả gia đình mới của chồng cũ.

“Mẹ hiểu, con muốn mời bố và... của bố.” Từ “vợ” không muốn chui ra khỏi họng tôi. “... và Jola chứ gì?”

“Không, mình bố thôi, mẹ ạ. Jola đi Krakow rồi, cô ấy đến đó thăm bố mẹ cô ấy một thời gian, bố đang ở nhà một mình. Con đã tính rồi, chỉ mời ông bà ngoại, bố, cô chú Agnieszka và Grzes, có thể cả dì Marylka nữa. Tối hôm đó cả nhà mình sẽ ăn mừng sinh nhật con trong không khí đầm ấm. Con sẽ giúp mẹ làm món gì đó ngon ngon... được không?”

Một buổi tối chung vui với Cựu Chồng trong khi Adam đang ở tận nước Mỹ suy đồi. Tôi tự hỏi rồi sẽ ra sao?

Sẽ chẳng ra làm sao cả. Tại sao Cựu Chồng không đi Krakow cùng cô vợ trẻ và đưa con mới sinh của anh ta? Sao anh ta lại chấp nhận chia lìa với cô vợ thân hình mảnh mai, dễ thương, không bị rỗ mặt và không có răng vàng? Sao anh ta lại để vợ đi một mình như vậy, sao anh ta xuẩn ngốc đến thế? Nhưng mặt khác, Tosia có quyền được có bố mẹ ở bên trong ngày trọng đại của nó.

“Được thôi, con gái ạ!” Tôi nói. “Con mời ai tùy con, và con sẽ có một lễ sinh nhật tuyệt vời! Con sẽ nhận được từ mẹ...”

“Mẹ đừng nói trước cho con!” Tosia nói toáng lên. “Con thích bất ngờ cơ!”

Con rất cảm ơn mẹ, con sẽ nói với bố. Mà mẹ ơi, tất nhiên sẽ có cả anh Jakub nữa, con xin mẹ đừng có nạt nộ anh ấy. Hôm đó anh ấy gặp Ewka chỉ là tình cờ thôi chứ không phải hẹn hò. Anh ấy bảo hôm anh ấy đến nhà để thanh minh thì mẹ vác dao ra đuổi anh ấy. Đó chỉ là hiểu lầm thôi.”

Tôi dọn bàn làm việc, dọn thư từ thành đống và ra ngồi trước máy tính. Đúng ra tôi phải mừng, vì mấy trăm con người lẽ ra sẽ đến làm khách tại ngôi nhà bé nhỏ của tôi giờ đã lùi ra xa với khoảng cách an toàn, nhưng không hiểu sao tôi chỉ thấy lo. Tất nhiên, tôi sẽ tổ chức sinh nhật cho Tosia. Biết đâu một ngày nào đó nó sẽ thấu hiểu sự hy sinh của tôi. Chỉ mong con bé hiểu cho một điều, tôi ly dị không phải để bây giờ lại gặp Cựu Chồng. Và có đúng là tôi đã can thiệp vào chuyện thằng Jakub không? Tôi nhớ là hôm nó đến tôi đang thái thịt, thế nhưng sao lại nói là tôi vác dao ra dọa nó?

Tôi sẽ không can thiệp vào chuyện thằng Jakub nữa đâu, với cả can thiệp để làm gì? Chúng nó thanh minh và vui vẻ với nhau, còn tôi hằng đêm không ngủ được, thật chẳng ra làm sao, tôi thở dài rồi bật máy tính. Một hồi lâu tôi cố nói mạng nhưng không được. Thế là tôi không hỏi âm được cho Adam.

***

Hôm nay Cựu Chồng gọi điện cho tôi. Tôi đã mở miệng định gọi Tosia đến nghe máy, nhưng Cựu Chồng không để cho tôi kịp cất lời. Anh ta xin lỗi rồi rít vì gọi điện bất chợt và nói rằng không phải anh ta gọi cho Tosia mà là muốn nói chuyện với tôi. Anh ta muốn tham khảo ý kiến của tôi về việc mua quà tặng cho Tosia nhân ngày sinh thứ mười tám của con bé. Anh ta rất vui và cảm ơn về lời mời. Cựu Chồng còn hỏi thăm bố mẹ tôi thế nào? Con Borys ra sao? Tôi sống ra sao? Vân vân và vân vân. Tôi sống đàng hoàng, xin cảm ơn. Tosia muốn chúng tôi tặng con bé một bộ dàn âm thanh và Cựu Chồng muốn được đóng góp phần nhiều hơn trong khoản chi phí này. Anh ta nói sẽ rất hay nếu như chúng tôi cùng nhau đi mua dàn loa đó, và rằng liệu cả hai có thể gặp nhau để bàn bạc?

Tôi ngồi lì ba ngày liền để viết bài báo mà phân nửa lời lẽ ý tứ chẳng hề mang chút lạc quan. Một chị viết thư đến tòa soạn nói rằng đã tràn trề hy

vọng đòi đòi. Tiếc rằng, ngân hàng cho chị ta vay tiền ngay lập tức đòi trả nợ, hình như có trục trặc gì đó, vân vân... Thế là chị ta không một xu dính túi, lại kèm theo một đồng nợ. Kết quả là chị ta không thể hoàn thành dự án xây dựng nhà xưởng. Nếu thiếu cơ ngơi này, công ty chị ta sẽ không thể hoạt động và đứng trước nguy cơ phá sản. Trong thư, chị ta cầu mong được chúng tôi giúp đỡ. Thật là mừng, bây giờ vẫn còn có người tin vào sức mạnh của báo chí. Tôi định trả lời nhưng Cựu Chồng đang muốn gặp tôi ngay. Liệu tôi có nên dành thời gian đi làm cái việc ngu xuẩn là gặp gỡ anh ta hay không?

“Với cả anh muốn nói chuyện với em về Tosia.” Cựu Chồng thủ thỉ vào ống nghe, ngay lập tức tôi điên tiết. “Anh chẳng biết tại sao, hay là con bé cần được giúp đỡ. Đạo này nó là lạ thế nào ấy...”

Suốt mười tám năm ròng anh ta hầu như chỉ có một câu để hỏi, tùy thuộc vào tuổi của Tosia. Bảo là hỏi han thì có lẽ còn là quá nhiều, Cựu Chồng là một chuyên gia đặt toàn những câu hỏi vô duyên.

Hỏi Tosia còn là đứa trẻ sơ sinh:

“Tại sao hết đêm này sang đêm khác con bé không chịu ngủ?”

“Tại sao những đứa trẻ con khác lại ngủ ngoan?”

“Tại sao con bé đau bụng?”

“Tại sao tã lót sặc mùi nước tiểu?”

Còn sau đó:

“Tại sao nó không làm bài tập?”

“Tại sao những đứa trẻ khác vẫn hoàn thành bài tập đúng hạn?”

“Tại sao con bé không có gì đẹp để mặc?”

“Tại sao con gái vô lễ với anh?”

“Tại sao con bé nấu cháo điện thoại lâu như vậy?”

“Tại sao con bé gặp gỡ thằng nhóc này?”

Tại sao, tại sao, tại sao... Đến bây giờ tôi đâm dị ứng với những câu hỏi “tại sao”. Đã thế, sau những câu như vậy sẽ là những câu đại loại thế này: Em phải làm gì đó với chuyện này đi chứ! Và tôi đã làm, giải quyết tất. Chẳng hiểu sao bây giờ bỗng dưng anh ta lại dành sự chăm sóc đặc biệt đối với một thiếu nữ đã trưởng thành. Tôi thấy lo ngại, vì có thể anh ta biết điều gì đó tôi không biết.

“Tosia? Là lạ ư?”

“Judyta ơi! Ta gặp nhau nhé, anh xin em!”

Chuyện nghe có vẻ nghiêm túc tới nỗi, tôi đồng ý hẹn gặp Cựu Chồng vào thứ Sáu. Thôi kệ, rồi Jola sẽ có chuyện mà kêu la, chứ tôi thì không.

Đáng tiếc không có Adam ở đây. Anh có thể khuyên tôi nên nói chuyện với Cựu Chồng như thế nào để khỏi tổn hại quan hệ mẹ con với Tosia.

Nhưng tôi còn biết làm gì khi không chịu nổi chồng cũ của mình?

***

Tôi lên xe lửa nội đô, đi đến tòa soạn. Tôi cầm trong tay đĩa mềm có chứa bài báo vừa viết xong. Đó là một bài báo không tòi, trong đó viết rằng khi bắt tay vào cuộc sống mới ta cần phải hết sức dè chừng. Ai cũng dễ bị ảo tưởng rằng có thể thay đổi tất cả, thế nên trong môi trường mới đừng sống buông thả, hãy biết chăm lo cuộc sống thường nhật.

Tôi nộp bài, công việc ở tòa soạn đỡ căng hơn một chút. Số tạp chí mới đã ấn hành, giờ tôi cứ việc đàng hoàng mà về sớm, khỏi cần giải thích cho bất kỳ ai. Tôi lên đường đi gặp Cựu Chồng.

Cụu Chồng vô cùng xúc động nói: “Em ơi, con gái của chúng mình đã là người lớn rồi đó. Có ai ngờ chứ, sao mà nhanh đến thế...”

Có ta, gã ngốc ơi, có ta nhận ra điều đó, trước giờ đã bao giờ nhà người bạn tâm đến con bé đâu.

“Giờ đây chúng mình có thể làm cho con bé vui. Hẳn Tosia sẽ rất mừng, vì vào ngày trọng đại của con bé, bố mẹ nó lại bên nhau và không còn giận nhau nữa...”

Giờ đây, trong đời ta, ta chẳng còn gì để nói với nhà người nữa đâu. Ngay cả tức giận cũng không.

“Em nghĩ gì về thiết bị này?”

Không nghĩ gì hết. Mọi thứ rối rắm như máy móc, thiết bị đều xa lạ đối với ta, gã ngốc ạ.

“Chao ôi, đúng là đàn bà, cứ thích kiểm tìm những bộ đàn hào nhoáng và đẹp. Trong khi độ nét của giọng bass mới là quan trọng nhất thì không thèm để ý.”

Đôi tai mới quan trọng, gã ngốc điếc đặc ạ.

Tôi còn nhớ có lần bé Tosia đã tháo tung chiếc radio của anh ta. Chao ôi, một đứa trẻ mới tuyệt vời làm sao.

Tôi vẫn còn nhớ trận lộn đình cùng những tiếng sập cửa và câu hỏi vô tâm của anh ta: “Có ai dạy dỗ con bé không?”

Ta đây, chính ta dạy dỗ nó đấy. Tiếc rằng ta đã không dạy nó cách tháo gỡ tất cả mọi máy móc, thiết bị của nhà người, gã ngốc ạ. Chẳng hạn ô tô, ti vi, sổ từ tính có ghi tên Jola... Mà thôi, nói ra làm gì. Không, ta không hề tiếc nuối.

Tôi cười ra vẻ lịch sự và thoải mái, vì tôi đâu cần gì ở anh ta. Adam mà đi

cùng thì hay, chúng tôi sẽ có một buổi vui chơi thỏa thích. Tiện thể chúng tôi có thể ghé vào xem chiếc máy rửa bát. Adam cũng có thể nhanh chóng chọn được một bộ đàn. Về các thiết bị âm thanh thì anh là người sành điệu nhất. Chí ít là nhất làng tôi. Và anh khỏi cần tham khảo ý kiến tôi về việc này.

“Nhưng còn độ trong của âm thanh thì sao? Tôi và vợ muốn mua một bộ đàn ra trò nhân dịp sinh nhật lần thứ mười tám của con gái chúng tôi, anh hiểu chứ?”

Tôi và vợ cũ chứ, gã ngốc.

Tôi mỉm cười vui vẻ. Cựu Chồng ngắm nghía bộ đàn âm thanh, ra bộ sành điệu. Còn tôi nghĩ bụng, người đời nói chẳng có sai, đàn ông rất thích đồ chơi. Cho anh ta xem một thứ là lạ đang lập lòe ánh sáng và phát ra âm thanh thôi thì chưa đủ. Ít nhất, anh ta cần biết xem cái thứ đó chạy bằng điện hai trăm hai mươi vôn hay chạy bằng pin, bằng không đừng hòng anh ta bỏ qua một cách yên lành. Tôi thấy Cựu Chồng chẳng khác gì một con công đang khoe mẽ: đuôi cong tón, lưng thẳng ra, cổ ra vẻ am tường đàn máy để làm cho người bán hàng ngạc nhiên và múa may hòng làm cho tôi thích thú.

Lúc đó tôi chỉ nghĩ về Adam.

Chăm lo đàn ông chưa trưởng thành

Hôm qua tôi nhận được một thư ngắn của Xanh Lơ, anh bảo tôi gọi điện đến các cơ quan nhà nước để ghi tên làm phỏng vấn. Anh sẽ fax giấy mời về cho tôi. Giấy mời do ông David Childhood nào đó đứng tên và anh sẽ chuyển vào tài khoản của tôi một ngàn đô la để mua vé máy bay. Tôi nhảy cẫng lên vì sung sướng, đoạn chạy lên phòng Tosia.

“Tosia, mẹ con mình sẽ đi Mỹ!” Tôi hét to ngay trước cửa.

“Ôi, mẹ ơi, thế thì tuyệt quá. Nhưng con có nhất thiết phải đi không? Năm nay con thi tốt nghiệp, một chuyến đi như thế này hoàn toàn lạc điệu đối với con. Con đã nói chuyện với bà rồi, con sẵn sàng ở lại.”

Tôi đi xuống nhà, lòng vô cùng ngạc nhiên.

Thực ra tôi có thể đi một mình, thế nhưng chẳng lẽ tôi lại để con gái ở nhà trong dịp lễ Giáng sinh và Năm mới hay sao. Tôi hoàn toàn không hiểu nổi Tosia. Tôi đã chắc mẫm nó sẽ mừng phát điên lên. Thế nhưng Tosia nói rằng, đằng nào thì cũng phải có người trông nom nhà cửa (Borys và hai con mèo cần người chăm sóc, tức là cần Tosia, cứ như tôi chẳng cần con gái tôi vậy), và rằng nó không muốn bỏ mặc bà và ông đang sống ly thân. Thực ra bố mẹ tôi đâu cần thiết phải được chăm nom.

“Mẹ hãy nghỉ ngơi đi!” Tosia nói lớn, khoác chiếc túi đeo rồi chạy ra khỏi nhà, tới chỗ Jakub đã chờ sẵn. Từ khi bịa chuyện là tôi vác dao dọa nó, thằng bé không dám bước vào khi tôi đang ở nhà.

Tôi chỉ còn biết thở dài. Tosia cùng cả lớp đi tham quan Praha bốn ngày, tôi ở lại một mình.

***

Hôm nay tôi rời tòa soạn sớm hơn. Về tới nhà tôi đắn đo mình nên làm gì. Không còn chút vui sướng nào nữa. Chẳng hiểu tại sao, lúc nào tôi cũng bị trên đe dưới búa. Cứ phải lựa chọn giữa Tosia và Adam. Lẽ ra không nên như vậy!

Tôi quyết định dọn dẹp nhà cửa và lôi máy hút bụi ra. Vừa đưa ra quyết định khổ sở này thì mẹ tôi gọi điện hỏi xem tôi đã thận trọng cân nhắc chuyến đi này chưa. “Vì sắp đến lễ Giáng sinh và Năm mới, em trai con có thể sẽ về thăm nhà vào dịp này. Lẽ dĩ nhiên, nếu thích thì con cứ đi, cho dù mẹ rùng mình khi nghĩ tới máy bay, tiền bạc vân vân. Thật đáng tiếc là sẽ không có con bé Tosia đi cùng, nhưng con đã quyết như vậy thì biết làm sao, mẹ sẽ không can thiệp.”

Tôi đi ra tiền sảnh, tay cầm giẻ lau, vì cần gì máy hút bụi khi hút mà không sạch bụi. Giờ đến lượt bố tôi gọi điện. Trước đó mẹ đã gọi cho bố, kể về chuyện của tôi. “Tất nhiên là bố không phản đối chuyện hai mẹ con đi Mỹ, mặc dù nếu ở vào hoàn cảnh của con thì bố không đi đâu cả. Đi mà làm gì, bây giờ đi máy bay đến hải, và biết đâu dịp lễ Noel và giao thừa năm nay là những ngày lễ cuối cùng chúng ta có thể ở bên nhau. Dạo này bố cảm thấy không được khỏe trong người. Nhưng không sao cả, nếu con muốn để bố ở lại một mình đón những ngày lễ cuối cùng này, bố cũng không phản đối đâu.”

Tôi đặt nước pha trà, thả hai con mèo ra và nhìn vào cửa kính nhà bếp. Nửa dưới cửa dính đầy chân mèo. Zaraz dạy Potem làm giãn thân mình bằng cách bám chặt bốn chân lên kính. Có lẽ chúng làm thế để chọc tức tôi. Tosia đang bận học thi cho nên không thể làm những việc thường nhật, chẳng hạn hút bụi, hoặc, lạy Chúa, giặt giũ, chứ chưa nói tới việc lau cửa kính. Con Borys nằm chềnh ềnh giữa lối ra vào, thở phì phò. Kể từ khi xe ô tô nằm lại trong xưởng và tôi phải về nhà bằng xe lửa nội đô, thậm chí nó còn không buồn đứng dậy khi nghe tiếng chìa khóa lạch cạch lúc mở cửa. Tôi đụng nhẹ vào con chó, nó mở mắt.

“Borys, mèo con, về chỗ!” Tôi nói, nhưng hình như con chó không bằng lòng khi tôi gọi nó là “mèo con”. “Anh chó! Về chỗ!” Tôi chữa lại, Borys nặng nề nhồm dậy, lết vào phòng.

Sau khi đuổi được con Borys để khỏi vướng chân, tôi nghĩ bụng mình đang là một người đàn bà mệt mỏi, mình sẽ dọn dẹp thật nhanh để tối đến có thể rảnh rang xem một bộ phim nào đó thay vì ngồi trước máy tính và điện thoại. Tuy nhiên, tôi còn chưa kịp đóng chiếc tủ nhỏ mà trong đó không thể tìm cho ra lọ nước rửa kính, thì mẹ đã gọi điện hỏi tại sao tôi nấu cháo điện thoại liên tục làm mẹ không tài nào gọi được cho tôi. “Mẹ đã nghĩ kỹ rồi, thôi thì hai mẹ con con cứ sang Mỹ đi, vì đây là cơ hội hiếm hoi để thăm thú nước ngoài tí chút, chỉ có điều cần phải hết sức bảo trọng.” Vừa mới kết thúc nửa giờ đàm thoại với mẹ và kịp tổng vào máy giặt đóng quần áo sặc sỡ của Tosia (trước mỗi chuyến đi nó thường ca cẩm váy áo của nó hoặc là bẩn, hoặc là không mát) thì bố tôi gọi điện. “Thứ nhất, con không còn việc gì lý thú hơn để làm hay sao mà chỉ ngồi nhìn điện thoại, làm bố không tài nào gọi cho con được. Thứ hai, con có chắc là sẽ xin được thị thực đi Mỹ trước các ngày lễ cuối năm hay không? Vì để được gọi đến đại sứ quán phỏng vấn phải chờ những hai tháng. Con có cần bố nhờ ông bạn ở bộ Ngoại giao giúp giải quyết việc này?”

Xong mấy cuộc nói chuyện điện thoại với bố mẹ, tôi mệt rũ cả người, lòng dần vật vờ vì cảm thấy có lỗi khi định bay sang Mỹ với Xanh Lơ và để mặc bố mẹ ở nhà trong dịp lễ tết cuối năm. Chuyện gì sẽ xảy ra nếu đây quả thực sẽ là dịp lễ cuối cùng chúng tôi có thể ở bên nhau?

Máy hút bụi vút chong chơ giữa tiền sảnh, chậu rửa đầy áp bát đĩa bẩn từ ngày hôm qua, máy giặt vẫn chưa cho xả phòng, giẻ lau vút ở đâu đó, hai con mèo ngồi trên bệ ngoài cửa sổ chơi trò bám kính bằng bốn chân, đồng thời làm bẩn phía bên ngoài cửa kính.

***

Tôi thích đi Mỹ lắm! Tôi đang ao ước như vậy, tôi rất nhớ Xanh Lơ và muốn nói với anh nhiều điều. Xanh Lơ ơi, anh hãy đọc báo hoặc xem bóng đá đi. Hoặc, Xanh Lơ ơi, anh cứ việc cất chiếc máy khoan vào tủ, để dưới chồng áo len đi. Lúc này chiếc máy khoan đang nằm trong nhà bếp, tôi đã cất nó vào đó sau khi Xanh Lơ ra đi mà không hề nghĩ tới việc đặt nó trở lại tủ quần áo. Tôi thấy áy náy đến nỗi hì hục lôi chiếc máy khoan ra khỏi cái tủ con bên

chậu rửa bát và đem cất nó vào tủ quần áo trong phòng. Thôi, gì thì gì, chiếc máy khoan hãy cứ nằm vào chỗ Xanh Lơ vẫn thích cất giữ nó.

Tôi gọi điện cho cô bạn ở một công ty hàng không quen biết. Cô báo cho tôi hay, tất cả các chuyến bay đã hết chỗ từ tháng Chín. Cô bạn nói sẽ nhét tôi và Tosia vào danh sách chờ và theo dõi, hễ có chỗ trống là báo ngay cho tôi. Cứ thế, chẳng mấy chốc mà bảy giờ tối đã điểm.

Tôi dọn dẹp đến chín giờ tối, hăng say đến nỗi lau cả cửa sổ nhà bếp, nhưng chỉ phía bên trong thôi, vì tôi không có sức lau cả phía bên ngoài. Rốt cuộc cũng xong việc, tôi đặt mình xuống đi văng, nằm bên cạnh con Borys. Con chó hiểu rằng, mệnh lệnh “về chỗ” có nghĩa là “cung ơi, hãy vào đi văng mà nằm, làm bẩn in ít thôi”. Đột nhiên Agnieszka gọi điện nói có việc khẩn và liệu cô nàng có thể đến ngay lập tức được không. Tất nhiên là có thể, sao lại không, nhất là bây giờ nhà cửa đã quét dọn tinh tươm. Tôi đang hết hơi và muốn đi ngủ, nhưng sao lại không.

Chín giờ ba mươi tối, Agnieszka đến và bắt tay ríu rít. Cô nàng ngấm nhìn cơ ngơi không lớn của tôi, theo chân tôi vào nhà tắm (quần áo đã giặt xong, tôi định đem đi phơi). Đoạn cô em họ tôi nói:

“Em phục chị đấy, việc gì chị cũng tài, nào việc cơ quan, nào việc gia đình. Nhưng có điều, nhà chị chỉ có hai người, còn nhà em có đến bốn cái miệng để mà đánh vật!”

Thiếu chút nữa là tôi phủ nhận, nhưng tôi phẩy tay, tất nhiên là phẩy tay trong đầu thôi, vì tôi đang lôi ga trải giường ra khỏi máy giặt, làm gì còn tay để mà phẩy. Thôi thì cô em cứ khâm phục bà chị đi. Rốt cuộc bà chị cũng phải được ngợi khen chứ.

Phơi đồ xong, chúng tôi vào phòng. Tôi mệt rũ người. Agnieszka ngồi trên đi văng, cũng bảo nó mệt rũ người. Sau đó cô nàng thắc mắc sao tôi lại để chó nằm trên đi văng.

Bất thành linh, Agnieszka đi thẳng vào vấn đề. Nó hỏi, liệu thằng cháu nhỏ của tôi có thể đến đây ở được không. Đúng lúc đó tôi đang nuốt dở ngụm

nước trà, ngay lập tức tôi bị sặc.

“Vợ chồng em sẽ sang Anh. Nhưng thằng bé vẫn đang đi học.” Agnieszka nói thêm để giải thích, còn tôi bị sặc không nói được.

Ý nghĩ về thằng cháu nhỏ làm tôi ớn đến tận xương tủy. Áo tưởng về sự yên bình tôi tự tay tạo dựng đã biến mất tăm, không còn lại một chút vương vất nào.

“Sang Anh hả?” Tôi kéo dài thời gian phải trả lời.

“Dì Hanka gọi điện.” Agnieszka ngồi lún sâu trong ghế đi vắng, co hai chân lại. “Dì thiết tha đề nghị Grzesiek sang bên đó đỡ đàn giúp vài tuần. Dì đang bán căn nhà ở phố Braganza và một mình dì không xoay xở nổi. Dì muốn chuyển đến Kensington để mua một ngôi nhà giá rẻ. Grzesiek sẽ đi cùng em. Em chưa đi Anh, nên em rất háo hức. Con Honorata tha thiết xin bố mẹ mang nó đi theo. Nhưng thằng Piotrus lại không thích.” Agnieszka nói, giọng đầy tiếc nuối. “Mặc dù cả nhà có thể cùng đi chuyến này. Bọn trẻ nghỉ học hai tuần chẳng sao, nhưng Piotrus không chịu. Cho nên em mới nhờ chị trông nom nó giúp em.”

Trước mắt tôi bỗng hiện lên phòng bóng bàn trong nhà hai vợ chồng Agnieszka, nơi tôi ở nhờ hồi xây nhà. Tosia được đưa cháu gái bé bỏng của tôi cho ngủ nhờ cùng giường. Tôi nhớ cả con chó Kłopot, con mèo Kleofas (lúc nào mình mảy nó cũng đầy thương tích vốn là hậu quả của những cuộc tình thâm đêm suốt sáng). Agnieszka, cô em họ đã kiên nhẫn chịu đựng tôi và Tosia hàng tuần, Grzesiek, người đã nhiều lần chở các kíp thợ đến công trình xây dựng nhà tôi. Lòng nhẫn nại và sự chăm sóc tận tình của hai vợ chồng cô em cần phải được bù đắp.

Và thằng cháu nhỏ, tiếc thay, cũng hiện lên trước mắt tôi. Nào là, nó muốn ngủ chung giường với bố mẹ vì nó sợ. Nào là, nó không muốn ngủ tí nào vì lúc hai mươi hai giờ có bộ phim *Tên giết người điện tử*, các bạn nó đều được xem còn nó thì không. Nào là, nó không muốn đi học vì đau bụng, nhưng nó muốn đi chơi bóng vì giờ đã hết đau bụng. Nào là, cô giáo không ưa nó, hoặc nó không ưa cô giáo. Tôi nhớ lại tất cả các đòi hỏi của thằng bé. Chẳng hạn,

vợ chồng Agnieszka phải đưa nó đến cung thiếu nhi, vì nó không thích ở nhà, hoặc nếu không chịu được nó thì bố mẹ nó hãy đi đến nhà dưỡng lão mà ở để nó được yên. Sau chót, tôi nhớ một câu kỳ cục mà thằng cháu nhỏ luôn hỏi mỗi khi nó đi học về: “Bác đang chữa bệnh hay sao?”

“Không!” Tôi những muốn hét lên. “Không! Không! Không! Thằng bé sẽ làm chị kiệt sức mất! Nó đòi chơi trò chơi điện tử, nó đòi đưa nhiều bạn về nhà, nó hỏi cả triệu câu hỏi, nó muốn ăn, nó muốn uống, nó muốn xem ti vi theo ý nó! Không! Chị chỉ nuôi lớn một đứa bé gái, chị không biết phải làm gì với thằng bé mười một tuổi! Chị sẵn sàng trông nom một người ba mươi tuổi, nhưng trẻ con thì không! Đừng bắt chị làm việc này!” Tôi tru tréo trong đầu. “Em đi mà nhờ người khác! Thậm chí mẹ hoặc bố chị cũng được. Hoặc bố mẹ em, đừng có nhờ chị!”

Tôi mở mắt, dứt khỏi dòng suy nghĩ và nhìn vào khuôn mặt đầy tin cậy của Agnieszka, cô em họ nói tiếp:

“Bây giờ làm sao đây? Em định nhờ mẹ em, nhưng cụ sẽ đi Busk cùng bà bạn. Bọn em định mừng mười tháng Mười hai sẽ về. Cho kịp dự lễ sinh nhật lần thứ mười tám của Tosia. Còn Piotrus... chị ơi, thằng bé sẽ không quấy rầy chị đâu. Chị Ola có thể đến giúp em trong khoảng thời gian này, nhưng chị ấy không có bằng lái xe nên không thể đưa thằng bé đi học. Bọn em muốn để xe ô tô lại cho chị.”

“Chị không đủ sức đâu.” Tôi thét lên trong đầu, tay nắm chặt. “Chị không đủ sức đâu! Agnieszka, em không thể tha cho chị được hay sao? Chị chưa bao giờ có con trai, chị không biết phải làm sao với một thằng nhóc sắp mười hai tuổi! Chị sẽ phải nghỉ việc, dậy sớm, làm bữa sáng cho nó và chở nó đến trường lúc tám giờ! Không được đâu!”

Tôi mở mắt nói:

“Tất nhiên. Không có vấn đề gì. Các em cứ đi đi.”

Agnieszka đứng dậy, bắt tay tôi rất nhiệt tình.

“Đúng là chị rất đáng yêu, em đã biết là có thể trông cậy vào chị mà.”

Sau đó cô em họ tôi với tay lấy điện thoại và quay số. Giọng mừng rỡ thét to:

“Chị ấy đồng ý rồi! Chị ấy đồng ý rồi!”

Tôi có cảm giác mình đang trong cơn ác mộng.

***

Bà dì của tôi và Agnieszka, thực ra đâu phải là dì của chúng tôi. Bà là em họ xa của em gái họ của bà chúng tôi, người em họ này hiện sinh sống ở Krakow. Dì Hanka có cuộc đời khá thú vị. Trước Thế chiến II, khi còn là cô bé tuổi teen, dì đã nhảy từ trên cầu xuống sông Wisla, vì dì đã thề với bạn trai là sẽ nhảy. Để khen thưởng chuyện này, bố mẹ của dì ngay lập tức đưa dì đến một ngôi trường vô cùng nghiêm khắc do các nữ tu sĩ cai quản. Quản lý trong trường đã tìm mọi phương cách hòng khuất phục dì Hanka nhưng vô dụng. Bây giờ ngôi trường đó không tồn tại nữa, còn dì Hanka hiện sống khá giả. Khi chiến tranh bùng nổ, trước khi các nữ tu sĩ quyết định xem phải làm gì, dì Hanka đã bỏ trốn khỏi ký túc xá của trường. Mười bảy tuổi, dì Hanka xin gia nhập quân đội. Dì giấu tuổi thật và bảo rằng mình mười chín tuổi.

“Trước chiến tranh dì cộng thêm tuổi, sau chiến tranh dì trừ bớt đi.” Có lần dì nói vậy.

Vì người ta không nhận dì vào quân đội, dì bèn trốn nhà chạy ra biên giới phía Đông, ở đó có một trung đoàn Ba Lan đóng quân và ông anh họ Zenobiusz của dì phục vụ trong đơn vị này. “Dì và anh ấy đã có cảm tình với nhau.” Dì Hanka kể về người anh họ xa này như vậy. “Dì muốn đến chia tay với Zenobiusz sắp lên đường ra mặt trận. Anh ấy là thiếu úy vừa mới được thăng cấp. Nhưng dì không đến kịp, vì khi ấy Zenobiusz đã lên đường hướng về chiến trường phía Đông xa xăm tận bên Liên Xô trên một chuyến tàu chở các tù binh. Về sau dì còn đến tận vùng Xi bê ri.”

Sau đó dì Hanka cùng các chiến binh trong đội quân của Anders trở về Ba Lan qua đường châu Phi. Tại Irắc dì quen một thiếu tá trẻ. Ngay lập tức dì

cầu hôn viên sĩ quan này, bởi hóa ra tình cảm của dì với anh thiếu úy Zenobiusz nọ cũng không kéo dài được lâu. Ở Ba Lan khi ấy đang bắt đầu áp dụng chế độ mới, nên vị thiếu tá trẻ không thể trở về Ba Lan vì sợ bị tố cáo phản bội tổ quốc. Dì Hanka và viên thiếu tá trẻ bèn dừng chân tại nước Anh và định cư luôn ở đó.

Dì Hanka là một người rất giàu nghị lực. Không lấy gì làm lạ khi ngoài tám mươi rồi mà dì vẫn quyết định bán nhà ở Braganza và mua nhà ở Kensington. Chỉ tiếc rằng, không phải tôi đi London, mà tôi phải ở lại với đứa bé, đã thế lại là một thằng con trai nghịch ngợm, nhưng còn biết làm sao.

Trong họ hàng, dì Hanka có tiếng là người thường đưa ra những lời khuyên vàng ngọc, nhưng qua nhiều năm tháng đầu óc dì không còn minh mẫn nữa. Chẳng hạn, tôi nhớ hai mươi năm trước dì đã nói với tôi như thế này:

“Judyta này, cháu hãy nhớ rằng, số học rất cần thiết trong quan hệ với đàn ông. Khi ngoài hai mươi cháu hãy chọn đàn ông ngoài bốn mươi, ngoài ba mươi cháu nên chọn đàn ông ngoài hai mươi, tới khi ngoài bốn mươi cháu hãy chọn đàn ông ngoài ba mươi.”

Bản thân tôi không bao giờ áp dụng lời khuyên này.

Dì Hanka có khả năng đặc biệt là khiến cho không ai có thể từ chối dì. Cho nên tôi chẳng hề ngạc nhiên khi Agnieszka không viện lý do này nọ, chẳng hạn có việc đột xuất để thoái thác lời đề nghị mà quyết định đi luôn.

***

Agnieszka, Grzesiek và con gái sẽ bay vào ngày thứ Hai. Tối thứ Ba Tosia đi tham quan về. Thằng cháu nhỏ cùng chiếc ô tô mới của vợ chồng Grzesiek sẽ được đưa tới nhà tôi vào thứ Hai, sau giờ tan học. Thằng bé sẽ ở nhà, còn tôi chở ba người kia ra sân bay. Đáng ra tôi có bốn ngày rảnh rang nhờ việc Tosia đi Praha, giờ tôi chỉ còn lại hai ngày là thứ Bảy và Chủ nhật. Tôi đã hứa với mẹ là sẽ đến thăm bà vào ngày thứ Bảy, đương nhiên là phải thăm cả bố nữa, bởi bố đã dặn: “Con mà đến thăm mẹ thì nhớ tạt qua chỗ bố.” Nghĩa là tôi chỉ còn lại ngày Chủ nhật. Vậy có nghĩa tôi sẽ chẳng được nghỉ ngơi,

chưa kể tôi còn phải chuẩn bị phòng cho thằng cháu. Tôi thì sẽ chuyển sang phòng khách. Lại còn phải sắp xếp máy tính, máy in, chỗ ngủ. Suốt hai tuần tôi sẽ phải ngủ trong phòng có đặt chiếc ti vi. Trước mắt tôi chỉ thấy toàn một màu đen. Nhưng biết làm sao, tôi phải làm gì đó để đền ơn gia đình cô em họ mà cách đây mấy năm đã từng cứu mang đùm bọc tôi và Tosia.

Anh Xanh Lơ yêu thương và tuyệt diệu của em!

Thiếu vắng anh, cuộc sống hoàn toàn không còn nghĩa lý. Em chẳng làm được việc gì ra hồn cả. Người ta sửa tùm lum bài báo của em, Tosia hầu như lúc nào cũng vắng nhà, bọn mèo thì làm bẩn kính cửa sổ. Em cô đơn và trống trải lắm anh à, em chỉ muốn có anh bên em mà thôi. Thậm chí anh có thể không cần nói gì cũng chẳng sao. Em không thích ngủ một mình nữa đâu, tình cảm của em hoàn toàn phụ thuộc vào anh mất rồi. Em chỉ nghĩ duy nhất một điều, đó là khi nào chúng mình mới lại được gặp nhau. Tosia không hề muốn đi Mỹ và có thể em sẽ không giải quyết được thị thực. Em không gọi điện cho Đại sứ quán được, em không có xe ô tô, vì chiếc Open của anh bị hỏng hộp số rồi. Em đau khổ và bất hạnh, em thấy lạnh làm sao, tháng Mười là tháng em ghét nhất trong năm. Em ghét anh vì anh đã ra đi, thay vì ở lại và yêu em hết mình như em đang yêu anh lúc này. Em sợ anh sẽ làm quen với một cô gái da màu, hoặc cô con lai nào đó nóng bỏng vì hầu như người đàn ông nào cũng mơ ước như vậy, cho dù một số người không nói ra miệng. Em sợ anh sẽ phải lòng cô gái nào đó rồi đem cô ta so sánh với em. Em sợ kết cục sẽ bất lợi cho em. Em sợ anh sẽ không bao giờ về nước nữa vì ngán phải nhìn thấy em như em hiện giờ, và thế là chấm dứt mối tình đầy hạnh phúc của em. Em yêu anh hết mình và em nhớ anh nhất trần đời.

Nhấn Delete - Xóa ngay đi.

Adam yêu thương,

Em mừng khi anh thuận buồm xuôi gió ở bên Mỹ, từ hôm anh ra đi con Borys buồn thiu, có khi em bắt chước nó cũng nên. Nguyên việc gọi điện đến các cơ quan để xin thị thực đã bắt em phải tốn hàng giờ châu chực. Bố bảo rằng sẽ tìm cách nhờ các bạn của bố giải quyết nhưng hình như đã quá muộn để xin thị thực thì phải. Công việc của em ngập đầu, thứ Hai này thằng bé Piotrus

sẽ đến ở nhà ta, các tế bào não bộ của em run hết lên vì sợ. Liệu một thằng con trai gần mười hai có quấy phá nhiều như một thằng con trai sắp thành niên không nhỉ? Liệu tuổi nó đã phải cạo râu chưa? Thật đáng tiếc khi không có anh ở nhà giúp em. Chưa bao giờ em trông coi một người đàn ông chưa trưởng thành trong một thời gian dài, đương nhiên ngoại trừ cái gã đang ở với Jola.

Công việc cơ quan của em không phải tuyệt hảo, nhưng em sẽ không khiến anh phải đau đầu lo lắng đâu. Em sợ rằng, hai tuần tới đây em sẽ phải tốn nhiều sức lực. Em hy vọng anh sẽ nhắm mắt lại mỗi khi nhìn thấy một người đàn bà trẻ đẹp và thông minh. Em hôn anh nồng thắm, nhớ anh. Judyta.

Thư này khá hơn thư trước nhiều. Không nên bộc lộ quá nhiều với đàn ông là mình không thể sống thiếu anh ta. Đó là điều xuẩn ngốc nhất mà một người đàn bà có thể làm. Lá thư này hay, được cân nhắc kỹ càng, dài vừa phải, kể tóm gọn những gì đang diễn ra nhưng không nhắc đến những chi tiết không cần thiết, được đấy. Có thể gửi đi ngay.

Tất nhiên là không thể, bởi vì tôi có nối mạng được đâu. Tôi biết, bình thường trực trực như thế này chỉ kéo dài vài giây. Phải cái, thế giới ngoài kia ở khá xa làng tôi và công ty Viễn thông Ba Lan vốn luôn không quan tâm đến việc khôi phục kết nối mạng cho khách hàng.

Không phải đi nghỉ hè

“Chị nhấn nút này để bật đèn, mở nắp xe chỗ này. Em đã nạp đầy nước chống đông rồi, đủ cho chị dùng hai tuần. Chị nhấn vào đây để bật đèn đi sương. Đề phòng có chuyện gì, chị gọi vào số của xưởng sửa chữa ô tô này, giấy bảo hành và đăng ký xe đây. Tất cả chị cất vào một chỗ cho em. Số điện thoại bác sĩ nha khoa đây, phòng khi Piotrus bị đau răng. Còn đây là số điện thoại trường thẳng bé, số điện thoại nhà riêng của cô giáo chủ nhiệm nữa. Chị gọi vào số điện thoại này của bố mẹ Arek, vì Piotrus chơi thân với thằng Arek. Đây là số điện thoại của câu lạc bộ, các thứ Ba và thứ Sáu hằng tuần cháu tập thể thao ở đó, nhưng chị nhớ gọi điện hỏi trước vì có khi người ta hoãn tập. Piotrus bị dị ứng với lạc, chị phải chú ý chuyện này. Nó sợ phải ăn hành hoa và thìa là, cho nên chị đừng ép cháu. Piotrus chúa ghét rau dền tây, chị đừng dỗ cháu ăn. Nếu cần chị gọi pizza cho cháu. Hai tuần lễ ăn không hợp khẩu vị không làm nó chết đói được đâu.” Grzesiek đứng trên giá để hàng trên chiếc xe mới cứng tuyệt đẹp của mình, lôi ra mấy chiếc túi đựng đồ của Piotrus. “Ngay sau khi máy bay hạ cánh bọn em sẽ gọi điện cho chị. Chị chờ để cháu ngồi quá lâu trước máy tính. Đừng cho nó xem ti vì sau hai mươi giờ, tối thứ Sáu thì được. Nó phải đọc cuốn *Trên sa mạc và trong rừng thẳm*, chị có cuốn đó không, hình như em quên không mang theo. Để cho quen với xe, chị nên cầm lái khi ra sân bay. Em sẽ ngồi ghế trước và dặn chị cẩn kẽ mọi thứ. Chị có bằng lái xe mà đúng không? Ô tô chỉ là ô tô, cái nào cũng giống cái nào cả thôi.”

Tôi cất giấy tờ và danh sách liệt kê các số điện thoại, Piotrus khoác túi lên vai, đi vào nhà. Tôi bước theo thẳng bé.

“Chào Grzes!” Krzys hô to từ bên kia hàng rào.

“Xin chào!” Grzesiek hô to, bước lại sát hàng rào. Anh chàng lộ vẻ hồ hởi vì chẳng mấy khi có dịp trò chuyện với ông bạn vàng.

Tôi vào nhà, mấy con mèo chạy quần dưới chân. Tôi mở cửa vào phòng ngủ.

“Piotrus, đây sẽ là phòng cháu. Bàn này của cháu. Bác đã dọn ba ngăn trong tủ để quần áo. Máy chiếc khăn tắm to để sẵn trong nhà tắm, cái nào màu đỏ là của cháu. Ngăn phải này phần cháu, OK chứ?”

“Bác yên tâm đi!” Thằng bé trả lời, vẻ thờ ơ không mấy may quan tâm lời tôi nói. “Cháu chơi máy tính một chút được không?”

Máy tính? Không sao.

“Con trai ơi, hôn mẹ đi nào!” Agnieszka bảo con.

“Để cho con yên.” Thằng bé nói, y hệt như bố nó. Piotrus bước lại chỗ mẹ, không mặc áo rét. Agnieszka hôn con trai, Piotrus đưa tay chùi má, tay nó đã cảm sẵn mấy đĩa mềm.

“Cháu chơi máy tính được chứ?”

“Chơi được. Nhưng đừng mở cửa cho ai vào cháu nhé, một giờ nữa bác về.”

“Bác yên tâm đi.” Piotrus nói và đi vào trong nhà. Còn tôi ngồi sau tay lái chiếc ô tô vừa mới lại vừa đẹp.

Một giai đoạn mới trong đời tôi bắt đầu.

***

Thứ Ba, tôi rời khỏi giường lúc sáu rưỡi sáng, đánh thức Piotrus. Tôi không thích ngủ trên đi văng trong phòng khách, chật chội quá.

“Dậy đi cháu ơi, sáu rưỡi rồi!” Tôi gắng nói thật dịu dàng.

“Cháu đang dậy rồi đây.” Piotrus đáp. Tôi nghĩ bụng, thằng bé này không đến nỗi nào. Tosia không chịu dậy, tôi phải dùng biện pháp té nước vào người nó.

Tôi quay vào bếp đặt nước pha trà và lấy bơ trong tủ lạnh. Tôi đóng tai nghe

xem có động tĩnh gì không. Tôi hơi ngại không muốn vào phòng đàn ông, cho dù “người đàn ông” này mới mười hai tuổi. Tôi làm hai suất bánh mì kẹp thịt ngon lành và gói vào giấy bóng mờ. Bên trong cánh cửa lạnh như tờ. Tôi gõ nhẹ, không thấy động tĩnh gì. Tôi vào phòng. Piotrus vẫn ngủ như chết. Tôi lay vai nó.

“Dậy đi cháu ơi, bảy giờ mười lăm rồi!”

“Cháu dậy rồi đây,” Piotrus nói, mơ màng nhìn tôi.

“Cháu ra khỏi giường ngay đi!” Tôi ra lệnh như một người giàu kinh nghiệm, am hiểu trẻ con tuổi đến trường.

“Cháu tỉnh rồi đây.”

“Bác đang đợi cháu ăn sáng. Cháu cần vào nhà tắm không?”

“Cháu có.” Piotrus nói.

Tôi thả con Borys, nó ngạc nhiên nhìn cửa ra vườn mở toang. Không bao giờ tôi thả chó vào buổi sáng. Đằng Đông trời sáng dần. Máy con mèo không buồn ngóc đầu dậy. Tôi pha trà cho tôi và Piotrus rồi vào nhà tắm. Sáng sớm thường khó lòng lôi Tosia ra khỏi nhà tắm, nhưng con trai là con trai. Chắc chỉ rửa vội cái mặt, thế là xong. Tôi bước vào chỗ vòi hoa sen. Xong xuôi tôi sấy tóc và mặc quần áo, đã bảy giờ ba mươi.

Tôi quay ra nhà bếp, bữa sáng vẫn chưa ai đụng tới, trong nhà im re. Không gõ cửa, tôi lao thẳng vào phòng thằng bé. Nó vẫn ngủ như chết, hai chân thả xuống nền nhà.

“Piotrus! Bảy rưỡi rồi!” Tôi hét to.

Thằng bé bật dậy, nhìn tôi với vẻ trách móc.

“Sao bác đánh thức cháu muộn như vậy?”

Tôi vội vàng gói bữa sáng lại rồi cho vào túi sách của nó và lái xe ra cổng. Đã tám giờ kém mười. Khi tôi lùi xe, Ula lúc đó đang chạy ra ga xe lửa nội đô liền vỗ tay nhắc:

“Đuôi xe của cậu chỉ có một đèn sáng thôi!”

Khí thật, tôi chúa ghét những chiếc ô tô mới, vừa dùng được chút thời gian là ngay lập tức hỏng hóc cái gì đó. Xe không có đèn hiệu có khác gì người tàn tật. Chẳng những tôi sẽ gánh chịu nguy cơ bị cảnh sát giao thông phạt (cầu Chúa phù hộ con không bị phạt), mà còn phải đối phó với lũ ngốc qua lại nhan nhản trên đường. Đó là lũ đàn ông chuyên săn tìm bắt nạt đàn bà liễu yếu đào tơ, nhất là kiểu đàn bà ngồi trong xe không phải của mình. Những kẻ lơ đãng khác thì dễ dàng lao vào đuôi xe tôi khi thắng gấp. Đơn giản vì khi đó chúng không tập trung và buồn ngủ! Và cũng có thể chúng không nhận ra tôi vẫn còn một đèn đang sáng!

Thả Piotrus trước cổng trường, tôi dặn thằng bé tan học hãy đợi tôi, đúng ba giờ chiều tôi sẽ đến đón. Sau đó tôi đi thẳng đến xưởng sửa xe mà Grzesiek đã để lại địa chỉ. Khởi phải nói thêm, tôi tốn bao thời gian vì xưởng sửa chữa nằm tít tận đầu kia ngoại ô thành phố. Tôi lao vào xưởng quát ầm lên, xe đang còn hạn bảo hành mà đèn đã hỏng, tôi yêu cầu họ chữa ngay lập tức.

Một gã thanh niên lịch thiệp bước ra từ sau bàn làm việc, hẩn hỏi tôi có phải là chủ xe hay không. Tôi đáp mình chỉ sử dụng chiếc ô tô của em họ thôi, cô nàng đã gửi con cùng chiếc ô tô này cho tôi và đừng hòng tôi để chiếc xe này ở lại xưởng cả ngày, tôi ở tít tận trong làng nhưng làm việc trong thành phố nên cần xe ngay, và nhất định tôi sẽ không mua xe hãng này đâu nó có dễ chịu đến mấy chẳng nữa, tôi thấy lạ, tại sao cô em họ tôi lại đi xúi chồng mua chiếc xe này...

Tôi nói liền một mạch từ A đến Z khiến gã thanh niên không thể ngắt lời. Gã lịch thiệp cầm lấy chìa khóa từ tay tôi, rồi đi ra chỗ ô tô. Mười giờ. Một lát nữa thôi đến giờ họp ban biên tập mà tôi bắt buộc phải có mặt.

“Đèn nào bị hỏng hả chị?” Người thanh niên điềm đăm hỏi.

“Đèn phía sau.” Tôi đáp, có phần ít điềm dạm hơn.

“Thế nhưng đèn nào ạ? Đèn lùi hay đèn phanh?”

Tôi điên tiết. Làm sao tôi có thể vừa ngồi sau tay lái vừa nhìn được đèn ở đuôi xe! Làm sao tôi biết được đèn nào không sáng?

“Một trong những chiếc đèn ở phía sau.” Tôi trả lời lịch sự. “Tôi có thể cho xe chạy còn anh quan sát, chứ tôi sao mà biết được vì còn phải ngồi sau vô lăng.”

“Không quan sát sao chị biết đèn hồng?”

“Chị láng giềng nói cho tôi.” Tôi bực mình. “Cô bạn thân! Người luôn lo lắng cho tôi! Cô ta không muốn tôi chết nên báo cho tôi biết! Anh có chữa được hay không nào?”

Anh chàng lịch thiệp ngồi vào trước vô lăng và lái xe đi ra phía cổng sắt óng ánh rồi lùi từ từ. Chỉ có hai đèn đỏ và một đèn trắng hoạt động. Ula nói đúng.

Sau đó anh chàng đi ra và trả chìa khóa cho tôi.

“Mọi thứ đều ổn!” Anh ta nói. “Bạn chị đã nhầm.”

Cô ấy không nhầm đâu, gã đàn ă! Chính anh mới nhầm! Các người đều vô trách nhiệm, bỏ mặc tính mạng người khác đang bị đe dọa! Các người hãy trả lại tiền mua xe ngay bây giờ đi! Các người là một hăng tồi, coi thường người tiêu dùng thế là đủ rồi!

Tôi mở mắt, dứt khỏi dòng suy nghĩ.

“Chỉ có một đèn hoạt động, chính mắt tôi thấy.” Tôi vênh mặt cãi lại.

“Đời xe này chỉ có một đèn lùi thôi chị ạ. Nghĩa là tất cả các đèn đều hoạt động. Mọi thứ đều ổn. Lần sau có gì xin chị lại đến.”

Tôi cười gượng, nhanh chóng ngồi vào xe. Gã thanh niên nhìn theo tôi, trong cái nhìn của anh ta chẳng thấy chút thiện cảm nào.

***

Tôi đến tòa soạn sau khi ban biên tập đã họp xong. Cởi áo khoác ở phòng gửi đồ của nữ xong, tôi lao vào phòng thư ký. Nắm chặt bài báo trong tay, tôi nói “chào” theo phản xạ với Jaga rồi đi thẳng vào phòng ông tổng. Và người đầu tiên tôi chạm trán là Artur Kochasz. Ông Artur Kochasz tôi mới quen cách đây một tuần. Hôm đó ông ta đi ra từ phòng ông tổng, miệng cười dễ thương và chìa tay cho tôi.

“Rất hân hạnh được làm quen với chị. Tôi là...” ông ta mặt mày hớn hờ, “Artur Kochasz. Hiện là người tạm quyền.”

“Tôi đến gặp ông tổng.” Suýt nữa ông ta làm tôi bật cười.

“Không có, không có, tạm thời vắng mặt. Tôi có thể giúp gì được chị nào?”

Giúp với tư cách là người tạm quyền hay sao? Đợi một hồi, ông tổng cũng về tòa soạn, thấy ông ta đứng sau lưng Kochasz, tôi nhăn mặt. Kochasz và ông tổng cùng nhìn tôi với cái nhìn chẳng báo hiệu điều gì tốt lành.

“Cô Judyta...”

“Tắc đường.” Tôi nói lí nhí trong họng.

“Thời gian tắc đường phải cộng vào thời gian đi đường. Tất cả mọi người chúng tôi đều đến đúng giờ,” Artur Kochasz nói.

Và ông ta nói đúng. Tôi nộp bài, rồi rút lui.

Tôi không biết làm cách nào để báo cho ông tổng rằng lúc hai giờ chiều tôi phải về để kịp đến trường lúc ba giờ, vì thằng cháu nhỏ đang đợi tôi, nó còn bé nên không thể đi xe lửa nội đô, cho dù chẳng bao lâu nữa nó sẽ to cao vượt cả tôi. Chỉ hai hoặc ba năm nữa thôi.

***

Tosia đi tham quan về, con bé nói là rất thích Praha và thích cả chuyện Piotrus đến ở nhờ. Ngay lập tức nó dắt thẳng bé lên phòng. Ít ra hai đứa không ngồi trước ti vi trong phòng tôi. Nhờ đó tôi có thể làm việc trong tĩnh lặng. Tôi được giao viết hai bài báo ngắn (ba ngàn ký tự - ông Kochasz lại tính theo số ký tự) và một bài dài cho số tháng Giêng. Thư từ tạm thời để đó đã, Kama xếp chúng lại thành chồng và đưa cho tôi. Hình như có tổng cộng chín mươi hai lá thư, trong đó có ba mươi thư mới, và trên sáu chục thư tồn từ hai tuần trước. Ông tổng có lý, tôi không ôm xuể cả hai việc. Đã tám giờ tối, đúng ra giờ này là giờ nghỉ. Tại sao tôi phải làm việc? Tuần tới tôi còn phải xin nghỉ phép vào dịp các ngày lễ cuối năm. Tôi phải thuyết phục bằng được ông tổng để được nghỉ phép. Ban thư ban đọc sẽ thiếu người vì Kama cũng sẽ xin nghỉ phép vào dịp này, gia đình cô ta ở tận thành phố Szczecin.

Tôi đã đăng ký tên mình và Tosia xin phỏng vấn cấp thị thực vào thứ Tư tuần tới, cho dù tạm thời Tosia cứ khẳng khẳng một mực rằng nó không đi đâu cả. Một tháng nữa thôi là tôi được gặp anh Xanh Lơ rồi! Chỉ có điều này giúp tôi thêm nghị lực.

Tôi chữa bài đến chín giờ rưỡi mới nhận ra mình đã quên khuấy mất Piotrus. Cửa phòng Tosia đóng kín, tôi đứng lặng im bên ngoài, chỉ nghe thấy mỗi giọng Tosia vọng ra.

“Lúc đó Stas quyết định, phải cứu tính mạng cô gái, và thế là cậu bé lao về phía ngọn lửa. Ở đó cậu gặp một người đàn ông, người này đưa cho cậu bé thuốc ký ninh. Chính thứ thuốc này đã cứu sống Nel, vì cô đang lên cơn sốt rét, còn người đàn ông kia đã chết vì bị hoại tử. Stas chôn cất người này cẩn thận. Cậu lấy vũ khí và thực phẩm dự trữ của ông ta để có thể tiếp tục đi tìm người da trắng. Cậu bé mới mười bốn tuổi nhưng rất can đảm. Ngày mai chị đọc tiếp, thôi, em ngủ đi.”

Tôi nhảy ra khỏi cửa, Tosia bước ra ngoài, tỏ vẻ rất bằng lòng.

“Rất tiếc là con không có anh chị em.” Con bé nói với tôi và mỉm cười.

“Con đừng đọc cho em nghe truyện *Trên sa mạc và trong rừng thẳm*, truyện này nó phải tự đọc chứ.” Tuy ra vẻ trách móc, nhưng thực ra tôi rất mừng khi thấy Tosia biết chăm sóc em.

“Nó không kịp đọc. Ngày mai con sẽ kể nốt, nếu nó ngoan.”

Tôi không muốn nhắc Tosia, rằng em ruột thì con có đấy chứ. Có đứa em trai bé bỏng và kháu khỉnh mà bố đã kiếm cho con đấy còn gì. Tôi thờ dài, vì gần đây Tosia có quan hệ rất mật thiết với bố nó. Tôi cũng phải thực lòng công nhận, rằng cái gã đang ở với Jola càng ngày càng khá lên trông thấy. Tosia thường xuyên gọi điện cho gã, cả cho Jola nữa, họ thì thào với nhau chuyện gì đó, còn tôi lẽ dĩ nhiên biến thành một người mẹ tồi. Tôi có cảm giác Tosia tâm sự với bố nhiều chuyện mà nó không thèm kể cho tôi.

“Có gì uống được không ạ?” Piotrus mặc bộ pyjama xuất hiện trong nhà bếp.

Uống xong hai cốc nước ngọt, thằng bé nói “Chúc bác ngủ ngon.” Sau đó nó thở thở rất đáng yêu: “Cháu thích đọc cuốn truyện này lắm, vì một cậu bé mười bốn tuổi mà giết được sư tử thì thật đáng khâm phục. Cháu cũng muốn làm được như vậy. Mặc dù các tình tiết của mỗi tình khờ đại trong truyện là ngu xuẩn. Mà cháu sẽ không bao giờ lấy vợ đâu. Cháu chẳng hiểu sao Stas lại lấy Nel dở hơi.” Sau chót thằng bé tuyên bố, nó không phải là một đứa trẻ con, và nó đi ngủ.

“Tosia, con muốn uống trà không? Hai mẹ con mình nói chuyện được không?”

“Mẹ ơi, mẹ sao vậy... Có chuyện gì à?”

“Phải có chuyện gì đó thì mẹ mới muốn uống trà với con gái mình hay sao?” Tôi cười gượng. “Chẳng có chuyện gì cả... Chỉ là chuyến đi tham quan Praha như thế nào con đã kể cho mẹ đâu.”

“Mẹ ơi, con chỉ có thể nói với mẹ là tuyệt vời. Mẹ biết không?” Tosia tươi tỉnh hẳn lên. “Bố bảo, bố có thể đưa con đi Praha lần nữa vào dịp cuối tuần.

Vì mẹ có biết không, đi với cả lớp chẳng khác gì cưỡi ngựa xem hoa, con chẳng nhớ được gì cả. Và bố có thể đưa cả mẹ cùng đi nữa. Nếu được thế thì hay quá, đúng không nào?”

“Thế Jola nói sao về chuyện này?” Tôi hỏi một cách ác ý. Khả năng sắp được chơi khăm Jola làm tôi thấy vui trong bụng. Tôi không phải người đàn bà dịu dàng, nhân hậu, rồi ả sẽ biết tay tôi.

“Với Jola thì... không thật tốt.” Tosia tựa lưng vào tường, ngược nhìn đầu đó phía trên. “Bố yêu cầu con giữ kín chuyện này, nhưng với mẹ thì con có thể tiết lộ. Hai người đã quyết định ly thân một thời gian. Nghĩa là không hoàn toàn chia tay, dĩ nhiên, nhưng là để kiểm tra. Jola đã đi Krakow, đến ở nhà bố mẹ cô ấy. Mẹ biết không, kiểu ra về vẫn tiếp tục học khóa tại chức, nhưng có lẽ bố đã tiếp tay cho chuyện này.”

“Tosia!” Tôi hạ giọng. Có tiếng ầm ầm, thằng cháu nhỏ chắc đang nhảy trên giường. “Con nói gì lạ vậy?”

Con mèo Potem ngồi trên tủ bếp nhìn tôi, nó tỏ ra không thích giọng điệu tôi vừa nói. Đoạn nó lại rúc cái đầu đen xuống ngang tầm cái đuôi và nheo mắt lại.

“Chuyện bình thường.” Con gái tôi nhún vai. “Đời là vậy. Người ta đến với nhau, chia tay nhau, rồi lại đến với nhau. Bố tâm sự với con rất nhiều về chuyện này, không như mẹ.”

Chuyến đi Praha cùng bố của Tosia nhưng không với mục đích chơi xỏ Jola bỗng trở nên không còn thú vị nữa. Tôi vốn hèn như vậy đó. Thậm chí tôi thấy hơi thương cái gã ở với Jola. Nhưng tôi kịp nhớ lại hắn ta đã đối xử với tôi như thế nào. Đàn ông không thay đổi nhiều như vậy đâu. Một khi anh ta đã hành hạ người vợ thứ nhất, nhất định anh ta cũng sẽ hành hạ người vợ thứ hai. Tuy vậy, xét cho cùng, đây là bố của Tosia, cho nên tôi cố kiềm chế không nói ra lời ác độc.

“Con gái của mẹ ơi, con khỏi lo!” Tôi nói. “Jola còn trẻ, cô nàng sẽ có nhiều thời gian tiếp nhận mọi thứ. Bố con làm việc nhiều nên cần được thông cảm,

rồi Jola sẽ hiểu. Chắc Jola chỉ đến thăm bố mẹ cô ta một thời gian rồi về. Còn thằng bé thế nào?”

“Mẹ nghĩ thế sao?” Tosia chăm chú nhìn, tôi không nhận ra ý tứ trong cái nhìn của con bé. Tôi chẳng biết mình nói thế là khiến nó vui hay đã làm nó buồn. Nhưng sau đó tôi thấy mặt nó tươi hẳn lên. “Tuyệt vời! Con vừa gặp nó dịp nghỉ cuối tuần vừa rồi, bữa đó Jola về nhà. Thằng nhóc tuyệt vời mẹ ạ. ‘Em quý chị Tosia!’ Nó còn nói với con như thế.”

Tôi hơi thót tim. Chúng tôi mà là đôi vợ chồng may mắn thì chắc đã có nhiều con hơn. Tosia từng dễ thương như vậy khi còn nhỏ. Bây giờ em trai của nó không phải là con tôi, mặc dù vẫn là con của bố Tosia, nó còn nói với chị nó rằng “em quý chị.”

Những bạn đọc đã gửi thư tâm sự với tôi quả có lý. Đời chẳng công bằng chút nào, biết làm sao. Tosia đi lên phòng mình trên lầu. Tôi cho thêm nước nóng vào cốc và trở lại bàn máy tính. Suýt nữa tôi hại chết con Borys. Mặc dù trong nhà hãy còn ít nhất bốn mươi mét vuông rộng rãi, không hiểu sao con chó luôn nằm ngang đường tôi, nhất là những lúc tôi đang cầm vật gì đó nóng. Sao nó không xuất hiện dưới gầm bàn hoặc dưới chân cửa sổ, cạnh ghế đi văng, thậm chí các góc phòng, nơi hiếm khi tôi lui tới khi cầm vật nóng trên tay.

Tôi nhận được thư của Xanh Lơ. Xem ra, tôi không cần phải sợ những người phụ nữ đem nhan sắc của mình đi khoe khắp thế gian. Suốt buổi chiều tôi ngồi viết thư hồi âm. Piotrus đứng đằng sau xem tôi viết.

“Bác ơi, sao bác lại sử dụng chương trình Word?”

Viết trên giấy hơn gõ màn hình ở chỗ có thể dùng bàn tay che lại, thậm chí tôi có thể ngồi vào góc khuất và yên trí viết thư cho người yêu. Còn màn hình thì không thể dùng tay che lại được.

“Để viết thư.” Tôi giải thích ngắn gọn.

“Thế bác dùng hòm thư gì vậy?”

Tôi nhún nạy trả lời, không hề nóng nảy, thằng cháu tôi vẫn là trẻ con mà.

“Thế bác dùng chương trình nào để nhận thư?”

May sao, đó là điều hiếm hoi mà tôi biết về công nghệ thông tin. Tôi bèn nói cho thằng bé.

“Thế thì chậm lắm!” Piotrus chê. “Cháu có thể nâng cấp cho bác. Máy sẽ chạy nhanh hơn.”

“Để khi khác.” Tôi thận trọng đáp và bảo thằng bé đi học bài.

“Thế thì bác phải cho cháu bật ti vi,” Piotrus đòi, tò mò cúi nhìn máy tính của tôi.

“Cháu học đi đã rồi hãy xem ti vi.” Tôi nhắc khéo.

Thằng bé lôi ra đĩa phim *Trên sa mạc và trong rừng thẳm*.

“Cháu xem cái này là để chuẩn bị bài mà.” Nó thờ dãi.

Tay cầm bài báo cần sửa, tôi tắt màn hình rồi đi vào nhà bếp. Tôi không định tranh luận hay thuyết phục thằng bé rằng đọc sách khác với xem phim. Không đâu, làm thế để làm gì. Tôi có trách nhiệm dạy bảo con tôi thôi, còn Piotrus thì bố mẹ nó đi mà lo.

Krzys cùng Ula qua chơi. Krzys mượn chiếc cửa nghiêng của tôi. Hi hục mãi tôi mới tìm được chiếc cửa dưới gầm chậu rửa. Adam mà ở đây chắc cũng cho anh ta mượn. Sau đó Krzys ra về, Ula ngồi lại với tôi, cả hai cùng bóc lạc.

“Adam thế nào?” Cô bạn hỏi lấy lệ.

“Làm việc chăm chỉ. Viết thư đều.” Tôi trả lời, cũng lấy lệ.

“Người yêu của Isia cũng từng viết thư đều cho con bé, cậu nhớ không?”

“Ula!” Tôi thở dài. Hồi đó Isia mới mười bốn tuổi. “Mà Adam đâu phải là người yêu của Isia.”

“Chính thế. Một số người viết thư nhưng không nói ra tất cả. Thằng người yêu của Isia cũng đâu có viết là nó ngồi trong trại cải tạo.”

“Phải chăng cậu nghĩ Adam đang ngồi trong trại cải tạo chứ không phải ở Mỹ?” Tuy miệng hỏi nhưng mắt tôi vẫn chăm chăm nhìn vào bài báo, rà soát từng con chữ. Ula ngồi bóc lạc trông rất đáng yêu. Con Zaraz lao vào, bới đồng vỏ lạc ra khắp nhà bếp và đùa giỡn, nó tạo ra tiếng sột soạt nghe rất khó chịu.

“Cậu ơi, hay là người đàn ông mới đó chính là chồng cậu?”

“Người đàn ông mới nào?” Tôi hơi ngạc nhiên trước ý nghĩ của Ula. Ngay sau đó tôi chữa từ “tràng ngập” thành “trần ngập”. “Cực chồng chứ.” Tôi chữa cả cho Ula nữa.

“Thì chuyện thầy bói đã nói ấy!” Ula nhắc tôi.

“Thầy bói nói về một người đàn bà mới.” Tôi nhớ lại. “Chứ không phải người đàn ông mới.”

“Đó mới là vấn đề!” Ula nói, đoạn đứng lên quay về nhà mình.

Cửa kêu đánh sầm, Tosia bước vào, giậm chân:

“Lạnh quá!” Nó nói. “Con đói!”

Tôi chìa tay đưa cho con bé nắm lạc Italia mà Ula vừa bóc. Từ phòng bên vang vọng tiếng voi gầm.

“Có chuyện gì ở phòng bên vậy?” Tosia hỏi, với tay mở tủ lạnh rồi nói tiếp: “Tại sao chẳng có gì ăn cả?”

Nghe vậy tôi bèn đứng dậy.

“Piotrus đang chuẩn bị bài.” Tôi nhìn vào tủ lạnh. “Con xem này, trong tủ có pho mát vàng, pho mát trắng, sữa chua, xúp từ hôm qua, hai viên thịt băm, con để lại cho Piotrus một viên ngày mai ăn, có cả bắp cải.”

“Chẳng có gì ăn.” Tosia lại thở dài. “Con đang giảm cân. Không có món gì cho người đang giảm cân ăn cả. Chẳng có thứ thực phẩm nào không chứa...”

“Rượu còn chẳng?”

“Mỡ.” Con gái tôi đáp, đoạn nó ra ngồi cùng Piotrus.

Mười giờ tôi vào phòng, cả hai đang ngồi trước máy tính của tôi. Tosia mặt tái mét, còn Piotrus mặt đỏ bừng.

“Hai đứa làm cái trò gì vậy!” Tôi quát, vì tôi chúa ghét có người lục lọi máy tính của tôi.

“Cháu muốn khiến bác bất ngờ.” Thằng bé đỏ mặt nói lí nhí trong họng.
“Cháu đã xóa sạch...”

Trong giây lát, tôi như nhìn thấy tất cả các vì tinh tú trên trời cao, mặc dù vương trần nhà.

“Những gì đã bị xóa rồi hả?” Tôi tru tréo.

“Hòm thư của bác.” Piotrus đáp. “Nhưng bây giờ cháu sẽ lập cho bác một hòm thư mới, lúc đó bác sẽ có thể truy cập nhanh hơn. Sẽ không có khó khăn gì, không cần bổ sung và...”

“Piotrus, đi ngủ!” Tôi nghiêm khắc ra lệnh.

“Thế thì cháu đi làm bài vậy.” Thằng bé nói, đoạn đi vào phòng.

Tôi ngồi cùng Tosia trước màn hình, cố thuyết phục máy tính của tôi để nó khôi phục lại hộp thư cũ. Nhưng chiếc máy không chịu nghe.

“Nhưng mẹ ơi, không có tin gì mới đâu, việc gì mẹ phải lo nào?” Tosia tìm cách động viên tôi.

Điện thoại réo chuông, tôi nẩy cả hai chân lên. Trạng thái tâm lý của tôi vẫn còn nhiều bất ổn.

“Con chào mẹ!” Tôi nói vào ống nghe.

“Tình hình con thế nào, mọi thứ ổn cả chứ?”

“Tuyệt vời.” Tôi nói dối để chiều lòng mẹ.

“Con ơi, con trai lúc nào cũng lảm chuyện. Chẳng hạn thằng em con...” Tôi chăm chú lắng nghe giọng nói của mẹ. Tôi thấy mừng khi mình đang ở nhà, sắp leo lên giường đi ngủ. Giờ Tosia đang ở nhà chứ không gọi điện về từ chỗ bố nó để báo rằng mai sẽ là ngày dành cho các sinh viên tương lai của trường đại học, rằng nó sẽ ngủ lại chỗ bố, và rằng hãy an tâm, thằng bé chẳng sao đâu. “Cho nên con phải cảnh giác...” Miên man theo dòng suy nghĩ, tôi chỉ nghe được mấy lời cuối cùng của mẹ.

“Mẹ ơi, ở đây mọi chuyện đều ổn.”

“Giọng con hôm nay nghe khang khác thế nào ấy, con có chắc là không sao?”

“Con đang mệt, con và các cháu vừa mới về.” Tôi không nói dối, nhưng cũng không nói đúng hoàn toàn.

“Thôi, con đi ngủ đi, mẹ không quấy rầy nữa.” Mẹ tôi nói, còn tôi lê gót ra tiền sảnh, treo chiếc áo khoác của thằng cháu vứt vạ vật dưới nền nhà, cất đôi giày vào tủ.

Ngày mai tôi phải gọi người đến xem hộ máy tính. May phúc cho tôi, thằng bé không xóa các dữ liệu khác của tôi, nó mà xóa hết chắc tôi phải giết nó

mát. Đúng là trẻ con luôn dễ đụng mặt với tử thần.

***

Mười một giờ đêm, thằng bé thò đầu ra ngoài phòng mình. Đúng lúc tôi đang lật đi vắng ra nằm.

“Bác ơi, cháu đi ngủ đây, chúc bác ngủ ngon.”

“Chúc cháu ngủ ngon!” Tôi nói. “Bác cũng đi ngủ đây.”

“Cháu có thể tự tắm được không?” Thằng bé rụt rè hỏi. Tôi nhận ra, nó đang muốn làm cho tôi cảm thấy thoải mái thay vì khiến tôi căng thẳng như vừa rồi.

Tôi đã kết thúc hai cuộc điện thoại. Một với Kama, người báo cho tôi biết chuyện gì đã xảy ra sau khi tôi ra về, và cuộc thứ hai với ông tổng, người tôi đã báo cáo tại sao tôi về sớm. Tôi rất hối lỗi, thằng cháu tôi chắc phải nghe thấy và đi đến kết luận nó chính là thủ phạm của những rầy rà tôi gặp phải trong công việc trên cơ quan và ở nhà.

“Bác đồng ý!” Tôi trả lời nhẹ nhàng. Vì điều vô cùng quan trọng trong cách giáo dục trẻ em là đừng cáu gắt, phải cho phép đứa trẻ tự sửa mình.

“Cháu sẽ tự bật máy mát xa, cái máy làm thư giãn ấy.” Thằng bé nói, còn tôi hài lòng với ý tưởng thư giãn với bong bóng xà phòng trong bồn tắm.

Tôi mở toang cửa ra vườn, con Borys lăn mình về phía lò sưởi, hai con mèo mừng rỡ chạy ra sân, tiếng nước trong nhà tắm và tiếng ầm ì của máy mát xa vang tới tai tôi. Tôi rót một ly Cognac rồi ngồi xuống đi vắng. Ít ra ngày hôm nay sẽ kết thúc một cách thoải mái. Tôi sẽ ngủ như chết cho mà coi. Chỉ còn mười ngày nữa thôi, mười ngày nữa Agnieszka sẽ về và thằng cháu suốt ngày ngồi ôm chiếc máy tính và xóa đi hàng loạt file cũng sẽ không còn ở đây. Tôi nghĩ mà thấy nhẹ cả người, mặc dù thực tế tôi đang bị thằng bé lấn lướt, nhưng với một khoảng cách nhất định thì chắc không sao.

“Bác ơi!” Piotrus đứng giữa cửa, tôi nhanh chóng giấu ly rượu xuống cạnh ghế. Không nên để thằng bé nhìn thấy bác nó đang chữa bệnh tâm lý bằng rượu. “Bác ơi, nước ở trong kia đang chảy, thôi cháu đi ngủ...”

“VẬY cháu đi ngủ ngay đi. Bác cảm ơn.” Tôi nói và mỉm cười, thằng bé như trút được nỗi lo. Nó vươn thẳng hai vai, chạy lại và hôn vào trán tôi.

Để cho Piotrus vui chẳng cần gì nhiều nhận, tiếc rằng không giữ được như thế mãi mãi. Tôi uống một ngụm Cognac và bật tivi. Trên màn hình, từ nhà vệ sinh, một anh gửi cho một chị tấm ảnh qua di động, trong ảnh cho thấy anh chàng đang cầm giấy vệ sinh. Một cô nàng mặt mày đang ủ dột, khi nhìn thấy tấm ảnh cô liền hiểu rằng vì không có giấy cho nên anh chàng mới cáu giận chứ không phải tại người đàn bà khác. Cô nàng hớn hở mặt mày chạy lại đưa giấy vệ sinh cho anh chàng. Sau đó tôi mới hiểu là màn quảng cáo điện thoại di động chụp ảnh kỹ thuật số. Hình như màn quảng cáo này không hề có ý nói xấu đàn bà. May thay tôi không có điện thoại di động, nhất là loại điện thoại để một anh chàng chỉ cho tôi thấy anh ta đang ngồi trong toa lét và hết giấy vệ sinh. Khiếp quá đi mất. Tôi thấy tởm lợm quá chừng. Đúng lúc này tôi sực nhớ ra nước vẫn đang xả vào bồn tắm.

Vừa mở cửa nhà tắm, tức thì làn sóng bọt trắng thơm mùi vân sam bay vào người tôi. Tôi lao tới chỗ vòi nước khóa van lại, tiếp đó là chạy tới chỗ công tắc điện để tắt máy mát xa. Sau đó tôi ngồi ngâm chân trong nước và khóc òa.

Thằng cháu bé bỏng của tôi không hề biết rằng không được bật chế độ làm bọt cùng lúc đổ xà phòng đầy bồn tắm.

Tôi lau nhà đến tận nửa đêm. Rủi ro đang đè nặng lên nền nhà của tôi. Mới vài tuần mà đã phải ba lần cọ rửa cật lực. Có khi cái nền nhà này không chịu nổi mất thôi. Bọt xà phòng bay vào nhà bếp, vào phòng tôi nơi thằng bé đang ngủ như chết. Cái may duy nhất chính là chai Cognac đã cạn kiệt, bởi vì nếu hoàn toàn tỉnh táo chắc chắn tôi sẽ không thể lau chùi suốt đêm như thế này. Bây giờ nền nhà sạch tinh tươm, thơm nức mùi vân sam, điều này quả chưa từng có. Tôi nằm vật xuống đi vắng lúc một giờ sáng và ngay lập tức ngủ như một tên cu li. Ba giờ sáng chuông điện thoại đánh thức tôi. Tôi uể oải nhắc ống nghe.

“Judyta, có chuyện gì với em vậy hả?” Tôi nghe thấy giọng Xanh Lơ.

“Mấy giờ rồi?” Tôi hỏi một cách vô nghĩa, vì làm gì đã đến giờ phải dậy. Lạy Chúa tôi!

“Judyta, anh đây, Adam đây!” Giọng xa xôi theo đường dây vọng lại, còn tôi, đầu đã có phần tỉnh táo, nhưng chưa thể trò chuyện được vì vẫn còn đang ngái ngủ.

“Có chuyện gì vậy em?”

“Chẳng có gì...” Tôi nói làu bàu vào ống nghe. “Mọi thứ đều ổn. Anh thế nào?”

“Em xin được thị thực chưa? Hai mẹ con sẽ sang đây chứ?” Adam hỏi một cách lạc quan. “Sao em không viết thư cho anh?”

“Em không biết... Em không hiểu. Em phải đi đâu đó sao? Hôm nay? Lúc nửa đêm?”

“Sao giọng em nghe lạ thế... Chắc chắn mọi việc ổn cả chứ?”

“Vâng... vâng!” Tôi thều thào với chỗ hơi sức còn lại. “Hòm thư của em bị xóa mất rồi, ngày mai em sẽ gửi email cho anh ở cơ quan.”

“Sao? Sao em lại xóa?” Xanh Lơ muốn biết, nhưng hai mắt tôi cứ nhắm nghiền lại vì quá mệt, rõ ràng tôi đã coi thường cái chai Cognac cạn kiệt. Sao lại không được chứ, một khi anh có một thằng cháu có tài, mọi chuyện đều có thể.

“Ngày mai đến tòa soạn em sẽ viết thư cho anh!” Tôi thều thào vào ống nghe.

“Vậy thì anh hôn em.” Xanh Lơ yêu thương hôn tôi để chúc ngủ ngon.

“Em nhớ anh!” Tôi nói rồi ngã vật ra giường, ngay bên cạnh con mèo Zaraz

đang nằm kê bên gối.

***

Tại sao giờ ở Mỹ lại khác giờ ở Ba Lan? Không thể lý giải sự khác biệt thời gian này theo khoa học mà vẫn làm chiều lòng mọi người được hay sao. Liệu có tốt hơn nếu chúng ta vẫn giữ quan niệm trái đất là một chiếc đĩa phẳng được mấy con voi đứng trên lưng những chú rùa nâng đỡ? Có thể lắm. Nhưng mà không, Kopernik phải phát hiện ra rằng quả đất hình cầu. Thế nên khi tôi đang ngủ đêm thì tình yêu duy nhất đời tôi lại đang làm việc vào ban ngày. Sáng hôm sau, khi ngủ dậy, tôi không hiểu tại sao ông nghe lại ở trên giường, trên lưng con Borys. Tôi có cảm giác hình như đêm qua Adam đã gọi điện và tôi rất lấy làm tiếc rằng tôi không còn nhớ được gì từ giấc chiêm bao này.

Những lời nói dối nhạy cảm

Tôi không có thời gian, tôi không có thời gian, tôi không có thời gian. Sáng sớm tôi phải đánh thức Piotrus rồi đưa nó đi học, sau đó vội vội vàng vàng đi mua vài thứ rồi tức tốc đến tòa soạn, nơi bây giờ hằng ngày tôi phải có mặt. Tan học thằng bé cháu tôi tự mua vé, một mình lên tàu đi về bằng xe lửa nội đô. Tối mò Tosia mới về nhà. Có hôm muộn là vì nó đi học thêm, hôm khác nó cùng mấy cô bạn đi cửa hàng chọn váy áo cho vũ hội (trung bình mỗi tuần hai lần), ngoài ra ngày nghỉ cuối tuần nó đến với Cựu Chồng. Con bé khẳng khái tuyên bố rằng nó kiên quyết không để cho việc học của mình bị gián đoạn. Nó nhất quyết không chịu đi Mỹ, tôi thì không thể để nó ở nhà một mình trong dịp Giáng sinh.

Tôi chẳng biết những người đàn bà khác (dẫu là có hai, ba, hoặc bốn con) họ tự xoay xở ra sao. Giờ tôi chẳng biết làm cách nào mà trước đây mình nuôi lớn được Tosia. Tôi không còn nhớ nữa. Chẳng lẽ tôi đã quá già rồi hay sao. Agnieszka còn lớn tuổi hơn tôi mà vẫn tự xoay xở được đó thôi. Grzesiek thậm chí còn nhiều tuổi hơn Agnieszka. Chỉ có điều, trước khi quyết định có con họ đã ăn chơi hết mình từ lâu rồi. Đúng là những lựa chọn khôn ngoan.

Tôi viết thư cho Xanh Lơ và thông báo rằng mẹ con tôi sẽ không sang bên Mỹ được. Tôi nói dối rằng Tosia và tôi sẽ đến chỗ em trai tôi vào dịp lễ Giáng sinh, vì nó bị gãy chân nên không về được. Tôi nói dối để Adam khỏi tủi thân vì chuyện Tosia từ chối. Thà để Adam buồn vì em tôi không may bị gãy chân còn hơn. Dẫu chẳng sung sướng gì khi nói dối như vậy, nhưng tôi đâu còn cách nào khác. Rất hiếm khi tôi nói dối, gần như là không bao giờ. Lúc nào tôi cũng tin tưởng người khác, vậy tôi cũng đáng được thông cảm khi nói dối chút xíu chứ.

Khi tôi báo cho mẹ là tôi và Tosia sẽ ở lại, mẹ tôi thở phào nhẹ nhõm. Biết chuyện bố tôi bảo bố mà ở hoàn cảnh tôi thì bố cứ đi, vì chẳng biết nước Mỹ còn tồn tại được bao lâu nữa.

Đêm qua, Tosia ngồi với tôi đến tận một giờ đêm. Hai mẹ con tâm sự với nhau, một trong các chủ đề là bài báo buồn đến phát khóc mà tôi định viết. Thường vào quãng nửa đêm Tosia mới chịu nói chuyện nghiêm túc. Hai mẹ con trò chuyện với nhau về cuộc sống, về lòng bao dung, về sự chia ly và trưởng thành. Khi tôi nói với con gái là tôi đã quyết định không đi Mỹ nữa thì nó sưng rốn, siết chặt tay tôi.

“Mẹ ơi, mẹ có biết không? Từ ngày xuất hiện Adam, lúc nào con cũng bị xuống vị trí thứ hai. Còn bây giờ con mới biết mẹ vẫn yêu con.”

Nói thực, tôi thấy buồn. Thì ra ở đâu đó trong sâu thẳm con tim tôi đang chôn vùi tình yêu dành cho đứa con gái đã thành người lớn - đứa con gái không được đặt ngang hàng với người đàn ông của đời tôi. Tôi yêu Tosia nhất trên đời vì nó là con gái tôi, tôi cũng yêu Adam vô cùng vì anh là người đàn ông của tôi. Sao ta có thể đem so sánh hai tình yêu này? Tôi trông đợi điều gì đây? Trông đợi rằng con gái tôi sẽ nói “Mẹ yêu thương của con ơi, mẹ hãy sang Mỹ đi, con vui lòng ở lại” chẳng?

Tôi không có thời gian gặp Ula. Mấy hôm vừa rồi có tới ba lần cô bạn sang nhà, tôi biết bạn tôi có điều muốn nói, thế nhưng bây giờ tôi lấy đâu ra thời gian để chuyện trò? Hết giờ ở tòa soạn về đến nhà thì trời đã tối, tôi đành vội vàng nấu món gì đó cho ngày hôm sau. Tosia chỉ có việc hâm nóng lại thức ăn và cho Piotrus ăn. Đi làm về tôi vuốt ve hai con mèo và Borys. Cùng lúc tôi phải lắng nghe Piotrus kêu ca vô lý rằng nó bị điểm một môn sinh vật chẳng qua vì quên làm bài tập về nhà, bị điểm kém môn tiếng Ba Lan vì nó không nhớ thứ Tư hằng tuần có môn này, còn môn toán nó chẳng hiểu tí gì. Đọc sách toán tôi thấy ngờ ngợ. Ngay lập tức tôi cũng không thể hiểu trong đó viết gì, thế là tôi phải nghiên cứu trước rồi mới giảng giải cho thằng bé được. Sau đó, khi đã kiệt sức, tôi lết người vào ngồi ở bàn máy tính. Đáng lẽ tôi phải lấy làm mừng vì có một công việc tuyệt vời nhường này, và rằng rốt cuộc tôi đang làm ra tiền. Nhưng tất cả giờ đây không quan trọng, cứ thế này chắc tôi không còn ra hồn người nữa.

Mãi hôm qua người ta mới sửa được máy tính của tôi. Nhưng dù có làm gì đi nữa tôi cũng chẳng gửi được thư. Máy tính báo rằng email không thể gửi đi. Có lẽ thư điện tử không phải là một sáng chế hay. Đêm hôm qua tôi gọi điện

cho Adam nhưng anh không nghe điện. Lại phí mất một đêm nữa. Mai kia về hưu nhất định tôi sẽ ngủ suốt ngày cho mà xem.

Rất may không có rắc rối gì với Piotrus. Thằng bé ngủ một mạch tới sáng. Piotrus thậm chí còn không xin phép tôi cho nó xem phim. Bốn ngày nay nó rất ngoan. Đến nỗi tôi nghĩ bụng, thì ra trông nom con trai cũng chẳng khổ sở hơn trông con gái là mấy.

Tiếc rằng, tôi chỉ nhận ra được điều đó trong lúc bận rộn như thế này.

Phụ huynh bất đắc dĩ

Hôm nay, đúng giữa trưa, khi tôi cùng Kama đang xén bớt mục “Thư bạn đọc” vì phải dành chỗ đăng bài phỏng vấn một ngôi sao mới, chuông điện thoại reo vang. Tosia gọi điện báo nó đã đến đón Piotrus sau giờ tan học, cả hai đang đi cùng Jakub và lát nữa sẽ về đến nhà. Con bé nói mọi chuyện đều ổn nhưng tôi phải đến gặp cô giáo chủ nhiệm. Tôi tái mặt.

“Có chuyện gì với Piotrus sao?”

“Thằng bé ổn!” Tosia hét to vì xung quanh quá ồn, thế mà đầu bên này nghe vẫn không rõ. “Mẹ phải đến trường. Giờ chỉ có mẹ đại diện phụ huynh thằng bé. Hôm nay cô giáo chủ nhiệm của Piotrus sẽ ở trường đến sáu giờ tối.”

Tôi xin về sớm, đi đến trường. Một hồi lâu tôi tìm mãi không thấy cô Welczes - giáo viên chủ nhiệm của Piotrus từ hai năm nay. May sao cuối cùng tôi cũng gặp được cô ta.

“Chào cô giáo, tôi đến về việc của cháu Piotrus.”

“Chị là ai và được ai ủy nhiệm? Chị có phải phụ huynh của cháu?” Cô Welczes hỏi.

Tôi không ngạc nhiên khi cô giáo không nhớ ai là phụ huynh của Piotrus. Bởi vì tôi chắc chắn không phải mẹ Piotrus, hay cô ta nghĩ tôi là bố thằng bé, mà điều đó thì càng không thể. Nhưng tôi bực mình để mà làm gì.

“Tôi là bác cậu bé.” Tôi nói với vẻ nhún nhường, bởi lẽ tôi thừa biết chớ có đụng độ với nhà trường. Lôi thôi là con mình gánh đủ.

“A, hèn gì.” Cô Welczes nhìn tôi với vẻ cảm thông.

Tôi chẳng thấy có gì lạ khi tôi là bác của Piotrus, nhưng phản ứng của cô ta

cũng dễ hiểu, có điều tôi không ưa giọng điệu của cô ta cho lắm.

“Vâng thưa chị!” Cô Welczes đưa tay lên lau trán. “Tôi xin giải thích là, nhà trường không dạy dỗ, nhà trường chỉ giúp đỡ và hợp tác với các bậc cha mẹ giáo dục con em mình.”

“Dạ vâng.” Tôi ghi nhận, nhưng tôi vẫn tiếp tục không hiểu tại sao tôi lại phải nghỉ làm để tới đây. Đối với tôi lý do cô giáo vừa nêu không hề quan trọng, chẳng liên quan gì đến vai trò của nhà trường trong sinh hoạt thường ngày của học sinh.

“Cho nên, như tôi đã nói, nhà trường chỉ giúp đỡ và hợp tác.” Cô Welczes nhấn mạnh từ “giúp đỡ” và nhìn tôi với vẻ thăm dò.

“Chắc chị muốn biết ‘giúp đỡ’ trong hoàn cảnh giáo dục đầy khó khăn là như thế nào? Chị nên hiểu rằng trách nhiệm dạy dỗ trẻ em không hoàn toàn thuộc về nhà trường, nhất là khi phụ huynh không dành thời gian cho các con mình. Thiếu sự chú ý từ phía phụ huynh dẫn tới việc con trẻ mắc lỗi. Nhiều lỗi nhỏ dẫn đến tội to. Thoạt tiên nói dối chút đỉnh, sau đó giở trò láu cá, tiếp nữa trộm cắp, cướp bóc và giết người! Thế đó, thưa chị, như thế đó!”

“Thưa cô, điều này có liên quan gì đến Piotrus không ạ?” Tôi hỏi, có phần lo sợ.

Cô Welczes giận dữ nhìn tôi.

“Chị có phải là mẹ cháu?”

“Không, tôi là bác.” Tôi lặp lại câu trả lời vừa nãy.

“Thế mẹ cháu đâu?”

“Ở London.” Tôi đáp. Tôi không muốn đốp lại rằng cô phải nắm được tình hình các phụ huynh học sinh của mình chứ, nhất là khi Agnieszka không bỏ sót một cuộc họp phụ huynh nào.

“Ra thế! Thảo nào thằng bé hư như vậy!”

“Sao?” Tôi lo lắng. Tôi chúa ghét hợp phụ huynh học sinh.

“Chị có biết hôm nay cháu nó đã làm gì không?”

“Làm sao tôi biết được? Tôi mới nói chuyện với cô được vài ba phút thôi mà.” Tôi lờ lờ, rất may, cô Welczes không để ý.

“Thế này nhé, hôm nay con trai chị đến trường, trời đất ơi, sao tôi nữ nói ra cơ chứ. Nhưng tôi buộc phải nói, trên áo phong của cháu có dòng chữ...”

Tôi bỗng ớn tận xương sống. Dòng chữ gì vậy? “Làm tình với tôi đi”, “Thỏa thuê luyện ái” hay thậm chí là những câu không đúng đắn hơn nữa?

“Đó là dòng chữ ‘Tôi muốn là linh mục như bố tôi’ ” Cô Welczes nói.

Tôi thở phào nhẹ nhõm.

“Không phải vậy đâu!” Ngay lập tức tôi cố giải thích sự hiểu lầm này. “Bố Piotrus là nhà kinh tế học, giống như chồng tôi, à quên, Cựu Chồng.” Tôi nói thêm một câu không cần thiết.

“Thưa chị!” Cô Welczes nói đồng dục. “Như thế là không được! Đứa trẻ được nuôi dưỡng trong một gia đình như vậy nên nó mới hư đến thế! Chỉ cần một lần như thế này nữa thôi là Piotrus sẽ bị đuổi học!”

Thiếu chút nữa là tôi nổ tung. Tối đó tôi về nhà và suy ngẫm nên nói chuyện với Piotrus như thế nào đây. Nó không thể đợi bố mẹ về rồi hãy mặc chiếc áo phong in dòng chữ đó? Thằng bé ác thật. Hôm nay tôi đã phải lĩnh đủ từ cô giáo nó. Piotrus trốn riết trong phòng, tôi lao vào phòng thằng bé mà không thềm gõ cửa.

“Ngày mai cháu phải xin lỗi cô chủ nhiệm Welczes, thầy linh mục và thầy hiệu trưởng. Bác không thể làm thay cháu việc đó!” Tôi đứng ngay ngoài ngưỡng cửa quát to.

Piotrus ngồi trên ghế đi vắng, mặt ỉu xiu.

“Nhưng mà bác ơi, không phải lỗi tại cháu!” Thằng bé lí nhí nói.

“Bất luận lỗi tại ai!” Tôi nghiêm khắc nói. “Cháu mà không làm thế thì đừng hòng được dự lễ tặng quà nhân dịp Giáng sinh.”

Tôi đã phải sử dụng tới biện pháp cực đoan. Từ hôm bố mẹ đi, Piotrus đã chuẩn bị rất kỹ cho lễ Giáng sinh. Hôm qua ở trường đã bốc thăm xem sẽ tặng quà ai. Theo tờ bốc thăm nó phải mua quà cho Artur. Thế là suốt tối qua nó bàn với Tosia xem phải làm gì để được đổi sang tặng cho Agata.

“Bác ơi, không phải áo phong của cháu đâu.” Piotrus thanh minh. “Tại thằng Kamil thách đố. Nó bảo nhất định cháu không có gan mặc chiếc áo phong đó, tất cả chỉ tại thằng Kamil.”

“Kamil xui cháu làm vậy đúng không? Sao cháu không biết tự quyết định cho bản thân? Nó coi thường cháu, Piotrus ạ! Ngày mai cháu phải giải quyết việc này... tự mình, không được đổ tội cho Kamil.”

“Cháu xin lỗi bác...” Piotrus nói lí nhí. Chợt tôi nhận ra, thằng bé này còn quá ư bé bỏng, quá ư trẻ con.

“Cháu hãy hứa đi, từ nay không bao giờ cháu làm điều xuẩn ngốc như vậy nữa.”

“Cháu hứa...” Thằng bé thì thào nói, còn tôi đi ra ngoài để nó ở lại một mình.

***

“Mẹ ơi!”

Tosia vào bếp, khi đó tôi đang gói viên mằn thắn thứ một trăm. Dù làm không được ngon như bà ngoại Tosia, tôi vẫn quyết tâm làm món này đủ để ăn cho ba ngày. Dù sao, nấu nướng cũng khiến cho người ta cảm thấy yên

lòng.

“Mẹ nghe đây!” Tôi nói, mà tôi cũng chẳng biết nói gì khác với con mình lúc này.

“Mẹ đừng quá nghiêm khắc với Piotrus, khi ấy nó không còn cách nào khác.”

“Sao?” Tôi quay mặt về phía Tosia, bột chảy xuống nền nhà. “Con vừa nói gì vậy?”

“Mọi chuyện là thế này, Kamil mang chiếc áo phong đó đến trường. Nó thách, đồ đứa nào có gan mặc cái thứ đó lên người. Nó xúi Piotrus làm vậy, bọn con gái trong lớp cũng nghe thấy vụ đó.”

“Thế thì đã sao nào?”

“Agata cũng nghe thấy.”

“Thế thì đã sao nào?” Một trăm lẻ hai rồi. Chỉ làm độ năm mươi viên mẩn thẩn nữa là tôi có thể nghỉ.

“Thì Piotrus buộc phải mặc cái áo đó.”

“Tosia, con nghĩ lại mà xem! Nó không bắt buộc phải mặc cái gì hết.”

“Vì mẹ chưa bao giờ là một cậu bé sắp mười hai!” Tosia trách móc nói. Lời con bé khiến tôi dần hiểu ra điều gì đó.

“Còn Agata đã hẹn gặp Piotrus sau giờ tan học ngày mai.”

“Agata nào?” Tôi hỏi, đầu tôi đang rối tung rối mù cả lên.

“Con bé mà Piotrus thích ấy, mẹ không hiểu à? Cho nên mẹ đừng quá nghiêm khắc với nó.”

Sự thật dần dần hé lộ với tôi. Hóa ra cậu cháu của tôi đang phải lòng một bạn

gái nên cần được quan tâm đặc biệt. Nhưng chính tôi cũng đang yêu, vậy mà chẳng thấy có ai động lòng vì chuyện của tôi.

Buổi tối chúng tôi ăn món mì mằn thắn trong không khí vô cùng hòa thuận. Ula sang nhà tôi đúng bữa ăn tối. Cô bạn muốn tận dụng thời gian tôi không ngồi trước máy tính mà ngồi dài thẳng cháu món mằn thắn với tư cách một bà bác tận tụy.

“Bác ơi!” Piotrus lên tiếng, có vẻ cậu chàng đã lấy lại dũng khí. “Bác rút thăm và được bảo là sẽ phải đưa quà cho một người, nhưng thực ra bác lại muốn thay người nhận đó bằng một người khác, thì bác làm thế nào ạ?”

“Không được nói đưa quà, phải nói tặng quà cho người ta!” Ngay lập tức tôi sửa lời thẳng bé. Tự dưng tôi thấy mình buồn cười làm sao. Cậu chàng tội nghiệp đang xin lời khuyên thì tôi lại chăm chăm đi chữa ngôn từ cho nó. Với trẻ con thì phải nói thế nào mới là hợp lý đây?

“Piotrus rút thăm trúng Artur!” Tosia nói chen vào.

“Tosia, lấy cà chua cho em!” Tôi nói với Tosia.

“Cà chua đã bị ruồi đậu rồi, không nên ăn đâu ạ!” Tosia nói. “Chẳng lẽ Piotrus không thể đổi với bạn đã rút trúng Agata được hay sao?”

“Em thích ăn cà chua, cứ lấy hộ em với.” Đoạn nó nói sang vụ đổi người nhận. “Em không thể đổi. Lusia là đứa rút trúng Agata, nhưng Lusia lại không thích Artur.”

“Thế thì em đem Artur đổi cho bạn khác, sau đó đem bạn mới đổi được này đổi cho Lusia.

“Em muốn lắm chứ. Em chỉ có thể đổi lấy Andrzej thôi. Đổi được Andrzej rồi em có thể đề nghị Tomek lấy Andrzej còn em sẽ lấy Ewa của cậu ấy. Ewa lại chơi thân với Aska. Aska sẽ sẵn sàng đổi Karina mà bạn ấy rút trúng để lấy Ewa. Karina thì rút được Lucyna. Lucyna trúng Baska nhưng không thích. Em mà có Baska, thì Lusia có thể đổi Agata, vì Lusia chơi thân với

Baska.”

“Một khi đã biết phải làm gì, sao cháu không làm như vậy đi?” Đầu óc tôi lộn tung phèo vì tên nọ xọ tên kia.

“Vì hôm nay Ewa không đến trường, bạn ấy ốm. Vậy bây giờ cháu phải làm gì đây?”

“Có khi ngày mai bạn ấy sẽ đi học.” Ula gợi ý.

“Bạn ấy mà không đến thì sao?” Piotrus cần nhắc.

“Thì cháu mua quà cho Artur. Có vấn đề gì đâu nào. Cháu cũng quý Artur cơ mà.”

“Đành là như vậy, nhưng cháu không biết là Ewa vắng mặt, cho nên hôm qua cháu đã đổi Artur lấy Andrzej mất rồi. Còn Andrzej không thích cháu làm người tặng quà bạn ấy. Bạn ấy bảo cháu thôi bạn ấy đi. Cháu không thích ở lại với Andrzej đâu!”

Tôi không thể nói “Đừng như vậy, cháu trai!” Tôi hiểu cảm giác của thằng bé. Trong đời, cũng có vài lần tôi không muốn dính dáng đến bất kỳ gã đàn ông nào không dễ thương. Dù sao, khả năng hiểu biết cậu cháu gần mười hai tuổi của tôi rất hạn hẹp.

“Tosia sẽ giúp cháu!” Tôi nói rồi đi dọn bàn.

Ula bắt đầu bám riết lấy tôi. Tosia cùng Piotrus ở lại trong phòng, bàn tính chuyện quà cáp cho lễ Giáng sinh, còn chúng tôi đi vào bếp. Tôi pha hai cốc trà ngon, rửa sạch bát đĩa và bật đèn bàn. Rốt cuộc tôi cũng cảm thấy mình đang tự do ở nhà. Tiếng bình luận viên bóng đá từ nhà bên đập vào tai tôi:

“Piecyc đang vào sân!”

Adam mà có nhà giờ này, có lẽ cả ba chú cháu (Adam, Tosia và Piotrus) đang ngồi xem bóng đá, còn tôi và Ula ngồi trong nhà bếp. Chỉ có điều Adam đang

không có ở đây. Thành thử việc hai chúng tôi ngồi trong nhà bếp lúc này thật chẳng mấy ý vị.

“Khi nào sinh nhật Tosia?” Ula hỏi. Tôi đâm không biết trả lời ra sao. Vì Tosia chỉ muốn tổ chức trong nội bộ gia đình, dù Ula cũng thân với chúng tôi gần như chẳng khác gì người nhà, nhưng vẫn không phải là gia đình.

“Tháng Mười hai.” Tôi thở mạnh. “Nhưng bọn mình quyết định chỉ tổ chức trong nội bộ gia đình, cậu không giận chứ?”

“Sao lại giận?” Ula nói. “Rất hợp lý đấy chứ. Con Isia nhà mình thích thuê câu lạc bộ. Nó muốn tổ chức lễ sinh nhật lần thứ mười tám thật rầm rộ, nhưng trong đó không có chỗ cho gia đình.” Cô bạn tôi thở dài. “Như vậy thì bên các cậu hay hơn rồi. Lại rẻ hơn nữa.” Cô bạn nói thêm sau giây lát.

“Bác ơi, cháu mà đổi Andrzej lấy Jurek thì khi đó Ola có thể ở lại với...” Piotrus vừa đi vào bếp vừa nói, không hề để ý rằng tôi đang trao đổi với Ula những chuyện hệ trọng.

“Piotrus, cháu hãy thương bác!” Tôi ca cẩm. “Cháu cứ làm theo ý cháu là được.”

“Có phải cháu thích Agata nhà bác không?” Ula hỏi, mặt Piotrus liền đỏ bừng lên.

“Cháu?” Nó phì phì y hệt như con Zaraz. “Cháu...”

“Nếu không thế thì tại sao cháu cứ một mực muốn rút trứng Agata?” Ula hỏi theo kiểu bắt nạt.

“Vì cháu có quà cho bạn ấy,” Piotrus hét to. “Đó là quà Tosia cho cháu. Chỉ thế thôi. Cháu không thích lũ con gái ngu ngốc. Như vậy cháu sẽ tiết kiệm được tiền, chỉ thế thôi! Với cả quà cho Andrzej thì cháu không có đâu, nó là thằng ngốc!”

Piotrus đi ra ngoài, khép cửa lại. Tôi nhìn Ula, nhưng tôi không thể chê trách

cô. Ula có hai đứa con gái cơ mà.

“Đúng là nó phải lòng bạn gái!” Tôi lẩm bẩm. “Nhưng không nên hỏi thẳng như thế.”

“Tại sao?” Ula hỏi. “Biết rõ hơn thì có thể khuyên bảo, tâm sự... Nếu không làm sao ta hiểu được tụi trẻ con?”

Với con gái, tâm sự và khuyên bảo thì được. Não bộ của con trai có cấu trúc khác. Con trai đủ lớn mà điên tiết lên hoặc thất tình thì chúng dám tấn công cả láng giềng. Nhưng Ula không biết điều này.

“Không thể làm gì được đâu!” Tôi lẩm bẩm. “Hôm qua thằng bé dùng hết nhẫn hộp phấn của mình. Hộp phấn đó Agnieszka mua cho mình trong khu miễn thuế và mình đã phải dùng rất tiết kiệm, hóa ra cái sự tiết kiệm này chẳng được tích sự gì. Cậu biết thằng bé dùng phấn để làm gì không? Để che đi mụn trứng cá. Mà nó làm gì có trứng cá. Mùi xà phòng thơm nó dùng nồng nặc đến nỗi mình phải bật quạt thông gió trước khi vào tắm. Đó là những biểu hiện của tình yêu, đúng không nào? Còn cậu lại nói toạc móng heo ra. Phải tế nhị một chút, Ula ơi!”

Ula nhanh chóng chuyển đề tài:

“Có phải Cựu Chồng của cậu sẽ đến dự sinh nhật Tosia?”

“Phải!” Tôi xác nhận và thấy mình có bốn phen phải nói thêm. “Tosia mong muốn như vậy, vì anh ta là bố của nó, cũng may quan hệ giữa tớ và anh ta giờ không đến nỗi nào và giờ bọn mình đã có thể nhìn mặt nhau.”

“Cậu không còn nhớ anh ta đã làm gì với cậu hay sao?”

“Này!” Tôi phẩy tay, “Nếu không có hấn ta, thì có lẽ chẳng bao giờ mình gặp được Adam. Như thế lại hóa hay. Ngoài ra...” Tôi kể tiếp, trong lòng cũng vui vui, “Jola đã chuyển đi ở chỗ khác rồi. Cựu Chồng kể là họ tạm thời ly thân, để xem liệu cả hai có thật sự muốn sống chung với nhau không.” Tôi lắc đầu về ngao ngán.

“Cậu không có đường tinh hay sao?” Ula đẩy lọ đường ra. “Mình cần đường. Tháng Mười một luôn là tháng mình khổ sở nhất...”

“Ula!” Tôi vui như một đứa trẻ, bởi đây là cơ hội hiếm có để nhắc lại với Ula điều chính cô đã nói với tôi. “Tháng Mười một là tháng hay nhất trong năm đấy. Khi đó sắp đến lễ Giáng sinh.” Tôi mơ mộng, “Và chỉ chốc lát là sang xuân.”

Ula ra về trước mười một giờ đêm. Tôi rất muốn đi ngủ ngay nhưng không được. Tosia đang chiếm nhà tắm. Tôi đành kiên trì đợi, mãi sau tôi mới xả nước vào bồn tắm. Tôi loay hoay tìm xà bông hồi lâu nhưng vô ích. Tôi đành phải tắm bằng dầu gội chống gàu của Piotrus. Nghi ngời sau một ngày mệt mỏi mới dễ chịu làm sao. Sau đó tôi nhận ra, trong nhà tắm không có lấy một chiếc khăn tắm nào. Tôi điên tiết, khoác áo choàng lên người chạy ra ngoài. Tosia ngồi trong bếp, đang nhìn điện thoại.

“Tosia, sao con lấy khăn tắm của mẹ?”

“Đợi tí, Kuba...” Tosia nói vào ống nghe, lấy tay che ống nói lại. “Chiếc khăn màu đỏ phải không ạ?”

“Xanh! Đỏ là khăn của Piotrus!”

“Nhưng con chỉ thấy có mỗi chiếc khăn đỏ thôi! Con chẳng thấy chiếc khăn vàng của con đâu cả nên đành lấy tạm cái màu đỏ. Vậy thì Piotrus đã lấy khăn của con rồi!”

“Thế khăn của mẹ đâu?”

Tosia nhún vai và tiếp tục nấu cháo điện thoại. Các cuộc nói chuyện điện thoại vào giờ này đều khiến tôi điên tiết. Chúng nó không thể nói chuyện với nhau lúc ban ngày ban mặt được hay sao? Nhưng tôi không muốn mắng con, Tosia đã lớn rồi còn gì.

Để lại những vết ướt trên khắp nền nhà, tôi chạy đi mở tủ. Ngày nào cũng

gặp phải chuyện này. Piotrus không thể nhớ khăn tắm nào là của nó. Cũng may không lâu nữa bố mẹ nó sẽ về. Rồi họ sẽ không có gì để mà lau sau khi tắm. Giờ chỉ còn việc thả chó, kiểm tra hòm thư (không có thư của Adam) và đi ngủ.

Bốn bánh xe màu nhiệm

Sao anh chẳng chịu viết thư cho tôi? Đã là ngày thứ ba bưu chính viễn thông cho tôi nổi mạng liên tục mà không bị mất tín hiệu, thế mà trong hòm thư vẫn không có tin mới. Thứ Bảy này tôi sẽ gọi điện cho anh. Có lẽ anh còn giận tôi. Điều đó chứng tỏ anh rất nóng lòng mong hai mẹ con tôi sang Mỹ. Dù sao cũng tốt, thà anh bực mình vì không được gặp tôi, còn hơn anh bực mình vì gặp mặt tôi.

Tôi đến tòa soạn, sau giờ làm việc tôi đi lấy máy in đang sửa, sau đó ghé qua chỗ mẹ tôi. Piotrus ở chỗ Arek đến tối, tôi sẽ đến đón nó. Và như vậy, phải tới đêm tôi mới có mặt ở nhà. Tôi đang tự hỏi liệu mình có còn thích sống ở làng quê hay không? Hay chẳng tôi chỉ cảm thấy như vậy thôi?

Tôi ngồi ở chỗ mẹ hai giờ đồng hồ. Mẹ tôi rất lo cho Tosia. Bà huyền thuyên đủ điều. Nào là sao nó lại đổi môn thi từ lịch sử sang sinh học, vì sinh học là môn khó và nó làm thế nào để giải quyết môn còn nợ. Nào là nên cẩn trọng khi cầm lái, bây giờ trên đường có rất nhiều người lái xe ẩu vô cùng, chớ có đi với tốc độ trên sáu mươi cây số giờ. Đi nhanh quá ngộ nhỡ xe tải lao vào thì sao? Mẹ bảo rằng chẳng thà tôi đi xe lửa nội đô cho an toàn. Mẹ còn hỏi tôi có cẩn thận với chiếc xe mới tinh của Agnieszka không, sau đó bà thắc mắc sao hai vợ chồng họ lại cả tin đến mức đưa xe cho tôi mượn. Rốt cuộc, mẹ lo chúng tôi không ăn uống đầy đủ vì tôi bận làm việc căng thẳng suốt ngày. Bà chuẩn bị cho chúng tôi món thịt viên cuốn bắp cải mà Piotrus thích, món sườn - món yêu thích của tôi (dù mẹ có vẻ e ngại là hình như gần đây tôi hơi béo ra) và món dưa dầm giấm mà Tosia thích. Tôi khẳng khái không lấy món pho mát vàng và món xúc xích cực ngon mà mẹ mua để bồi bổ cho chúng tôi.

Chẳng biết do đâu mà bố mẹ tôi lại nghĩ tôi vô tâm đến mức để cho con và cháu mình bị đói, chưa kể hai cụ còn đinh ninh rằng tôi đang tăng cân. Nhưng ngay sau đó tôi hiểu ra, đó chính là cách các cụ thể hiện sự quan tâm. Tôi xúc động nghẹn ngào, khệ nệ xách túi ni lông căng cứng đồ ăn ra xe.

Tôi chôn chân tại chỗ vì bị tắc đường, đó là mặt ít thú vị nhất của việc có nhà ở tận làng quê. Xe tải không chui lọt chiếc cầu chui mới khánh thành và thế là gây ách tắc giao thông. Nếu tất cả các con đường vào thành phố đều xây toàn những chiếc cầu chui mà chẳng xe tải nào lọt qua nổi thì chuyện gì sẽ xảy ra? Sẽ chẳng có chiếc xe nào vào được thành phố do ách tắc giao thông. Sẽ thoải mái biết bao khi đi trong thành phố không có lấy một bóng xe ô tô. Nhưng tôi kịp nghĩ ra rằng, nhà mình ở tận bên rìa ngoại ô nên chẳng mấy khi tôi vào thành phố làm gì. Tôi đón Piotrus mặt phụng phịu tại nhà Arek, hai bác cháu đi về nhà. Trời vừa tối vừa lạnh.

Tôi không thể mở cổng vì ổ khóa bị đông cứng. Tôi đành để xe trước cổng, lấy các thứ lặt vặt vừa mua và túi thực phẩm dự trữ của mẹ tôi ra khỏi xe. Thấy Tosia, Piotrus tươi tỉnh hẳn lên. Có vẻ đối với thằng bé, Tosia là quân sư từ A đến Z trong chuyện tình cảm của nó và cả vụ trúng cá mà cu cậu vốn không hề có. Nhất định con bé đã xem trộm máy tính của tôi. Có nên để xe ô tô trước cổng không đây? Hôm nay tôi không đủ sức rã đông ổ khóa.

***

Đáng ra tôi không nên làm thế.

Sáng sớm, tôi mở cổng và cảnh tượng khủng khiếp đã hiện ra trước đôi mắt tội nghiệp của tôi. Chiếc xe ô tô mới tinh và đắt giá của vợ chồng Grzesiek đang nằm trên nền gạch. Bốn bánh xe đã bị lũ quỷ khốn kiếp nào đó lấy mất, còi báo động chống trộm im thin thít. Tôi đưa Piotrus lên xe lửa rồi gọi điện cho cảnh sát. Cảnh sát đến ngay sau đó. Họ lập biên bản và yêu cầu tôi ký vào. Bây giờ tôi phải làm gì đây? Cần phải báo cho công ty bảo hiểm. Tôi lên xe lửa và chửi thề. Tại sao tôi lại sống ở một đất nước mà đến cả xe ô tô cũng không được yên, huống hồ đây lại là xe ô tô người khác gửi ở nhà mình.

Rất may trên toa tàu còn chỗ. Tôi lách người, ngồi xuống cạnh hai cậu thanh niên. Họ đang say sưa nói chuyện. Bên ngoài cửa sổ trắng toát một màu, trời bắt đầu lạnh, năm nay mùa đông đến hơi muộn.

“Cái thằng đó còn non lắm!” Vô tình, tôi nghe thấy hai anh chàng nói

chuyện.

Họ đang nói chuyện gì đó tôi không hiểu, nghe qua cũng không có gì nghiêm trọng.

“Non đâu mà non!” Cậu trai thứ hai không hề giấu giếm sự chế nhạo trong giọng nói. “Chính tớ nghe thấy hấn bảo, trong vòng một tháng hấn sẽ có được nàg!”

“Trong vòng một tháng?” Cậu trai thứ nhất nghiêng đầu vào người bạn. “Trong vòng một tháng? Ông bạn ơi, trong vòng một tháng thì bất kỳ ai cũng có thể có được nàg. Một ngày hay hai ngày, đó mới là thử thách.”

Tôi quay mặt ra phía cửa sổ. Xe lửa có cái hay của xe lửa, chẳng hạn như mấy khi người ta lấy trộm bánh xe lửa. Nhưng cũng có cái không hay, chẳng hạn, ngoài tôi ra còn có những người khác cùng đi.

Trong thành phố, tôi tìm mãi mới thấy con phố nơi công ty bảo hiểm đặt trụ sở. Tôi phải xếp hàng đợi đến lượt mình. Tất cả khách hàng đều bị mất trộm thứ gì đó. Đúng là xúi quẩy.

“Tôi bị mất trộm bốn bánh xe ô tô.”

“Chuyện xảy ra như thế nào?”

“Sớm nay ngủ dậy tôi thấy xe ô tô đã bị như vậy rồi.”

“Chị có đi đến đây bằng xe ô tô bị lấy trộm không?”

Cuộc sống chẳng hề giản đơn.

“Chúng tháo trộm bánh xe của tôi!” Tôi phản ứng.

“Tôi hỏi, chị có đi đến đây bằng chiếc xe bị trộm không cơ mà?” Người phụ nữ ngồi sau ô cửa khăng khăng hỏi lại.

“Không, tại vì chúng lấy trộm hết bánh xe của tôi rồi.” Tôi gần như hét lên

“Chị không cần gào lên như thế.” Chị kia thản nhiên.

Suốt cả ngày tôi phải lo giải quyết một đống việc: thoát tiên kéo xe đến, sau đó chụp ảnh chiếc xe, tiếp nữa trả tiền mua bánh xe mới. Thật là may, tôi có sẵn một ngàn đô la trong người, khoản tiền đáng ra tôi dùng để sang Mỹ với Xanh Lơ. Tôi thiết tha đề nghị với xưởng sửa chữa (xưởng mà tôi đã phàn nàn oan vụ đèn hồng) để họ làm nhanh cho tôi. Họ nói thứ Năm này sẽ xong. Thứ Tư tôi phải đi sân bay đón bố mẹ Piotrus. Tối về đến nhà, tôi mệt bỏ hơi tai. Tosia nhìn tôi rồi nói:

“Mẹ khỏi lo, con đã nói với bố là mẹ bị mất trộm bánh xe. Bố bảo có thể đi đón cô chú ấy thay mẹ, bố cũng bảo có thể cho mẹ mượn xe.”

Tôi chẳng hề lấy làm mừng. Tôi không thích mang ơn người ngoài. Tosia hí hửng nhìn tôi.

“Mẹ có thấy bố đáng yêu không?”

“Có chứ, lẽ dĩ nhiên.” Tôi nói nhẹ nhàng. Dù sao, đứa con đáng thương này có tội tình gì đâu khi tôi bị lấy trộm bánh xe. Ngay sau đó tôi vào thẳng nhà tắm.

Tôi dặn Tosia trông nom Piotrus, rồi vào mạng kiểm tra xem có thư không. Nhưng không có. Như mọi khi, mọi thứ đều nhằm chống lại tôi.

Lễ Giáng sinh sắp đến

Mặc dù có lắm nhược điểm, nhưng Grzesiek và Agnieszka là những người tốt tính. Khi biết chuyện mất trộm, ngay lập tức Grzesiek hỏi tôi đã chữa được công chưa, còn về chuyện mấy bánh xe bị trộm, anh chàng phẩy tay: “Khỏi lo, mua bảo hiểm rồi, họ sẽ hoàn lại tiền cho em khi bên bảo hiểm trả tiền cho họ.” Piotrus được bố mẹ mua cho đồ chơi vì tính, còn tôi được nước hoa hảo hạng. Hai vợ chồng rất đổi hài lòng, đến nỗi họ không cần nghe kể tỉ mỉ tình hình ở nhà hai tuần qua.

“Bố mẹ cháu và cháu sẽ cho bác một điều bất ngờ!” Cô cháu gái Honorata tuyên bố như vậy ngay sau khi ra khỏi sân bay.

Tôi sờn da gà khi nghe cụm “điều bất ngờ”. Tôi chỉ mong cuộc đời mình trôi qua một cách yên bình và dễ chịu mà không có điều bất ngờ nào.

“Dì Hanka sẽ sang chơi vào dịp lễ! Dì sẽ đến ở nhà chị vì nhà chúng em không còn chỗ. Dịp lễ cuối năm nhà em sẽ đón bà ngoại, bà cố và gia đình bố từ Olsztyn lên.”

Giờ đây tôi sinh ra trái tính trái nết. Thay vì nhảy cẫng lên mừng rỡ, tôi điếng người. Như vậy tôi sẽ không được chuyển về phòng mình nữa. Tôi sẽ ở chung thân với cái đi vắng mất thôi. Tôi sẽ bị thiếu ngủ vĩnh viễn mất thôi. Hằng đêm xương sống của tôi sẽ rên la vì nhớ chiếc giường của mình. Dù không phải là nhà văn, nhưng công việc viết lách của tôi đòi hỏi phải tập trung, thế mà tôi liên tục vớ được những chuyện gây sốc.

Không, tôi không đồng ý đâu! Không người nào có quyền mời bất kỳ ai đến nhà người khác! Sao các người lại cư xử với tôi như vậy? Sao các người không trao đổi trước với tôi? Thậm chí thăm dò ý kiến của tôi thôi cũng được? Tự tiện quyết định như vậy là vi phạm trắng trợn quyền cá nhân của tôi!

Tôi mở mắt, dứt khỏi cơn hoang mang.

“Thế thì tuyệt vời, Giáng sinh năm nay sẽ rất vui!” Tôi nói, cố giữ cho giọng mình không lộ vẻ đau buồn.

Tuy vậy Agnieszka tỏ ra rất hiểu tôi. Ghé vào tai tôi, cô em nói:

“Chúng em không còn cách nào khác, dì ấy muốn về thăm lại tổ quốc trước khi nhắm mắt xuôi tay.”

***

“Nhắm mắt xuôi tay là thế nào? Chính dì đã đổi căn hộ để lấy một ngôi nhà nho nhỏ, để sống lâu, sống khỏe ở đó cơ mà. Con nói gì lạ vậy!” Thoạt tiên mẹ tôi ngạc nhiên, nhưng sau thì mừng. “Dù sao cũng tuyệt vời, lâu lắm rồi mẹ và dì không gặp nhau.”

“Dì ấy sẽ sống dai hơn tất cả chúng ta.” Bố tôi, đang điều chỉnh ti vi của mẹ, nói triết lý. “Cả nhà cứ ghi nhớ lấy lời tôi.”

“Dì có thể ở với mẹ, nếu con muốn nghỉ ngơi.” Mẹ nhìn tôi với vẻ quan tâm. Chỉ có mẹ mới thấu hiểu hai tuần vừa rồi tôi đã khổ sở thế nào.

“Hay là đến ở với bố?” Bố tôi nháy mắt. “Nếu Judyta cho rằng nhà nó không có chỗ cho bà dì cao tuổi. Ba mươi năm trước dì ấy đã tặng con một con búp bê rất đẹp...”

Tôi cùng Tosia ăn bữa trưa Chủ nhật tại nhà mẹ tôi. Mẹ cũng mời cả bố nữa. Bà muốn chúng tôi ở nhà bà thay vì đi lang thang khắp thành phố. Xe ô tô của Adam mãi vẫn chưa sửa xong. Chẳng những phải thay hộp số, xe còn hỏng những thứ khác nữa, má phanh hay cái gì đó. “Chắc chắn thứ Hai tới sẽ xong,” Szymon nói và hẹn sẽ đích thân mang xe đến. Tạm thời chúng tôi đi lại bằng xe lửa nội đô.

Không có Piotrus, nhà trở nên vắng tanh vắng ngắt. Sau khi ra khỏi bồn tắm, tôi bất ngờ tìm thấy chiếc khăn của mình, hộp xà bông mất tích hóa ra để trên

chậu rửa chứ không phải đằng sau bệ xí. Ngoài ra chẳng còn gì đáng nói.

“Nhất định dì ấy muốn xem một người đàn bà cô đơn như con xoay xở cuộc sống thế nào. Dì ấy luôn có tình cảm với con.” Mẹ tôi nói vô tâm, đoạn bà đặt đĩa rau diếp trộn nước xốt thìa là lên bàn.

“Nhưng mẹ ơi, con có cô đơn đâu nào?”

“Con có hiểu mẹ con muốn nói gì không?” Bố tôi cướp lời. “Ý mẹ nói con đã ly dị.”

“Nhưng con sắp cưới!” Tôi nói tiếp, có phần thiếu tự tin.

Ở đất nước này, quan niệm về người phụ nữ ly dị chồng khiến bản thân họ phải gồng mình lên để cắt đứt mọi ý định tự tử. Mẹ tôi cũng đã ly dị, cũng là người đàn bà cô đơn, tại sao trường hợp của mẹ lại không khiến dì Hanka thấy tò mò?

“Thế ông bà đã thấy ảnh bìa tạp chí của mẹ cháu chưa?” Tosia nói xen vào, nhằm giải tỏa không khí. “Một cô gái khóa thân bên một chàng trai cũng khóa thân.”

“Lạy Chúa tôi, đến nước ấy cơ à?” Mẹ tôi thảng thốt.

“Hai mẹ con có mang theo không?” Bố tôi tò mò thật sự.

“Những trò đồ đốn! Tương lai của thế giới này rồi sẽ ra sao?” Mẹ tôi thốt lên.

“Mẹ khỏi lo, có khi ngày mai thế giới diệt vong ấy chứ!” Tôi nói đùa.

“Đằng nào, chẳng bao lâu nữa ngày tận thế sẽ đến!” Bố tôi tươi tỉnh hẳn lên. “Ngày đó sẽ đến mà chẳng cần phải có đàn bà cởi truồng ở bìa tạp chí!”

“Ông đừng nói thế!” Mẹ tôi bị sốc. “Mà sao lại đem phơi những thứ của nợ như vậy ra bìa tạp chí?”

“Con có phải là ông chủ tạp chí đâu!” Tôi nói. “Con chỉ là một biên tập viên đơn thuần.”

“Nhưng con làm việc ở đó!” Mẹ tôi phản ứng ra mặt.

“Tại sao lúc nào ông bà cũng mắng mẹ cháu thế?” Tosia hỏi. May mà không ai để ý câu hỏi này. Một câu hỏi mà theo kinh nghiệm lâu nay của tôi, có thể gây nên một trận cãi nhau kịch liệt.

“Thực ra, những tấm ảnh kiểu này cũng đẹp.” Bố tôi cướp lời. “Tôi lấy một thí dụ...”

Mẹ tôi phải dùng đến lý lẽ cực đoan mới ngăn được bố tôi nói lan man.

Rốt cuộc, trong không khí thoải mái và thân tình, chúng tôi thỏa thuận như sau:

Dì Hanka sẽ nghỉ ở nhà tôi, mẹ tôi cùng Tosia sẽ chuẩn bị bữa tiệc Giáng sinh tại nhà tôi. Bố tôi chịu trách nhiệm đi mua cá chép (ông sẽ không phải mổ cá, thậm chí chỉ cần mua cá ướp lạnh cũng được) và vang trắng. Ngày lễ tiếp theo cũng sẽ do mẹ tôi chuẩn bị, bà sẽ mời cả nhà ăn bữa trưa để tôi đỡ vất vả. Chúng tôi có thể cho con Borys cùng đi để nó khỏi phải ngồi lì ở nhà suốt ngày, con chó thật đáng thương!

Đàn ông tiến hóa

Gần khuya tôi và Tosia mới về nhà. Xe lửa chạy đều đều, ngọt ngào và nóng nực, chúng tôi đành phải đứng. Trong xe lửa nội đô, lò sưởi được đặt ngay dưới ghế ngồi, người lái tàu mà tăng tốc thì không tài nào ngồi nổi vì ghế nóng ran. Tôi lơ đãng nhìn qua cửa sổ toa tàu: cây trụi lá, đồng ruộng, bên ga... mọi thứ lướt nhanh. Ngày mai là Chủ nhật nên tôi có thể ngủ muộn. Hôm nay tôi sẽ gọi điện cho Adam. Thỉnh thoảng tôi có thể gọi điện cho anh, kể cả khi anh không gọi cho tôi. Chúng tôi bình đẳng mà.

***

“Không có Adam ở đây!” Một cô giọng nói dễ thương báo cho tôi biết. “Rất tiếc, tôi xin lỗi! Đề nghị chị lát nữa gọi lại!”

Tôi gần như mất thăng bằng. Tôi rất muốn đi ngủ. Nhưng ít ra tôi phải viết cho anh vài dòng.

Anh yêu của em,

Tại sao đúng lúc em gọi điện thì anh không có ở đó để trả lời? Anh làm vậy là vì cố ý, hay do tình cờ? Nếu do tình cờ, thì anh nên đưa ra lý do xác đáng, nhưng nếu là cố ý thì em không tha cho anh đâu. Ở nhà mọi việc đều ổn, ngoài chuyện bị mất trộm bốn bánh xe ô tô của vợ chồng Grzesiek; xe của anh vẫn chưa sửa xong. Tosia chẳng chịu học hành gì cả, còn em nằm vật ra giường vì mệt mỏi. Con Borys nhớ anh, em cũng như vậy. Hôn Anh. Judyta.

Tôi thoát khỏi hòm thư của Tosia, vì hòm thư của tôi bị trục trặc thế nào đó.

***

“Chúng ta luôn ở trong tình cảnh khá hơn.” Tosia véo một miếng bánh.

“Con lấy nữa mà ăn!” Tôi nói, đoạn đi rửa mấy chiếc đĩa đựng thức ăn cho mèo.

“Con có ăn đâu?” Tosia nói, lại véo một miếng bánh.

“Trong tình cảnh khá hơn ai? Con làm bản áo rồi kìa.”

“Khá hơn đàn ông. Mà có bản đâu mẹ?”

Rõ ràng pho mát dây ra từ bánh rán làm bẩn ngực áo con bé. Tôi chán không muốn bình luận.

“Họ không biết chính họ cảm nhận gì, chừng nào ta chưa giải thích cho họ.” Tosia nói vẻ nghiêm túc và quệt pho mát lên ngực.

“Nói gì vô lý thế hả con gái?” Mấy chiếc đĩa để quá lâu nên khó rửa, tôi đành phải ngâm chúng vào nước một giờ đồng hồ.

“Con nói cho mẹ biết. Đàn ông không phải những người tuân thủ chế độ một vợ một chồng đâu. Họ nghĩ rằng, chế độ một vợ một chồng chẳng qua chỉ là một thể loại âm nhạc. Dù sao, sau khi được thỏa mãn tính dục, tư duy quay lại với họ và lúc đó có thể giảng giải cho họ một vài điều. Lúc đó họ bắt đầu hiểu.”

“Nhưng hiểu cái gì?”

“Sao lại cái gì?” Tosia vẫn làm dây pho mát lên áo len, nhưng tôi quyết định không phản ứng nữa. “Tất cả. Nếu như ba trăm triệu năm trước kia, cá bò lên cạn và học cách đi bằng bốn chi, thì giờ cũng đã đến lúc đàn ông phải nhận thức ra cái gì đó sau quá trình tiến hóa lâu dài như vậy chứ.”

“Con nói về Jakub phải không?” Tôi điềm tĩnh hỏi, vì tôi không sẵn sàng cho cuộc tranh luận với Tosia về quá trình tiến hóa.

“Không. Con nói chung chung.” Tosia trả lời, chuẩn bị ra khỏi bếp. “Còn chúng ta, kiểu gì chúng ta cũng khá hơn họ. Chúng ta có nhiều hơn một lựa

chọn. Giả dụ như mặc hay không mặc xu chiêng?” Tosia kết thúc và không ra khỏi bếp.

Kính thưa Tòa soạn,

Con người được lợi gì từ sex? Có đúng là, sex tác động tốt đến sức khỏe con người? Có chứng cứ cho việc này hay không? Vì em không tin điều này. Bogna, nhà tại Plusica Thượng.

Chị hiểu em, Bogna. Chị cũng không tin điều này. Thực không rõ Bogna đã lớn đủ chưa, hay là cô bé này mới hết tuổi mười lăm?

Bogna thân mến,

Nếu em đã lớn và có bạn tình thì sex là đỉnh cao trong mối quan hệ của các em...

Khoan. Xóa đi ngay. Lỡ đâu Bogna cùng tuổi với Tosia thì sao?

Bogna thân mến,

Em hãy chơi một vài môn thể thao lành mạnh đi, thay vì sex. Sex đã bị người ta quảng cáo quá đáng. Nếu em sắp đến kỳ thi tốt nghiệp trung học, thì đối với em và gia đình, sẽ lợi hơn rất nhiều nếu em chuyên tâm cho việc học tập, chứ không phải cho những câu hỏi mà em hãy còn rất nhiều thời gian để nghiên cứu. Bây giờ nếu em không ráng học thì một tương lai rất mù mờ đang chờ đợi phía trước. Học lúc này là quan trọng nhất. Nếu thi trượt tốt nghiệp trung học, em sẽ không được lên học đại học em hằng mơ ước đâu.

Có nhất thiết ai cũng phải tốt nghiệp đại học không nhỉ? Thực ra câu trả lời chính xác nhất là thế này:

Bogna thân mến,

Ngay trước khi khoái cảm tình dục đạt đỉnh điểm, đàn ông tiết ra chất dehydroepiandrosteron làm tăng khả năng nhận biết, tăng cường hệ miễn

dịch, kìm hãm sự phát triển của u bướu và phục hồi xương cốt. Phụ nữ tiết ra hormon oxytocine. Trong quá trình quan hệ tình dục, mức hormon estrogen tăng lên có tác động tích cực đối với hệ tuần hoàn. Nói ngắn gọn, càng quan hệ tình dục nhiều, ta càng sống lâu hơn và hứng khởi hơn.

Thay mặt tòa soạn.

Hệ tuần hoàn của tôi đang đuối dần.

***

Cho đến hôm qua, tôi vẫn chưa nhận được một lời nào từ Adam. Hôm nay tôi đã có một quyết định bạo dạn: gọi điện cho Szymon. Tôi hỏi thẳng thẳng bé, tình hình bố cháu thế nào vì cô không nhận được tin tức gì cả.

“Tạm thời bố cháu đang ở New York.” Szymon đáp sau giây lát im lặng.

Tuy giả vờ là không hề bận tâm đến chuyện này, nhưng tôi cảm thấy bị xúc phạm. Tại sao Adam không viết thư cho tôi? Dù một lời cũng không? Có chuyện gì đây? Tôi không muốn hoảng hốt, cũng không muốn nổi cơn tam bành. Nhưng khi ngồi vào máy tính, hai tay tôi run bắn lên.

Adam kính mến,

Em hy vọng là anh đang thả sức hưởng thụ New York. Chắc ở đó có nhiều tháp cao chọc trời, có những con người dễ thương đến từ năm châu bốn biển, và nhất định sắp tới đây anh sẽ báo chuyện này cho em. Nhân danh tòa soạn em chân thành chào anh, Judyta nhưng nhớ.

Như có một vị thần tí hon thì thào vào tai tôi: “Xin chớ nghi ngờ! Thiếu lòng tin sẽ làm tan nát mối tình đẹp nhất! Xin đừng điều tra, xin đừng dò hỏi!”

Tôi muốn đuổi sinh linh quấy rầy này đi, nhưng không dễ gì đuổi được. “Xin đừng dò hỏi.” Cùng lúc một tiếng thì thào khác lọt vào tai kia của tôi: “Nhất định anh chàng đã làm quen với một cô gái da màu quyến rũ, hoặc một cô gái gốc Ba Lan cô đơn và sẽ không chịu rời bỏ họ. Những cô gái kiểu đó vốn

nhieu như kiến cỏ ở nước ngoài, anh ta sẽ không về với cô nữa đâu.”

Có khi thầy bói của Ula đã phán đúng.

Tôi tin rằng, tâm trạng của tôi lúc này là hậu quả của việc hormon oxytocine đột ngột hạ quá mức. Nếu trên hành tinh này toàn những người thông minh, hẳn mọi vấn đề đều có sẵn cách giải quyết, tôi sẽ khỏi phải lo ngại về nỗi cô đơn vô vọng của mình và cả chuyện tôi không biết người yêu của mình đang ở chốn nào. Tại sao anh không nói với tôi, dù chỉ một lời ngắn gọn nhất, rằng anh sẽ đi đến đâu.

***

Bố Tosia và tôi thỏa thuận, tôi sẽ là người giữ dần loa. Anh ta sẽ đến dự sinh nhật Tosia, nhưng là sau khi trở về từ thành phố Lodz, nơi anh ta có vụ làm ăn gì đó mà tôi hoàn toàn không quan tâm. Và bây giờ tôi đang gặp rắc rối. Tosia đánh hơi rất tài, nó biết tuốt tuốt những gì tôi cất giấu trong nhà. Luôn luôn là như vậy. Hồi còn bé xiu nó vào trốn trong ghế đi vắng, đúng nơi cất giấu các món quà sẽ được đặt dưới chân cây thông Noel. Có lần nó chui vào đúng chiếc tủ nơi giấu quà mừng sinh nhật nó. Hồi con bé tám tuổi, chúng tôi đem giấu món quà tặng con vào trong lò nướng. Thế nhưng khi mẹ tôi đến, Tosia (lần này mũi nó mất thính) đòi bà làm món bánh nướng. Bà ngoại yêu chiều cháu đã làm bánh rồi bỏ vào lò nướng. Thế là con búp bê Barbie giấu trong lò trước đó cũng được nướng luôn, mùi nhựa cháy khét lẹt bay khắp nhà không sao chịu nổi. Trong đời tôi chưa hề nghĩ búp bê Barbie mà lại có thể gây ô nhiễm đến như vậy.

Nhưng cô bạn của Agnieszka ở châu Phi còn nướng pizza với con chuột sống trong lò nướng thì sao, cho nên vụ búp bê Barbie chưa thấm tháy gì.

Cụu Chồng đến tòa soạn đón tôi về nhà, nhờ thế tôi khỏi phải đi xe lửa nội đô trong đêm tối, nhất là khi bên người tôi có chiếc hộp đựng đồ đắt tiền. Khi về đến trước nhà, tôi chẳng biết nói gì. Liệu có nên mời anh ta vào uống trà không? Tôi có thể mời bất kỳ người đàn ông nào, nhưng anh ta thì sao đây? Tôi cảm ơn rồi rút, sau đó bất chấp lòng mình, tôi hỏi lấy lệ:

“Hay là anh vào nhà ngồi một lát?”

Cụu Chồng rạng rỡ mặt mày. Tôi mở cổng. Chỉ còn thiếu nước lũ trộm tháo bốn bánh xe của anh ta là anh ta sẽ có cơ ở lại đây. Tosia chạy băng băng đến với hai chúng tôi. Con bé hôn tôi và hôn bố nó.

“Con sẽ làm cho bố mẹ món gì đó tuyệt cú mèo!” Tosia hào hứng. “Bố mẹ vào phòng đi.”

Tôi nghĩ bụng, có lẽ Tosia nên ngồi với bố nó, còn tôi làm cho hai bố con món gì đó ngon thì hợp lý hơn.

“Em đã tự lo toan cuộc sống, thật rất tuyệt vời, quả là không dễ dàng gì.” Cụu Chồng nói, đoạn ngồi vào chiếc đi văng của Adam. Nom anh ta không hợp chút nào khi ngồi trên chiếc ghế này.

Đầu lưỡi tôi đã có sẵn câu trả đũa cay độc, nhưng tôi nghĩ bụng mình nên kiềm chế. “Bà ơi, xin bà đừng có níu giữ quá khứ mà làm gì, nó đã chết rồi.” Tôi mỉm cười.

“Tosia của chúng ta đã lớn khôn thật rồi.”

Tosia đi vào phòng với ba cốc trà, bánh bơ và sô cô la lạc. Nó đặt mọi thứ lên bàn và đi nghe điện thoại đang reo. Con Borys đang ngủ say trong góc nhà, đằng sau lò sưởi xây bằng đá. Nó ngóc đầu dậy khi nghe chuông điện thoại và sửa về phía Cụu Chồng, chú chó đáng yêu.

“Borys, ông chủ đây!” Cụu Chồng chìa tay ra, tên phản bội Borys liền vẫy đuôi.

“Cô Ula gọi cho mẹ!” Tosia đưa ống nghe cho tôi.

“Bây giờ mình không nói chuyện được đâu. Đang có bố của Tosia ở đây, mình sẽ gọi lại sau!” Tôi nói vào ống nghe. “Hoặc là ngày mai, vì hôm nay mình còn phải làm việc.” Tôi nhìn Cụu Chồng đầy hàm ý và đặt ống nghe xuống.

“Bố có thể lên phòng con trên lầu.” Tosia nhìn tôi với vẻ khẩn cầu. “Hai bố con chỉ ngồi uống trà với nhau thôi, được không ạ?”

“Tất nhiên.” Tôi mỉm cười.

Nghĩ mà coi, hồi chưa ly dị tôi chẳng thể hình dung ra một cuộc sống không có anh ta. Bây giờ ngồi trước mặt tôi là một người đàn ông hoàn toàn xa lạ đang chiếm chiếc ghế của người yêu tôi. Thế nhưng Tosia lại mừng rỡ và coi trọng việc này. Đối với con gái tôi, như vậy nhất định là tốt hơn việc bố mẹ cãi nhau.

“Bố mẹ có quà cho con không nào?” Tosia đòi quà như một đứa trẻ con.

“Chắc con không đánh hơi được gì đấy chứ?”

“Con có thể đoán đó là quà gì được không?”

“Không được!” Tôi răn đe. “Đừng có đoán già đoán non. Con phải tập kiên nhẫn.”

“Mẹ con nói đúng đấy!” Cựu Chồng nói, còn tôi suýt thì rơi khỏi ghế.

Chưa bao giờ anh ta thừa nhận tôi đúng. Chưa bao giờ. Điều này chứng tỏ những biện minh của Tosia là chuẩn xác. Trong quá trình tiến hóa, đàn ông có thể bắt đầu hiểu (dù không bắt buộc) cuộc sống là gì. Có điều, một khi cá đã mất ba trăm triệu năm để học đi trên cạn, thì đàn ông có thể học được gì sau hai năm trời?

***

Tôi dọn dẹp nhà bếp rồi đi vào phòng mình. Tôi mở ti vi và bật máy tính. Tôi ngồi trên ghế đi văng, suy nghĩ nên làm gì tiếp theo. Tạm thời tôi đang đặt tay lên bộ điều khiển từ xa. Cứ nhấn nút xem, có khi bất thành linh mình vớ được cảnh gì đó hay hay thì sao? Thí dụ, thời kỳ động đực của chim chóc trong rừng nhiệt đới châu Phi? Tôi nhấn nút điều khiển từ xa, cảnh hiện lên

làm tôi liên tưởng tới Adam, nhưng đó không phải là chim chóc trong rừng châu Phi. Trên màn hình là một cô gái tóc vàng khêu gợi với đôi vú silicon đang lặn trên giường nhìn vào máy quay và nói “Anh gọi điện cho em nhé, em đang đợi anh, em đang mơ về anh.” Giống hệt những gì tôi nghĩ về Xanh Lơ. Píp, tôi bật kênh khác. Đang có cảnh đâm nhau, nhưng ai đâm ai thì tôi chịu không nhìn ra, tôi chỉ thấy một con dao rơi ra trong bóng tối. Píp, một thân hình phụ nữ tuyệt đẹp đang lặn trong bể bơi, cô gái lật người, đôi vú cứng đờ găm chặt vào lồng ngực hướng lên trời. Píp, bản tin thời sự, tôi tắt máy.

Nếu anh không thư từ gì và không tỏ vẻ buồn bực vì hai mẹ con tôi không sang Mỹ, liệu tôi có nên bắt đầu lo ngại chẳng?

Nhưng mặt khác, niềm tin là nền tảng của tình yêu. Có khi anh không kiếm được máy tính cũng nên. Có điều, tuy ở Mỹ có thể không có nhiều thứ nhưng chắc chắn máy tính là phải có, kể cả trên sa mạc. Điện thoại cũng vậy.

Vậy phải chăng anh đã quá đắm đuối ở nước ngoài đầy cám dỗ, có khi anh đã có bạn tình mới rồi cũng nên. Biết đâu anh chỉ buồn cách đây vài tuần thôi, còn bây giờ anh quên bống tôi rồi. Anh không viết là anh đi New York. Không chừng anh có viết, nhưng viết cho người khác. Nếu thực sự yêu tôi thì khi biết tin tôi không thể sang Mỹ anh phải thấy phật lòng chứ. Anh phải nhắc tôi về thỏa thuận giữa hai người và lấy làm tiếc khi chúng tôi không được mừng lễ Giáng sinh cùng nhau chứ. Nhưng chẳng thấy anh có vẻ buồn bực gì cả. Có khác gì anh muốn nói “em cứ làm theo ý thích của em” - vậy tức là anh dửng dưng đối với tôi?

Nói đi cũng phải nói lại, làm gì có loại đàn ông nào hoàn toàn chú tâm viết thư cho người yêu? Đàn bà nhớ nhung và chờ đợi, vì não bộ của đàn bà có cấu trúc khác, cho nên mới có chuyện đàn bà quay ngược bản đồ khi tìm đường. Còn đàn ông định hướng mọi thứ rất giỏi, họ không cần phải duy trì liên lạc kể cả với người yêu.

Còn một khả năng khác nữa. Đó là anh hiểu và anh không phàn nàn gì, vì anh yêu tôi và anh biết rằng tôi rất muốn bay sang Mỹ với anh. Anh biết rằng một khi tôi không bay sang được thì nhất định phải có chuyện gì đó vô cùng quan

trọng. Nhưng nói thật, trong trạng thái tinh thần như thế này, đây là một khả năng tôi khó lòng tính đến.

Ngoài ra, cơn bốc đồng bất chợt và cảm giác bị ruồng bỏ có lẽ cũng góp phần khiến tâm trạng tôi suy sụp. Hay là vì tôi cả nghĩ quá, suốt ngày ngồi suy diễn thay vì chú tâm làm việc, chăm sóc Tosia, gặp gỡ Ula và vân vân. Phải chăng mọi phiền toái của phụ nữ đều bắt nguồn từ việc họ cân đo đong đếm một cách không cần thiết những chuyện thậm chí còn chưa có nguy cơ xảy ra?

***

Ngày nghỉ cuối tuần, tôi sẽ ngồi vào bàn máy tính viết thư cho anh. Tôi sẽ viết về mọi chuyện xảy ra ở đây cho đến giờ. Thực ra, đến nay chúng tôi chỉ toàn trao đổi với nhau những đoạn thư ngắn ngủn. Quý tha ma bắt kiểu trò chuyện như thế này đi! Lại còn vấn đề này nữa, tôi hoàn toàn không biết mình nên chuẩn bị món gì cho sinh nhật Tosia. Bánh mì nướng pho mát chẳng? Hay một bữa tối thịnh soạn? Món rau dền tây thì trẻ con không thích rồi. Bố tôi thì bị loét dạ dày (cụ bảo là cụ bị bệnh ấy). Mẹ tôi thích mì sợi hơn thịt. Agnieszka thích ăn gà, nhưng gà thì quá là tầm thường. Tôi chẳng biết làm món gì bây giờ. Grzesiek sẽ muốn uống bia. Cựu Chồng nhất định không uống rồi, vì anh ta còn phải lái ô tô. Sâm banh thì dứt khoát phải có. Và nước ngọt cho đám trẻ con. Tôi phải xoay xở ra sao đây? Jakub có đến hay không? Từ nay đến hôm sinh nhật Tosia chẳng biết liệu sẽ có thay đổi gì, chẳng hạn nó thôi không yêu con bé nữa? Tại sao Tosia lại không thích cho tôi mời Szymon? Szymon cũng là người nhà chứ còn gì, cho dù nói vậy có phần hơi gượng ép.

Tôi tắt máy tính và ti vi, và quyết định nấu món xúp cà chua.

Đã hơn mười giờ đêm, Cựu Chồng lái xe ra khỏi nhà.

“Mẹ ơi, con giúp mẹ một tay nhé?” Tosia đứng đằng sau, tôi thấy bóng nó hắt ra từ tấm kính trên tủ bếp.

“Không cần thiết. Con gọi mấy con mèo về đi, trời lạnh lắm.”

Tosia vâng lời và mở cửa ra vườn gọi rất to:

“Zaraz, Potem!” Rồi nó quay vào bếp. Không thấy mèo đâu cả.

“VẬY ĐÂY!” Tôi buồn rầu nói. “Đến cả mấy con mèo cũng không thèm về.”

***

“Lẽ ra cậu phải gọi điện cho mình.” Ula phàn nàn, tiện thể cô nàng đưa trả chiếc khay nướng bánh. “Nhưng mình hiểu, mình hiểu...”

“Cậu hiểu gì nào?” Tôi đặt khay nướng lên ngăn tủ.

“Bố Tosia.” Ula mỉm cười.

“Bố Tosia cái gì?”

Tôi không có ý định đoán Ula muốn nói gì. Đã là ngày thứ hai tôi đợi Xanh Lơ trả lời bức thư dài của tôi kể về mọi chuyện. Chắc anh không có thời gian, chớ nên bực mình. Dù sao, tệ hại nhất là cảm giác bơ vơ.

“Tối mịt anh ta mới ra về.”

“Anh ta ghé qua thăm Tosia, mình đã nói với cậu rồi còn gì.”

“Mình luôn cho rằng những câu chuyện giữa vợ và chồng đều rất thiêng liêng.” Ula cười khẩy, đoạn đi về nhà mình.

Chồng cô nàng thì được như vậy, nhưng với chồng cũ của tôi, để trở thành thiêng liêng thì còn thiếu nhiều thứ lắm.

***

Tôi thật không hiểu nổi. Tại sao Adam không có nổi đến ba phút đồng hồ để viết thư trả lời tôi, cho dù chỉ là lấy lệ kiểu như “Anh bận lắm, thôi nhé, anh sẽ viết sau!”

“Mẹ ơi! Mẹ bị trầm cảm hay sao ấy?” Con gái tôi lặng lẽ xuất hiện sau lưng, hỏi thăm với vẻ dè chừng.

“Không, mẹ không bị trầm cảm đâu!” Tôi nói dối trắng trợn. “Đơn giản là mẹ chỉ đang suy nghĩ xem chúng ta sẽ đi tới đâu, mục đích của chúng ta là gì... đại loại...”

“Nếu những câu hỏi kiểu như thế bắt đầu hành hạ mẹ thì mẹ đừng lo! Chỉ có đám tù nhân mới biết rõ mục đích của bản thân mình, biết rõ tại sao họ lại ngồi tù và biết rõ hạn tù.” Tosia vỗ vỗ vào vai tôi.

“Tosia, con nên học hỏi những điều khác thay vì coi thường những chuyện như vậy.” Tôi dùng khăn lau lần lượt những chiếc đĩa lấy ra từ máy sấy, một việc tôi chỉ làm khi cảm thấy chán đời.

“Mẹ đừng buồn, mọi chuyện sẽ đâu vào đấy thôi!” Tosia nói cứ như tôi mới là người sắp thi tốt nghiệp trung học chứ không phải nó.

Tôi biết. Lúc nào mọi chuyện cũng đâu vào đấy cho dù chúng ta cảm thấy chẳng đâu vào đâu. Tôi chúa ghét tháng Mười hai. Tôi chúa ghét mùa đông. Tôi thèm được sống ở một nước ấm áp, dễ chịu và khỏi phải lo nghĩ bất cứ điều gì. Thí dụ, có sao Adam không viết thư cho tôi. Cũng không gọi điện cho tôi.

***

Hôm qua tôi cùng Ula đi xe lửa nội đô vào Warszawa.

“Cậu là người duy nhất kết thân được với chồng cũ.” Ula khai mào một cách thân tình. “Đó là nét độc đáo của cậu. Cậu biết cái gì là điều quan trọng.”

Tôi không thích tâm sự về chuyện Cựu Chồng, trong chuyện này Ula không biết gì cả và tôi hy vọng cô bạn tôi sẽ không bao giờ biết chồng cũ nghĩa là gì. Còn chuyện Adam không viết thư cho tôi mới là điều quan trọng.

Tôi sẽ không ngủ cùng ti vi

Dì Hanka về nước không chỉ để đón lễ Giáng sinh. Hôm qua dì gọi điện bảo rằng dì sẽ về nước sớm hơn vì sát ngày lễ thường không còn vé máy bay nữa. Ngay lập tức Tosia hét toáng lên: “Thế thì tuyệt, bà sẽ dự lễ sinh nhật lần thứ mười tám của con.” Tôi ngờ rằng Tosia đang hí hửng hy vọng được nhận một món quà Anh quốc nào đó nhân dịp này. Con bé hoàn toàn không biết thực tế bên nước Anh, nơi món quà giá năm bảng cũng được coi là quá đủ để thể hiện sự quan tâm đặc biệt từ người tặng. Tôi vừa mới tổng được thằng cháu đi, vừa mới bắt đầu hưởng tiện nghi một mình một phòng, giường rộng thoải mái và rời xa chiếc ti vi, thì giờ lại phải sắp xếp đồ đạc trong phòng. Nhưng lần này tôi đã chuẩn bị đâu vào đấy. Tôi tổng ti vi sang phòng dì, tận sát góc phòng nằm giữa tủ quần áo và cửa sổ. Ti vi kê chỗ này xem ra rất hợp. Ghế bành và chiếc bàn con tôi đặt thế vào chỗ tủ com một và bàn làm việc, còn bàn làm việc và máy tính cho sang phòng lớn, thế vào chỗ ti vi. Tủ com một thì cho ra tiền sảnh, đành vậy thôi, chiếc hộp của con Borys vốn ở ngoài tiền sảnh được chuyển vào gầm bàn trong bếp. Đằng nào thì con Borys cũng không nằm trong hộp mà. Bằng cách đơn giản như vậy, tôi có phòng cho tôi, dì có phòng dì, Tosia vẫn có phòng cho nó.

Khi tôi lôi xềnh xệch chiếc tủ com một ra ngoài tiền sảnh, Tosia tru tréo.

“Đề chỗ này vương lắm. Tại sao mẹ lại cho ti vi vào phòng bà? Con có thể đem ti vi vào phòng con cơ mà?”

Tôi nhắc Tosia là nó đang bận học thi. Những thứ có thể làm mê muội đầu óc như ti vi (tất nhiên là trừ các trận đấu thể thao) sẽ không được phép bám theo nó tới lúc đi thi.

“Nhưng con có thể xem kênh BBC.” Tosia cãi lại.

“Không có xem xiếc gì hết!” Tôi quát.

“Thế mẹ tưởng con chỉ xem những thứ ngốc xít thôi sao? Trong chương trình Địa lý Thế giới và Thế giới Động vật có rất nhiều đoạn phim hay về động vật. Mẹ đừng có quên là con sẽ thi môn sinh vật. Đây là công cụ học tập của con!”

“Nhất định dì sẽ gọi con sang phòng để xem những đoạn phim về động vật.”

Tôi mừng tượng cảnh bà dì từng trải, tay cầm cốc trà loãng pha sữa, đang theo dõi đời sống của các loài kiến và câu chuyện về những chú cá ngựa trên màn hình, trong khi tôi ngồi yên bên chiếc máy tính.

“Nhưng mà dịp lễ Giáng sinh năm nay nhất định sẽ có nhiều phim hay!” Tosia cầu nhàu.

“Chính thế.” Tôi muốn cười vênh râu trê, tất nhiên nếu tôi có râu.

Tuyệt vời sao, năm nay các ngày lễ cuối năm sẽ đến với tôi mà không có những phim chiếu cảnh cưa máy ở Texas hay những tên giết người hàng loạt sau mười hai giờ đêm Noel, sẽ không có những bộ phim hình sự khủng khiếp nhất - những bộ phim mà đài truyền hình Ba Lan được cho không vì là nước nghèo, hoặc một bộ phim giật gân khác dài lê thê với mấy trăm tập. Tôi vẫn nhớ đó là bộ phim kể về tình mẫu tử của người mẹ đối với đứa con vốn là chồng hờ của con gái một vị giám đốc, anh này là đứa con rơi của người cha sinh ra cặp anh em sinh đôi xấu số, người cha này đã nường sạch tiền trong sòng bạc rồi sinh thói nghiện rượu, thế nhưng đến cuối phim tất cả bọn họ đều sống lâu và hạnh phúc.

“Mẹ ơi, mẹ chẳng công bằng tí nào cả!” Tosia phản ứng. “Mẹ không nhớ hôm rồi chúng ta vừa xem bộ phim về sư tử à? Bộ phim có tính giáo dục rất cao.”

Tôi biết tại sao Tosia nhắc tôi về buổi tối hôm qua. Đúng vậy, hôm qua khi xem bộ phim thế giới động vật tôi đã được chứng kiến những mối hiểm nguy đang rình rập sư tử mẹ và hai đứa con của nó nếu sư tử đực bị chết hoặc một con sư tử khác lên nắm quyền thống lĩnh cả đàn. Khi đó thì con sư tử góa tội nghiệp phải mang con chạy trốn ngay lập tức, bởi vị chúa tể mới sẵn sàng đùa

giống với sư tử mẹ, nhưng nó quyết không cho phép con cái đối thủ của mình tồn tại. Suốt một giờ đồng hồ liền chúng tôi xem cảnh con sư tử cái tội nghiệp bụng đói meo mang con chạy khắp hoang mạc với sự giúp đỡ của sư tử cái em nó. Chúng trốn vào các hang đá, không ăn, không uống. Một giờ trên ti vi là ba tuần trên thực địa châu Phi. Suốt khoảng thời gian đó sư tử mẹ phiêu bạt từ núi đá này sang núi đá khác, bảo vệ các con đang bị sư tử đầu đàn theo dõi. Rồi một hôm, sư tử di sản được một con sơn dương và sư tử mẹ bèn tiến lại chỗ con sơn dương này vì nó đang đói lả. Lợi dụng lúc ấy, con sư tử đực độc ác kia giết chết mấy chú sư tử con, để xác chúng trên đá. Suốt đêm đó sư tử mẹ ngồi ủ rũ bên hai cái xác con mình, để rồi sáng hôm sau sư tử mẹ quay về với kẻ giết con mình, sẵn sàng làm vợ và sinh con cho nó. Cả hai mẹ con vừa xem vừa khóc.

“Bồ dưỡng là như thế đó!” Con gái tôi nói rồi đi lên phòng mình gọi điện cho Jakub.

“Nhưng đó đâu phải là người, chỉ là sư tử!” Tôi nói với theo.

“Đúng là đồ bất nhân!” Tosia nói to đáp lại.

May thay đàn ông không đuổi theo đòi giết những đứa trẻ không mang gien của mình. Nếu vậy thì thế giới chắc phải đầy rẫy bọn đàn ông rượt đuổi như điên và những người đàn bà không ngừng lẫn trốn cùng bọn trẻ. Hình như theo thống kê, cứ mười người cha thì có một người không phải là cha đẻ của con mình, thậm chí người cha đó còn chẳng hay biết chuyện. Bố của Tosia thì đương nhiên là cha đẻ của con bé rồi.

Chỉ có một điều không chắc chắn, tôi chẳng biết Cựu Chồng có ảnh hưởng tốt đến Tosia hay không.

***

Đi tôi hạ cánh hôm thứ Sáu, ngay trước tiệc sinh nhật Tosia. Agnieszka nhận làm món nộm gà, dưa và đào, tôi thì đặt bánh ga tô. Mẹ tôi làm món bíp tết (theo yêu cầu của Tosia). Tosia cùng bố nó sẽ về nhà vào chiều thứ Bảy. Piotrus và chị là Honorata sẽ đảm đương việc trang trí nhà cửa sao cho giống

hết như trong phim Mỹ, chúng định làm sao cho giống bữa tiệc bất ngờ. Tosia mời Jakub - người ngoài duy nhất tham dự bữa tiệc. Tôi nhắc con bé về Szymon, nhưng nó bảo chắc anh ấy sẽ không thấy thoải mái khi ngồi chung với gia đình khác. Szymon vừa đến nhà tôi hôm thứ Ba, cầm theo một bọc nhỏ trang trí rất đẹp, đó là quà Xanh Lơ gửi cho Tosia và một gói nhỏ khác - quà Giáng sinh cho tôi. Nghe đâu có một người quen nào đó của Adam vừa từ Mỹ vừa về.

Tại sao Adam không viết thư báo chuyện này cho tôi? Tôi có nên ghen tị với con trai của Adam vì thằng bé mới là người đảm nhận những chuyện như thế này? Szymon để lại hai gói quà, chiếc xe ô tô và đi về bằng xe lửa nội đô.

Không. Tôi không thể ghen tị với một đứa con trai đã lớn!

Dù sao tôi cũng mừng vì anh đã nhớ đến chúng tôi.

***

“Kể từ hôm nay trong nhà mình sẽ không còn cô bé con nào nữa đâu, mà chỉ có người lớn thôi.” Sáng sớm nay Tosia nói như vậy, tôi bèn ôm chặt con gái và không giấu giếm niềm xúc động của mình.

Rất cuộc không phải ngày nào cũng có cô con gái vừa tròn mười tám tuổi ở trong nhà. Sau đó Jakub đến và làm bốn phận chăm sóc Tosia cho đến chiều tối, còn tôi làm bốn phận chăm lo cho bữa tiệc. Dì tôi ngủ như chết, mãi vẫn chưa tỉnh. Tôi đành ngồi vào xe ô tô đi mua sắm. Bà dì tám mươi tuổi cần những thứ gì nhỉ? Chắc chắn là trà Anh quốc loại ngon. Trà Lipton chẳng? Chẳng lẽ cuộc sống chỉ là cái vòng luẩn quẩn hay sao? Phải thay đổi khẩu vị đi chứ! Tôi bèn mua ba hộp trà thơm loại ngon, rất nhiều sữa hộp, một hộp bánh quy bơ, nghe đâu bên Anh người ta còn bẻ bánh bích quy cho vào trà. Và tất nhiên nên mua ấm pha trà, vì nhất định dì sẽ thích pha trà một cách sành điệu. Thịt bò, vì bên đó người ta hay ăn thịt sườn bò. Ngoài chi tiết đó ra tôi hoàn toàn mù tịt về ẩm thực nước Anh. Bên Anh người ta uống rượu Gin, nhưng chắc dì tôi không uống. Gin chỉ cần cho khách khi chúc rượu. Sâm banh thứ thiệt thì nên mua, đằng nào tôi cũng tiết kiệm được khối tiền khi không phải tổ chức tiệc sinh nhật cho Tosia ở nhà hàng. Còn thiếu pho mát.

Khay pho mát ngay phía trước bánh ga tô, tôi lao tới đó ngay. Tôi vợ lấy vợ để từ các kệ hàng, đằng nào tới khi ăn thử tôi mới được biết mấy thứ đó có ngon hay không. Tôi mua cả vài thứ ăn kèm với pho mát. Đến quầy thu ngân tôi gần như ngất xỉu. Tôi ngồi vào xe ô tô và sức nhớ, chắc dì sẽ thích ăn bánh mì sấy với mứt cam của Anh. Nhà tôi không có lò nướng. Mứt cam cũng không. Sau giây lát do dự tôi quyết định mua chiếc lò nướng. Tôi cũng chẳng cần biết dì tôi có cần dùng lò nướng hay không. Năm nay dì đã tám mươi tuổi, tôi chỉ nhớ nhất chuyện cách đây ba mươi năm dì đã mang đến cho tôi một con búp bê cực đẹp. Đằng nào dì cũng sẽ rời đi, còn lò nướng vẫn ở lại.

***

Lúc tôi về nhà, dì đã thức dậy.

“Sao các cháu vẫn chưa có cây thông Noel?”

“Dì ơi, từ nay đến Noel còn hơn hai tuần lễ nữa cơ mà!”

“Ồ các gia đình bên Anh dì thấy đã có rồi!”

“Vì ở những gia đình như vậy họ có lễ quanh năm. Trước lễ Phục sinh họ mới dọn cây thông đi và tháng Mười họ đặt cây thông trở lại.”

“Nếu vậy giờ ta dựng luôn cây thông, treo đèn nhấp nháy và trứng trang trí đủ màu nhé?” Tosia bước đi trên cầu thang nói xen vào.

“Dưới chân cây thông ta sẽ đặt một đài nến!” Tôi bổ sung. “Làm như vậy chúng ta có thể kỷ niệm tất cả các ngày lễ lớn trong năm, kể cả ngày lễ của Người quá cố.”

“Đúng đấy mẹ ạ!” Tosia nói rồi biến luôn, còn dì tôi lắc đầu.

“Bên chỗ dì người ta trang trí cây thông Noel từ lâu và vẫn hành lễ thường xuyên. Nhưng ở đây... thôi không sao. Cháu Judyta yêu quý ơi, dì sẽ không làm phiền các cháu đâu, cháu đừng lo cho dì.” Dì báo cho tôi biết như vậy rồi

từ chiếc va li sang trọng của mình dì lôi ra một chiếc hộp dài to đùng. “Cái này phần Tosia, cháu hãy giấu tạm ở đâu đó!”

“Cái gì thế này ạ?” Tôi nhận ra mình đã hỏi thiếu thận trọng và có phần vô lễ, vì thứ này không phải dành cho tôi.

“Rồi cháu khắc biết!” Dì cười và lôi ra chiếc hộp thứ hai nhỏ hơn nhiều rồi đưa cho tôi. “Còn cái này phần cháu!”

Trời đất ơi, một chiếc lò nướng! Chiếc lò nướng Anh quốc thứ thiệt!

“Nhất định nhà cháu không có đâu, Judyta ơi, dì phải thú thật với cháu là dì rất thích ăn bánh mì sấy.”

Tôi đứng trân trân và nghĩ bụng, nếu bây giờ chạy ngay ra cửa hàng thì họ có nhận lại chiếc lò nướng tôi đã mua hay không.

“Và cả ấm pha trà!” Dì tôi cười. “Ồ đây các cháu chẳng biết pha trà gì cả!”

Tôi rất mừng. Chiếc lò nướng mua ở cửa hàng tôi sẽ làm quà Giáng sinh cho mẹ hoặc bố, tôi chưa quyết định. Ấm pha trà vừa mua thì tôi đem cho Ula, nhất định cô bạn sẽ thích. Thật là may, tôi đã có sẵn trong tay mấy thứ để làm quà Giáng sinh.

Lễ sinh nhật tại gia

Tôi không ngờ lễ sinh nhật Tosia lại vui như vậy. Tosia hét lên sung sướng khi nhìn thấy dàn âm thanh. Agnieszka và Grzesiek tặng con bé chiếc máy quay đĩa cổ thứ thiệt mua ở Portobello và được mang từ Anh về. Tôi nghĩ bụng, Tosia sẽ thích chiếc máy này hơn dàn âm thanh là cái chắc, vì con bé vốn rất chuộng đồ cổ. Mẹ tôi trịnh trọng tháo chiếc nhẫn ngọc thạch và trao cho Tosia, còn bố tôi lặng lẽ dúm cho nó chiếc phong bì. “Để cháu thích mua gì thì mua.” Dì Hanka kiêu hãnh nhìn chúng tôi khi Tosia mở gói quà của dì. Đó là một chiếc kèn đồng.

“Cháu yêu quý!” Dì Hanka trịnh trọng nói. “Chiếc kèn đồng này là do ông bác của cháu để lại, nó đã từng bôn ba tận vùng Nô-vô-xim xa xôi rồi trở về tổ quốc.” Hai mắt dì rơm rớm, còn Tosia dè dặt hôn bà dì.

Piotrus vồn vã chúc mừng tôi và Tosia. Nó hôn vào má tôi, điều nó chưa bao giờ làm, còn cô cháu Honorata thì hỏi một câu bất ngờ: “Thế bây giờ chị Tosia có thể ngủ với đàn ông được chưa ạ?” May mà Agnieszka kịp quát nó, cho nên cả bố mẹ tôi đều không nghe thấy.

Tất cả chúng tôi ngồi vào bàn ăn. Mặc dù ban đầu tôi lo ngại không khí buổi lễ sinh nhật sẽ gò bó vì có mặt Cựu Chồng, nhưng hóa ra không hề gò bó chút nào. Cựu Chồng cùng Gzesiek kéo nhau vào phòng bếp hàn huyên, ôn lại kỷ niệm xưa. Hồi trước họ cùng học đại học với nhau. Tôi chẳng cần nhớ chuyện đó làm gì, vứt ra khỏi đầu là hay hơn cả. Tôi không biết Cựu Chồng sẽ cảm lái như thế nào nếu uống quá nhiều, nhưng tôi không còn là vợ anh ta cho nên chẳng thêm bận lòng. Adam không bao giờ uống nếu phải lái xe.

Sâm banh bắn tung tóe cùng tiếng nổ, chúng tôi nâng cốc chúc mừng. Sau đó Cựu Chồng mang một bó hoa hồng từ ngoài tiền sảnh vào:

“Tặng mẹ của con gái tôi, nhận dịp ngày lễ hết sức trọng đại này.” Rồi anh ta hôn vào tay và má tôi. Anh ta làm tôi cảm động.

Tôi cần phải nói thêm rằng, trước kia không bao giờ tôi được anh ta tặng hoa, cho dù sinh nhật Tosia hay sinh nhật tôi. Nhưng chẳng sao, trong quá trình tiến hóa, tất cả chúng ta đều tự đổi thay. Jola đào tạo anh ta không đến nỗi tồi. Tôi đã không làm nổi. Tôi đi vào bếp, lần lượt cắt ngắn các cành hồng.

Nữ độc giả thân mến,

Để cho hoa hồng tươi lâu ta nên cắt đoạn cuối rồi đập nát. Một số cuốn cẩm nang gia đình còn dạy cách làm như thế này: cắm hoa ngay vào nước sôi. Nhưng tôi phải thú nhận là tôi không có gan làm vậy. Tôi nghĩ, cách an toàn nhất là ra hàng hoa mua một loại dung dịch đặc biệt dành cho hoa hồng.

“Nó vẫn tiếp tục trả lời các bức thư.” Lời bố tôi từ ngoài phòng ập vào tai tôi. “Anh biết không, toàn những câu trả lời theo kiểu: không, bạn sai rồi, lính thủy đánh bộ không đi bộ trên biển.”

Bố tôi say sưa nói chuyện với chàng rể cũ và nhạo báng tôi. Cũng tốt thôi. Tôi tách bó hoa ra, vì không cắm vừa vào lọ. Cũng như Tosia, tôi được tặng mười tám bông hồng, thật dễ thương. Thậm chí tôi không nghe thấy chuông điện thoại reo. Phải đến hồi thứ bảy hoặc thứ tám tiếng chuông mới dứt tôi ra khỏi đám hoa hồng:

“Tosia, con nghe điện thoại đi!” Tôi hét to về phía phòng.

Sau chốc lát Tosia mang ống nghe lại cho tôi.

“Chú Adam gọi mẹ.”

Tôi sượng rơn người. Hai cốc sâm banh làm tôi lâng lâng, lại thêm người yêu gọi, anh khỏi cần phải nhắc hôm nay là sinh nhật Tosia và đang muốn nói chuyện với tôi.

“Judyta đó phải không?”

“Adam ơi, em nhớ anh lắm!” Sâm banh làm tôi thoải mái đến nỗi, tôi không

muốn nói dối. “Viết cho em một bức thư thật dài đi! Sao anh ít viết thư thế?” Tôi nũng nịu. “Em muốn anh về nước lắm rồi!”

“Anh cũng nhớ em, anh vẫn viết đấy chứ.” Tôi nghe tiếng anh vang lên như tiếng nhạc. “Tiệc sinh nhật vui không em?”

“Tosia đề nghị chỉ tổ chức trong nội bộ gia đình.”

“Có bố nó không?”

Tôi do dự giây lát.

“Có. Nhưng...” Tôi định giải thích với anh, chuyện các ông bố đã ly dị có mặt trong tiệc sinh nhật con mình là chuyện bình thường, nhất là một ngày lễ trọng đại như thế này.

“Judyta, thế thì tuyệt!” Adam, người tôi tôn sùng, nói. “Anh đã sợ là có khi anh ta không đến, Tosia sẽ buồn... Anh sẽ gọi điện và em phải viết thư cho anh, viết thư cho anh nhé! Anh nhớ em nhiều lắm. Gãi tai con Borys giùm anh em nhé! Không còn lâu nữa đâu em ạ! Anh yêu em.” Người đàn ông của đời tôi nói và chúng tôi kết thúc cuộc trò chuyện.

Tôi yêu Adam bằng cả trái tim mình, tôi mừng vui tột độ vì anh gọi cho tôi trong ngày trọng đại như thế này! Tôi bước vào phòng như vừa được thay da đổi thịt. Một buổi tối mới tuyệt diệu làm sao! Được quây quần với những người thân trong gia đình, người yêu của tôi gọi điện cho tôi, con gái tôi hôm nay trở thành người lớn trong khi tôi thấy mình như vẫn còn xuân. Tosia mở nhạc, Czerwone Chłoby đứng dậy và với bộ điệu gò bó nom đến buồn cười, anh ta mời tôi nhảy. Tôi chẳng việc gì phải từ chối. Tôi nghĩ bụng, đời mình thế mà gặp lắm cái may. Dù Czerwone Chłoby có đáng ghét thế nào, nếu tôi không lấy anh ta thì làm gì có Tosia trên đời này.

Sau đó cả nhà ngồi quây quần quanh bàn, ăn món bíp tết mẹ tôi làm và các món ngon lành khác.

“Người chồng linh thiêng của bà.” Dì tôi cất lời. Tôi đợi đoạn thoại tiếp theo

mà theo như tôi nhớ, đại loại thế này: Người chồng linh thiêng của dì, một vị tướng... “Người chồng linh thiêng Genio của bà, vị anh hùng của hai cuộc chiến, từng bảo rằng trẻ con lớn rất nhanh về thể chất, chỉ có trí não là lớn chậm. Thế nhưng cháu giống hệt mẹ bà, Tosia ạ.” Dì nâng cao ly rượu vàng óng. “Mẹ bà là một người phi thường.”

“Tosia, giấy ăn!” Tôi thì thầm vào tai Tosia, bởi bây giờ tôi mới nhận ra trên bàn còn thiếu một thứ gì đó. Dì nhìn tôi bằng ánh mắt quở trách. Dì đã nghe thấy.

“Judyta, cháu yêu quý, thời xưa, khi dì hỏi mẹ dì, giấy ăn dùng để làm gì...”

“Cách đây phải đến hai thế kỷ.” Piotrus lẩm bẩm, tôi quắc mắt nhìn nó, nhưng rất may là dì đang bận bịu với những hồi ức. Tuy nhiên tôi đã nhầm, vì dì nhìn tôi rất dữ.

“Judyta, cháu yêu quý, dì được dạy dỗ ở cái thời không được ngắt lời người lớn tuổi. Cho nên khi dì hỏi mẹ dì, giấy ăn dùng để làm gì, mẹ dì đã trả lời...” Dì tôi ngừng giây lát. “Đối với đàn bà thì chẳng để làm gì cả. Cho nên, trước tiên hãy để cho dì nói xong cái đã, sau đó cháu hãy nói đến những chuyện thường nhật...”

Tôi cảm thấy như mình mới tuổi mười lăm. Đã lâu lắm rồi không ai quở mắng tôi.

“... chúc sức khỏe của mẹ dì, người mà cháu, Judyta yêu quý, không thể nhớ, thật đáng tiếc.”

Tôi hoàn toàn không thấy tiếc là tôi mới trên ba mươi, chứ không phải hai trăm tuổi như mẹ của dì, ấy là nếu bà ấy còn sống. Tuy nhiên tôi ngoan ngoãn nâng cốc, cho dù đây là lễ sinh nhật Tosia chứ không phải sinh nhật mẹ của dì. Tôi với tay lấy chai vang đưa cho Grzesiek, người đảm đương vai trò ném rượu. Thế nhưng cái gã đang ở với Jola vội đứng dậy một cách lịch sự, lấy chai rượu từ tay tôi, miệng nói:

“Judyta, em cho phép anh, được không?”

Không, tôi không cho phép, anh ngồi xuống đi, vì ở đây anh chỉ là khách, chứ không phải ông chủ nhà này. Anh đừng làm cái việc không phải phận sự của mình. Tôi tự làm được. Hồi trước, đây từng là việc duy nhất thuộc bổn phận của anh, thế mà anh không hề mó tay vào. Chỉ có tôi phải phục vụ tất cả, cho nên bây giờ anh đừng có khoe mẽ!

Tôi mở mắt cố kìm nén không buông ra những lời đó.

“Tất nhiên là cho phép rồi!” Dì Hanka cười và chìa cốc của mình ra.

“Xin mời!” Tôi nói bình thản.

Adam ơi, sao hôm nay anh lại không ở đây?

Grzesiek gõ nĩa vào cốc. Tosia tỏ vẻ thích thú.

“Tôi, với tư cách là cha đỡ đầu, xin nói rằng: Tôi vẫn còn nhớ chính xác ngày này, ngày Tosia ra đời. Judyta nhờ tôi và Agnieszka mua tã vải xô dày ba lớp...”

“Tã vải xô là cái gì vậy? Sao lại ba lớp?” Piotrus thông minh, cậu cháu tôi, buột miệng hỏi.

Đám người lớn bật cười.

“Làm gì có tã lót như vậy! Sao bố không mua bỉm? Sao hồi đó toàn dùng cái thứ lạ lùng vậy?” Thằng nhóc nói chen vào. Có lẽ nó nhớ tới những màn quảng cáo bỉm trẻ em thắm nhanh như chớp và cọ xát êm ái chứ không phải thứ vải xô cổ lỗ.

“Cháu ơi!” Mẹ tôi nói. “Xô là một thứ vải mềm.”

“Bằng vải ạ?” Piotrus nhăn mặt. “Thế thì tốn lắm, ngày nào cũng thay mới...”

“Giặt chứ!” Tôi xúc động nhớ lại, còn Tosia nhăn mặt.

“Mẹ ơi, đừng nói chuyện đó lúc đang ăn.”

“Các vị có cho tôi nói nốt không nào?” Grzesiek đứng phắt dậy. “Thế là khi đó tôi bèn đem mấy phiếu mua xà phòng ba tháng đổi lấy...”

“... em cũng vậy!” Agnieszka tiếp lời. “Em cũng đưa phiếu của em cho anh!”

“... lấy một phiếu xăng, phiếu xăng sau đó đem đổi lấy ba phiếu rượu. Ba phiếu rượu ấy tôi đổi lấy tã xô và còn xin giữ được chỗ xếp hàng giặt máy. Tuy nhiên theo lời của bố Tosia...” Grzesiek nhìn Cựu Chồng, “... bây giờ có lẽ tôi có thể tiết lộ được rồi. Lúc đó bố Tosia bảo rằng, thực ra anh thích quà tặng là phiếu mua rượu cơ, vì tã xô anh có thể mua hạ giá ở Radom.”

“Ở Kielce chứ!” bố Tosia nói, đoạn mỉm cười với tôi.

“Có thể là ở Kielce. Cho nên nhân dịp này, em muốn hôm nay anh bồi thường cho em, bởi vì sự hy sinh mà chúng em đã làm được hồi đó sẽ không bao giờ có cơ hội lặp lại nữa.”

Tôi mỉm cười với Cựu Chồng. Tôi nhớ rằng khi ấy chúng tôi được nhận tới một trăm hai mươi chiếc tã, nhiều đến mức hai vợ chồng không biết làm gì cho hết. Tôi lấy một phần trong số đó may một chiếc váy độc nhất vô nhị rồi nhuộm đen, một phần nữa chúng tôi đem chia cho các ông bố bà mẹ trẻ khác, chỗ còn lại đem cất lên tủ tường.

“Tem phiếu gì vậy?” Tosia hỏi. “Hồi đó rượu và xăng được phát không cơ mà? Sao lại tem phiếu? Mọi người kêu ca chủ nghĩa xã hội phải không?”

“Cháu ơi, cho dì nói!” Dì tôi ngồi lại ngay ngắn, nâng ly rượu lên cao. “Ở nước Anh, bảy năm sau chiến tranh vẫn còn tem phiếu, thế mà nước Anh đã đứng vững được, nhanh hơn cả Ba Lan. Mỗi người mỗi năm chỉ được phân phối mua một đôi giày, nhiều hơn không có đâu, mặc dù vậy, bây giờ nước Anh là cường quốc trên thế giới đó.”

“Tem phiếu là những tờ giấy nho nhỏ, cháu mang đến cửa hàng để mua

những thứ hàng cháu được phân phối, số lượng chẳng là bao.”

“Ông có nhớ không?” Mẹ tôi nói xen vào, hướng về phía bố tôi. “Hồi đó chúng ta đã phải xếp hàng ba giờ đồng hồ để mua thịt?”

“Tôi chỉ đứng thay cho bà thôi.” Bố tôi nói.

“Nhưng lúc gần đến lượt tôi tới quầy thì ông mới đến.” Mẹ tôi dịu dàng nói tiếp. “Lúc đó cô nhân viên bán hàng đưa cho chúng ta một miếng thịt bò ôi... Tôi bèn nói: ‘Chị ơi, chị có thể đổi cho tôi miếng thịt ít xanh hơn được không?’ Cô nhân viên đáp lại: ‘Chị mà bị treo trên móc sắt từ sáng đến giờ thì chị cũng xanh như thế thôi!’”

Bố mẹ tôi mỉm cười với nhau, dì Hanka đá vào chân tôi dưới gầm bàn.

“Judyta này!” Dì thì thầm vào tai tôi. “Từ chỗ bột này vẫn còn có thể gột nên hồ đấy...” Nói đoạn dì uống cạn ly rượu.

“Bà ơi, bà có thể không mua cơ mà!” Tosia nói. “Cô nhân viên bán hàng có thể bị đuổi việc, bà nói nhã nhận như vậy thì sao cô ta có quyền bóp chát.”

“Và bà có thể đến cửa hàng khác biết cạnh tranh hơn.” Piotrus bổ sung.

Sau mười một giờ đêm Grzesiek chở hai đứa con về nhà. Lúc quay lại anh ta ghé vào trạm xăng mua bia. Bố mẹ tôi về nhà bằng chuyến xe lửa nội đô cuối cùng. Bố tôi sẵn lòng đi cùng mẹ vì bà sợ đi đêm. Tosia đem dàn âm thanh lên phòng. Cựu Chồng giúp nó với mớ giắc cắm. Tôi cùng Agnieszka ngồi trong bếp nhanh chóng rửa bát đĩa. Tôi khui chai rượu vang. Dì tôi từ nhà tắm chạy vào trong phòng. Agnieszka nhìn tôi hỏi:

“Chị còn nhớ không?”

Tôi mỉm cười. Từ “nhớ” lôi ra hàng triệu thứ từ mọi góc ngách trong não bộ ta: những ký ức vốn chẳng cần gì cho cuộc sống thường nhật, nhưng một khi ta nói về chúng thì chúng bỗng trở nên sắc sảo đủ màu, sống động và thậm chí tỏa hương. Bỗng dưng phòng bếp hiện lên đầy những con người mà chúng tôi

từng gặp gỡ và những sự việc đã xảy ra cách đây nhiều năm. Những chuyến đi nghỉ của chúng tôi ở tận vùng xa, khi gã đang ở với Jola vẫn còn là chồng tôi, và các con nhỏ của chúng tôi (bé Tosia, cô cháu gái, rồi thằng Piotrus). Vợ chồng Agnieszka là nhân chứng trong cuộc sống của tôi, chẳng những bây giờ mà cả ngày xưa.

“Chị còn nhớ, xe ô tô của chúng em bị hỏng hồi mùa đông cái năm chết tiệt ấy?” Agnieszka nói, miệng nở nụ cười nồng thắm với tôi.

Tôi trở về phố Krakowskie Przedmiescie vào một ngày tháng Giêng cách đây mười lăm năm. Toàn Warszawa chìm trong buốt giá, tuyết trắng xóa khắp nơi. Chiếc xe Yugo cũ của hai vợ chồng Agnieszka bị hỏng nặng, giữa đêm thâu họ gọi cho chúng tôi từ một bộ điện thoại nào đó dọc đường. Hai vợ chồng tôi ngồi vào ô tô, để Tosia cho bố mẹ tôi trông. Hai giờ đêm, phố xá vắng tanh, tuyết dày như ở Disneyland, cần gạt nước không kịp gạt đi lớp tuyết bám trên kính. Hai anh chàng hi hục một hồi lâu với chiếc móc sắt, trời lạnh thấu xương, tôi cùng Agnieszka ngồi trong xe. Nhớ lại cảnh này làm chúng tôi cười chảy nước mắt. Tôi không còn nhớ làm thế nào để buộc được dây kéo vào xe, bởi hai chiếc xe ô tô của chúng tôi khi ấy chẳng khác gì hai tác phẩm điêu khắc bằng tuyết của Nhật Bản.

Tôi cùng gã đang ở với Jola ngồi vào xe ô tô và xe từ từ chuyển bánh, ô tô của hai vợ chồng Grzesiek lăn bánh theo xe của chúng tôi cùng với tiếng gõ chát chúa.

“Sao lại là tiếng gõ?” Gã ở với Jola đứng ở cửa bếp từ lâu mà tôi không hề để ý. Anh ta bá vai Tosia. “Đó không phải tiếng gõ, mà là tiếng va đập mạnh...”

“Chỉ trong giây lát rồi im bật.” Tôi bổ sung.

“Bia đây!” Grzesiek đặt bia lên bàn, đoạn đứng ngay giữa bếp phủi tuyết khỏi giày. “Thoạt tiên anh lệnh cho chúng em lau sạch kính, rồi anh lao đi thẳng! Em dùng chân đá mạnh vào ô tô nhằm bảo anh dừng lại mà không được!”

Tất cả chúng tôi cùng cười. Tosia ngơ ngác nhìn, con bé hoàn toàn không hiểu tại sao chúng tôi lại cười như vậy.

“Các cậu chưa kịp ngồi vào xe ô tô!” Gã ở với Jola cười ngặt nghẽo, tôi e dà này bà dì sẽ không ngủ được. “Khỉ thật, tớ kéo xe không!”

“Đúng lúc anh phanh ngay trước đèn đỏ, xe tụi em liền bị văng lên phía trước, thậm chí vượt cả xe anh, anh nhớ chứ? Rất may khi ấy không có ai ở quanh đó, xe của tụi em bị quay ngang. Còn anh chui ra ngoài xe, mặt hầm hầm, chạy lại chỗ xe em và mở cửa...”

“Hóa ra xe trống không!”

Grzesiek vỗ tay vào hai bên hông, còn tôi phì cười. Bộ mặt lúc đó của gã ở với Jola mãi mãi in sâu vào tâm trí tôi. Trong đời tôi chưa thấy ai sừng sốt đến như vậy.

“Bọn em cứ chạy đuổi theo hai anh chị mãi.” Agnieszka lấy tay bịt miệng cười để không đánh thức bà dì.

Grzesiek mở bia, đưa cho gã ở với Jola. Chúng tôi ngồi trong phòng bếp đến tận bốn giờ sáng. Hai mắt Tosia díp chặt vì mệt mỏi, nhưng nó không chịu lên phòng đi ngủ. Chúng tôi kể lại cuộc chơi bài hồi nào. Lần đó nhân lúc bố mẹ mãi chơi bài, ba đứa trẻ con (Tosia, Piotrus và Honorata) đã lôi hết rong biển nhồi trong đệm giường ra chỉ qua một cái lỗ nhỏ xíu. Đã thế chúng tôi còn lấy làm lạ vì tưởng rằng bọn trẻ ngoan đột xuất. Rồi chúng tôi nhắc lại chuyện hồi Tosia lên mười. Vào kỳ nghỉ hè ở vùng hồ Mazury, con bé đưa Piotrus và Honorata vào rừng nhằm giúp chúng dễ dàng tọc mạch về Jacek và Malgosia, thế nhưng lúc sau nó lại quên bồng đã để hai đứa nhỏ ở chỗ nào. Khi chúng tôi giận điên lên đi tìm chúng, thì đám trẻ đã ngoan ngoãn về trại từ lúc nào và cứ lặng lẽ chơi với nhau. Phải đến khi cảnh sát đến (Agnieszka cuống quá nên gọi cảnh sát) thì chúng mới lộ mặt ra. Mấy viên cảnh sát quát tháo ầm ĩ rằng chúng tôi dám đùa bỡn với chính quyền, vân vân và vân vân.

Khi chia tay nhau, gã đang ở với Jola ôm tôi. Còn tôi lần đầu tiên từ nhiều năm nay có thể ôm anh ta như ôm một kỷ niệm tốt lành, chứ không phải ôm người đàn ông đã ruồng bỏ mình. Agnieszka và Grzesiek ôm chặt tôi rất thân

tình. Tosia thì tỏ ra thích thú vì hôm nay nó được biết thêm bao nhiêu chuyện về nó hồi bé và cả về chúng tôi.

“Hôm nay thật rôm rả!” Tosia ôm bố. “Con đã có một lễ sinh nhật tuyệt vời, thích hơn cả lễ sinh nhật của Anka, con rất biết ơn mẹ.”

Khi con gái đứng giữa hai chúng tôi, tôi nghĩ bụng: thật đáng tiếc, gã ở với Jola không được như Adam. Nếu được vậy thì mọi chuyện có lẽ đã khác.

Người châu Âu sành điệu

“Judyta này, cô có biết, một con chuột hoang giao phối với bạn tình của mình tới bốn trăm lần trong vòng mười tiếng đồng hồ không?” Ông tổng bám theo tôi ngoài hành lang.

“Thế thì mệt chết.”

“Biết làm sao, chuột cái phải chịu vậy thôi, thế giới tự nhiên không thể kiểm soát nổi là vì như vậy đó.”

“Em lại nghĩ khác cơ, mệt là mệt đôi với chuột đực thôi!” Tôi cười, nói tiếp.

“Đôi với chuột đực?” Ông tổng ngỡ ngàng tột độ, và ngay lập tức ông đòi đề tài. “Cô có bài chưa?”

“Vẫn chưa anh ạ.”

“Judyta này, tôi đã tin cô cơ mà!”

“Chính anh đã nói với em là bài sẽ đi vào số tháng Hai.”

***

Bà dì đến nhà mẹ tôi chơi hai ngày. “Judyta này, dì muốn cho cháu nghỉ ngơi.”

Tôi nhận được bức thư ngắn của Adam gửi theo địa chỉ hòm thư của Tosia. Anh báo rằng, dịp lễ Giáng sinh anh có thể đến chơi với mấy người quen bên Mỹ. Và anh ôm hôn tôi. Tôi trả lời anh ngay lập tức, rằng tôi cũng ôm hôn anh, lúc nào rảnh đôi chút tôi sẽ viết dài hơn.

Đúng là, hồi chúng tôi mới quen nhau, thư từ qua lại giữa đôi bên khác hẳn.

Tosia được bố cho tiền, ngay lập tức nó tuyên bố, bây giờ đã đến lúc tôi đem nó đến đại siêu thị trong thành phố có diện tích to hơn diện tích cả làng chúng tôi để mua sắm. Con bé than là chẳng bao giờ có quần áo đẹp để mặc. Nó không dám kêu ca vì biết hai mẹ con đang gặp hoàn cảnh khó khăn. Còn các bạn gái của nó như Hania, Agata, Isia, chúng nó toàn sắm quần áo ở siêu thị, nơi nhiều hàng đẹp, giá giảm, mà lại toàn đồ hiệu. Nó bảo rồi sẽ cho lũ bạn biết tay. Nó còn bảo tôi cũng đã đến lúc cần phải là một người mẹ thứ thiệt, thỉnh thoảng đi mua sắm ở những cửa hàng thứ thiệt, chứ đừng chỉ có lui tới các cửa hàng rẻ tiền, vì như thế thật là xấu hổ. Ngoài ra, lễ Giáng sinh sắp đến rồi, hai mẹ con phải mua nhiều quà chứ.

Quà Giáng sinh thì tôi hầu như đã lo đủ cho mọi người rồi, tuy nhiên tôi vẫn chiều Tosia. Lúc con bé chạy xuống nhà với quần áo chỉnh tề, mặt bôi son phấn đủ cả (để làm gì?), thì tôi đang dùng chiếc kẹp lông mi lồi tò thông báo của bưu điện ra khỏi thùng thư. Giấy báo của bưu điện là thứ chẳng dễ chịu gì, mặc dù nó rất mỏng mảnh. Giấy báo đến nhà có nghĩa là một bức thư bảo đảm nào đó đang đợi ta ngoài bưu điện và phải chạy lóc cóc ra đó nhận. Theo kinh nghiệm của tôi, đó thường là thông báo khẩn về các khoản thanh toán: thông báo cắt điện, nhắc nhở, đe dọa, triệu tập... móng vuốt đáng sợ của chim ưng luôn luôn mai phục đằng sau các tờ thông báo.

“Tosia, cầm lấy tờ thông báo rồi đi thôi!” Tôi gọi con gái.

Tosia mở cổng, chúng tôi đánh xe ra ngoài. Thoạt tiên ra bưu điện, sau đó xuống địa ngục. Đến trước bưu điện Tosia chợt kêu không thể tìm thấy tờ thông báo ở đâu. Nó cũng không dám chắc có phải tôi đã cầm rồi hay không. Rất tiếc, tôi không cầm. Tôi lấy chứng minh thư ra, đứng trước ô cửa nhỏ và nói giọng dịu dàng:

“Chào chị!”

“Tôi nghe đây!” Một luồng gió lạnh thổi qua ô cửa nhỏ.

“Tôi có thư bảo đảm và...”

“Cho tôi xem giấy báo!”

“Chính vì giấy báo bị mất cho nên...”

“Không có giấy báo tôi không phát thư.”

“Tôi có mang giấy chứng minh, mong chị thông cảm, trên bì thư có đề tên tôi mà!” Tôi năn nỉ như một đứa trẻ con.

“Yêu cầu cho tôi xem giấy báo.”

“Tôi không có.”

“Thế thì chị đợi giấy báo lần hai.”

Đến đây thì tôi đâm bực mình. Tôi sẽ không đợi giấy báo lần hai.

“Thưa chị! Trên đó có ghi họ tên tôi, chị có thể xác minh, phố tôi ở chỉ có độc năm nhà.”

“Trên giấy báo có ghi số.”

“Thì sao?” Tôi hết chịu nổi.

“Sao lại thì sao? Phải có quy củ chứ!”

Tôi thấy khó chịu. Giá mà tôi biết được, bức thư này từ đâu đến...

“Xin chị kiểm tra giúp, bức thư này từ đâu đến?” Còn bao nhiêu thiện ý trong người, tôi tuôn ra hết.

“Chị có điên không? Phải giữ bí mật thư từ! Tôi chẳng lẽ lại đi kiểm tra bức thư không phải gửi cho tôi sao?”

Tôi quyết định đi bước cuối cùng. Gần sáu giờ chiều rồi, chỉ còn chừng bốn mươi phút để vào thành phố và tôi điên tiết. Phải cho cô nhân viên bưu điện

này biết, với tư cách là một khách hàng tôi cũng có quyền chứ.

“Đề nghị cho tôi gặp sếp được không?”

“Chính tôi là sếp. Tôi nghe đây!”

Tôi quay gót và đi thẳng ra ngoài. Tosia vẫy tay về phía tôi, ca cẩm:

“Mẹ ơi, tại sao mẹ luôn phải giải quyết mọi việc lâu như vậy?”

Tôi không còn thiết bất cứ cái gì nữa. Chỉ có điều, xét cho cùng, tôi đi cùng Tosia vào thành phố đâu phải để chuốc lấy bực mình.

Suốt dọc đường, Tosia cố thuyết phục tôi rằng, diện quần áo mới là nó sẽ ngay lập tức học khá hơn cho mà coi. Nó bảo tôi ít nhất cũng nên mua một đôi giày mới mà đi, bởi tôi mà cứ dùng mãi đôi giày đang đi dưới chân thì thật xấu hổ. Trên cương vị của tôi, tất nhiên, cho tới gần đây, thì nên làm như vậy.

Con đường dẫn đến đại siêu thị ở Warszawa bị tắc. Đoạn tắc bắt đầu từ chỗ cách đại siêu thị hai cây số và kết thúc ở ngay trước đại siêu thị này. Mọi người đều đổ xô đến đó, giống như hai mẹ con tôi. Tôi mất đến hai mươi phút loay hoay tìm chỗ dưới bãi đỗ xe ngầm mà tôi ghét cay ghét đắng. Giá người ta đánh số thứ tự các tầng thì còn được! Đơn giản: một, hai, ba! Nhưng mà không! Ai đó đã nghĩ rằng khách hàng là một lũ ngốc, cho nên tôi phải nhớ là mình đã đỗ xe ở tầng gần biển một chú chó chứ không phải tầng gần biển gấu misa, nó nằm ngay trên tầng gần biển cái ô. Tầng gần biển chó, tôi nhắc đi nhắc lại trong đầu, đoạn đóng cửa chiếc ô tô không còn có mùi anh Xanh Lơ nữa. Tôi nhìn về phía sau và ả cả người. Hàng trăm chiếc xe ô tô giống hệt như của Adam. Tên hiệu và màu sắc thì có thể khác nhau, nhưng xét cho cùng bề ngoài cũng na ná như nhau. Tôi lạng người lo lắng, không biết tới nay khi chúng tôi ra về chuyện gì sẽ xảy ra.

Tosia kéo tay tôi. “Mẹ đừng lo, con sẽ nhớ giúp mẹ, con ghi nhớ hình ảnh rất giỏi. Chúng ta đi thôi, sắp đến nơi rồi. Mẹ sẽ cảm thấy mình thật sự là một người châu Âu!”

Chẳng hề cảm thấy mình là người châu Âu, tôi theo Tosia bước vào đại siêu thị. Vô vàn cửa hàng hiện ra, Tosia ra bộ sành điệu liền biến ngay vào đó. Còn tôi ngán ngẩm đứng cạnh quầy thu ngân để khỏi bị lạc. Mọi tiết mục đều kết thúc khi ta gần bốn mươi, chẳng còn gì cho tôi xem cả.

Khi tôi đã mỏi rã người (sau một giờ đứng đợi, chân tôi tựa hồ vừa đi bộ sáu cây số), Tosia hớn hở mặt mày hươu hươu chiếc túi mua sắm, trong đó có hai chiếc quần, ba cái áo, một áo nịt ngực và một chiếc váy tuyệt đẹp cho đêm vũ hội cuối khóa diễn ra trước kỳ thi tốt nghiệp. Trước đôi mắt mệt mỏi của tôi, một cửa hàng giày hiện ra như trong phim Mỹ, mặc dù trong đó toàn giày Italia. Cửa hàng ngập tràn ánh sáng tự nhiên nhằm tiết kiệm năng lượng, bên trong có điều hòa nhiệt độ, sàn nhà bóng nhoáng, trên những trụ đá đặc biệt được chạm trổ đẹp chễm chệ những đôi giày. Giá hàng không gắn kèm, kẻ cũng đứng thôi.

“Mẹ ơi, đây toàn là giày mùa hè đó!” Tosia, kẻ tin vào độ bền của những gì đúng một, thì thào vào tai tôi. “Bây giờ mà không mua thì còn đợi đến khi nào nữa?”

“Mình để xe ở tầng nào ấy nhỉ? Có phải tầng có biển cái ô không?”

“Con biết đâu được, chính mẹ để xe cơ mà!” Tosia nói với tôi. “Mẹ xem này, giày đẹp như mơ!”

Tôi nhìn vào tủ trưng bày. Đúng là trong vô số những đôi giày tôi không thích (tất cả đều mũi nhọn) nhô ra một đôi duy nhất tôi hằng ao ước! Da mỏng, có quai, đế nhẹ, đúng là một đôi giày lý tưởng. Hai mẹ con tôi bèn đi vào bên trong cửa hàng.

Một cô gái trẻ xinh đẹp, nom như bước ra từ quảng cáo trên ti vi, ngược mắt nhìn chúng tôi, đôi mắt cô trang điểm không chệ vào đâu được.

“Chào cô!” Tôi nói lịch sự.

“Dạ vâng chào chị!”

Tôi nhìn xuống đôi giày mình đã đi hơn hai năm nay (ít ra nó được cái êm ái dễ chịu) rồi mỉm cười dịu dàng.

“Phía bên phải tủ trưng bày có một đôi giày có quai...”

“Tủ trưng bày nào hả chị?” Người đẹp ngắt lời tôi.

Tôi liếc nhìn, nhận ra nét mặt tức giận của Tosia.

“Chỗ này!” Tôi trở ngón tay thay cho lời nói, một điều không nên làm.

“À!” Cô gái nói, đoạn tiếp tục đứng yên không nhúc nhích.

Tôi kiên trì chờ đợi, nhưng chẳng đợi được gì ngoài việc Tosia cứ bám bám vào tay phải tôi. Tôi đành thử nói với người đẹp một lần nữa.

“Liệu có giày số...”

Người đẹp nhìn tôi, rồi cúi xuống nhìn giày của tôi, ánh mắt cô ta lướt qua Tosia rồi chìm vào khoảng không. Đôi mắt thẩm mascara quay ra nhìn khắp lượt bên trong cửa hàng, rồi lại nhìn tôi chùng như lấy làm lạ. Tôi e ngại liếc nhìn hai bàn chân mình, không phải quá to, không phải quá nhỏ, có gì không hợp lý sao mà cô ta nhìn tôi như thế? Hay là cửa hàng chỉ có đến cỡ số ba mươi tám, mà giày của tôi lại là số ba mươi chín? Hay đó là hàng mẫu không bán và tôi nhầm lẫn khi hỏi vậy? Tôi nghe câu trả lời trong tiếng nhạc dịu êm (không biết những cửa hàng khi gió này có trả tiền bản quyền cho tác giả hay không?).

“Đằng nào thì chị cũng không mua nổi đâu!” Nói rồi người đẹp ngược mắt nhìn lên cao.

Tôi đứng như trời trồng. Tôi mừng tượng hình ảnh nữ minh tinh Julia Roberts bước vào cửa hàng cao cấp này cùng với các tấm thẻ thanh toán do người tình của mình cung cấp. Thế mà ở đây người ta dám coi rẻ cô ấy khiến minh tinh tầm cỡ quốc tế này phải đến cửa hàng khác để tiêu tiền. Tiếp đó tôi

mường tượng ra chính mình với tấm thẻ vàng (không còn lâu nữa đâu, nếu tôi vẫn duy trì được công việc này) và quay lại cửa hàng này. Tôi chọn ba mươi tám đôi giày, rút tấm thẻ vàng của mình ra chuẩn bị thanh toán, rồi bất thành linh tôi nhìn xoáy vào đôi mắt của cô nhân viên bán hàng và nói: “Có phải chị đã đối xử với tôi chẳng ra gì hồi tháng Chín vừa rồi không?” Sau đó mặc kệ cô ta cùng với ba mươi tám đôi giày đã chọn, tôi cất tấm thẻ vàng rồi đi thẳng. Ý nghĩ đó khiến tôi hải lòng đến độ lim dim hai mắt.

“Mẹ ơi!” Tôi nghe thấy tiếng gọi vô vọng của Tosia.

Tôi mỉm cười với cô gái đẹp và đi ra ngoài. Tosia, miệng ca cẩm, bước theo sau tôi.

“Sao mẹ lại thế? Sao mẹ không đối đáp lại với cô ta một lời nào? Tại sao mẹ lại để mình bị đối xử như vậy? Mẹ có thể yêu cầu cho gấp sếp của cửa hàng cơ mà.” Tosia nhìn tôi bằng ánh mắt của một con cún bị rơi từ ghế xuống.

“Tầng gần biển chó!” Tôi sực nhớ, phấn khởi hẳn ra. “Đúng là ta để xe ở tầng đó rồi!”

Tôi đã không giải thích cho Tosia rằng, cô nhân viên bán hàng này có thể cũng là sếp hoặc là bà chủ của cửa hàng, hoặc là gì đó nữa. Tôi không thể phung phí năng lượng của mình vào những việc bực mình với cô gái đẹp nào đó, người vốn không thuộc thế giới của tôi. Hai mẹ con tôi rẽ vào một cửa hàng đồ lưu niệm nom có vẻ ảm cúng và mua cho dì Hanka bức tượng một vị thần làm bằng cói. Dì sẽ có thể giấu chai rượu bết của dì vào bên trong bộ y phục to đùng của vị thần này.

***

Chiều tối về đến nhà, ngay lập tức tôi sang nhà Ula kể lại cho cô bạn mọi chuyện. Ngoài ra Tosia cũng cần khoe với Isia mấy chiếc áo mới. Áo ngắn đến mức ngay cả vùng thắt lưng cũng không che nổi, ăn mặc như vậy thể nào nó cũng sẽ bị cảm lạnh cho mà xem. Con bé còn tự hào khoe chiếc váy đẹp nó mua để mặc trong đêm vũ hội cuối khóa. Ula pha trà, lấy bánh nhân mặn trong khay ra.

“Mình không phải là người châu Âu.” Tôi thở dài và cắn một miếng bánh nóng. “Mình căm ghét những cửa hàng hiện đại, sang trọng vô lương tâm.”

“Đừng nói thế!” Ula an ủi. “Chúng ta là người châu Âu mà!” Sau tiếng thở phào nhẹ nhõm, cô bạn nói tiếp. “... ít ra là ở đây.”

Vị khách phải gió đêm Giáng sinh

Tôi chẳng biết mình có thích ngày lễ Vọng bắt đầu từ sớm mai hay không. Tôi sẽ phải dọn dẹp, chuẩn bị, gói ghém đồ đạc và sau đó tươi cười đón tiếp khoảng chục người. Thời gian trôi nhanh một cách nghiệt ngã. Đã thế lại không có Adam ở bên. Tôi còn phải nhận hàng loạt cú điện thoại chúc mừng của người quen. Lễ Vọng đáng lẽ phải diễn ra trong không khí bình yên và tập trung mới đúng, còn ở đây chẳng có không khí nào cả. Cá chép đã cắt thành miếng và ướp lạnh, chỉ còn việc cho vào chảo đảo qua trước bữa tối là xong. Nhưng bắp cải đỏ vẫn còn nguyên cả cây, khăn trải bàn trắng ở chỗ nào tôi không thể tìm thấy, dì Hanka đang tranh luận với Tosia về trận đánh Monte Sassino trong khi tôi đang cần nó vào bếp giúp một tay. Đúng lúc tôi bắc nồi xúp củ cải đỏ ra trước khi cạn hết nước, chuông điện thoại reo vang.

“Con ơi, con phải chuẩn bị thêm một bộ đồ ăn nữa đấy nhé!” Mẹ tôi dặn.

“Con biết rồi, mẹ ạ!” Tôi cố nói cho dịu dàng, vì ngày lễ Vọng như thế nào thì cả năm sau như thế ấy.

“Con còn quên gì nữa không? Bố mẹ sẽ mang cá chép nấu đông đến, nhưng mẹ sợ con làm cháy khi rán cá...”

“Mẹ cứ yên tâm, không cháy được đâu!” Tôi đáp nhẹ nhàng. Tôi đã đặt lên bàn nhiều món ngon, giờ chỉ còn phải canh chừng mấy con mèo.

“Con phải nhớ rằng, ngày lễ Vọng là ngày hòa giải.” Mẹ tôi nói.

“Con nhớ rồi, thưa mẹ!” Tôi nói dịu dàng và sự nhớ, lẽ ra Agnieszka đã phải mang khăn trải bàn đến. Cả mấy bộ đồ ăn nữa.

“Thế nhé, chào con. À, mẹ mua cho bố một cái áo len đấy, con nghĩ sao? Liệu bố có thích không? Ông ấy có suy nghĩ gì không?”

“Bố thích là cái chắc!” Tôi dụi dàng đáp. “Thôi, con chào mẹ!”

Tosia ra khỏi phòng bà dì rồi biến lên phòng mình, nó đeo sau lưng chiếc túi nhựa căng phồng. Làm trẻ con cũng thích thật đấy! Tôi nghĩ bụng. Nó gói tặng phẩm trên lều, còn tôi xào rán xèo xèo trong nhà bếp, bận đến mức trở tay không kịp. Khi tôi đuổi hai con mèo định ăn vụng pho mát và mắng con Borys hiểu động đang nhắm nhe bút bánh bằg treo trên cây thông thì chuông điện thoại lại reo.

“Mẹ có bảo với con là tiệc đêm Giáng sinh con phải chuẩn bị thêm một bộ đồ ăn không?” Bố tôi hỏi.

“Có ạ.” Tôi đáp.

“Thế thì tốt. Bố mua nước hoa cho mẹ đấy, nhưng bố không biết có nên tặng hay không? Lại còn...”

“Lại còn cái gì cơ ạ?”

“Không có gì đâu, bố có nói gì đâu nào.” Tôi yêu bố tôi, đôi khi bố ứng xử giống hệt Adam. “Thôi, chào con!”

Tôi mở toang cửa sổ, hơi nước ngưng tụ trên mặt kính phía trong. Hai con mèo nhảy tót qua mặt bàn, giữa chỗ nắm xay và bắp cải đang chờ thái, xông thẳng ra ngoài vườn. Dấu chân của chúng in trên tuyết. Đất trời tuyệt diệu, trắng xóa một màu. Hiếm khi có dịp lễ Noel nào tuyết lại rơi nhiều như vậy. Trong nhà toàn mùi thơm dễ chịu: bắp cải, nấm, xúp củ cải đỏ, mắnn thắnn và pho mát nướng. Cây thông đã được trang hoàng, đợi Tosia hút bụi xong là có thể bắt đầu mừng lễ được rồi. Việc nấu nướng gần như hoàn tất, bát đĩa đã được bày lên bàn. Giờ tôi chỉ còn phải tắm gội, ăn mặc đẹp và đợi khách. Ula hứa sẽ cho mượn hai chiếc ghế đẩu. Agnieszka sau hai giờ chiều sẽ mang khăn bàn đến. Lúc này tôi nghĩ mình rất thích buổi ban mai ngày lễ Vọng.

“Judyta yêu quý, cháu có nhớ là phải lo thêm một bộ đồ ăn?” Dì Hanka bước vào bếp, tay với lấy chiếc cốc. Dì nhịn ăn trong ngày lễ Vọng. Ngay đến một mẩu bánh mì sấy dì cũng không ăn. Nhưng tôi biết, thông thường hai ba lần

trước bữa trưa và bữa tối dì thường lôi chai rượu whisky dẹt của mình ra. Khi lần đầu tiên tôi bắt gặp dì uống rượu, dì có vẻ lúng túng. Nhưng sau đó, với giọng của một quý bà, dì nói: “Dì đã bảo cháu là dì không nghiện rượu, dì chỉ uống chút whisky để hưng phấn một chút thôi!”

“Vâng, thưa dì!” Tôi nhẹ nhàng nói, đoạn xắn tay thái bắp cải.

“Tosia rất quan tâm tới lịch sử.” Dì nói. “Sao nó lại phải thi môn sinh vật?”

***

Bàn tiệc nom đẹp tuyệt. Tosia đặt lên giá nền những cành vân sam. Củi bạch dương cháy âm ỉ trong lò sưởi. Tôi đưa mắt nhìn cả nhà: Tosia ngồi trên đi văng cạnh Piotrus nom xinh như một chú thỏ. Agnieszka cùng Grzesiek cũng vừa đến. Giờ cả nhà chúng tôi có thể ngồi vào bàn tiệc Giáng sinh được rồi.

“Con ơi!” Mẹ tôi nói. “Chúng ta hãy đợi một lát, vì mẹ muốn nói với con rằng... bố nó ơi, giúp tôi với!” Mẹ tôi nói với bố tôi.

“Judyta!” Bố kéo tôi vào bếp. “Chúng ta hãy đợi một lát nữa. Vì mẹ và bố, theo yêu cầu của Tosia...”

“Chúng ta sẽ nói chuyện sau, bây giờ ngồi vào bàn cái đã.” Tôi vẫn nói dịu dàng, bởi vì ngày hai mươi bốn tháng Mười hai là ngày không được cãi nhau với bất kỳ ai.

“Mẹ ơi!” Tosia tựa người vào ông ngoại. “Bố sẽ đến, có lẽ bố đi một mình, còn chúng ta với ông bà...”

“Trong nhà này đang có chuyện khỉ gió gì vậy!” Tôi gào lên trong đầu. “Ai lại dám mời người ngoài đến nhà mà không hề bàn bạc với tôi! Tosia, sao con lại làm như vậy đối với mẹ! Cả bố nữa, sao bố nỡ giấu chuyện này với con!”

Tôi mở mắt.

“Mọi người đã làm một việc rất hay, nhưng lẽ ra phải nói trước với tôi.” Tôi

đáp có phần quá dịu dàng và nói tiếp: “Tosia, con lấy bộ đồ ăn dự phòng và bày vào chỗ dự phòng.”

Phải nhận nhận, bởi vì ngày lễ Vọng là ngày hòa giải.

***

Gã đang ở với Jola đến chậm mười lăm phút. Đặt những gói quà nhỏ dưới gốc cây thông, gã hôn vào má tôi. Tôi đã định làm như Piotrus vẫn làm, nghĩa là lấy tay chùi ngay lập tức, nhưng tôi vẫn nhớ ngày hôm nay là ngày hòa giải. Tôi đã phải chạy đi chạy lại giữa bếp và căn phòng. Đây đáng lẽ sẽ là một buổi tối tuyệt vời nếu như chỉ có mình Adam với tôi, như cách đây một năm về trước. Nhưng làm gì có Adam. Tôi dành phần bánh thánh cho anh trước khi bố của con gái tôi tiến lại:

“Judyta, chúc em hạnh phúc!”

Nói rồi gã ôm ngang thắt lưng tôi. Thú thật, tôi không thể nhớ nổi đã có khi nào mình được hưởng giây phút như thế này chưa. Thế nhưng khi nhìn vào nét mặt rạng rỡ của Tosia, con bé đang mỉm cười với tôi sau bờ vai bố nó, tôi nghĩ bụng quả thực nên giữ mối quan hệ tốt đẹp nhất có thể với chồng cũ. Thậm chí tôi lấy làm tiếc là không có mặt Jola ở đây mà chỉ có mình anh ta.

“Em cũng chúc anh như vậy!” Và tôi hôn vào má anh ta. Chẳng vấn đề gì, hôm nay là ngày hòa giải mà.

Sau đó ngôi nhà nhỏ bé của tôi náo động hẳn lên. Mọi người đều rất điềm tĩnh khi ngồi bên bàn tiệc, không khí rất trang trọng. Thế nhưng sau khi đặt bánh trái lên bàn và hát được ít nhất hai bài thánh ca, đám trẻ con bèn lao ngay vào gốc cây thông chờ được nhận quà. Rất dễ đếm có bao nhiêu gói quà, rồi từng người lần lượt trao cho nhau các gói quà nhỏ.

Tôi có phần ái ngại khi nghĩ rằng gã ở với Jola sẽ không nhận được món quà nào cả. Thế nhưng hóa ra, cả mẹ tôi, Tosia, lẫn bà dì Hanka đều đã lo quà cho gã. Điều đó có nghĩa không phải gã được mời ở phút chót. Tôi sợ rằng mình sẽ phải nói chuyện hoàn toàn nghiêm túc với gia đình này.

Lúc mười giờ đêm, Grzesiek cùng đám trẻ, bố mẹ tôi và bà dì với ly rượu vàng óng trong tay cùng ra vườn đốt lửa. Agnieszka ở lại phòng bếp với tôi rửa nhanh bát đĩa trước khi cả nhà vào uống cà phê và trà. Gã ở với Jola chuyển bát đĩa vào bếp và tỏ ý muốn giúp đỡ, nhưng tôi đã tống gã vào trong phòng. Nói ngắn gọn, gã không có phận sự gì ở đây cả. Quyền hành cũng không, đồ quỷ sứ!

Gói quà của Adam vẫn nằm đó, chưa được mở. Khi còn lại một mình tôi sẽ mở sau. Hai tay tôi nâng một cái khay nặng, trên đó có mười hai chiếc cốc, hai bình sữa và váng sữa, một chiếc lọ đựng đường bằng bạc. Agnieszka cẩn thận đặt lên khay ấm trà nóng, cùng lúc tiếng chuông điện thoại từ trong phòng vang đến. Tôi không kịp chạy lại, vì chuông chỉ reo hai lần rồi im bật. Agnieszka đặt thêm lên khay chiếc đĩa tròn đựng pho mát. Và khi nâng chiếc khay nặng trịch bước vào phòng, tôi bắt gặp gã Cựu Chồng đang đặt ống nghe xuống.

Tôi tức lộn ruột, mắt long sòng sọc. Gã đang ở với Jola nhìn tôi và nói nhũn nhặn:

“Xin lỗi... anh nhắc máy theo thói quen, nhưng người ta gọi nhầm máy thôi.”

May phúc cho gã, vì đêm Giáng sinh tôi không nổi tam bành.

***

Tiệc Giáng sinh diễn ra rất thoải mái. Tôi đã lo ngại không cần thiết về món bánh quy để dì Hanka có thể bỏ vào trà. Bởi thực sự dì rất ít uống trà, dì chủ yếu lôi whisky ra và bảo rằng uống vậy cho dễ ngủ. Các buổi tối còn lại chúng tôi thường vào phòng dì cùng xem ti vi, vì hóa ra dì tôi là người hâm mộ phim hành động. Dì gọi Tosia lên giường nằm xem phim vì sợ xem một mình. Thế là cả tôi nữa cũng vào phòng dì. Nhờ vậy tôi đã xem toàn bộ loạt phim hình sự, hai vở kịch và ba bộ phim tình cảm mà nếu chỉ một mình chắc chắn tôi không bật lên. Lúc giải lao tôi được nghe dì kể toàn những chuyện ngụ ngôn về vợ chồng, về sự gắn bó linh thiêng, về bốn phận của một người vợ tốt, vân vân.

“Judyta yêu quý!” Dì nói. “Cháu phải nhớ rằng, quan hệ vợ chồng là chung vai trải qua những khó khăn mà lẽ ra là không có nếu người ta không kết hôn. Bố của Tosia là một thí dụ...”

Tôi cố tìm cách dứt khỏi câu chuyện về bố của Tosia, nhưng không thành công cho lắm. Tôi có cảm giác dì Hanka đến đây từ một quốc gia khác với sứ mệnh phải chấp nối tôi với chồng cũ cho bằng được, trong khi dì hoàn toàn không nắm được thực tế. Với Tosia dì có mối quan hệ tuyệt vời. Tiếc rằng bà dì của chúng tôi không thạo tiếng Anh cho lắm. Nếu tiếng Anh của dì không tồi, tôi đã khỏi phải lo môn tiếng Anh thi tốt nghiệp của Tosia.

***

Tôi những tưởng mình sẽ thở phào nhẹ nhõm khi dì tôi ra về. Giờ đây tôi thấy xấu hổ vì mình đã nghĩ như vậy. Tôi thấy buồn khi chờ dì ra sân bay. Tại sao cuộc đời tôi chỉ toàn những cuộc đưa tiễn ngoài sân bay Okęcie? Tôi chẳng hề nhẹ nhõm chút nào. Tôi sụt sùi khóc khi dì Hanka hôn tôi lần cuối.

Lẽ ra mình có thể lấy Jedrus làm chồng

Năm mới phải được bắt đầu bằng việc sắp xếp lại mọi thứ sao cho quy củ và ngăn nắp. Phải chấm dứt cảnh bừa bộn, hóa đơn chưa thanh toán và những công việc dở dang. Tôi đưa ra quyết định như thế và cảm thấy cực kỳ ưng ý. Tôi ngồi chính giữa căn phòng dì Hanka vừa ở, ái ngại ngắm nhìn những thứ bày la liệt dưới nền nhà. Tôi lôi từ trong tủ ra chiếc thùng các tông mà hình như còn chưa được mở ra sau khi dọn nhà tới đây. Kể cũng lạ, tại sao tôi lại cất kỹ cái thùng này như vậy, bên trong thùng có gì? Tôi hồi hộp đến run bắn cả người.

Tôi mở thùng ra và xem xét mọi thứ. Mình giữ lại những tờ hóa đơn từ năm nào năm nào làm gì? Tôi phân loại tất cả mọi thứ. Cái gì không cần nữa thì cho sang một bên để vứt đi. Hóa đơn điện thoại thì kẹp vào tập có nhãn “hóa đơn điện thoại”, hóa đơn ga thì kẹp vào tập có nhãn “hóa đơn ga” vân vân... Thư tình cũ của gã đang ở với Jola. Vứt đi chẳng? Hay giữ lại làm kỷ niệm? Hồi trẻ tôi có rất nhiều kỷ niệm thú vị liên quan đến ông đưa thư. Biết trước là hằng ngày ông ta thường mang thư đến vào lúc gần một giờ chiều, tôi thường phấp phồng ra ngồi chờ bên cửa sổ. Tôi không ngừng đoán già đoán non. Có thư rồi? Hay chưa có? Trong thùng thư có gì đó trắng trắng, chắc chắn không phải hộp đựng bánh pizza, cũng không phải tờ quảng cáo cho vay tiền của ngân hàng... không phải thư thì chỉ có thể là hóa đơn. Một số bức thư được đóng dấu kiểm duyệt của bưu điện. Tôi không thể vứt những lá thư này, không bao giờ. Thư từ là kỷ vật lịch sử chứ không phải kỷ vật tình cảm. Mà lịch sử nước ta thì không thể bị quăng vào sọt rác, ngay cả khi được viết bởi một gã đàn ông bội tình. Tôi hầu như chẳng còn nhớ là gã ở với Jola đã từng viết thư cho tôi. Những lá thư đó thật dễ thương. *Ciapeczek yêu thương...* Thấy không, tình cảm hơn gọi là Judyta nhiều! *Hôm qua chúng mình chia tay nhau, còn bây giờ anh viết thư cho em, vì anh lại nhớ em rồi đây. Anh muốn hôn vào đôi môi xinh đẹp của em. Suốt cả tuần anh không thay vải trải giường, để anh nhớ là em đã nằm trên tấm vải trải giường này...* Khi thật, thằng cha này chỉ khéo nịnh. *Người vợ yêu dấu vô ngần duy nhất của anh ơi...*

Duy nhất cái của khi! Anh ta mà là người A-rập thì tha hồ có hai vợ, còn ở đây anh ta phải tuân thủ chế độ một vợ một chồng, số phận của đàn ông nước này khổ sở như vậy đó. Tôi xếp thư của anh ta thành chồng, để dưới chân lò sưởi. Tôi loại ra được vô số những lá thư vô dụng như thế.

“Mẹ ơi, mẹ đang làm gì đó?”

Tôi những tưởng mình có một đứa con thông minh chứ. Nó bước vào phòng và rõ ràng thấy tôi đang làm gì. Tôi đang dọn dẹp chứ còn làm gì!

“Mẹ đang dọn dẹp, con gái ạ!”

“Dọn dẹp? Trong mớ hỗn độn như thế này?”

“Để có được mọi thứ gọn gàng và ngăn nắp, đôi khi người ta phải chịu bừa bãi một chút.” Tôi nói theo kiểu lý sự cùn. Sau đó tôi bắt tay vào dọn ngăn kéo trong chiếc tủ sách mẹ tôi để lại.

Lại một đồng thư. Tôi thu thập thư từ để làm gì thế này? Lá thư này của ai vậy? À, tôi nhớ ra rồi. Là thư của một người đàn ông dễ thương tôi quen ở Zakopane. Chúng tôi viết thư cho nhau trước khi tôi thi tốt nghiệp trung học. Jedrus là một nhà giáo có tài, bố mẹ tôi đã rất hy vọng vào anh chàng dễ thương này. Cũng bởi do tác động của anh ta mà tôi chịu lao vào học thi, thay vì chỉ để tâm đến những chuyện trời ơi đất hỡi như các cuộc tụ tập, đàn đúm với Agnieszka và rất nhiều bạn bè khác cùng tuổi. Tôi mở một phong thư cũ đã bạc màu:

Lời đầu tiên trong bức thư này là anh chào em. Sau đây anh khuyên em nên ghi tên gia nhập câu lạc bộ leo núi. Hôm vừa rồi một anh bạn đã để tuột mất dây leo, thế là anh thấy bị hẫng vì đầu kia trống không, giá như khi ấy có em ở đó có thể làm đổi trọng điều chỉnh cho anh, bạn trai và chồng tương lai của em.

“Lẽ ra mình có thể lấy anh chàng Jedrus này làm chồng.” Tôi mơ màng, nói thành lời.

“Lấy Jedrus nào hả mẹ?” Con gái tôi lộn qua đóng giấy, đóng băng cát-xét và chồng sách. “Người này à?” Tôi chỉ vào bó phong bì. “Con đã có thể có một người bố đáng yêu, một thầy giáo tài giỏi. Người thầy này có thể giảng giải cho con rằng không thể kéo dài thời gian mà phải bắt tay vào học thi, vì ngày thi tốt nghiệp đến cận kề rồi.”

“Mẹ mà lấy Jedrus thì chắc mẹ đã đẻ ra một đứa con hoàn toàn khác. Mã di truyền là phần mật mã quy định thông tin về trình tự các acid amino đã được mã hóa. Mã di truyền có tính đặc hiệu, mẹ biết đấy, nếu mẹ lấy người khác chắc chắn con đã không có mặt trên cõi đời này.” Tosia nói rành rọt, đoạn nó với tay cầm bó thư.

“Tosia, con nghĩ ra đấy à?”

“Các nhà di truyền học. Trong sách viết thế mà. Con đọc thư được không mẹ?” Tosia búng tay sốt ruột.

Tôi dẫn đo giây lát, con bé có muốn ôn thi nghiêm túc không đây? Môn sinh vật liệu có hợp với nó? Còn các lá thư này thì sao? Có nên cho con bé đọc không? Mọi chuyện đã quá đât rồi còn gì. Hai mươi năm rồi, thậm chí nếu khi đó tôi mà có hại chết Jedrus thì giờ tôi cũng đã ra tù rồi. Thế là tôi đưa thư cho nó đọc. Tosia ngồi bệt xuống nền nhà, trong căn phòng bừa bộn và bắt đầu đọc thư.

“Hay quá!” Tosia nói và nhét lá thư vào phong bì. “Mẹ đã từng yêu người này sao?”

“Chịu, mẹ chẳng nhớ nữa.” Tôi nói lập lờ. Tôi đã lục ra những bằng chứng về chuyện yêu đương của mình hồi trung học, và tôi không biết làm thế nào để giấu Tosia chuyện này.

“Sao, mẹ không nhớ ư?” Tosia dồn dập hỏi. “Sao lại có chuyện mẹ không nhớ, hay là mẹ đã không yêu người đó?”

“Mẹ yêu bố con.” Tôi lảm bảm, thích thú ngắm nhìn hai điểm ba môn vật lý

và hóa học mà hồi xưa tôi đã phải học ngày học đêm mới có được.

“Mẹ yêu hai người cùng một lúc?”

“Con có điên không đấy! Trẻ con bây giờ mới nhanh nhẩu làm sao. Mẹ quen bố con vào năm cuối trung học, còn Jedrus thì sớm hơn. Khi đã quen bố thì mẹ không thư từ với Jedrus nữa.”

“Nhưng Jedrus viết thư rất hay!” Tosia đặt các lá thư xuống, hai mắt sáng bừng vì thích thú. “Ôi, mẹ ơi, đây là chứng chỉ tốt nghiệp của mẹ hả?”

“Không!” Tôi nói cộc lốc. “Của cậu con đó, bị gói lẫn vào.” Ngay lập tức tôi xếp mấy tờ giấy hồng nhạt lại rồi cho vào phong bì. Tôi cảm thấy mình có bổn phận thông báo với Tosia rằng, dẫu sao tôi cũng không lấy làm tiếc việc đã sinh ra nó chứ không phải một đứa con khác với người đàn ông xa lạ nào đó trong quá khứ. “Bố con viết thư cũng hay đáo để, đưa cho mẹ chồng thư của bố, chỗ kia kìa...”

Tosia nhìn khắp nền nhà mà không thấy. Nom thì có vẻ nhanh nhẹn, nhưng nó lại không nhận ra chồng thư để ngay dưới chân lò sưởi. Nó lục khắp phía sau đồng hồ báo cũ, chồng tạp chí từ cách đây ba năm, các tấm ảnh, hộp đựng giày đựng xấp hóa đơn cũ, cả đồng bản thảo những câu trả lời thư bạn đọc tôi chưa lưu vào trong máy. Con gái tôi quay ra lắc đầu.

“Chỗ nào, con có thấy đâu?”

“Dưới chân lò sưởi ấy.”

Tosia đứng dậy, bước qua chồng sách nằm đó từ lâu đang đợi để được xếp lên kệ, đồng băng cát-xét mà đáng ra tôi phải sao lại từ lâu (nhưng giờ có làm cũng chẳng để làm gì, bởi ngay đến tên gọi các ban nhạc được ghi âm trong đó tôi cũng không còn nhớ nữa), giấy chứng thực mua đất, hợp đồng với công ty vệ sinh, đôi bút tất dài màu đen ánh xanh mà dì Hanka gửi tặng tôi cách đây mười năm (có khi lâu hơn thế), nó đã quá cũ rồi nhưng vứt đi thì tiếc. Rốt cuộc con bé cũng nâng chồng thư lên.

“Con có thể đọc được không mẹ? Con mang lên phòng nhé?”

Như thế đó. Thư của Jedrus thì tôi cho nó đọc, thư của bố để nó chẳng lẽ tôi lại không cho nó đọc hay sao?

“Có thể, nhưng sau đó con phải để lại chỗ cũ.”

“Dưới chân lò sưởi hả mẹ?” Con gái tôi hỏi ngây thơ, ra bộ nó không nghĩ gì xấu.

“Đưa ngay đây cho mẹ.” Đột nhiên tôi nổi cáu, nhìn chăm chăm vào câu đầu tiên trên tờ đơn xin ly dị mà tôi đinh ninh là mình đã vứt đi cách đây mấy năm.

Quan hệ vợ chồng của chúng tôi ngay từ đầu đã không thuận chèo mái, chúng tôi bất đồng trong mọi chuyện, về cả quan niệm và trách nhiệm.

Anh ta nghĩ mình chẳng phải chịu trách nhiệm nào cả, vì anh ta đã kiếm tiền mua nhà rồi. Còn tôi có trách nhiệm đi làm, nuôi con, lau cửa sổ, đổ rác, nấu ăn, nướng bánh, không dùng tỏi (vì anh ta không thích tỏi) vân vân và vân vân. Đồ nhữn nã! *Quan hệ vợ chồng của chúng tôi ngay từ đầu đã không thuận chèo mái* - kẻ nào đã viết lá đơn chết tiệt này cho gã? Thư thì viết tình cảm như vậy. Thật là thú vị khi đọc từ A đến Z những câu như: *Anh hôn em trong thư, mơ tưởng rằng không lâu nữa chúng ta sẽ bên nhau mãi mãi... Anh sờ vào tấm vải trải giường mà đêm qua em đã ngủ. Để rồi ngay sau đó đọc phải cái câu: Quan hệ vợ chồng của chúng tôi ngay từ đầu đã không thuận chèo mái...*

“Mẹ ơi, con giúp mẹ một tay được không? Phải vứt những thứ này đi thôi, lộn xộn quá.”

“Mẹ đang vứt đây.”

“Vậy mẹ cần con đem vứt những thứ gì nào?” Tosia hỏi.

“Xem nào...” Tôi nhìn một lượt căn phòng bừa bộn bằng con mắt tinh táo

hơn.

Tôi quan sát khắp phòng. Trong đồng báo cũ chắc vẫn có những bài hay. Một khi tôi đã không loại bỏ ngay thì có nghĩa là trong đó chứa nội dung gì đó hấp dẫn có thể sử dụng khi cần. Phải rà soát lại từng tờ một thôi. Thư từ thì đương nhiên tôi không vứt rồi, vì đó là mảnh đời của tôi. Có làm phiền ai đâu khi những bức thư này nằm yên trong hộp đựng giấy. Chúng nằm trong đó để làm bằng chứng cho con cháu mai sau, rằng đã từng có nhiều người yêu tôi tha thiết, chứ không phải thư kiêu vãi ba câu ngắn ngủi trên màn hình như Adam. Hóa đơn trong vòng năm năm đổ lại đây tôi phải xem lại, tờ khai thuế thu nhập cá nhân cũng phải giữ.

“Chưa có gì để vứt cả.”

“Sao lại chưa có gì ...” Tosia hỏi vặn. “Trước nay mẹ không chịu vứt bỏ bất cứ cái gì, mẹ chỉ chuyển từ chỗ nọ sang chỗ kia thôi.”

“Bây giờ mẹ sẽ vứt. Mẹ thề đó.” Tôi nói hoàn toàn nghiêm túc. Lẽ ra Tosia phải lên phòng học bài chứ không phải ở đây quấy rầy tôi dọn dẹp.

“Mẹ cứ sắp xếp lại giấy tờ cũ trong ngăn tủ đã. Không cần phải vứt đi đâu. Mẹ hãy sao chụp lại cho chắc ăn.” Tosia ra bộ dạy đời, giọng nói hùng hồn bất chước phát thanh viên của chương trình thời sự, những kẻ chỉ toàn nhấn mạnh vào những âm tiết không cần nhấn mạnh. Nói xong nó lặng lẽ ra khỏi phòng, tay cầm bó thư của gã đang ở với Jola.

Tôi phân vân liệu người ta có định rèn giũa dân phát thanh truyền hình, dạy họ cách nói năng từ tốn, cho họ tham dự những khóa học miễn phí và đào tận gốc tiếng mẹ đẻ cho những kẻ đáng thương ấy không?

Tôi thở dài nảo nuốt, quan sát khắp lượt phòng mình. Dọn dẹp với tốc độ như thế này không khéo đến thứ Hai tôi mới xong. Tôi không soát lại các tờ tạp chí cũ nữa, biết làm sao, vứt đi thôi. Khoảng gần trưa căn phòng có vẻ sáng sủa hơn. Con Borys ra nằm trên ngưỡng cửa, nó có vẻ thỏa mãn. Tôi cảm thấy phấn chấn hơn nhiều, mặc dù tôi vẫn không tìm thấy tờ đơn ly dị ở đâu cả. Chẳng biết hôm ở tòa án tôi có cảm về hay không nữa? Thực ra hôm nay

tôi còn cần gì tờ đơn ly dị đó. Đây là một ngày thứ Bảy đẹp trời và tôi xứng đáng được nghỉ ngơi sảng khoái.

Kính thưa tòa soạn

Judyta thân mến,

Chuyến đi thực tập trên đất Mỹ khiến anh suy nghĩ rất nhiều về mối quan hệ của chúng ta. Cho nên anh muốn đề nghị với em - phải chăng nên tận dụng quãng thời gian này để suy ngẫm về cuộc đời đôi ta? Chúng ta đã có những quyết định tức thời, có phần không tính đến những tình huống bất ngờ. Nói ngắn gọn, ta đã không tính đến hoàn cảnh chúng ta gặp nhau, không tính đến những con người có thể làm xáo trộn cuộc sống của chúng ta. Anh nghĩ, chúng ta đã gặp nhau trong khi em vẫn còn bị sốc sau khi ly dị, hoặc mới chỉ vừa qua cơn sốc mà thôi, có lẽ chính điều đó đã khiến người đàn ông chín chắn là anh (vốn anh tự cho là mình như vậy) cảm thấy bị hấp dẫn. Con tim đầy ân huệ của em đã đón nhận tình yêu của anh, lòng can đảm và sự kiên định của em đối với mối tình này chẳng những có sức cảm hóa mà còn đáng khâm phục. Bây giờ anh hiểu rằng, bản thân anh, khi bị vợ dứt khoát ruồng bỏ, cũng phải mất một thời gian dài để chuẩn bị cho cuộc sống mới.

Anh có cảm giác, chúng ta sẽ biết rõ bản thân mình muốn gì, nếu chúng ta tạm thời ngừng liên lạc với nhau. Mỗi người chúng ta, ai riêng phận nấy, hãy tự suy ngẫm xem cái gì là quan trọng đối với mình. Anh không muốn em cho rằng anh đã không suy nghĩ đến nơi đến chốn khi viết bức thư này. Thực sự anh đã suy đi tính lại rất nhiều. Liệu anh có thể yêu cầu em như vậy được không?

Đầu tháng Tư anh sẽ về nước. Ba tháng đầu phải muôn đời, tuy nhiên cuộc chia ly sẽ tạo thuận lợi cho chúng ta nhìn nhận lại kỹ lưỡng sự tình. Đề nghị của anh là như vậy, em nghĩ thế nào? Chào em.

Adam

Tôi không hiểu anh muốn gì. Tôi hoàn toàn không hiểu anh muốn gì. Anh muốn cắt đứt quan hệ với tôi chẳng? Anh định kết thúc tình thân của chúng

tôi theo cách ngớ ngẩn và non nớt như vậy hay sao? Chuyện gì đang xảy ra thế này? Tôi đọc kỹ lại từng chữ một, không có lỗi chính tả, các cụm từ đều dùng rất chuẩn.

Tôi phải làm gì bây giờ? Như vậy nghĩa là sao? Khoan, bình tĩnh, một lần nữa, tôi phải đọc lại lá thư một lần nữa, tôi không hiểu Adam muốn gì. Anh không muốn dính dáng đến tôi nữa chẳng? Tôi phải suy ngẫm cái gì nào? Rằng tôi biết mình muốn gì sao?

Nhưng Adam viết về tình yêu cơ mà...

***

Sau mười giờ đêm Ula gõ cửa ban công. Tosia đang ở chỗ bố nó. Dì Hanka ra về đã được một tuần với lời hứa sẽ mời Tosia sang Anh nghỉ hè. Tôi lại trở lại một mình. Tôi ấn Ula ngồi xuống trước máy tính.

“Cậu đọc đi!” Tôi nói.

Ula di chuyển con trỏ trên màn hình. Sau đó quay lại phía tôi và nói:

“Cậu thấy chưa, thế mà cậu bảo không tin vào bói toán...”

“Ula này, cậu đừng có nói chuyện bói toán với mình nữa! Mình đang thất vọng. Chỉ cần cậu nói chân tình với mình, như vậy nghĩa là làm sao?”

Ula cầm lấy tay tôi, vuốt ve bàn tay này. Bọn tôi lặng im, sau chốc lát cất lời:

“Judyta này, cậu đừng tự lừa dối mình nữa... Cậu vẫn thường trả lời độc giả những bức thư như thế này cơ mà. Cậu hãy trả lời đi, đã đến lúc bình tĩnh ghi nhận những sự thật chẳng hay ho gì.”

Tôi trả lời ngắn gọn cho Adam: *Tốt thôi. Xin chào!*

Anh không hồi âm.

***

Lần này tôi xử sự như người lớn chứ không phải một con bé yếu đuối. Anh có quyền yêu cầu tôi mọi thứ, còn tôi có quyền từ chối hoặc chấp nhận. Nếu Adam cho rằng anh cần thời gian, tôi sẽ không làm mưa vội, trước hết cứ xua tan mây mù. Không gì có thể làm tôi thất vọng, rối loạn thần kinh, hoặc tung ra cả đống câu hỏi như: “Sao anh lại làm vậy đối với em?” Thay mặt chính bản thân mình, tôi sẽ tự nhủ thế này:

Judyta yêu quý,

Phải chăng trong mối quan hệ của bạn không phải cái gì cũng được như ý? Phải chăng có những sự việc bạn chẳng hề hay biết? Bạn tình của bạn, theo cách rất người lớn, đã yêu cầu bạn cho anh ta thời gian mà có lẽ là quan trọng đối với anh ta. Bạn hãy tôn trọng yêu cầu đó, chớ phát điên và cũng đừng có hỏi, không nên giầy vò anh ta bằng sự thiếu tự tin của mình. Ba tháng đâu phải muôn đời. Nếu bạn coi anh chàng là một người lớn thì bạn phải kiên nhẫn.

Theo ủy nhiệm của Judyta

Ula là một người thông minh, nhưng cô bạn đã giải thích lá thư của Xanh Lơ theo chủ quan của riêng mình. Còn tôi sẽ vận dụng kiến thức và kinh nghiệm của bản thân. Tôi có cả đống công việc chứ ít ỏi gì đâu, con gái thì sắp đến ngày thi. Tôi có thể tận dụng khoảng thời gian này. Hay hơn cả là làm việc thật nhiều, khi đó sẽ chẳng còn thời gian để nghĩ ngợi. Tôi mà nghĩ ngợi nhiều thì chẳng mấy khi có được quyết định khôn ngoan.

Tại sao tôi không thường xuyên viết thư cho Adam, mà chỉ ngồi đợi thư? Có lẽ vì thế nên mới sinh chuyện, thế nhưng đó là chuyện gì? Thậm chí tôi chưa kịp viết để báo cho anh rằng lễ Giáng sinh vừa rồi tôi không đi đâu cả. Bây giờ thì đã quá muộn. Bây giờ tôi phải làm gì đây? Hay là gọi điện cho anh?

Không, anh đã yêu cầu tạm ngừng liên lạc rồi mà.

Adam Xanh Lơ ơi, tại sao anh lại ở quá xa như vậy, khiến cho em không thể

giải bày với anh mọi chuyện?

***

Tôi mang quýt lên phòng cho Tosia. Con bé đang nằm cuộn tròn trên đi văng học bài! Không hề có chuyện nó ngồi đánh móng tay, cho nên thú thật là tôi thấy yên tâm. Căn phòng bừa bộn y hệt phòng tôi khi đang dọn dẹp. Tôi chẳng hiểu tại sao nó lại theo dõi tôi như vậy. Chồng thư của gã đang ở với Jola để trên nền nhà.

“Con đã hứa là sẽ trả!” Tosia nói vậy khi tôi nâng chồng thư lên. Con bé ngoan ngoãn chìa tay ra cầm quýt.

“Con đang học mà.” Tosia cho rằng nói vậy là đủ thanh minh tốt tuốt rồi.

“OK!” Tôi đáp.

Tosia nhìn tôi, rồi nói:

“Mẹ biết không, bố nói với con rằng, đã lâu lắm rồi bố và mẹ không có được một ngày thoải mái trò chuyện như hôm hai người đi mua quà cho con.”

“Quà nào?” Tôi không hiểu cho lắm, Tosia nói về cái gì.

“Quà mừng sinh nhật chứ còn quà nào!” Tosia nhìn tôi ra bộ trách móc.

“Tosia, thôi đi, chuyện cách đây hai tháng rồi.” Tôi quay lưng, khi đi ra ngoài tôi với tay cầm theo hai chiếc cốc bản.

“Bố kể rằng mẹ rất am tường về dàn loa, bass rồi dải tần... đủ thứ...” Tosia nói với theo tôi.

Tôi chẳng biết, tại sao gã ở với Jola lại đánh lừa con bé như vậy? Tôi không muốn làm cho nó hết ảo tưởng. Dù sao tôi cũng đã rút ra được kết luận: đối với đàn ông, một cuộc nói chuyện toại nguyện là cuộc nói chuyện khi người đàn bà không nghe gì mấy, nhưng tán thành tất cả. Tôi thích người ta đừng

bàn tán về tôi quá nhiều.

Nếu nó không hiểu chuyện này, sau kỳ thi tốt nghiệp có lẽ hai mẹ con sẽ phải nói chuyện nghiêm chỉnh với nhau. Bây giờ tôi sẽ không bực mình với đứa con duy nhất mà tôi đã mang nặng đẻ đau nữa.

Tôi ăn gì cách đây mười tám năm?

“Nếu nói về đồ trang sức, tớ không phải là người cầu kỳ.” Renka cho tôi xem chiếc nhẫn chồng cô ta tặng, tôi say sưa ngắm nghía. Quả là nó rất đẹp. Chiếc nhẫn kim cương không màu mè, không quá phô trương nhưng quả thực nom rất thích mắt.

Chúng tôi (Ula, Renla và tôi) ngồi trong bếp nhà Renka. Lâu lắm rồi chúng tôi không ngồi với nhau. Sáng nay tuyết rơi, nhiệt độ mỗi lúc một hạ thấp. Renka béo tròn, nhìn là biết ngay đang có bầu, cô ta ngồi khoanh hai tay trên bụng. Tôi để ý thấy tất cả phụ nữ có bầu đều ngồi kiểu như vậy, có lẽ họ muốn bảo vệ đứa con trong bụng mình.

“Adam tặng nhẫn cho cậu chưa?”

Đáng ra tôi không nên đến đây. Hôm nay tôi đã định không ra khỏi nhà, trời thì buốt lạnh, trong người cảm thấy rất khó ở. Renka đang ở nhà một mình, thấy cô đơn bèn gọi chúng tôi đến chơi. Ula vốn là người tốt bụng, cô không nỡ từ chối Renka nhưng lại không muốn đi một mình, còn tôi làm sao nỡ từ chối Ula.

“Chưa.” Tôi nói. “Vẫn chưa.”

“Renka, sao lại hỏi như vậy!” Ula biết tôi khó xử và như thường lệ, cô bạn tìm cách xoa dịu tình hình. “Judyta cần nhẫn mà làm gì nào?”

“Thế anh ta đã cầu hôn hay chưa?” Renka hỏi. “Cầu hôn rồi thì phải trao nhẫn cho cậu chứ?”

“Việc gì phải thế.” Tôi nói. “Tớ không hề thích nhẫn. Bọn tớ không có tiền.”

“Còn chồng tớ...” Renka nói, và tôi không muốn nghe. Tôi đã thuộc lòng mọi chuyện cô ta sắp nói.

Chồng của Renka chăm sóc vợ rất chu đáo, sẵn lòng mua cho vợ bất cứ thứ gì, anh ta vô cùng tuyệt vời, anh ta còn xây cho vợ hẳn một ngôi nhà to có bồn tắm mát xa, chồng của Renka thế này thế kia... Nhưng Adam thì sẽ còn phải tính xem anh muốn gì.

“Tớ nghĩ rằng, đàn ông phải có tặng phẩm cho đàn bà.” Renka kết thúc, nhưng tôi có nghe cô ta nói đâu, cho nên tôi không hề bực mình.

“Chồng cậu mỗi tháng thu nhập một khoản tiền bằng thu nhập nửa năm của cả Krzysiek và Adam gộp lại.” Ula nói. “Cậu phải nghĩ như vậy.”

“Trời đất, tớ đâu có ý xúc phạm các cậu. Tớ chỉ muốn nói, nếu quả thật anh ta không trao nhẫn, dù là nhẫn gì chẳng nữa, thì đó không phải là điềm lành...” Renka cúi đầu buồn bã. “Tớ chỉ cho rằng, Adam phải tặng nhẫn cho Judyta. Judyta, cậu nói đi, có phải tớ muốn tốt cho các cậu hay không?” Hai mắt Renka rung rung lệ. “Thực lòng tớ chỉ muốn tốt cho các cậu thôi mà...”

Tôi ngán ngẩm vì hằng ngày phải đi xe lửa nội đô đến cơ quan làm việc. Tôi mệt mỏi vì giá lạnh, tôi mệt mỏi vì nhớ Adam. Ô tô hỏng hoàn toàn, phải sửa trước tháng Tư. Tôi mệt mỏi vì Tosia lười học, bây giờ nó lại ngựa quen đường cũ, suốt ngày quẩn quýt với Jakub. Giờ đây con bé không còn ra sức làm cho cậu chàng phải thán phục kiến thức uyên thâm của mình nữa. Thú thực, lúc này tôi sợ nghĩ về bất kỳ điều gì. Tôi chỉ muốn leo lên giường, chui vào chăn, mở ti vi, ăn bánh mì kẹp thịt và ngủ cho hết thời gian còn lại của mùa đông. Azor đi vào bếp, ngay lập tức tôi với tay cầm lấy cốc nước ngọt. Từ ngày có bầu, Renka chỉ mời chúng tôi uống nước ngọt mà thôi. Tôi đã quen với con Azor, thế nhưng hễ con chó sán lại gần là tôi phát hoảng. Azor này, mi hãy lại chỗ Ula kia kìa, vì Ula không sợ mi! Nhưng không, con chó sán nòi Rottweiler tưởng rằng tôi sẽ làm bạn với nó. Hãy đợi đấy!

Azor đặt đầu lên đùi tôi, tôi ngồi yên không nhúc nhích, sau đó tôi nhẹ nhàng đặt bàn tay lên đầu nó. Mong là nó sẽ không ăn thịt tôi.

“Tại sao các cậu lại cư xử với tớ như vậy?” Lệ trào trong khóe mắt Renka. “Tớ chỉ muốn điều tốt.”

Ula nhìn tôi làm ám hiệu, tôi thở dài. Chúng tôi biết đàn bà có bầu rất dễ xúc động. Hay cái gắt nữa.

“Tớ biết.” Tôi vỗ vai Renka. “Tớ biết mà...”

Chồng Renka bước vào, quăng cái nhìn thiếu thiện cảm về phía chúng tôi rồi lao vào hôn vợ.

“Em ơi, em thấy trong người thế nào? Em đang khó ở phải không?” Anh chồng nhìn chúng tôi, ra chiều trách móc.

“Chào cưng!” Renka nói. “Tất cả đều ổn, anh xem này!” Cô vợ đặt tay anh chồng lên bụng mình, gương mặt anh chàng rạng rỡ hẳn lên.

Quả thực hai vợ chồng họ bên nhau trông rất đẹp đôi. Mặt Renka sáng ngời, mắt anh chồng dịu dàng.

Ula ra hiệu, tôi đứng dậy. Con Azor găm gù, tôi ngoan ngoãn ngồi xuống ngay tắp lự.

“Con chó đáng yêu!” chồng Renka mỉm cười. “Các cậu không được đi đâu cả, chúng mình sẽ uống chút gì đó. Cốc-tai được không?”

Tôi rất muốn đi khỏi đây. Nhưng mà cốc-tai hả? Xong ngay!

“Đã đến lúc bọn tớ phải về rồi.” Ula nhìn tôi làm ám hiệu.

“Các cậu không phải đi đâu cả. Hãy ở lại giúp vợ chồng mình đặt tên cháu bé. Đồng ý không, hả gấu con?”

“Tất nhiên!” Renka khoanh hai tay trên bụng và mỉm cười tựa hồ Đức Mẹ trên ảnh thờ. “Thế nào, bây giờ các cậu không ra về nữa chứ?”

Bất chấp lời từ chối của Ula, chồng Renka mang loạt cốc mới ra, rót vào đó thứ rượu tôi không biết là rượu gì, đập đá cục thành những viên nhỏ, đổ xi rô

vào cốc, rót thêm nước cam và cho một lát chanh, nom rất hấp dẫn! Đến nỗi cả Ula cũng không cưỡng lại được.

“Bọn tớ đã nghĩ đến cái tên Maria...” Chồng Renka tựa người lên bàn.

“Maria Magdalena.” Renka nói chen.

“Chỉ Maria thôi.” Anh chồng đính chính.

“Nhưng thế thôi thì tầm thường quá.” Renka nhăn mặt.

“Đúng thế...” Anh chồng bỏ sung.

“Tớ lại thích cái tên Maria.” Ula nói chen. “Hay là Maria Antonina...”

“Từng có một nữ hoàng tên như vậy phải không?”

“Sao các cậu lại biết chắc chắn là con gái?” Chồng Renka hỏi. “Còn bọn tớ chưa biết đâu. Bọn tớ không muốn biết vội.”

“Hay là Antoni? Đó là một cái tên đẹp cho con trai.” Tôi nói xen vào. Mặc dù tên đàn ông đẹp nhất đương nhiên chỉ có Adam.

“Tên được đấy!” Chồng Renka tán thành một cách lịch sự và nâng ly rượu của mình lên. Chúng tôi cụng ly vui vẻ, cốc-tai tuyệt ngon.

Renka phản ứng. “Anh không thể dễ dãi như vậy, ta phải chọn tên cho đàn ông!”

“Đúng thế.” Ula uống một ngụm rượu.

“Tớ thích cái tên Antoni.” Chồng Renka nói. Chợt tôi thấy Renka co rúm người, hai mắt cô nàng rướm lệ.

Chồng Renka ôm chặt vợ trong giây lát. Tôi rùng mình, Adam ơi, một ngày nào đó anh có còn ôm em nữa không?

“Em ơi, sao vậy? Em đau à?”

“Không đau, nhưng anh đã nói là con trai hay con gái không thành vấn đề, bây giờ anh lại nói thích con trai...”

“Anh không nói là thích con trai!” Chồng Renka vuốt ve bờ vai Renka, tôi và Ula nhìn nhau rồi uống cạn ly rượu.

“Tại sao anh không thích con trai? Em mà sinh con trai thì sao? Vậy ra anh thích con gái?” Renka khóc sục sịt.

Ula và tôi đứng dậy. Chồng Renka bật dậy.

“Các cậu đừng đi đâu cả. Gấu con chỉ trêu tở thôi mà! Các cậu ngồi xuống đi, tở rót tiếp đây.” Anh chồng cầm lấy cốc của chúng tôi và rót đầy rượu vào đó. Tôi cảm thấy mình như đang ngồi trên đu quay. Nhưng ít ra, đây là lần đầu tiên kể từ hôm nhận được lá thư đau lòng của Adam, tôi cảm thấy nhẹ nhõm trong người.

“Cung ơi, ý anh chỉ là anh sẽ vô cùng sung sướng khi em mẹ tròn con vuông. Với anh thế nào cũng được, dù em sinh con trai hay con gái.”

“Hay là lấy tên Basia?” Renka mỉm cười. Tôi uống một hơi cạn ly rượu, cảm thấy cuộc đời thật giản đơn. Chỉ còn phải đợi vài tuần nữa thôi. Thời gian trôi rất nhanh. Chẳng mấy chốc là tháng Tư rồi.

“Basia nghĩa là dũng mãnh.” Ula phụ họa. “Giống như nhân vật Basia Wolodyjowska trong phim Đại tá Wolodyjowski.”

“Hơi hùng hổ quá.” Tôi nói. “Đừng gọi là Wolodyjowska, dùng tên Jeziorkowska nghe hay hơn.”

“Nhưng đó chỉ là họ của ông đại tá trong phim.” Ula nhìn tôi chăm chọc.

“Tên Basia cũng được, chứ cái họ Wolodyjowska đó thì không.”

“Thì chúng ta có chọn họ đâu.” Ula tươi cười giải thích.

“Các cậu nghĩ sẽ là trai hay gái? Hay bởi các cậu đều sinh con gái nên mới cảm nhận như vậy?” Chồng Renka nhìn chúng tôi với vẻ thăm dò. “Hồi xưa có bầu các cậu ăn những gì? Thích cay hay thích ngọt?”

Tôi không hề có một chút khái niệm gì về chuyện mình ăn gì cách đây những hơn mười tám năm. Có lẽ là cá mòi nấu với đường. Tôi chẳng nhớ mình ăn thích cay hay ăn ngọt. Ula cũng sinh toàn con gái giống hệt như tôi. Cốc-tai ngon không chê vào đâu được, chồng Renka chăm chú nhìn hai chúng tôi.

“Thế nào?”

“Có lẽ tớ ăn mỡ lợn, tớ rất thích ăn mỡ lợn với hành củ, nhưng cho thêm táo ngọt...” Ula gượng gạo đáp. “Tớ còn ăn cả dưa chuột muối... nhưng chỉ thời kỳ đầu thôi. Tớ cũng rất thích ăn bánh pho mát...”

“Và cậu đã sinh hai con gái...” Anh chồng Renka quay sang nói với vợ. “Em cũng rất thích ăn bánh. Thế rất có thể là con gái. Nhưng có nên đặt tên là Basia? Hay ta kiếm một cái tên khác cho độc đáo hơn? Blanka? Klaudyna? Martyna? Còn Judyta, hồi đó cậu đã ăn những gì?” Bây giờ đến lượt tôi.

“Cá mòi.” Tôi nói và cười khúc khích. “Rất nhiều cá mòi. Nhưng hồi đó tớ đun cá mòi với đường.”

“Ăn như thế ắt phải sinh con trai rồi!” Chồng Renka hét lên sung sướng và một lần nữa anh ta lại gom cốc của chúng tôi để rót rượu. “Vậy chắc chắn là con trai, vì Renka cũng rất thích món đó.”

Hai vợ chồng bạn tôi mừng hết chỗ nói. Tôi không dám nhắc họ là dù ăn cá mòi tôi vẫn sinh con gái. Chúng tôi lại cụng ly. Chồng Renka mang quyền lịch ra.

“Đây sẽ là một đứa bé phi thường, cho nên nó phải có một cái tên phi thường.” Anh chồng phấn chấn. “Các cậu nói có lý.”

Chúng tôi có nói gì về chuyện đứa bé sẽ trở nên phi thường đâu, thế nhưng tôi và Ula đều gật đầu tán thưởng. Lúc này con chó săn nhà Renka nom có vẻ đáng yêu hơn nhiều, không còn dữ tợn nữa.

“Marek!” Tôi nói. “Một cái tên đẹp.”

Tôi sẽ không mách cho họ rằng Adam là cái tên đẹp nhất. Làm sao để không có quá nhiều Adam trên đời này.

“Nhưng mình có quen một người đàn ông tên là Marek, anh này chẳng dễ thương chút nào. Bỏ vợ. Cậu biết mình đang nói về ai không?” Ula nhìn tôi. Tôi hoàn toàn không hiểu bạn tôi nói về ai, nhưng cũng chẳng khó khăn gì khi mừng tượng về một gã Marek nào đó đã bỏ vợ.

“Marcus, Marcus.” Renka nhắc đi nhắc lại.

“Marek.” Tôi nhắc lại. “Tớ bảo Marek, không phải Marcus, mà là Marek.”

“Aureliusz.” Ula nói bừa. Hai mắt mơ màng.

“Tuyệt vời!” Chồng Renka thét lớn. “Aureliusz là một cái tên rất độc cho con trai! Thế lỡ là con gái?”

“Aureola.” Tôi nói, hơi bị lú lờ.

“Aureola cũng hay.”

Renka vẻ căng thẳng nhìn vào chúng tôi.

“Hay là Jakubowska!” Tôi thích tên này.

“Ê!” Chồng Renka phẩy tay. “Tiếp tục, tiếp tục đi!” Anh ta giở lịch. “Tớ rất vui vì hôm nay được cùng các cậu chọn tên cho con tớ. Tớ và gấu con đã cãi nhau mấy lần rồi. Hôm nay có lẽ chúng tớ sẽ chọn được tên con nhờ sự đồng thuận của các cậu.”

“Đã đến lúc tớ phải về rồi!” Tôi quyết định, Ula cũng có vẻ tán thành.

“Vậy ta làm một ly rượu chia tay đi!” Chồng Renka hét to.

Ula chia ly rượu ra. Tôi sợ rằng ngày mai mình sẽ ngã quỵ, nhưng vẫn chia cốc của mình ra. Đời thật tuyệt vời khi ta chọn tên cho con trẻ, và thế là rượu lại rót vào cốc.

“Anna, Marta, Katarzyna, Jozefina...” Ula thưởng thức rượu ngon.

“Marta từng phản bội King, cậu nhớ không?” Bỗng dưng tôi nhớ lại nỗi đau của anh bạn King, thế là tôi không thích cái tên Marta nữa.

“Chính cậu đã kết bạn với Marta hồi học trung học.” Ula quả đúng là bộ nhớ ngoài của tôi.

“Marta! Đúng rồi! Tớ quên! Nhưng đó là Marta khác! Marta là một cô gái tuyệt vời!” Tôi cải chính ngay. “Hay đặt là Bozena, Jadwiga...”

“Bozena không được. Hồi trước cô nàng đã lừa dối bọn này về vụ cái tủ nhiều ngăn.” Ula nghiêm sắc mặt. “Cô ta bảo rằng, chiếc tủ không mỗi một gì đâu, thế là mình cùng Krzys mất công khiêng chiếc tủ phải đến ba cây số, về đến nhà mới phát hiện ra tủ bị một.”

“Còn tên Jadwiga thì sao?” Tôi tò mò hỏi.

“Jadwiga chết trẻ, mộ cô ấy trên đồi Wawel. Đừng nên lấy những cái tên của người nào chết trẻ!” Ula nói nghiêm túc.

Vợ chồng Renka nhìn chúng tôi với vẻ trách móc.

“Có thật là các cậu không tìm nổi một cái tên độc đáo nào?”

“Thế hai bạn có muốn trong nhà mình có một Penelopa không?” Tôi hỏi không chút do dự. Gương mặt hai vị chủ nhân của con chó săn nòi Rottweiler

thoạt tiên ngỡ ngàng, sau đó rạng rỡ hẳn lên. Chồng Renka hôn vào tóc tôi, còn Renka vuốt ve bàn tay tôi.

“Judyta, cậu thật là tuyệt vời! Penelopa! Có lẽ chẳng bao giờ mình nghĩ ra được cái tên này! Penelopa! Tuyệt vời! Poppy, Lopy... Có thể gọi tên thân mật theo nhiều cách!”

Tôi đứng dậy, có lẽ trong tối nay đây là lần thứ mười tôi đứng dậy, và gật đầu làm ám hiệu với Ula. Chân chúng tôi mềm nhũn như bún rồi. Ula và tôi hôn Renka; chồng Renka hôn Renka; Renka, tôi, và Ula lần lượt hôn chồng Renka... Tôi do dự trong chốc lát, có nên hôn con chó săn nòi Rottweiler hay không? May sao Renka vội hôn tôi và hai vợ chồng tiễn chúng tôi ra tận cổng.

“Aureliusz và Penelopa! Các cậu là những cô bạn tuyệt vời!” Họ ôm chặt chúng tôi một lần nữa. Sau đó tôi cùng Ula đi bách bộ ra con đường tối om để về nhà.

Không gian tĩnh mịch bao trùm chúng tôi. Mặt trăng nhô ra từ những đám mây, trời đất đẹp làm sao, mặc dù tôi đang nhìn thấy một con đường hóa thành ba.

“Trăng sắp đầy.” Ula nói nhỏ. “Cậu nhìn kia!”

Tôi ngẩng đầu ngắm nhìn mặt trăng chưa tròn. Hồi tôi mới dọn về ở làng này, cô bạn đã dạy tôi: “Trăng mà giống hình chữ C là trăng mỏng, tức trăng non, giống hình chữ D là trăng dày, nghĩa là đang đầy dần.” Trăng treo trên đầu chúng tôi lúc này là một chữ D béo, chúng tôi thông thả bước, ngả bóng trên đường làng.

“Nhìn thấy bóng trăng là điềm may đó!” Tôi nói lí nhí với Ula, lưỡi tôi hoàn toàn bị líu lại.

“Sao cậu biết?” Ula hỏi dò và cả bạn tôi cũng bị líu lưỡi.

“Biết là biết thôi.” Tôi nói. Hai chúng tôi cùng cười. Tôi thở căng lồng ngực,

hít không khí trong lành.

“Judyta?”

“Cái gì?” Tôi hỏi.

“Chính tớ đã nghĩ ra cái tên Aureliusz đúng không?”

“Rồi! Chính tớ đã nghe thấy!”

“Nhưng cậu thì lại nghĩ ra cái tên Penelopa! Tên của cậu hay hơn. Nhưng cậu biết không?”

“Biết gì?”

“Cậu đừng tiết lộ cho ai được không? Chúng mình sẽ không nói cho bất kỳ ai là chúng mình đã nghĩ ra mấy cái tên kỳ cục đó.”

Chúng tôi trịnh trọng hứa với nhau rằng sẽ không tiết lộ cho bất kỳ người nào. Tất nhiên trừ Krzys. Và cả Adam nữa. Tôi sẽ kể cho anh mọi chuyện. Kể cả việc tôi đã không đi thăm em trai nhân dịp Giáng sinh. Tôi chỉ nói dối anh điều đó vì tôi yêu anh nhất trên đời này. Tôi sẽ viết cho Adam rằng đã đến lúc anh phải về nước rồi. Không có anh thì tôi lạnh lắm, cả tôi và cả con chó Borys ở nhà. Tôi sẽ viết cho anh rằng Borys đã già nua, không nên để nó phải chờ lâu như vậy, tôi sẽ viết như vậy đó.

Riêng tôi, tôi thực sự thích thú khi có một đêm đẹp trời như thế này, không mưa và có trăng. May mắn làm sao tối nay tôi được trò chuyện với Ula và vợ chồng Renka. Tôi thấy mình bớt cô đơn. Phụ nữ thỉnh thoảng cần tụ họp với nhau. Lúc đó, ngay cả sự hiện diện của đàn ông cũng không làm phiền họ.

Đằng nào thì trong số tất cả những cái tên của đàn ông trên thế giới này, Adam vẫn là cái tên tuyệt vời nhất.

Hồi lỗi

Tôi đi Kalinice công tác. Tôi tới đó với nhiệm vụ phải mang về một bài báo hay về đề tài đời sống chị em phụ nữ sau khi đóng cửa nhà máy sợi bông tại Kalinice. Bài báo phải tràn đầy lạc quan, ông tổng yêu cầu như vậy. Hoàn cảnh mới ảnh hưởng tới chị em ở đó thế nào, họ ngẩng cao đầu, phát huy sáng kiến ra sao. Họ nắm vận mệnh trong đôi tay tự chủ của mình như thế nào.

“Cô Judyta, chắc chắn cô sẽ hoàn thành tốt nhiệm vụ này.” Tôi đang ngờ rằng ông tổng bị khủng hoảng tinh thần. “Được hiểu thêm về những vấn đề đó là yêu cầu cấp thiết của xã hội.” Ông tổng nói tiếp, khi nhìn thấy nét mặt khó dò của tôi. “Ở dưới đó người ta đã hẹn sẵn người này cho cô.” Ông ta đưa cho tôi tờ giấy ghi địa chỉ và họ tên. “Chị cứ tả thực tất cả mọi chuyện cho tôi.”

Cách đây ba năm, xe lửa đi Kalinice là hai chuyến một ngày bởi đây cũng là một thành phố khá lớn. Giờ sau khi nhà máy sợi bông đóng cửa, chỉ còn một chuyến mỗi ngày. Tôi đến nơi lúc chiều, ba tiếng trước cuộc hẹn với bà Tablowska. Tôi đi lang thang quanh trung tâm thành phố. Giá cả ở đây đắt bất ngờ, chỉ đứng sau thủ đô. Thời gian trôi chậm chạp một cách nghiệt ngã. Khi đi ngang qua một tiệm cắt tóc, có gì đó thôi thúc tôi bước vào.

Tay thợ cắt tóc, một gã đàn ông chẳng trẻ trung gì, sử dụng kéo rất thành thạo. Thoạt tiên gã hỏi tôi gần đây nhất ai làm đầu cho tôi. Sau đó gã thổ lộ với tôi về cuộc sống của mình sau khi ly dị. Cuối cùng gã hỏi bây giờ tôi làm gì.

“Tôi làm nghề viết lách.” Tôi trả lời.

“Tốt thôi, sức tới đâu thì làm tới đó!” Gã thở dài, nói đầy vẻ triết lý. Đoạn hắn nhìn hình mình trong gương. “Nghề nghiệp là quan trọng. Cực kỳ quan trọng.”

Tôi tỏ ra quan tâm và hoàn toàn thấu hiểu, gã thợ cắt tóc nói luôn:

“Nghề nghiệp rất quan trọng trong quan hệ vợ chồng.”

“Theo tôi, trong quan hệ vợ chồng, quan trọng nhất là tình yêu.” Tôi nhắc đi nhắc lại, nhưng ý của gã thợ cắt tóc không phải vậy.

“Không hẳn đâu!” Gã phẩy tay. “Phải biết là mình lấy ai làm vợ.”

Tôi có cảm giác, câu này chẳng khác gì câu “phải biết mình lấy ai làm chồng”, thế là tôi vui vẻ gật đầu tán thưởng.

“Chị đừng động đây. Chắc lần trước chị động đây...” Gã thợ cắt tóc giữ chặt đầu tôi lại. “... nên hậu quả mới như thế này.”

Tôi bèn ngồi im không nhúc nhích.

“Ý tôi muốn nói, người có nghề nghiệp tử tế, chị biết không, là người tốt.”

Chuyện này tôi biết từ lâu rồi.

“Ví dụ như, làm một gã tài xế thì có sung sướng gì đâu.”

“Chẳng sung sướng gì thật.” Tôi tán thành, không gật đầu.

Sở dĩ tôi biết làm tài xế chẳng sung sướng gì là nhờ đọc báo và xem ti vi, nhưng tôi quyết định cứ tỏ ra đồng tình thì hơn.

“Nhất là khi anh ta đã có vợ.”

Tôi không thấy có mối liên hệ đặc biệt nào giữa nghề tài xế taxi với chuyện có vợ, nhưng tôi cứ tán thành cho chắc ăn.

Chiếc kéo không động đây.

“Nhưng chị có biết chuyện đó không?”

“Tôi phải biết chuyện gì cơ?”

“Sao lại hỏi thế?” Gã ngạc nhiên. “Chị không phải người ở đây chắc?”

“Không.”

“Ồ... thế thì chị chẳng biết gì rồi.”

Gã làm tôi nổi máu tò mò đến nỗi, tôi bắt đầu hỏi rất cặn kẽ về mối hiểm nguy kèm với nghề lái xe taxi. Gã bèn kể cho tôi câu chuyện đầy tính giáo dục sau đây.

Người em rể của gã là một tài xế taxi. Anh ta sở hữu một chiếc Seat mới toanh màu lá cây và làm việc cho nghiệp đoàn X. Một tối nọ ông em rể gọi điện về cho vợ và báo rằng anh ta đang chở chuyển khách cuối cùng trong ngày, khoảng mười một giờ đêm là về đến nhà. Nhưng sau đó anh chồng biến mất tăm. Lúc mười hai giờ đêm vợ của người lái xe mất tích gọi điện cho mấy cô điều phối viên ở nghiệp đoàn X, báo rằng không thấy chồng về nhà. Điều phối viên ngay lập tức gọi cho tất cả lái xe taxi của nghiệp đoàn còn đang hoạt động trong khu vực và thông báo rằng chiếc Seat cùng tài xế đã bị mất tích. Đêm về khuya, đường vắng tanh, các tài xế taxi bèn tập trung theo dõi những chiếc Seat màu xanh lá cây vốn không mấy phổ biến ở thành phố Kalinice này. Lúc một giờ rưỡi sáng, các bạn đồng nghiệp của anh chàng phát hiện thấy chiếc Seat màu xanh lá đang đỗ trước một quán trọ ở rìa thành phố. Họ bèn cùng nhau đột nhập vào quán trọ, để rồi bắt gặp ở đó anh bạn đồng nghiệp cùng cô gái mà anh chàng vừa mới quen. Nhưng dường như cô gái này chẳng hề có âm mưu bắt cóc anh tài xế. Ngay sau đó, người vợ, tức em gái của gã đang cắt tóc cho tôi, hộc tốc đến quán trọ. Cô ta nhận chồng cùng chiếc xe ô tô đem về nhà.

“Chị thấy sao?”

“Không đến nỗi tồi!” Tôi nói khi nhìn mái tóc của mình.

“Tôi không nói về đầu tóc.” Gã thợ cắt tóc bực mình. “Tôi nói về em gái tôi cơ. Chị tưởng tượng mà xem, con bé còn bắt chồng nó phải cúi đầu nhận lỗi!”

Tôi lặng im, vì tôi nghĩ bụng, bắt anh ta xin lỗi trong trường hợp này là hoàn toàn đúng.

“Nếu hấn mà làm nghề khác thì chẳng bao giờ bị bắt quả tang bẽ bàng đến vậy. Chẳng hạn như làm bác sĩ hay nghề nào đó khá hơn. Đằng này, đã làm chồng mình bị bẽ mặt trước bạn bè, con bé lại còn bắt hấn ta phải xin lỗi. Thà làm thợ cắt tóc như tôi còn hơn.”

Tôi ra khỏi hiệu cắt tóc, đi thẳng tới nhà chị Tablowska, người đã hứa sẽ kể cho tôi nghe vì sao mọi chuyện có thể trở nên tốt đẹp sau khi nhà máy sợi bông bị đóng cửa. Thế là chị ta kể cho tôi ngọn ngành. Quả đúng là mọi chuyện có tốt đẹp hơn. Chị này còn nói thêm rằng chị ta sẽ chuyển đến Szczecin, vì ở thành phố này không có tiền đồ gì hết.

Không có chuyến tàu đêm, cho nên tôi phải ngủ lại một khách sạn địa phương. Sáng hôm sau, khi trở về nhà, tôi không ngừng bị ám ảnh về những mối nguy hiểm đang rình rập những tài xế taxi. Và tôi đi đến kết luận, tôi mà là đàn ông thì tốt hơn hết tôi sẽ không chọn nghề lái taxi.

***

Sao lại thế này!

Trong nhà tắm của mẹ tôi có lọ nước hoa cạo râu của bố. Nhưng lần sau tôi lại không thấy nữa. Bây giờ thì tôi hiểu, cả hai không hề lo chuyện của tôi và Czerwone Chłopy, mà chỉ bận tâm đến chính họ mà thôi. Chuyến viếng thăm của dì Hanka đã để lại dấu ấn không phai mờ trong gia đình chúng tôi. Dì đã làm được một việc tốt. Trên đời này quả có những chuyện các nhà triết học có nằm mơ cũng không thấy!

Và đúng như vậy, linh cảm của tôi đã không nhầm. Trước thêm năm mới, mẹ tôi gọi điện.

“Con ơi, mẹ muốn báo trước cho con chuyện này.” Mẹ tôi nói. “Bố sẽ đến ở chỗ mẹ vài ngày, ông ấy muốn sơn lại nhà. Cho nên con đừng lấy làm lạ khi thấy bố nghe điện thoại hay khi con đến chơi mà thấy ông ấy ở đây. Chào con!”

Tiếp đó là bố tôi gọi điện.

“Con gái ơi, bố muốn báo trước là bố sẽ đến ở chỗ mẹ vài hôm, vì ở nhà bố gió lùa qua cửa sổ, lạnh không chịu nổi. Nếu cần gì thì con gọi qua nhà mẹ nhé!”

Tôi gọi điện cho mẹ và kể rằng hình như căn hộ của bố bị gió lùa, chứ bố sẽ không sơn lại nhà đâu.

Mẹ tôi trả lời, giọng hơi bực. “Chắc con không nghĩ là mẹ nói dối đấy chứ? Bố có thể sang ở chỗ mẹ mà chẳng cần phải giải thích loằng ngoằng với con.”

Tôi những muốn cười toáng lên, ngay lập tức tôi gọi điện cho bố.

“Mẹ bảo bố sẽ sơn lại nhà...” Tôi lấy làm thích thú lắng nghe sự im lặng bên kia đầu dây.

“Con ơi... mẹ nói vậy hả? Đúng rồi, ngay cả bố cũng đã nghĩ như vậy...” Bố lú cả lưỡi.

“Bố ơi, ý bố là sao?”

“Con đừng có thóc mách với mẹ chuyện này!” Bố tôi dặn. “Chắc con biết mẹ con là người như thế nào. Vì trả tiền thuê hai căn hộ quá tốn kém cho nên bố mẹ tính...”

“Ồ hoàn cảnh của bố...” Tôi nói nghiêm túc và lấy làm mừng trong bụng. “... chắc con sẽ phải tính việc đến ở hẳn với mẹ, không chỉ vì bố sẽ sơn lại nhà.”

“Nhưng bố không định sơn lại nhà!” Bố tôi nói ngay.

“Vâng, lẽ dĩ nhiên, bố cứ làm theo ý bố.” Tôi kết thúc với niềm phấn khởi vô bờ và đặt ống nghe xuống.

Ôi ôi ôi! Chuyện gì đang xảy ra trên thế giới này vậy? Tôi chạy ngay sang nhà Ula để chia sẻ tin mừng sốt dẻo này. Ula ôm chặt tôi, bạn tôi cũng vui lây.

“Hay quá, các cụ lại quay về với nhau, đúng không?” Ula hôn vào má tôi.

“Đúng quá còn gì!” Tôi hét lên sung sướng.

Lúc này chẳng gì có thể làm tôi sung sướng hơn thế!

Adam ơi, bố mẹ em quay về với nhau rồi!

***

Thì ra mấy ngày tôi đi công tác ở Kalinice, Cụu Chồng đã ngủ lại nhà tôi. Tosia không thể đi đến chỗ anh ta, còn anh ta không muốn cứ đi đi lại lại hoài, và cả hai nghĩ việc đó chẳng làm phiền tôi.

Nhưng không. Tôi điên tiết. Tôi thét vào ống nghe như thể những năm tháng tốt đẹp ngày xưa chưa hề tồn tại. Cụu Chồng định nói gì đó, nhưng tôi quát đến át cả lời anh ta, rằng đây là nhà của tôi, rằng tôi có mời anh ta đâu, vân vân và vân vân...

“Em chẳng hề thay đổi gì cả!” Sau chót anh ta nói vậy, rồi dập ống nghe.

***

Thật đáng buồn, một cuộc nói chuyện nảy lửa với Tosia chờ đón tôi ngay sau đó. Nó ca thán rằng tôi không quan tâm đến tình cảm của nó, rằng tôi đã xúc phạm bố nó, rằng tôi không bao giờ yêu nó, rằng cái gì cũng quan trọng hơn nó và rằng nó đang muốn chết. Tôi chịu không thể biết một người mẹ tinh khôn phải tránh bị mắc mưu con mình bằng cách nào. Tôi chẳng biết những

người mẹ khác xử lý chuyện tương tự ra sao. Tôi chẳng những bực mình mà còn đau lòng. Vừa tức lộn ruột vừa buồn lòng, tôi bước ra khỏi phòng con gái. Tôi mới là người lớn, chứ đâu phải nó.

Tosia khóc, tôi biết chứ, nhưng lẽ ra nó không được mời Cự Chồng đến mà không báo trước cho tôi. Đêm Giáng sinh là đủ rồi. Có thể hôm đó tôi đã không thể hiện rõ quan điểm của mình nên giờ mới có hậu quả thế này. Lần sau tôi phải chú ý đến bản thân mình. Tội nghiệp con bé. Rõ ràng có một gia đình hòa thuận tốt hơn là có bố mẹ ly dị. Thế nhưng, thà là đưa con có bố mẹ ly dị nhau còn hơn sống trong một gia đình bất hạnh. Ngoài ra, làm gì có khả năng nào khác! Chính anh ta đã quyết định ly dị. Còn bây giờ tôi phải gánh chịu hậu quả! Đàn bà bao giờ cũng phải chịu thiệt thòi.

***

“Đàn ông họ đều như vậy!” Mẹ tôi bảo. “Còn vai trò của phụ nữ là nhắm mắt làm ngơ trước mọi chuyện.”

“Đàn ông cũng có nhiều kiểu khác nhau.” Bố tôi giật ống nghe từ tay mẹ tôi. “Cho nên con đừng có nghe mẹ.”

“Tosia cần có bố.” Mẹ tôi xúc động nói.

“Con cũng thế!” Tôi hét to.

“Bố đây!” Bố tôi đáp liền.

“Con có cản ngăn Tosia đi lại với bố nó đâu cơ chứ!” Tôi nói dịu dàng.

“Con ơi, vấn đề không phải như vậy!” Mẹ tôi nói.

Kể từ ngày bố mẹ tôi ở chung với nhau, nói chuyện qua điện thoại với hai người khó khăn hơn trước rất nhiều. Tôi chẳng biết ai đang ở đầu dây bên kia, tôi đang nói với ai và ai đang nghe tôi nói.

Kochasz? Không!

Tôi đến tòa soạn. Kama vô lấy tay tôi khi tôi đứng bên bàn làm việc của cô ta xem thư từ.

“Lại đây, chúng mình đi hút thuốc,” cô bạn nói nhỏ.

Kể từ ngày ông tổng cai thuốc, không ai còn được hút thuốc thoải mái như trước nữa. Dân nghiện thuốc lá phải chui vào các gầm cầu thang hút trộm. Cũng có khi chúng tôi cùng hút với ông tổng ở trong đó, những lúc ấy ông tổng quên khuấy là mình đang cai thuốc. Kama vội vàng châm thuốc. Còn tôi nghĩ bụng, bây giờ mình có thể yên tâm hút thuốc. Trước đây tôi cai được thuốc là nhờ ở chung với Adam. Đó là khoảng thời gian thuận lợi trong đời để tôi cai thuốc lá. Có lẽ tôi sẽ chỉ ngừng hút thuốc khi chồng chưa cưới ở bên cạnh mình, chứ không phải khi anh ta đang ở tí bên nước Mỹ. Một người chồng chưa cưới rất chăm chỉ viết thư. Không. Tôi không được nghĩ về chuyện đó nữa.

“Sắp có thay đổi rồi đó!” Kama thì thầm vào tai tôi. Cô nàng lăm lét quan sát xung quanh mặc dù trong gầm cầu thang chỉ có cây chổi lau nhà và hai đứa chúng tôi.

“Thay đổi gì cơ?” Tôi cũng hạ thấp giọng.

“Ồ bên trên ấy!” Kama nói.

Tôi ngược nhìn lên trên, cứ như là những thay đổi ấy sẽ rơi ập từ trên gầm cầu thang xuống vậy.

“Ồ đó hả?” Tôi hỏi. May làm sao, không một ai trong chúng tôi là đàn ông, cho nên chúng tôi hiểu nhau mà không cần giải thích dài dòng.

“Đúng. Đợt rồi giám đốc xuất bản giới thiệu một ông tạm quyền. Ông ta phụ

trách kế hoạch cải tổ tạp chí. Là Kochasz phải không?”

“Ai cơ?” Tôi ngây ngô hỏi lại, vì tôi đang mãi nghĩ về Adam.

“Judyta! Mình đang nói về cái ông mới nhậm chức giám đốc ấy. Artur Kochasz!”

“À...” Tôi tỉnh táo trở lại. “Đúng rồi, mình nhớ rồi!”

“Cậu chưa biết ông ta kinh dị thế nào đâu.” Kama thì thầm. “Anka ở ban sắc đẹp đã nếm mùi rồi.”

“Mình không làm việc ở ban sắc đẹp.” Thật đáng tiếc, tôi nghĩ bụng. Anka hai mươi ba tuổi, đang học đại học, vừa học vừa làm, thuê nhà ở riêng và trước hết là xinh gái.

“Ông ta vừa hủy cột báo của Anka. Cậu phải cẩn thận với ông này! Ông tổng đang nghĩ ốm, đây cũng là một điềm xấu.”

“Sao lại nghĩ ốm?” Tôi chột dạ trong giây lát. “Ông ta xem qua bài báo của tớ chưa nhỉ? Báo số này đã làm bản can chưa?”

“Rồi, in bản can mà không có ông tổng.” Kama dập điều thuốc. “Đó mới chính là vấn đề.”

“Làm bản can rồi hả?” Tôi hỏi lại.

“Rất tiếc, rồi!” Kama nói, nhìn tôi ra bộ cảm thông.

Tôi biết cô ta muốn gì. Cô ta ghen tị, thế thôi. Cô ta sẽ chỉ ngồi chết gí ở ban thư bạn đọc cho đến hết đời, còn bài báo tuyệt vời của tôi chọc tức cô ta, thế thôi.

“Mình xem được không?”

“Cậu xem đi.”

Cầm mấy trang in thử trong tay, tôi không còn tin vào chính mắt mình nữa.

Tôi chạy thẳng vào phòng quyền tổng giám đốc Kochasz. Nhìn thấy tôi ông ta nở nụ cười.

“Không tôi, cô Judyta, không tôi...”

“Thưa ông! Bài báo nào thế này? Đây đâu phải là bài báo của tôi!”

“Thưa chị, khi đem in thử thì nội dung bài báo đã là như vậy.” Ông quyền tổng giám đốc dang hai tay tỏ vẻ bất lực và mời tôi ngồi xuống. “Chúng ta sẽ nói chuyện với nhau một cách điềm tĩnh...”

Tôi đặt bài báo lên bàn, bắt chéo chân, rồi lại thả hai chân, rồi lại bắt chân. Bình tĩnh, bình tĩnh, tôi thầm nói trong đầu. Mọi chuyện ổn cả, mình bớt căng thẳng đi!

“Ai có phận sự người này, nhưng tôi hiểu chị!” Kochasz cúi xuống nhìn bài báo và gõ mấy móng tay được chăm sóc cẩn thận của ông ta xuống những trang tạp chí in thử. “Chỉ có điều, trước khi chị phản đối tôi...” Ông ta ngừng lời vẻ rất kịch. “... đề nghị chị hãy nhìn thẳng vào mắt tôi và nói một cách chắc chắn rằng tôi làm vậy là vô lý. Tôi sẽ giải thích riêng cho chị.”

“Tôi sẵn sàng!” Tôi nói và thản nhiên ngồi xuống.

“Lúc chị xuống ga xe lửa ở Kalinice thì thời tiết ở đó thế nào?”

“Xấu, thưa ông. Như tôi đã viết: mưa, lạnh, mây mù!”

“Nếu chị đi sớm hơn ba ngày thì sao? Thôi, không nói là ba ngày, mà là hai tháng? Hoặc ba tháng thì sao? Khi ấy mùa thu vàng Ba Lan chắc chắn đang chào đón chị, đúng không nào? Trời nắng đẹp, làn gió nhẹ vuốt ve các mái nhà, bầu trời biếc xanh. Đúng không nào? Cho nên buổi sớm mai mây mù thì có nghĩa lý gì ở đây? Đối với chị thì có. Tôi đồng ý. Bởi đó là sự thật hiển nhiên. Đối với tôi thì có. Bởi đó là sự thật tôi được biết. Nhưng còn đối với

bạn đọc nữ thì sao? Họ đang ngồi ở nhà mình, họ buồn như trấu cấn, người ta đang làm việc cực nhọc, họ nhìn qua cửa sổ và rồi sao?”

Tôi bắt đầu hơi rối trí. “Ý ông là sao?”

“Họ đang cảm thấy vất vả và vô vọng! Cho nên họ mới chìa tay cầm lấy tờ tạp chí của chúng ta.” Ông ta đập mạnh tay xuống bàn làm tôi giật nảy người. “Cần phải vứt bỏ đoạn u ám này! Vứt bỏ! Phải lạc quan! Độc giả không cần phải đồng cảm với chị, một nữ nhà báo đã phải ngồi chết gí trên chuyến tàu duy nhất trong ngày vì các chuyến khác đã bị hủy bỏ! Viết về chuyện hủy bỏ mà làm gì? Viết về những chuyện bức mình mà làm gì? Chị đã lạc đề, tôi hiểu chị, đương nhiên tôi hiểu! Nhưng bạn đọc nữ thì sao? Họ muốn vui mừng, họ muốn phấn khởi vì những người khác có sự nghiệp thuận buồm xuôi gió. Còn ở đây chị đem lại cho họ cái gì nào? Một tay thợ cắt tóc giá rẻ như bèo, một vụ lừa đảo nhà băng!”

“Nhưng sau mọi biến cố đó người đàn bà này vẫn không mất hy vọng, chị ấy đã quyết định đến nơi khác tìm vận may, làm lại mọi thứ từ đầu và đó mới là điều quan trọng!” Tôi phản bác.

“Cô Judyta này, tôi có cảm giác tôi đang tiếp xúc với một người thông minh. Tôi nghĩ cô hiểu ý tôi.” Ông ta cầm lên tay bài báo đích thực của tôi, đoạn với tay cầm lấy mấy trang in thử. “Một khi buổi sớm mai có thể đẹp trời, vậy sao chúng ta không làm cho nó đẹp trời? Bài của chị viết: ‘Vào một buổi sáng mùa đông xám xịt, mưa buồn lất phất...’ - và tôi đề nghị chữa lại thế này: ‘Tôi đến thành phố vào một sáng mùa đông trời se lạnh, quang mây.’ ‘Thành phố vốn có cuộc sống sôi động nhưng giờ đây lặng im vắng bóng người’ - viết thế để làm gì? ‘Một thành phố nhỏ với cuộc sống sôi động’ - viết như thế có phải hay hơn không? ‘Quán cà phê đóng cửa vì vắng khách’ viết thế cũng được, người ta uống ít hơn...”

Trong đầu tôi hiện lên một loạt hình ảnh:

“Người là một tên mưu ma chước quỷ!” Tôi hét lên, còn ông ta nhảy bật vào chân tường. “Người không có quyền đụng vào bài báo của ta! Người có thể không in bài báo này! Người hãy đi mà ký tên sau những câu nhảm nhí đó!”

Ta không cho phép làm như vậy, người có thể sa thải ta, nhưng ta sẽ không làm tên bù nhìn trong bàn tay bẩn thỉu của người đâu!”

Tôi mở mắt, chạm tay vào trang tạp chí in thử.

“Đây không phải là bài báo của tôi!” Tôi nói và có phần ái ngại. “Tôi hiểu ông, nhưng đây không phải là bài báo của tôi.” Chắc Adam sẽ phải hãnh diện vì tôi mất thôi.

“Cô Judyta thân mến!” Kochasz mỉm cười như một bác sĩ tâm thần, còn tôi là bệnh nhân già nhất tại khoa tâm thần của ông ta. “Cô hiểu ý tôi, đúng không nào? Bây giờ chúng ta thỏa thuận với nhau như thế này, tôi sẽ cho cô một đề tài tự do, được chứ?” Ông ta giơ tay lên cao hòng chặn họng không cho tôi nói (y như một chính khách trong cuộc mít tinh), và ông ta đã thành công. “Đề tài tiếp theo là đề tài tự do, và chúng ta hạ màn ở đây! Chuyện cũ coi như xong! Chị hãy quên bài báo này đi, tôi sẽ trả nhuận bút cho bài báo sau cao hơn bài này, tôi sẵn sàng chịu thiệt. Chị hãy nộp cho số tạp chí tháng Ba một bài báo đề tài tự do, dài tám trang. Cũng hay như thế. Gây xúc động như thế. Tôi sẽ không can thiệp nữa. Chị cứ viết theo sự chỉ bảo của con tim, OK? Thôi, chúng ta không nhắc lại chuyện này nữa.”

Tôi định phản bác, nhưng ngay lập tức ngậm miệng lại. Thôi được, trời âm u cũng có thể chuyển thành quang mây. Liệu có cần thiết bảo vệ tới cùng một bài báo không? Nhưng lương tâm nhà báo của tôi thì tính sao? Mặt khác, tôi sẽ được trả nhuận bút cao hơn. Chẳng lẽ chi tiết quán cà phê không mở cửa vì ế khách hệ trọng đến thế? Chỉ là viết khác đi một chút thôi mà. Nhưng đây rõ ràng không phải bài báo của tôi. Chỉ có điều, nếu bây giờ tôi kiên định giữ vững lập trường và ông ta thừa nhận mình đã sai khi can thiệp quá mạnh tay, thì liệu ông ta có chịu chấp nhận bài báo ban đầu của tôi không? Nên hành động theo lương tâm hay lý trí đây? Cần lưu tâm đến quá khứ hay đến tương lai đây?”

“Vậy thì thôi, chúng ta không quay lại chuyện này nữa!” Tôi nói.

Kochasz tươi tỉnh mặt mày, chìa tay ra chào tạm biệt, tôi cảm thấy mình như một tên phản bội. Tôi ra khỏi phòng Kochasz, hai má nóng bừng. Adam ơi, ở

địa vị em thì anh có thể làm gì?

“Thế nào rồi?”

Kama chăm chú nhìn tôi, may thay cùng lúc Tosia gọi điện, con bé bảo tôi mua mấy hộp thức ăn cho mèo vì ở nhà đã hết nhẵn. Tôi chỉ ra ám hiệu cho Kama rằng OK, tôi đã đưa cho Kochasz xem bài báo rồi. Tôi tập trung lắng nghe một loạt yêu cầu của Tosia, ngoài mấy hộp thức ăn cho mèo, nó còn dặn tôi mua dứa hộp và nước giải khát cho người ăn kiêng. Con bé bảo gần đây bỗng thấy người bự ra, nó không thể ních nổi bộ váy áo tuyệt đẹp đã mua chuẩn bị cho đêm vũ hội cuối khóa, bây giờ nó đã mượn bộ khác, thế nên nhất thiết nó phải cho tôi xem.

***

Một ngày nắng đẹp trời. Tôi thích trời lành lạnh nhưng có nắng. Tosia đã chấp nhận, bố nó sẽ không thường xuyên hiện diện ở nhà chúng tôi như lâu nay nữa. Thay vào đó con bé sẽ thường xuyên có mặt ở chỗ bố nó.

***

Sau vũ hội cuối khóa, tức là ngày kia, Tosia sẽ đi trượt tuyết với bố nó. Con bé cho tôi xem bộ váy áo sang trọng. Tôi bỗng nhớ đến chiếc quần sẫm màu và áo sơ mi trắng ngày xưa chúng tôi phải mặc. Thời đó tất cả chúng tôi đều phải mặc đồng phục như vậy. Nghĩ về chuyện đó khiến tôi ứa nước mắt. Tosia mặc bộ váy đen hở lưng và chiếc khăn quàng đen gần như trong suốt. Mặc bộ đồ này vào người, nom con bé giống hệt người lớn.

Tôi mừng vì nó sẽ đi nghỉ đông, sau kỳ nghỉ này nó sẽ phải học thi rất căng thẳng. Tôi mừng vì tôi sẽ được ở nhà một mình. Quan hệ của tôi với Cựu Chồng vẫn lạnh nhạt, nhưng có khá hơn. Tôi có quyền gì mà dám phán xét Tosia khi chính bản thân tôi cũng lấy làm mừng vì rốt cuộc bố mẹ tôi lại đoàn tụ với nhau? Đúng là có phép màu. Chỉ còn tám mươi ngày nữa thôi là Adam về. Tôi già hơn Tosia tận hai mươi tuổi và cũng đang nhung nhớ một gia đình đầm ấm, thân thương.

***

Judyta yêu quý,

Bạn có thể chia sẻ những cảm xúc của mình với bạn bè, hãy để cho anh chàng của bạn có thời gian suy ngẫm rõ ràng về điều đang xảy ra với anh ta. Hai tháng đâu phải muôn đời. Nếu bạn yêu anh ta, hãy chờ cho đến khi tình hình sáng tỏ.

Theo ủy nhiệm của Judyta

***

Ngày hôm sau, sau vũ hội cuối khóa, tôi, Tosia và Czerwone cùng ăn trưa. Đó là Tosia nài ép tôi chứ thực tình tôi không muốn làm vậy chút nào, nhưng tôi không hối hận. Sau đó, Agnieszka cùng Grzesiek và hai đứa con đi du lịch bên Áo, Krzys cùng Ula và hai cô con gái đi nghỉ ở vùng núi Zakopane. Tôi ở lại làng một mình, cùng với Renka đang có bầu, cô bạn từ một tháng nay đang tìm cách bày biện lại căn phòng để đón đứa con đầu lòng sắp chào đời. Bạn tôi tìm đọc tất cả các tờ tạp chí về trang trí nội thất. Ngoài ra trong làng vẫn còn ông Czesio, người bây giờ không uống rượu nữa. Người ngoài hành tinh đến từ chiếc UFO đã lệnh cho ông ta rằng, mỗi tháng ông chỉ được uống rượu một lần mà thôi.

Tôi cũng phải tính đến cả con chó Borys và hai chú mèo.

***

Adam ơi, ở cách xa em anh cảm thấy thế nào?

Em sẽ không hỏi anh, chừng nào anh không muốn vậy.

***

Tôi phải làm thế nào để lần này không rơi vào tâm trạng cực đoan, không tưởng tượng những chuyện chẳng đâu vào đâu, không suy nghĩ lung tung,

không như một cô gái mười tám ngây thơ chỉ ao ước có bộ váy trắng và chàng hoàng tử cưỡi ngựa trắng đến nhà?

Tôi phải làm thế nào để tự coi mình là người lớn, trong khi việc này đâu có dễ?

Tôi phải làm thế nào để không lý tưởng hóa Adam mà phải tự soi xét chính mình?

Liệu tôi có biết làm một người đàn bà trưởng thành cô đơn?

Lại làm bảo mẫu?

Xúi quẩy chao ơi là xúi quẩy. Piotrus cháu tôi bị treo chân khi trượt tuyết ở công viên Hạnh Phúc. Nó đến đó tập trước khi đi nghỉ đông. Sẽ phải bó bột mất ba tuần. Agnieszka phát hoảng, chuyến đi Áo nghỉ đông đã thanh toán cả phần của nó rồi.

“Piotrus là một thằng bé ngoan.” Agnieszka nói. “Chị biết không, nó không muốn làm hỏng chuyến đi nghỉ của chúng em đâu.”

“Con có thể ở với bác mà!” Nó nói vậy với Agnieszka.

Với bác, tức là với tôi. Agnieszka hỏi tôi khá tế nhị, rằng gửi cháu cho chị độ một tuần có được không, rằng em không muốn làm phiền chị, nhưng vì thằng bé không thể đi lại được.

Vậy tôi phải trả lời như thế nào đây?

Tôi cho Piotrus ngồi xem ti vi trong phòng khách, nó không thể lên xuống cầu thang mà, nhưng bó bột thế này nó vẫn có thể đi lại trong phòng.

Có vài điều khiến tôi nghi hoặc thằng bé. Thứ nhất: tại sao một thằng bé thích được sang Áo đi trượt tuyết lại vui đến vậy khi ngồi nhìn điện thoại, lúc thì với Arek, lúc thì với Agata. Cả ngày nó ngồi ở nhà một mình mà không hề than vãn.

Ula phát hiện thấy có một đứa con gái đi ra khỏi nhà tôi.

Dù chân đi khắp khiêng nhưng thằng bé liên tục sắp xếp, dọn dẹp cái gì đó. Hôm qua tôi không tài nào tìm thấy xấp giấy trắng vốn đặt dưới nền nhà chỗ cạnh máy tính. Máy hút bụi đã được sử dụng.

Vài ngày trôi qua khá yên tĩnh. Tôi đã bắt đầu quen với việc chăm sóc một

cậu con trai ở nhà. Dù sao cũng không khác con gái là mấy, con trai chỉ ăn nhiều hơn chút xíu mà thôi. Bất thành linh tôi được cấp trên giao nhiệm vụ viết một bài dài đăng trên trang chuyên đề về ông bộ trưởng vừa mất chức hôm qua, hai ngày trước khi in số mới. Ngay cả các vị bộ trưởng cũng chống lại tôi! Tôi đã ngờ rằng sẽ nảy sinh nhiều phiền toái nhân vụ này, cho dù tôi không thân quen một vị bộ trưởng nào cả. Trong tòa soạn cứ như có kẻ nào đó đã chọc vào tổ kiến lửa. Không phải do thảm họa ông bộ trưởng, mà tại bài báo xấu số bây giờ đã không còn giá trị. Hơn một nửa bài báo đó ca ngợi quý phu nhân đầy hấp dẫn của ngài bộ trưởng kia.

Sáng sớm tôi chở Piotrus đến nhà Arek. Tôi hứa sẽ đến đón cháu về trước ba giờ chiều.

Tuy nhiên, sau đó tôi được biết mình sẽ không có cách nào đi đón thằng bé đúng giờ, vì ông tổng triệu tập cuộc họp khẩn vào lúc bốn giờ chiều. Tosia có thể đi đón Piotrus thay tôi, nhưng nó không có ở nhà. Tôi đành gọi điện cho Arek.

“Bác ơi, chúng cháu sẽ về bằng xe lửa nội đô. Cháu sẽ đi bộ ra ga, không xa đâu mà. Cháu đi bộ một chút chẳng sao đâu, bác nhé!”

Và đây chính là bước khởi đầu cho những nỗi khổ của tôi. Rõ ràng, việc đặt quá nhiều niềm tin vào một cậu con trai luôn là sai lầm.

Chúng tôi đã thỏa thuận với nhau, Piotrus sẽ ra ga xe lửa lúc một giờ hai mươi hoặc một giờ bốn mươi, vì đằng nào hai giờ chiều Arek cũng phải đi chữa răng. Nghĩa là chậm nhất khoảng hai rưỡi thằng bé phải có mặt ở nhà và gọi điện ngay cho tôi. Lúc ba giờ chiều tôi sốt ruột muốn phát điên, gọi điện về nhà không có ai nhắc máy. Tôi gọi điện đến nhà Arek, không ai cầm máy.

Tôi gọi cho Renka, nhờ cô bạn đến cổng nhà tôi kiểm tra giùm xem có Piotrus ở nhà hay không. Lạy Chúa! Renka thốt lên và hứa sẽ gọi điện cho tôi. Tôi gọi đến phòng thông tin của ga xe lửa để hỏi liệu nhà ga có bị cắt điện không, hay có chuyến tàu nào bị hủy không. Đáng tiếc, tất cả các chuyến tàu đều chạy đúng giờ và đúng lịch trình.

Kama hỏi tôi đã gọi điện cho phòng thông tin tai nạn chưa, tôi liền máng cô ta như tát nước. Tôi gọi điện cho bố mẹ Arek, hỏi rất tế nhị rằng, con trai của họ có nhà không.

“Cháu nó đang đi cùng với bà chị ạ!” Họ trả lời. “Thằng bé đi chữa răng.”

Lát sau tôi lại gọi lần nữa về nhà Arek. Lần này bà thằng bé nghe máy, bảo rằng Arek không có nhà, nó đi với thằng bạn chân bó bột rồi. Nghe đâu nó tiễn bạn ra ga xe lửa, cách đây những hai giờ đồng hồ. Nhưng bà bảo là bà không lo, vì thằng cháu của bà luôn về muộn. Bà cụ còn nói thế này, bố mẹ nó đi mà lo việc dạy dỗ con cái và đưa thằng bé đến nha sĩ, vì bà già rồi. Tôi đồng ý với bà, nhưng giọng bà làm tôi run.

Sau đó Renka gọi điện, bảo tôi là con ngốc, trời lạnh như thế mà dám thả hai con mèo ra sân, chúng đang ngồi trên bệ cửa nhà bếp. Cô bạn còn máng tôi không có tình thương, không yêu động vật thì đừng có nuôi chúng. Sau chót cô bạn mới cho biết, nhà tôi chẳng có ai đâu. Tôi như kẻ chết rồi.

Bốn giờ ba mươi phút, không khí tại phòng họp căng thẳng. Đến lượt tôi phát biểu về khả năng mở rộng chuyên mục trả lời thư bạn đọc và đưa ra bình luận của các nhà xã hội học về những vấn đề liên quan đến việc mất phương hướng trong xã hội, và những trợ giúp mà tạp chí chúng tôi có thể thực hiện nhằm cải thiện tình trạng đó, bỗng cô thư ký của ông tổng bước vào phòng họp và báo rằng đồn cảnh sát Pruszkow đang gọi điện cho tôi.

Toàn bộ ban biên tập nhìn tôi, cứ như cả đời tôi hoạt động cho mafia vậy. Hai chân tôi khuỵu xuống, mặt tái mét, tôi chồm dậy như người phải bồng và bỏ chạy ra ngoài, không thêm để ý đến ông tổng và cả ông Kochasz.

Một phần tư phút tôi chạy ra chỗ máy điện thoại làm tôi già thêm hai mươi, thậm chí ba mươi năm. Tôi nghe giọng của thằng cháu tôi trong ống nghe.

“Bác ơi, bác đến đây đón cháu...”

“Cháu tôi bị bắt!” Tôi đâm sầm vào phòng họp chỉ để nói có vậy. “Tôi phải đi ngay đây!”

Ông tổng đứng ngây người như trời trồng, còn tôi lao ra đường trong trời chiều ảm đạm, mà thực ra trời khi ấy đã tối. Sau một giờ tôi có mặt tại đồn cảnh sát Pruszkow. Biểu hiện trên mặt thằng cháu tôi thực sự rất khó nhận biết, nhưng rõ ràng nó mừng khi thấy tôi đến. Cùng ngồi với nó trong căn phòng khá ấm cúng là Arek, bên cạnh là hai cô bé học cùng lớp với Piotrus. Tất cả ngẩng đầu lên khi nhìn thấy tôi.

“Các cháu đi tàu trốn vé nên bị phạt. Đây có phải con chị không?”

“Không phải!” Tôi từ chối. “Không có đứa nào là con tôi cả. Kể cả thằng cu này.” Tôi chỉ tay vào thằng cháu đang ngồi co ro. “Tôi là bác nó.”

“Trẻ em vị thành niên bị tạm giữ mà không có giấy tờ tùy thân. Trường hợp này phụ huynh phải đến trình báo và nhận con.”

“Bố mẹ cháu nó đang đi nghỉ ở bên Áo.” Tôi nói giọng nhún nhường. “Tôi là người trông nom cháu.”

“Vậy tên mẹ nó là gì? Vì thằng bé thậm chí không thể nhớ nổi tên mẹ nó.”

“Agnieszka.” Tôi nói ngay. Nhưng sau đó tôi chợt nhớ, Agnieszka chỉ là tên thân mật, tên chính của em họ tôi là Jadwiga cơ, nhưng không bao giờ nó sử dụng cái tên đó. “Hoặc Jadwiga.” Tôi tiếp lời.

Tôi nhắc lại tôi là bác, nhưng họ không chịu tin tôi.

“Thưa chị!” Người mặc sắc phục cảnh sát chăm chú nhìn tôi, lấy tay làm hiệu yêu cầu tôi sang phòng bên. “Đề nghị chị đi theo tôi!”

Tôi mỉm cười để động viên thằng cháu và bước theo sau viên cảnh sát. Chúng tôi ngồi đối diện với nhau.

“Bọn trẻ đi tàu không vé. Chị nói mình là bác, trong khi chị không biết tên thật của em gái mình?”

“Tôi là chị họ!” Tôi đánh chính.

“Chị cho chúng tôi xem chứng minh thư được không?”

Tôi bối trong túi và đưa ra chứng minh thư. Viên cảnh sát chăm chú xem rồi trả lại cho tôi. Anh ta lau trán, rõ ràng anh ta đã tin, rồi nói:

“Người soát vé tàu dẫn cả bốn đứa trẻ tới đây. Chúng đi tàu mà không mua vé. Thẻ học sinh chúng cũng không có. Cháu của chị không thể nhớ nổi tên mẹ nó là gì. Thằng bạn nó thì không nhớ nổi địa chỉ nhà nó ở đâu. Một trong hai đứa con gái nói rằng không nhớ họ của nó là gì. Đứa kia thì nói không biết ai là bố nó. Đúng là trò đùa. Cháu trai của chị khai nơi sinh là Trypolis, Libi. Bạn của nó khai nơi sinh là Zliten. Tôi phải tạm giữ cả bốn đứa vì thái độ của chúng. Thưa chị, làm việc ở đây chúng tôi vất vả vô cùng.”

“Nhưng mà, thưa anh, đúng là cháu nó sinh ở Libi. Chồng của em họ tôi từng sang đó lao động mà. Chỉ có điều, sau khi sinh con, Agnieszka về nước ngay. Đó không phải đất nước dành cho phụ nữ. Cả Arek cũng sinh ở Libi, nhưng là tại một bệnh viện ở Zliten. Hai gia đình quen nhau tại Libi. Nhưng bố của Arek sang đó làm việc theo hợp đồng tư nhân, còn bố của Piotrus làm việc trong khuôn khổ của Liên Hiệp Quốc. Agnieszka không thích tên thật của mình cho nên chỉ sử dụng tên thân mật. Thế nên thằng bé tội nghiệp mới không biết khai như thế nào. Nhưng hai thằng nhóc này đều có quốc tịch Ba Lan. Chắc chắn là như vậy.” Tôi nói thêm cho chắc ăn, đến đây tôi cảm thấy rất hài lòng vì mình đã làm sáng tỏ mọi chuyện.

Tựa lưng vào ghế, tôi liếc nhìn chiếc máy chữ. Thật là thú vị khi được đến đồn cảnh sát, nơi vẫn còn dùng những chiếc máy chữ thời xưa, chứ không phải những chiếc máy tính lạnh như tiền.

“Thế sao thằng bạn nó lại không biết nhà mình ở đâu?” Viên cảnh sát nhìn tôi với vẻ nghi ngờ. “Thưa chị, ở đây chúng tôi không quen nghe những chuyện khôi hài.”

“Tôi biết!” Nhờ trời, qua Agnieszka tôi biết chút ít về gia đình Arek. “Họ mới chuyển từ chỗ bố mẹ họ ở Warszawa về đây không lâu. Cho nên thằng

bé mới không biết nó đã nhập hộ tịch ở nhà mới chưa hay vẫn còn ở Warszawa.”

“Thế còn hai bé gái?”

“Hai bé gái thì tôi không biết.” Tôi nói. “Nhưng vẫn có trường hợp con trẻ không biết ai là bố mình kia mà. Hay là để tôi nói chuyện với chúng xem sao?”

“Được, chị thử ra nói chuyện với chúng xem!” Viên cảnh sát nói, nhìn tôi như nhìn một mụ điên. Tôi chẳng lấy làm lạ, tôi hiểu ngay lập tức, trên đời vẫn có những chuyện anh ta không thể tưởng tượng nổi.

Chúng tôi trở lại căn phòng nơi bốn đứa bé đang ngoan ngoãn ngồi chờ. Nhưng tôi không còn cần thiết nữa. Tại đó hai người đàn bà đang ôm chặt hai đứa con gái.

“Các người không có lương tâm!” Một chị nói giọng gay gắt. “Con bé đã giải thích tất cả rồi còn gì!”

“Chúng tôi cần có tên người cha để ghi vào biên bản!” Viên cảnh sát đáp lại.

“Nhưng thưa anh, quá trình làm thủ tục nhận con nuôi vẫn chưa xong. Người chồng cũ đã bị tước quyền làm bố, chồng tôi đang nhận nó về làm con gái. Vậy tôi phải khai họ tên ai đây?”

Viên cảnh sát dang hai tay tỏ ý bất lực.

“Cháu nào chị bảo là con gái chị? Tại sao cháu nó lại nói với chúng tôi là nó không biết tên chị là gì?”

“Gruszenka!” Người đàn bà áp chặt đứa con gái vào ngực mình. “Con không nhớ hay sao? Bây giờ mẹ mang họ của bác Adrian. Mẹ đã bảo con vậy rồi còn gì. Còn con vẫn mang họ của bố. Sau khi cưới, mẹ đã từ bỏ họ cũ, mẹ không thể dùng lại họ của bố được nữa. Mẹ đã nói với con như vậy mà.”

Viên cảnh sát nhìn chúng tôi, ra vẻ ớn đến tận cổ. Tôi ghen tị với anh ta. Về tính phục tùng, tính kỷ luật. Tôi tống Piotrus vào chiếc xe ô tô vừa mới chữa xong và chậm rãi đi về nhà. Thằng bé im thin thít.

“Bác ơi, cháu xin lỗi... cháu không muốn vậy đâu!”

“Tại sao cháu lại không mua vé? Bác cho cháu tiền rồi cơ mà?” Tôi mắng thằng bé mà cảm giác như chính mình có lỗi. Vì nó đến ở với tôi là để tôi trông nom nó. Nhưng rắc rối nó gây ra lần này chẳng khác gì giáng trả lại niềm tin của tôi.

“Lúc đó tàu đã vào ga nên cháu không kịp mua vé. Nhưng khi định mua vé của ông lái tàu thì đã quá muộn, người soát vé tóm được bọn cháu. Arek không có thể học sinh, cả Agata, cả Zosia cũng vậy, rồi cháu cũng bảo là cháu không có. Nhưng cháu không ngờ ông ta lại đưa bọn cháu đến đồn cảnh sát. Lúc đó thì đã quá muộn mất rồi.”

Tôi lặng im vì mệt mỏi. Đã bảy giờ tối, công chuyện ở tòa soạn thì đổ bể. Tôi cảm thấy khó ở trong người. Giờ tôi chỉ muốn nằm vật ra giường ngay lập tức, hoặc làm một ly rượu mạnh, hoặc uống thuốc an thần rồi đi ngủ, tốt hơn cả có lẽ là làm tất cả mọi thứ đó cùng một lúc.

“Bác ơi, bác đừng giận cháu nữa, được không?”

Tôi lặng im. Xe về đến trước cổng, Piotrus đi cà nhắc ra mở cổng. Tôi thả hai con mèo vào trong nhà, chúng tỏ ra giận tôi. Tôi không cởi áo khoác, cứ thế ngồi trong nhà bếp. Con Borys tiến lại gần, đụng cái mõm trắng trắng vào tay tôi.

“Bác ơi, bác sẽ không nói cho bố mẹ cháu biết chứ?”

Thằng bé đứng ở ngưỡng cửa như một phạm nhân, còn tôi lúc này trông như một con bê đuối sức.

“Bác sẽ không nói!” Tôi trả lời, cùng lúc mừng tượng trong đầu nét mặt của Agnieszka khi cô em biết được tôi đã trông nom thằng cháu như thế nào và

đứa con tội nghiệp của nó đã có mặt tại đồn cảnh sát ra sao.

***

Thằng bé cũng đã không nói.

Khi lên voi, lúc xuống chó

Tosia và Isia hầu như không ra khỏi phòng trên lầu. Rốt cuộc chúng đã nhận ra rằng, tháng Năm sẽ đến ngay trong năm nay chứ không phải bốn năm nữa. Tuần nào cũng vậy, mẹ tôi làm sẵn một núi mằn thắn, tôi mua thêm nước ngọt và hoa quả. Tôi chẳng phải kêu ca phàn nàn ai cả. Cầu Chúa ban phước lành cho Tosia đỗ tốt nghiệp trung học, con sẽ không bao giờ cầu xin Ngài điều gì nữa!

Judyta thương yêu!

Bạn đừng cư xử như một người phụ nữ non nớt. Đừng uống rượu, vì rượu không thể giải quyết được các vấn đề của bạn đâu. Cũng đừng tái nghiện thuốc lá. Hãy làm việc vì cuộc đời này, như thể bạn sẽ sống muôn đời. Hãy làm việc vì cuộc đời bên kia, như thể ngày mai bạn phải lìa xa mọi thứ. Bạn phải biết kiên nhẫn. Sáu tuần đâu phải muôn đời.

Gửi tới bạn những lời chào thăm thiết.

Judyta

***

Rốt cuộc ông tổng đã đồng ý cho tôi viết bài về nạn xâm phạm tình dục. Không phải vờ vịt gì hết, cứ vạch trần toàn bộ sự thật bi thảm. Tôi đâm khó xử, vì có tới ba chị sẵn sàng kể lại. Tôi đã phỏng vấn một vị thẩm phán từng xét xử các vụ như thế này, và tôi cũng đã có cuộc trao đổi với một nhà xã hội học. Tiếc rằng, tôi chẳng hề có chút lạc quan.

***

Con Borys ngày càng xuống sức. Tôi đã quên nó là một con chó già. Manka đến thăm bệnh cho nó. Khi xem mõm con chó, cô bác sĩ thú y phán rằng, nó

đã ăn thức ăn của mèo, vì răng rụng gần hết. Cứ ba ngày tôi lại nấu cháo và mì sợi cho Borys ăn, nhưng nó cứ thích ăn tranh đồ của mèo.

***

Hôm nay Ula gọi tôi qua bờ rào. Mấy bữa nay trời ảm dần, vùng phía Nam không còn thấy tuyết rơi, mùa đông năm nay rất ngắn. Ula kéo tôi vào sâu trong vườn, cô bạn lảng giềng hãnh diện chỉ cho tôi xem cây liên kiều của mình. Trời mà cứ ảm như thế này, chỉ độ vài hôm nữa thôi là cây này trở hoa.

***

Judyta thương yêu,

Bạn hãy nhớ lại đi, cách đây một năm bạn từng biết rõ hơn cả Adam, rằng cánh đàn ông phải làm gì mờ ám thì người mới sặc mùi nước hoa đàn bà.

Nếu không chịu rút ra bài học từ những sai lầm của bản thân thì bạn chỉ giẫm chân tại chỗ mà thôi. Bạn chớ để cuộc đời mình phụ thuộc vào người khác. Cuộc đời của bạn sẽ ra sao là do chính bạn định đoạt. Lẽ dĩ nhiên luôn luôn có những sự việc không thể lường trước, nhưng bạn phải tự xác định mối quan hệ của mình với thế giới xung quanh. Hãy kiên nhẫn. Bốn tuần đầu phải muôn đời. Bạn hãy chờ cho đến khi tình hình sáng tỏ.

Tôi hôn bạn và chúc bạn thành công, Judyta.

Đầu tháng Ba, đường công danh của tôi tại tòa soạn kết thúc một cách bất ngờ. Theo tôi như vậy là hoàn toàn vô cơ, cho dù cũng như mọi khi, biết đâu tôi lại là người có lỗi. Ông tổng đã nghỉ việc hôm thứ Hai, quyết định có hiệu lực ngay lập tức, thậm chí ông ta không kịp chia tay với chúng tôi. Thứ Tư ông Kochasz sa thải tôi. Ba tháng nữa tôi nhận trợ cấp thôi việc.

Cũng tốt thôi, từ nay tôi khỏi phải nơm nớp, chuyện đã không tránh khỏi rồi thế nào cũng sẽ xảy ra. Ngày làm việc cuối cùng của tôi trôi qua với hàng loạt bất ngờ.

“Tớ chúc mừng Judyta!” Kama nói và hôn tôi rất tình cảm.

“Rồi bà chị sẽ thấy, không lâu nữa tất cả chúng ta đều phải đi kiếm việc mới!” Jaga thì thầm vào tai tôi.

Lúc tôi gói ghém đồ đạc, chẳng nhiều nhận gì cho cam, các cô bạn cùng cơ quan rơm rớm nước mắt. Kama đưa cho tôi tờ giấy có ghi số điện thoại của tạp chí *Quý bà và quý ông*.

“Cậu gọi điện đến đó đi, họ đang tìm người phụ trách trang thư bạn đọc đấy!”

***

Tôi lại bắt đầu mọi thứ từ đầu. Biết làm sao, đời là vậy. Những cô gái đẹp, những chàng trai bảnh bao đều phải chịu mất mát.

Tosia đang học thi.

Con chó Borys thì đang ốm.

Con mèo Zaraz bị rụng lông.

Con Potem thì không bị vậy, lông nó đen và xù lên.

Xuân đang về.

Tôi đi xe lửa nội đô vào Warszawa. Hôm này trời đẹp, chiều tôi mới về nhà. Rất tiếc tòa soạn tạp chí *Quý bà và quý ông* không cần biên tập viên nữa. Kể cả người sửa bản in và người quét dọn, họ không có nhu cầu. Tôi tạt vào nhà bố mẹ một lát.

“Judyta, con có đôn đốc Tosia học hành chăm chỉ không đấy?”

“Không, con không đôn đốc. Tosia tự đôn đốc bản thân nó.”

“Nom con xuống sắc lắm, hơi gầy đi đấy!” Mẹ tôi nói.

“Đàn bà ở tuổi con...” Bố tôi nói. “... thì chớ để gầy. Nếp nhăn và mọi thứ... Bố mà ở hoàn cảnh con...”

Không bao giờ tôi khiến bố mẹ hài lòng.

***

Tôi vào cửa hàng bán sách cũ, tìm xem có cuốn cẩm nang nào dành cho những phụ nữ không biết nên sống thế nào. Thực ra tôi biết đấy chứ. Chỉ có điều, chẳng hiểu sao tôi không thể áp dụng những hiểu biết của mình vào thực tế cuộc sống.

Tại góc phố Marszalkowska và đại lộ Jerozolimskie (tôi không thể không nhớ, vì đã có lần Xanh Lơ đứng đợi tôi ở chỗ này) tình cờ tôi gặp ông tổng.

“Chào cô Judyta, mời cô thưởng thức một món chắc chắn là có hại đối với chúng ta!” Ông tổng nói và tôi đi cùng ông vào nhà hàng Liban, không hề bận tâm tới chuyến xe lửa của tôi sắp đến giờ chuyển bánh.

“Ông ấy đã sa thải tôi!” Tôi nói với ông tổng, chính xác là ông cựu tổng, nhưng chẳng sao.

“Vì sao?”

“Vì bài báo xâm hại tình dục.” Tôi cúi đầu xuống và nhớ lại mọi chuyện. Tôi đã đồng ý cho sửa bài báo của tôi với điều kiện tôi sẽ được viết cái tôi muốn viết. “Ông ấy muốn chữa cho cái xấu bớt đi, đó là nguyên do.”

“Đó là một bài báo hay!” Ông tổng nói. “Kochasz biết điều này.”

“Đúng, nhưng...” Tôi hơi khó nói, bởi tôi biết nói gì với ông tổng bây giờ?

“Cô Judyta, cô mạnh dạn lên nào!” Ông tổng động viên. “Chuyện gì đã xảy ra?”

“Lẽ ra bài báo đã được đăng, nhưng ông Kochasz sửa thêm...”

Và ngay lập tức hình ảnh ông Kochasz hiện ra trước mắt tôi, miệng cười khẩy, ông ta nói:

“Cô Judyta này, đừng phóng đại, chớ thổi phồng như vậy có được không? Còn sự khêu gợi từ phía đàn bà thì sao? Nếu không có chiếc váy ngắn cộc, nếu không có cái nhìn ve vãn kia, thì làm sao có chuyện xâm hại tình dục được, đúng không nào? Đó là khía cạnh thứ hai mà cô đã không tính đến!”

“Khía cạnh thứ hai?” Tôi vẫn chưa hiểu ông ta định nói gì. “Khía cạnh thứ hai nào cơ?”

“Ai chẳng biết, khi đàn bà nói ‘không’ thì có nghĩa là ‘có thể’, còn khi đàn bà nói ‘có thể’ thì có nghĩa là ‘đồng ý’, còn khi nói ‘đồng ý’ thì không phải là đàn bà...” Kochasz cười, còn tôi tức lộn ruột. “Đúng vậy chưa nào?”

Không đúng! Tôi muốn hét lên trong đầu. Hắn là một thằng ngốc trăm phần trăm, một thằng ngốc ôm khư khư những ý tưởng khuôn sáo ngốc xuẩn khó lòng dịch sang tiếng người. Hắn không hiểu. Khi người ta nói “không” có nghĩa là “không”, còn “đồng ý” có nghĩa là “đồng ý”, và bài báo này nói như vậy!

Tôi mở mắt và thét to thành tiếng:

“Sao ông lại cười? Điều đó thật không đúng! Tôi đã nghe nhồn tai những chuyện khôi hài ngớ ngẩn này rồi. Đây là việc hệ trọng! Ông không hiểu, phụ nữ nói ‘không’ có nghĩa là ‘không’, còn nói ‘đồng ý’ có nghĩa là ‘đồng ý’!”

Ông Kochasz biến khỏi mắt tôi và tôi nghe giọng nói của ông tổng.

“Đúng là đồ ngu. Nhưng chẳng sao. Thế đó, đôi khi ngay cả đàn ông cũng chẳng được tích sự gì. Nhưng mà chị Judyta này, hôm nay tôi rất vui khi chúng ta gặp nhau, vì đằng nào tôi cũng có việc phải gọi điện cho chị. Tôi đang chuẩn bị một đề án xuất bản cuốn tạp chí mới có tên *Lời khuyên kẻ lời khuyên*. Chị sẽ phụ trách mục trả lời thư bạn đọc được không?”

Tôi đã nghĩ trong đầu, rằng tôi sẽ hôn ông ta.

Khi chúng tôi đứng dậy khỏi bàn sau hai tiếng rưỡi chuyện trò mà đề tài là lão Kochasz ngu si (đàn ông tung tin đồn giỏi hơn đàn bà, nhưng tiếc rằng chẳng mấy khi họ thừa nhận như vậy), ông tổng nhìn tôi rồi mỉm cười:

“Tính quân bình, thời gian giao hợp ở nước ta chỉ kéo dài hai phút. Nhưng cánh đàn bà các chị không có quyền bảo rằng chúng tôi là những bạn tình kém cỏi chỉ sau hai phút đồng hồ, đúng không nào?”

Chưa bao giờ tôi bảo rằng ông tổng là bạn tình kém cỏi vì tôi không phải bạn tình của ông ta. Nhưng nếu ông ta viết thư cho tôi về chuyện này thì tôi sẵn sàng hồi âm.

Tội ác trên xe lửa

Con tàu chuyển bánh, tôi để lại thành phố sau lưng mình. Trong ánh sáng mờ ảo của toa tàu tôi thấy hình mình in trên cửa kính. Tôi lôi cuốn sách ra, nhưng tôi quá không đọc nổi, bóng đèn trên trần tàu quá yếu. Đến ga Regulý, một gã đàn ông bước lên toa tôi đang ngồi. Thoạt tiên gã đi về phía cuối toa, sau đó nhòm ngó xung quanh. Ngay lập tức tôi cúi đầu xuống, nhưng vẫn liếc nhìn trộm gã. Lần này việc nhắm đi nhắm lại câu thần chú “thế giới là nơi thân ái và tốt lành” chẳng giúp ích được gì cho tôi. Tôi thấy gã đi ra giữa toa tàu, chân đi đôi giày buộc dây màu nâu. Khi ngược mắt lên, tôi thấy gã đang nhìn chằm chằm vào mình. Tôi cảnh giác cao độ. Tôi nhớ lại tất cả những bài báo viết về các vụ cướp của giết người. Tôi giả vờ mình đang đọc sách, nhưng sự thực là tôi đang run. Tình cảnh của tôi lúc này thật sự nguy khốn. Trên toa tàu chỉ có độc một mình tôi, cùng với gã đàn ông có ý đồ mờ ám. Thế giới có thể là nơi thân ái và tốt lành, nhưng trên toa tàu này thì không!

Con tàu dừng lại ở ga tiếp theo. Tôi chậm rãi gấp sách lại, rồi vội vàng nhét vào túi. Gã đàn ông đứng dậy, ngồi nhích lại gần phía tôi. Nhìn vào cửa kính tối om của con tàu, tôi thấy hình gã trong đó. Gã ngồi nhích lại gần hơn nữa, rồi lại nhìn tôi. Tôi đứng dậy, vội vàng đi sang toa bên. Làm thế chẳng phải là cách hay, nhưng chỉ còn hai mươi phút nữa thôi là đến ga làng tôi rồi. Trong toa giữa này có một bà già và một người đàn ông đang ngủ gật. Bà già ngược mắt nhìn tôi, tôi ngồi cách bà không xa và thở phào nhẹ nhõm khi thấy chẳng phải chỉ có một mình tôi ở đây. Lẽ ra tôi phải lên toa đầu tiên, nếu có mệnh hệ gì thì còn có thể gọi người lái tàu, nhưng hiện giờ thì không có lối sang toa đầu tiên. Tim tôi đập thành thịch. Con tàu dừng lại, bà già đập tay vào vai người đàn ông đang ngủ, và cả hai xuống ga. Con tàu tiếp tục chuyển bánh, tôi phát hoảng khi thấy cửa toa tàu mở ra và tên lùn giết tôi bước vào. Gã quan sát toa tàu trống không, đoạn đi về phía tôi ngồi.

Bất thành linh trong đầu tôi hiện lên những lời chia buồn trong lễ tang của chính mình:

Xin vĩnh biệt Judyta, người bạn không bao giờ quên và không thể thay thế của chúng tôi - tập thể tòa báo.

Một biên tập viên phi thường, một người đàn bà phi thường mà tôi đã không đánh giá hết - tổng biên tập Artur Kochasz.

Tình yêu duy nhất của đời tôi - không ghi tên.

Vợ cũ thương yêu của anh, anh xin lỗi - Czerwinski.

Gã đàn ông ngồi xuống chỗ đối diện với tôi. Tôi với tay cầm lấy chiếc túi đeo. Tao không nộp mạng một cách dễ dàng đâu, mi đừng hòng! Tôi dùng mấy ngón tay lần tìm chùm chìa khóa rồi nắm chặt trong tay. Hình như trong giờ phút lâm nguy toàn bộ cuộc đời con người ta thường hiện ra ngay trước mắt. Tôi thì lại không như vậy, trong đầu tôi chỉ có thằng em trai hiện lên mà thôi. Đó là một lần trong nhà tắm, chừng ba mươi năm về trước. Hồi đó, cứ mỗi bận bố mẹ vắng nhà, chúng tôi đều cãi nhau kịch liệt về chuyện gì đó. Kiểu như chị hay em phải đưa chó đi tè, hoặc chuyện đưa nào đi đổ rác, có thể đó là chuyện cái bút chì... Có đến mấy lần chúng tôi choảng nhau. Tôi giật tóc, cào cào thằng em, còn thằng em đâm tôi rất đau. Khi nghe thấy tiếng chìa khóa kêu lạch cạch trong ổ khóa cửa, hai chị em tôi bèn kéo nhau chạy vào nhà tắm, lau chùi các vết thương sau trận kịch chiến. Tôi chùi máu chảy ở mũi, còn em trai tôi xoa cho mờ các vết xước do móng tay tôi cào. Trong nhà tắm, thằng em trai yêu quý của tôi đã cho tôi mấy lời khuyên chân tình. Nó khuyên tôi thế này: bao giờ cũng vậy, chị phải cầm một vật gì đó trong tay, lúc đó cú đánh của chị sẽ mạnh hơn. Và đừng có cào cào, chẳng ăn nhằm gì đâu, chị phải đâm thẳng vào hạ bộ.

Tôi cực kỳ tỉnh táo như con hổ sắp vồ mồi. Tôi cảm nhận rõ từng chiếc chìa khóa nắm trong lòng bàn tay, tôi nắm chặt chùm chìa khóa đến nỗi có cảm giác chúng như cắm sâu vào tận xương tôi. Chỉ cần gã kia động đậy. Chỉ cần một động tác thôi, thì gã sẽ thấy thế nào là giặc đến nhà đàn bà cũng đánh!

Trong đầu tôi oang oang: Bạn chớ để mình thành nạn nhân! Hãy kêu lên! Cứu tôi với!

Tôi sẽ không kêu cứu đâu, vì chẳng nào ngoài hai người chúng tôi thì trong toa tàu cũng làm gì có ai. Hãy tập trung cao độ và không bỏ qua bất cứ động thái nào! Tôi ngẩng đầu lên và nhìn thẳng vào mắt gã. Mi hãy biết rằng, ta đang nhìn mi đấy! Nhưng lúc này tôi mới nhận ra, gã đàn ông không giống như tôi tưởng, mà là một thằng nhóc con. Nhưng nhóc con thì cũng có thể giết người chứ sao! Cái nhìn hiền lành như mắt nai của hắn không thể đánh lừa được tôi. Ở nước Anh, một thằng nhóc mới mười hai tuổi đã từng giết người. Mi chớ có đùa với ta, phang vào hạ bộ hắn thì có vẻ hơi khó một chút, vì hắn đang ngồi. Thế nhưng hắn cứ thử động đây xem, tôi sẽ nhanh tay hơn hắn, tôi biết vậy mà. Con tàu dừng lại, cửa toa tàu mở ra, rồi đóng lại, không có ai lên tàu. Còn hai ga nữa là đến nhà rồi. Chỉ hai ga nữa thôi. Thế giới là nơi thân ái và tốt lành, tôi liếc mắt nhìn xuống sàn tàu. Tôi biết phải đặt chân ở chỗ nào, hắn có thể chop tôi ngay khi tôi đứng dậy, tôi len lén chìa nắm tay bên trong có chùm chìa khóa, có một chiếc to hơn, lòi ra ngoài chút xíu. Thằng bé bắt đầu động đây, tay chân tôi cứng đờ.

“Cháu xin lỗi bác vì đã ngồi ghé vào như vậy!” Hắn nói. Giọng dễ thương, hắn chưa thể quá mười sáu tuổi. Tên cướp có đôi mắt xanh xám rất đẹp, nhưng giọng nói cũng như dung mạo của hắn không đánh lừa được tôi! “Bác ơi, đêm hôm thế này cháu rất ngại. Cháu cứ thấy sờ sợ, vì ở đây ngoài bác ra chẳng có một ai, ngồi bên người lớn bao giờ cháu cũng thấy vững tâm hơn.” Tên truy lùng tôi kết thúc lời phân trần.

***

Tôi đi tắt qua đường rừng để về nhà. Có đúng là mấy tháng trước anh Xanh Lơ đã chờ tôi ở đây?

Thư bạn đọc

Cây liên kiều nở đầy hoa vàng rộm. Chim sơn tước rung chuông khiến mấy con mèo liếm mép. Tuy không nhìn thấy, nhưng rõ ràng mấy con mèo biết rõ những miếng mồi ngon đang bay rất gần đâu đây. Chỉ cần thoáng nhìn là biết ngay mùa xuân đang về. Hình như Tosia đã từ bỏ các việc chuẩn bị cho đêm vũ hội cuối khóa. Máy đánh móng tay nằm nguyên một chỗ, nó đang vui đầu học thi.

***

Cây mận hoang trổ hoa.

Judyta thương yêu,

Chuyện hôm nay bạn đừng tính toán đắn đo, ngày hôm qua thì đã qua rồi, ngày mai còn chưa tới. Hãy quan sát xung quanh và tìm lấy vài thứ khả dĩ có thể giúp bạn vui lòng. Mọi chuyến du ngoạn dài đều khởi đầu từ những bước đầu tiên. Chiếc cốc có khi đầy có khi lại vơi một nửa. Bạn hãy nhẫn nại, bản thân việc đợi chờ cũng có thể đem lại nhiều thú vị. Hạnh phúc, thứ mang lại sung sướng tốt cùng cho lòng ta, vẫn đang ngủ vùi trong khoảng thời gian từ lúc đóng vội con dấu bưu điện tới lúc bức thư đến nơi.

Ba tuần đâu phải muôn đời, bạn hãy làm một việc gì đó đi...

Judyta, tôi đang ở bên bạn

***

Tôi gọi điện cho Szymon, xem nó có biết gì về chuyện về nước của bố. Giọng Szymon khô khốc, xa lạ. Nó trả lời miễn cưỡng, rằng mọi thứ không thay đổi. Cháu hy vọng bố sẽ gọi cho cô.

Tôi có cảm giác nó định dùng từ “bà”. Bố sẽ gọi cho bà.

Nhưng mà thôi, khoan nghĩ chuyện này, chưa phải lúc. Trước mắt, tôi có cả núi việc. Tôi vừa nhận một chồng thư bạn đọc từ tòa soạn tôi mới vào làm. Đây là công việc quan trọng nhất lúc này.

***

Tôi còn phải mang cơm trưa cho Tosia, tôi ép nó phải ăn, mặc dù nó đang “thắt lưng buộc bụng”. Tôi còn phải nấu cháo cho chó, rửa đĩa cho mèo.

Thưa tòa soạn,

Em xin tòa soạn tư vấn giúp, em phải làm gì trong tình cảnh hiện thời. Em xin kể đầu đuôi câu chuyện. Chồng chưa cưới của em đi Chicago, vì người quen của em họ anh ấy sinh sống ở đó. Người này kiếm được khá nhiều tiền, còn chồng chưa cưới của em cũng muốn kiếm chút tiền để lo cho đám cưới sắp tới của chúng em và sửa chữa tầng hầm nhà bố mẹ anh ấy, nơi chúng em sẽ ở sau khi cưới và cũng là nơi dùng làm văn phòng công ty tương lai của chúng em. Nhưng có chuyện như thế này, em được bố mẹ để cho một ít tiền, thế là em bắt đầu cho sửa chữa nhà cửa như đã nói ở trên để bớt việc sau này. Em nhờ một người quen là chủ công ty sơn và sửa chữa nhà cửa làm việc đó, em thấy vui thích khi đã làm trước được một số việc.

Điều không may là em phải lòng anh người quen này, và hơn thế nữa, em đã mang bầu. Thưa tòa soạn, xin tòa soạn tư vấn giúp em, bởi không có tòa soạn thì đời em sẽ chỉ là một chuỗi dài đau khổ. Chồng chưa cưới của em chưa biết tí gì đâu, cả bố mẹ anh ấy cũng vậy, nhưng em là người rõ hơn cả và giờ đây em hoang mang không biết phải làm sao.

Van xin tòa soạn cứu giúp em!

Ela, tỉnh Kielce

Khi trời nắng lên tôi có thể quét dọn chỗ lá rụng từ năm ngoái cho đám cỏ dễ thở. Tôi sẽ đi mua pizza và coca cho Tosia và Isia, vì những thứ khác chúng

không nuốt nổi.

Thưa tòa soạn,

Tôi năm nay bốn mươi hai tuổi, có con gái mười sáu tuổi. Ngoài nó ra tôi còn hai đứa con nữa, thằng con cả đang phục vụ trong quân ngũ, còn đứa con gái út năm nay mới đi học. Nhưng thư này tôi chỉ viết về chuyện đứa con gái mười sáu tuổi thôi. Trên thực tế, con gái tôi không hề trò chuyện với tôi. Tôi hỏi bất cứ câu gì nó cũng chỉ trả lời qua loa đại khái. Chẳng hạn nếu tôi hỏi chuyện học hành của con thế nào? Nó chỉ đáp, tốt thôi. Ngoài ra tôi không biết tí gì về những chuyện thường nhật trong sinh hoạt của nó. Ở trường thầy cô không kêu ca phàn nàn gì về nó. Nhưng tôi biết, người mẹ phải là người bạn của con gái, phải hiểu con và thường xuyên trò chuyện với con. Tôi phải làm gì đây để con gái trò chuyện nghiêm túc với tôi, chia sẻ với tôi những chuyện riêng tư của nó, vì tôi không tài nào tiếp cận được với con bé. Lúc nào tôi cũng chỉ nghe nó nói: Mọi cái đều OK, chẳng có chuyện gì cả, mẹ muốn gì nào? Tôi muốn hai mẹ con trò chuyện với nhau, tôi muốn thỉnh thoảng nó hỏi ý kiến tôi để về sau này nó bớt thói ăn nói thô lỗ cục cằn, bởi vì trên đời này, ngoài tôi ra, nó chẳng thể có người mẹ thứ hai.

Tosia bước xuống từ phòng mình, tôi đang ngồi trước máy tính.

“Mẹ đó hả?”

“Cái gì vậy con gái?”

“Mẹ có biết, những người đồng tính họ có gien chịu trách nhiệm về ADN hướng của họ?”

“Có phải con đang học thi không đấy?”

“Hamer tại Viện Nghiên cứu Ung thư Quốc gia của Mỹ đã so sánh ADN của bốn mươi cặp đàn ông đồng tính và phát hiện ra rằng, ba mươi ba cặp có cùng triệu chứng di truyền như nhau tại vùng X928 của nhiễm sắc thể X.”

“Tosia! Con thôi ngay câu chuyện về những người đồng tính đi được

không?”

“Thế đấy, ai cũng sợ chuyện này! Mẹ không có lòng khoan dung!”

“Tosia, con có hy vọng trong đề thi năm nay sẽ có những câu hỏi như thế không? Mẹ đang làm việc.”

“Mẹ ơi, chẳng bao giờ con có thể nói chuyện nghiêm túc với mẹ. Chẳng khi nào mẹ có thời gian cho con!”

Thưa tòa soạn,

Tôi gửi tiền vào quỹ đầu tư, nhưng bây giờ gặp rắc rối, mong tòa soạn giúp tôi. Trong năm tháng vừa qua, giá một đơn vị quỹ đầu tư giảm gần 0,22%. Tính ra đây là một khoản tiền khá lớn, tuy nhiên tôi không muốn viết cụ thể mình đã tốn bao nhiêu tiền, vì như vậy rất nguy hiểm. Khi tôi mua vào thì giá là 157 zloty 20 grosz một đơn vị quỹ. Sau đó, ngày nọ sang ngày kia giá cứ tăng dần. Những đơn vị tôi mua sau đó giá đã là 158,72 zloty, nghĩa là tăng lên khá nhiều. Mấy tuần trôi qua, trước khi tôi quyết định chuyển hết tiền vào quỹ này, giá đơn vị quỹ khi ấy đã tăng lên 164 zloty có lẻ, chính xác là 164 zloty 83 grosz. Giá đơn vị quỹ cứ liên tục tăng cho đến khi bắt đầu giảm vài tuần trước. Câu hỏi của tôi là như thế này - tình hình rồi sẽ ra sao đây? Liệu quỹ này (vốn được chính phủ bảo lãnh) có cơ hội tăng giá không? Liệu chính phủ của chúng ta có sụp đổ khi Ba Lan gia nhập Liên minh châu Âu không? Bây giờ tôi có nên rút lại tiền vốn với giá chịu thiệt, hay ngược lại, cố đợi cho đến khi giá đơn vị đầu tư tăng lại? Liệu khi nước ta gia nhập Liên minh châu Âu thì quỹ này có còn tồn tại không? Tôi có gọi điện cho trung tâm thông tin để hỏi, nhưng họ giữ những thông tin đó cho riêng mình, mà chúng ta thừa biết vì lý do gì. Cho nên, xin tòa soạn tìm hiểu xem, vì chắc các vị có cách riêng. Tôi đã bỏ ra 50 ngàn zloty để mua các đơn vị đầu tư với giá 164 zloty 83 grosz, và trước đó 35 ngàn zloty với giá rẻ hơn, sớm hơn thế nữa là gần 18 ngàn, xin các vị tính xem khoản thu vào của tôi sẽ như thế nào nếu tôi tạm hoãn đến tháng Năm năm nay việc rút lại toàn bộ khoản vốn đầu tư? Liệu tôi có kiếm được nhiều tiền lời hay không? Tòa soạn có những nhân viên kế toán tinh thông nghiệp vụ, cho nên tôi luôn trông cậy vào quý tòa soạn, đừng phụ lòng tin của tôi tòa soạn nhé.

Xin gửi lời kính trọng.

Tái bút: Tất cả các thông tin của tôi và thông tin tài chính là tuyệt mật, xin tòa soạn nhớ giữ!

Tôi nhớ ra mình phải thanh toán các hóa đơn, riêng hóa đơn điện thoại và điện sinh hoạt có thể lùi lại sau, nhưng người ta mà cắt điện thoại thì gay. Nếu hóa đơn điện thoại của tôi là 129,60 zloty, vậy chừng đó tương đương bao nhiêu đơn vị quỹ đầu tư mà người viết thư trên đã mua nhỉ?

Thưa tòa soạn,

Em đã có một quyết định rất người lớn về tình dục. Cùng với người yêu, em đã suy nghĩ rất lâu rồi hai đứa mới làm chuyện đó. Chúng em đã áp dụng tất cả các biện pháp an toàn cần thiết, đúng như quý báo đã mách cho bạn đọc trong số tạp chí tháng Sáu. Nhưng hai tuần sau đó, em để ý và thấy phía dưới đầu gối mình có một cục nho nhỏ lồi lên. Liệu đó có phải là chữa ngoài dạ con không thưa tòa soạn? Em không dám đem chuyện này hỏi mẹ, vì có thể mẹ không hiểu những vấn đề của em. Lúc nào mẹ cũng cho em là đứa con nít, mặc dù tháng Giêng này em tròn mười lăm tuổi rồi.

Em xin gửi lời kính trọng, Aneta.

Ôi, Aneta thân mến ơi, hồi làm ở tòa soạn cũ cô đã nhiều lần trả lời bức thư này rồi. Cô có cảm giác cháu thích chơi trò quấy rầy các tòa soạn báo. Cháu không biết việc điều động cán bộ đâu. Nói tóm gọn, các biên tập viên như cô cùng lúc làm việc ở rất nhiều tòa soạn. Bé gái ơi, cháu đừng có ngủ với bất kỳ đứa con trai nào. Cháu hãy đợi mười, hai mươi năm nữa.

***

Tôi không ngủ được.

Judyta thương yêu,

Nếu bạn có nuôi chó, hãy dẫn chó đi chơi thật lâu trước khi lên giường ngủ. Từ sau tám giờ tối bạn chó có ăn bất cứ thứ gì, dạ dày làm việc căng là khó ngủ lắm đấy. Trước khi ngủ bạn hãy nghĩ về một cái gì đó dễ thương, mười ngày đầu phải muôn đời.

***

“Mẹ ơi, con buồn lắm, con sẽ không còn được cấp sách đến trường nữa rồi. Không bao giờ. Sao mà bi đát làm vậy! Một giai đoạn trong đời con đã kết thúc, mà con thì chưa chuẩn bị cho tình huống này. Con không chấp nhận đâu. Con sẽ khóc hôm bế giảng. Hôm đó mẹ đến đi, nhưng đừng đi lại gần chỗ con, mẹ đứng ở đâu đó đằng sau thôi.”

***

“Mà không, mẹ đừng đến, con đã lớn rồi còn gì.”

***

“Mẹ đến đi, vì mẹ của Ania cũng sẽ đến. Cả cô Ula nữa, càng hay. Và bố cũng đã hứa bố sẽ đến.”

***

“Hay hơn cả là đừng phụ huynh nào đến. Nhưng đằng nào thì họ cũng đến. Bố thằng Michael còm nhom thế nào chẳng đến để quay video. Như hồi bọn con ở lớp mẫu giáo ấy.”

***

“Bố của Michael hứa sẽ sao cho mỗi đứa một bản phim. Chúng con sẽ có những kỷ niệm tuyệt vời.”

“Hôm thi tốt nghiệp nhất định sẽ là hôm con thấy thán. Lúc đó con phải làm

gì? Con sẽ đau bụng và không thể tập trung làm bài thi. Tại sao mẹ không chịu nghe con? Nếu bác sĩ chẩn đoán con không đủ sức đi đến trường thì con có được hoãn thi không?”

***

Thưa tòa soạn,

Nhân dịp này em muốn hỏi tòa soạn, em bị kỷ luật không được đến trường là đúng hay sai. Em cùng với bạn Jedrek Haufa rủ nhau gọi điện đến trường báo rằng ở đó có bom, vì hôm ấy hai đứa bọn em không chuẩn bị bài cho giờ học toán. Nhưng ngay sau đó chúng em đã tự thú với nhà trường, thế mà họ vẫn thất hứa với chúng em. Như vậy là không công bằng, hóa ra chúng em đã thú nhận không cần thiết, vì đằng nào họ cũng không thể biết được ai đã gọi điện đến trường. Vậy mà chúng em bị kỷ luật và bây giờ bố mẹ không cho em giao du với bạn bè nữa. Như vậy là không công bằng, cho nên em nhờ tòa soạn can thiệp giúp, cả bạn Jedrek Haufa cũng nhờ.

***

“Judyta ơi, chẳng thấy bóng dáng cậu đâu cả! Cậu chớ quan trọng hóa quá chỗ làm mới này! Cậu nhìn mà xem kìa, đất trời mới đẹp làm sao! Mình và Krzys đang đi đến chỗ ‘Vườn Cảnh’ bọn mình sẽ mua một cây mận Mỹ, lá thắm, cậu muốn mình mua luôn cho cả cậu một cây không nào? Hay là cậu cùng đi với bọn tớ?”

***

Kính thưa tòa soạn,

Tôi không thích các người, cũng không thích bất kỳ một tờ báo nào khác, vì các người chỉ dối trá và dối trá. Các người chẳng chịu làm gì để dân chúng sống khá hơn, các người chỉ toàn ca ngợi chính phủ này thôi. Đài truyền hình cũng làm y hệt các người. Tôi đã viết thư gửi lên cả tổng thống nữa đấy, nhưng ông ta coi khinh một người bình thường như tôi. Tôi gửi thư sang Brussels bảo rằng ở nước ta luật pháp không được tôn trọng, nhưng chẳng ai

quan tâm cả. Trên đất nước này không có kỷ cương gì hết. Ngày trước đời sống còn khá hơn, nhưng có ai nghĩ đến chuyện này đâu, chỉ mình tôi mà thôi. Các người chỉ mãi xây nhà thờ còn nhân dân thì mặc xác, truyền hình dối trá vẫn hoàn dối trá. Chẳng có gì thay đổi và các người chỉ biết quy lụy Giáo hội, mặc dân chúng mất hoàn toàn lòng tin vào chính quyền. Có lẽ các người nên in bức thư này và đăng lên báo để tôi được biết còn có kẻ muốn Ba Lan là tổ quốc của nhân dân Ba Lan, chứ không phải là một tên đầy tớ phục tùng nước ngoài.

Xin gửi lời kính trọng

Henryk Sapieski

Tái bút: đề nghị hồi âm nhanh.

Bản thân tôi cũng rất muốn trả lời từng bức thư. Hay là trả lời theo kiểu hồ lớn vậy nhỉ? Chỉ một thư thôi, nhưng giải quyết tốt tuốt mọi vấn đề, được không? Thí dụ:

Henryk Sapieski thân mến, cả Brussels lẫn tổng thống đều không biết gì về những trần trở của bạn đâu. Lần sau đừng gửi thư linh tinh nữa, chắc chắn bạn sẽ không nhận được hồi âm.

***

Thưa tòa soạn,

Dạo này chồng em thường xuyên không về nhà, sáng sớm anh ấy mới mò về. Em không tin anh ấy bận đến mức phải làm việc nhiều đến như vậy. Thưa tòa soạn, em phải làm gì đây?

Bạn chớ có nổi cơn tam bành. Hãy tự kiểm chế. Cứ để vài tuần xem sao, nếu còn tiếp diễn bạn hãy tính tiếp.

Thưa tòa soạn,

Chúng em cãi nhau chỉ chóc về đủ mọi chuyện, đôi khi em muốn giết anh ấy. Em phải làm gì đây?

Bạn chớ có ném bừa chiếc máy sấy vào bồn tắm khi anh ta đang tắm. Thế này nhé, thoát tiên bạn nên tìm cách trò chuyện với chồng mình xem sao. Có khi mềm mỏng lại giúp vợ chồng bạn đi tới hòa thuận cũng nên.

Nhưng theo kinh nghiệm sống của tôi, có lẽ không ăn nhằm gì đâu.

***

Thưa tòa soạn,

Em đánh mất chìa khóa, em phải làm gì đây? Em lo lắm...

Tôi rất muốn trả lời: Nếu đánh mất chìa khóa, bạn đừng đổi ổ khóa. Nhân cơ hội này bạn hãy đổi nhà.

Thưa tòa soạn,

Em đã định sang xuân sẽ sơn lại nhà, em đã mua sơn của hãng JUKON, vì em thấy loại sơn này rất đẹp khi bày trên giá. Còn người bán hàng thì bảo, chỉ cần sơn một lần là đủ. Nhưng em đã sơn đến lần thứ sáu rồi, thế mà sơn vẫn không chịu bám. Em phải làm gì đây?

Tôi rất muốn đáp lại rằng: Hãy bỏ tiền mua sơn có màu, đừng mua loại sơn trong suốt, đơn giản thế thôi.

***

Judyta thương yêu,

Vài giờ đâu phải muôn đời, bạn hãy kiên nhẫn. Bạn hãy làm một việc gì đó đi, thời gian sẽ trôi nhanh giúp bạn. Bất cứ khi nào cũng có việc gì đó để bạn

làm. Đừng quấy rầy tôi nữa.

Xin gửi lời kính trọng, Judyta.

Anh quên mất em rồi

Trong ống nghe giọng Adam sao mà xa lạ, hai chân tôi khuỵu xuống.

“Xin chào, Adam đây, Judyta đó phải không?”

“Em đây!” Tôi nói nhỏ vào ống nghe, tim tôi như đập trên vai, chẳng khác gì con vẹt đã thuần hóa của nhà Manka.

Như vậy không phải tôi đã mất tất cả. Anh về hôm qua, đúng ngày ghi trong vé khứ hồi, và anh đã gọi điện thoại, gọi ngay lập tức, phải chăng tất cả những gì anh gặp ở bên Mỹ trong mấy tháng qua, những điều đã khiến anh viết bức thư tàn nhẫn nọ giờ đây không còn quan trọng nữa? Liệu tôi có sẵn sàng tha thứ hay không? Làm gì có chuyện anh gọi điện chỉ để hỏi han không nhằm mục đích gì. Bây giờ tôi không phải im lặng nữa, chúng tôi sẽ nói chuyện, sẽ thanh minh với nhau tất cả.

“Cho nên anh gọi điện ngay.” Tôi chỉ nghe lơ mờ đoạn cuối câu nói của anh.

“Em rất mừng là anh đã về, em đã rất nhớ anh. Adam ơi, chuyện gì đã xảy ra không quan trọng nữa. Chúng mình hãy gặp nhau, trò chuyện với nhau như hai người lớn. Không có gì không thể đảo ngược, nếu chúng ta yêu nhau thì mọi điều đều có thể tha thứ và cảm thông, em rất mừng là anh...” Tôi định nói một tràng như trong phim truyền hình nhiều tập của Mỹ, nhưng không được.

Ống nghe áp mạnh vào tai tôi, đến nỗi thiếu chút nữa là tôi đánh mất chút lý trí còn lại. Tôi thở sâu.

“Em mừng là anh đã về.” Tôi nói.

“Anh vừa hỏi em, liệu ngày mai anh có thể đến lấy chiếc máy khoan và máy tính của anh được không. Thứ Tư anh đi làm và...”

Đến lấy máy tính và máy khoan. Thì ra là thế.

“Tất nhiên, được thôi, lúc nào thấy tiện anh cứ đến.”

“Ngày mai, nếu em cho phép. Máy giờ em đi làm về?”

“Em không làm việc ở cơ quan, người ta sa thải em rồi, giờ em làm việc ở nhà. Anh có thể đến bất kỳ lúc nào anh muốn, em muốn gặp anh càng sớm càng tốt. Thậm chí vào lúc sáu giờ sáng cũng được, em sẽ đợi anh với cốc cà phê pha sẵn cho anh và cốc trà cho em.” Tôi định nói như vậy.

“Nếu thuận tiện cho anh, lúc nào em cũng ở nhà.” Tôi nói vào ống nghe.

“Vậy thì, nếu em cho phép, anh sẽ đến vào khoảng bốn giờ chiều.”

“Được thôi.” Tôi nói và thấy bực mình.

“Thế thì ổn.” Người yêu của tôi nói. Không, không phải người yêu của tôi nữa rồi. Giờ anh chỉ là Xanh Lơ. Giọng anh nhạt nhẽo, không chút xúc cảm. “Thôi, chào em.”

“Chào anh.” Tôi đáp.

Tôi đặt ống nghe xuống và không muốn nhớ đến cái giọng nói kia nữa. Nếu em cho phép - một mẫu câu lịch sự và câu nệ như trong giờ ngôn ngữ.

Con Borys nằm dưới chân tôi. Nó thở nặng nhọc. Hôm qua tôi lại bế nó ra vườn, hai chân sau của nó gần như bại liệt hoàn toàn, khi đi nó phải lết. Hôm nay nó không đứng dậy nổi. Manka bảo nó đã đến ngày tận số. Tôi cảm thấy nó mệt mỏi.

Tôi quỳ xuống thăm bên cạnh con chó và đặt bàn tay lên cái đầu bạc lông của nó. Tôi vuốt ve và ôm chặt lấy cái đầu xù lông. Borys mở mắt nhìn tôi, hai mắt đen như hai chiếc khuy vẫn tươi tỉnh, vẫn tình cảm, và còn gì đó nữa mà tôi không muốn nhìn thấy. Chưa đâu, Borys, mi hãy gắng lên, ta yêu mi nhiều

lắm. Tôi vuốt ve con chó, tôi vuốt ve nó nhiều đến nỗi hai con mèo tiến lại chỗ chúng tôi và con Zaraz ghen tị rúc rúc cái đầu bạc trắng của nó bên dưới tay tôi.

Chẳng mấy chốc nữa tôi sẽ chỉ còn lại một mình, tôi biết. Ngày mai hoặc ngày kia, hoặc ba ngày nữa tôi phải quyết định. Tôi cúi đầu xuống nhìn con Borys, nó hất mõm sang chỗ khác, không bao giờ nó thích tôi hà hơi vào mũi nó, tôi bèn hôn vào tai nó. Tai nó phẩy phẩy, ra bộ phũ cái hôn của tôi. “Bà chủ của tôi ơi, xin bà đừng làm như vậy, xin đừng hà hơi và cù vào tai tôi, hãy để cho tôi yên, tôi là một con chó già đang ốm”.

Tôi đứng dậy, con Zaraz giơ chân ra. Ôi, chỉ tại Tosia mà tôi có con mèo độc nhất vô nhị trên thế gian này. Hễ đòi ăn là Zaraz giơ chân ra, chính Tosia dạy nó làm như vậy. Tôi đi vào phòng bếp, lôi hộp thức ăn cho mèo ra và múc ba thìa to đổ vào đĩa. Con Borys nghe thấy tiếng kêu leng xeng nhưng nó không vùng dậy được, không thể lại ra đứng ở cửa bếp để chờ, không cố giả vờ nhăm lẩn giữa đĩa ăn của mèo và chó. Tôi cố tình chạm mạnh thìa vào hộp sắt, nhưng cửa bếp vẫn trống không.

Rồi sau đó tôi khóc giàn giụa. Tôi khóc cho tôi và khóc con Borys. Bởi lẽ ra buổi chào đón Adam phải khác cơ. Tôi khóc vì anh không muốn cho tôi ra sân bay đón anh. Tôi khóc vì tôi lại phải bế con Borys đi chơi. Vì nó không mò đến mỗi khi nghe thấy tiếng kêu của hộp sắt đựng thức ăn cho mèo. Tôi khóc vì đời tôi sao mà khốn khổ, sao mà nghiệt ngã thế. Tôi luôn luôn đơn độc một mình vào những thời khắc bi đát nhất và sinh linh duy nhất thương yêu tôi, bất luận tôi đề tiện hay tôi tuyệt vời, tôi xinh đẹp hay tiêu tụy, đang nằm bẹp trên tấm thảm trong căn phòng, không còn sức để đi lại. Và tôi còn phải chịu trách nhiệm trước quyết định nên để nó sống hay chết.

Ngày mai Adam đến. Suy đi nghĩ lại tôi rút ra kết luận, sự kiêu căng không phải là người tư vấn tốt nhất. Tôi sẽ đề nghị anh đến, ngay cả khi anh không thích. Anh sẽ không thể từ chối nói chuyện với tôi. Tôi sẽ ăn mặc và trang điểm thật đẹp. Tôi bôi kem dưới mắt, lọ kem tôi được Agnieszka tặng hôm lễ Giáng sinh. Tôi đắp bã chè vào mắt, vì mắt tôi sưng vù và đỏ lựng. Nhưng tại tôi không có loại chè đựng trong túi giấy cho nên bã chè dính cả vào mi mắt. Tôi phải trang điểm thật đẹp để anh nghĩ, bất chấp những gì anh đã gây ra, tôi

vẫn xinh đẹp nhường này. Tôi mặc chiếc váy anh thích, trang điểm rất công phu. Vì đây là ngày hội. Anh đã về.

***

Tôi bực mình ngay từ sáng sớm. Nhà cửa dọn dẹp tinh tươm, tôi định làm việc, nhưng không tài nào nhìn được vào màn hình vi tính, các con chữ chạy như điên trước mắt tôi. Hôm nay tôi sẽ không thể trả lời thấu tình đạt lý cho bất kỳ bạn đọc nào. Tôi bèn chơi một trò chơi vớ vẩn, rồi bật radio, mở nhạc của Elton John. Sau đó tôi vào trong bếp ngồi, gọi điện cho Manka, cô ta bảo sẽ đến bất kỳ lúc nào khi tôi có quyết định. Tôi đặt con Borys lên giường, cho nó nằm ở chỗ nó thích, rồi tôi châm thuốc hút. Sau cùng tôi gọi điện cho mẹ.

“Có gì không hả con gái?” Mẹ hỏi, nhưng tôi không dám nói là Adam đã về nước.

“Mọi chuyện ổn cả, mẹ ạ!” Tôi nói.

“Chủ nhật này mẹ và bố sẽ đi nhà hát, con có thích đi xem cùng bố mẹ không?”

“Con rất thích.” Tôi nói, mặc dù tôi chẳng thích đi đến bất kỳ nhà hát nào, vào bất kỳ ngày Chủ nhật nào. Tôi chỉ muốn Adam tỉnh táo trở lại để anh nhớ rằng anh đã yêu tôi.

“Mẹ đưa máy cho bố nói chuyện với con nhé.” Mẹ nói.

“Bố phải không ạ?”

“Có chuyện gì vậy hả con?” Bố tôi, do khác biệt tuổi tác, nhạy cảm hơn mẹ tôi nhiều.

“Không có chuyện gì đâu bố ạ!” Tôi nói.

“Bố đang nghe đây cơ mà!” Ông cụ quyết không chịu thua.

“Bố ơi, chẳng có gì đâu, con Borys càng ngày càng nguy kịch.” Tôi ghen lời.

“Con đừng có hành hạ con chó, bố mà ở hoàn cảnh con...” Bố tôi lại thuyết giáo, còn tôi chỉ muốn khóc, cho nên tôi kết thúc luôn cuộc trò chuyện.

***

Đang trưa. Đến bốn giờ chiều vẫn còn ba tiếng đồng hồ nữa. Tôi phải làm gì trong ba giờ đồng hồ này đây? Trong ba giờ đồng hồ người ta có thể sinh một đứa con, có thể cứu thế, có thể đọc hoặc viết, có thể nướng ba cân thịt bê hoặc ba cân thịt gà tây. Cứu thế tôi không thích, nướng thịt cũng vậy. Tôi chỉ thích mau mau đến bốn giờ chiều mà thôi. Hôm nay hai giờ chiều Tosia về nhà. Tôi lôi nồi thịt viên cuộn bắp cải trong tủ đông lạnh ra, đặt lên bếp và đun nhỏ lửa.

Mất tôi lộ vẻ mệt mỏi, nhưng tôi đã uốn tóc bằng lược tròn của Tosia, nên nom tôi chẳng đến nỗi nào. Tôi gầy đi. Tôi đâu có cần như vậy. Thế giới không có đàn ông thì sẽ như thế nào nhỉ? Có lẽ lúc đó sẽ chỉ toàn đàn bà ăn sung mặc sướng, người to đùng.

Tôi không thích mình là người ăn sung mặc sướng đâu, tôi chỉ thích được ở bên Adam thôi.

Tiếng chuông gọi cổng làm tôi tỉnh cả người. Hãy còn sớm quá! Bà Stasia đang từ cổng đi vào, đặt chiếc xe đạp bên nhà kho. Thật là may, tôi không đơn độc trong lúc này. Tôi hớn hở mở cửa, tại ngưỡng cửa bà Stasia đưa trứng cho tôi. Không có sữa tươi nữa rồi, con bò sữa cuối cùng đã gục.

“Bà Stasia, bà vào nhà đi, cháu sẽ pha trà mời bà.”

Bà Stasia nở nụ cười dịu dàng nhất trần đời, đoạn ngồi lên mép ghế ở trong phòng bếp.

“Trà thì thôi... Nhưng chị Judyta ơi, tôi muốn hút...”

Tôi ngạc nhiên tột độ.

“Bà không hút thuốc cơ mà?”

“Không, nhưng hôm nay tôi bị đau lưng. Từ sáng sớm tôi khom lưng cuốc đất ngoài vườn, có lẽ việc này không dành cho tuổi tôi nữa rồi.”

Tôi đưa gạt tàn và thuốc lá. Tôi rất thích nghe bà Stasia nói chuyện. Ngôn ngữ của bà đầy ắp sự sống. Chẳng ai còn nhớ những từ ngữ mộc mạc mà bà Stasia hay dùng từ đâu ra, nhưng quả thực, ngôn ngữ của bà chân thực nhất trong cái thế giới đầy rẫy những ngôn từ khó hiểu này.

“Hôm nay chị có tiệc tùng gì à?” Bà Stasia cười, để ý thấy tôi ăn mặc đẹp.

“Cháu hy vọng là vậy.” Tôi nói.

Tosia chạy vào nhà, liếc mắt nhìn tôi rồi quăng chiếc túi, đoạn nó lao thẳng lên tầng.

“Tosia! Trông nồi thịt viên cuốn bắp cải cho mẹ!” Tôi hét to theo nó.

Một lúc sau tôi nghe thấy tiếng chân con gái đi xuống dưới nhà.

“Bốn giờ chiều nay bố sẽ đến đón con đó!”

“Con đã biết, bốn giờ Adam sẽ đến rồi còn gì!” Tôi phát bực mình, đến nỗi bữa cơm sắp ăn cùng với Tosia bỗng không còn khiến tôi thích thú. “Có phải con cố tình làm như vậy không?”

“Sao cơ? Con sẽ trượt thi tốt nghiệp chỉ vì chú Adam đến nhà mình hay sao? Sao mẹ lại có thể gặp lại người ta sau những gì người ta đã làm đối với mẹ? Mẹ chẳng có chút tự trọng nào cả.” Con gái ruột của tôi nói. “Năm giờ chiều con phải vào thành phố đi học thêm và thật tuyệt vời là bố sẽ đến đón con! Chắc mẹ ghen tị với con vì con có người chăm sóc!” Tosia gạt đĩa thịt viên cuốn bắp cải ra, đoạn đứng dậy khỏi bàn. “Mẹ không thấy hết những gì bố đang làm cho con.”

Tôi ngồi lại một mình trong bếp với hai đĩa thịt viên cuốn bắp cải còn nguyên. Tôi không muốn cãi nhau với Tosia. Những vấn đề của một đứa con có bố mẹ ly dị ập vào đầu tôi. Con bực tức chậm rãi dịch chuyển từ dạ dày lên thanh quản tôi. Chỉ còn thiếu nước tôi khóc thét lên vì đứa con gái của mình. Nhưng không, lúc này mặt tôi đang đầy son phấn. Không!

Con Zaraz nhảy tót lên bàn, giở mồm sát vào đĩa. Nó thở phì phì, tôi không cần phải đuổi con mèo, nó quay đầu ngay vì không thích món này, rồi nó nhảy xuống ghế. Con Potem ngồi ngoan ngoãn dưới chân bàn liếm mép. Tôi đổ hai đĩa thịt viên cuốn bắp cải trở lại vào nồi.

Hôm nay tôi phải giải quyết việc quan trọng nhất đời mình: Nói chuyện với Adam. Cho nên cả Tosia lẫn gã đang ở với Jola không được cản trở tôi. Bốn giờ kém mười tôi nghe chuông gọi cổng, tôi giật nảy người. Tôi lao ra khỏi phòng tắm. Nhưng Tosia ra cầm máy bộ đàm trước tôi. Cựu Chồng đến.

“Bố ơi, con ra ngay đây!” Tosia hô to, còn tôi đi ra ngoài cổng. Đúng là tôi không phải tiếp anh ta ở trong nhà, kể cả trong trường hợp ngôi nhà này có là của con gái tôi chẳng nữa. Anh ta có thể đợi con gái ở trước cổng. Tôi trùm áo khoác lên người, Cựu Chồng đứng ngoài vườn, mỉm cười với tôi.

“Judyta, hôm nay nom em xinh đáo để.”

Tôi chìa tay cho gã, gã nắm chặt tay tôi một hồi lâu.

Và Adam bắt gặp chúng tôi đang làm như vậy.

Tôi đã không nghe thấy gì cả, Cựu Chồng không tắt máy ô tô. Gã định ninh ở đây không ai bực mình ra đập xe ô tô của gã. Adam đứng giữa cổng mở toang và nhìn tôi. Thấy anh tôi mỉm cười, rút mạnh tay ra khỏi tay Cựu Chồng và lao thẳng ra phía anh.

Tôi cảm thấy hai mắt mình đau nhức, vì ngần ấy tháng trời tôi không nhìn thấy anh, đó là lý do duy nhất. Tôi thấy anh đứng đó, nom anh hơi khang khác sau chuyến đi Mỹ. Anh có vẻ buồn? Tôi thấy anh không mỉm cười khi

thấy tôi xinh đẹp như thế nào. Tôi cảm nhận mình đang chết héo đi, niềm vui mừng của tôi đang bỏ chạy, còn nỗi lo mà tôi đã phải chống chọi bấy lâu đang thắng thế. Dừng lại trước mặt Adam, tôi đứng trơ như khúc gỗ. Tôi những mong anh ôm chầm lấy tôi, nhưng mà không, anh không hề nhúc nhích. Mới có mấy tháng trời mà anh thay đổi nhiều đến thế hay sao? Có thực vậy không?

“Xin chào!” Adam nói, tựa hồ anh đến để lấy đồ hoặc vào cửa hàng, hoặc vào cơ quan làm việc, hoặc đến nhận chứng minh thư, hay hộ chiếu và anh miễn cưỡng chìa tay cho tôi.

“Chào anh!” Gã ở với Jola đi về phía chúng tôi và cũng chìa tay ra.

“Chào chú Adam!” Tosia đứng sững lại, lần đầu tiên trong đời con bé đỏ mặt. Hai người đập tay vào nhau như mọi khi, nhưng nom có vẻ miễn cưỡng. Tosia nắm lấy tay bố. “Đã đến lúc ta phải đi rồi.” Nó nói, đoạn hai bố con kéo nhau đi.

Tôi còn lại một mình. Adam không nhìn tôi, mà nhìn vào cửa nhà.

“Thế nào, anh có thể vào chứ?”

“Xin mời!” Tôi nói. Cứ như tôi đang nhận thư bảo đảm của nhân viên bưu điện vậy.

Adam đi về phía ngôi nhà, tôi bước theo sau như một con bê đang bị dắt đi mổ thịt.

“Anh uống trà nhé?”

Tôi không dám nhìn vào mắt anh. Tôi chẳng biết anh phản ứng ra sao. Tôi không muốn thấy cái nhìn lạnh nhạt, lẩn tránh của anh. Tôi đi vào bếp đặt ấm đun nước.

“Cảm ơn, nhưng anh đang vội.”

Con Borys ngẩng đầu lên, nó đứng dậy, gắng sức đi lại chỗ Adam, nó phe phẩy cái đuôi cụp. Adam vỗ nhẹ vào đầu nó. Borys ngẩng đầu nhìn theo chúng tôi. Hai chúng tôi đi vào phòng, Adam né người, cúi xuống rút phích cắm máy tính rồi quấn dây lại. Anh không thèm nhìn tôi, không mấy may quan tâm thấy tôi hôm nay đẹp như thế nào. Anh đang bút đứt mọi mối liên hệ giữa chúng tôi. Cùng lúc sự sống và niềm vui mừng cũng trốn chạy khỏi tôi. Tôi vào bếp lấy chìa khóa và giấy tờ. Quần áo lòi từ trong tủ ra vút trên giường, anh bê các thứ ra xe ô tô, phải đi ra đi vào mấy lần.

“Còn chiếc máy khoan nữa.” Anh nói nhỏ.

Tôi mở tủ, lôi ra chiếc máy khoan từ dưới chồng áo len và đặt lên giường. Như vậy là anh không quên thứ gì cả, đã lấy hết mọi thứ, toàn bộ đồ đạc. Anh phải đi ra đi vào tới bốn lần, chiếc ô tô đã được đưa ra ngoài, nhà tôi không còn bất kỳ dấu vết gì của Adam nữa rồi. Và xem ra anh cũng chẳng hề muốn trò chuyện với tôi.

Anh ôm chiếc màn hình vi tính, tôi tận tình giữ cánh cửa, tim tôi như chảy máu, nhưng anh không nhìn thấy. Tôi đứng bên hõm tường mà ghen lời.

Adam Xanh Lợ, anh làm cái trò gì vậy hả? Tại sao anh không còn yêu em?

“Chào em!” Adam nói. “Anh phải đi đây.”

Anh với tay cầm chiếc máy khoan và đặt lên trên máy tính. Khi đã nâng màn hình máy tính lên rồi, anh nhìn xung quanh tựa hồ còn quên cái gì đó mà không thèm nhìn tôi.

Anh quên mất em rồi! Tôi định kêu lên, nhưng lẽ dĩ nhiên tôi không làm như vậy.

“Tam biệt!” Tôi nói và nhìn theo dáng anh đi ra cổng rồi ngồi vào xe ô tô. Tôi đóng cổng, đi vào bếp, cắn vào hai bàn tay mình đau điếng.

***

Buổi tối Ula sang nhà tôi.

“Hôm nay mình nhìn thấy Adam.” Bạn tôi nói và đợi xem tôi phản ứng ra sao.

“Tớ cũng vậy.” Tôi chỉ muốn bỏ đi pha trà.

“Cậu đã trò chuyện với anh ấy phải không?” Ula hỏi.

“Tớ muốn ở một mình!” Tôi quát to lên trong đầu. “Tớ muốn ở một mình, lúc nào tớ cũng chỉ một mình mà thôi. Chẳng khi nào tớ được thuận buồm xuôi gió. Đời tớ chẳng bao giờ được yên. Tớ không muốn nói chuyện với cậu lúc này đâu. Vì tớ sắp la lên tuyệt vọng, còn cậu sẽ bảo tớ, được chung sống với người đàn ông duy nhất thật là tuyệt vời làm sao, và Cựu Chồng mới tuyệt vời làm sao. Tớ không thích nghe như vậy đâu! Cuộc đời của cậu đâu phải là cuộc đời của tớ!”

Tôi mở mắt và nhìn gương mặt chân tình của Ula.

“Tớ muốn ngồi một mình!” Tôi nói nhỏ. “Ula ơi, cậu tha thứ cho tớ đi, tớ cảm thấy không đủ sức để nói chuyện với bất kỳ ai, kể cả với cậu. Tớ phải...” Và tôi nghe, giọng mình đứt đoạn. “... Tớ phải suy tính xem làm gì bây giờ đây. Sống thế nào đây? Tớ phải... thông cảm... tại sao...”

Ula không ra về, mà ngược lại, đi ngang qua chỗ tôi ngồi, cô bạn vào bếp, đặt ấm nước.

“Tớ sẽ pha trà cho cậu!” Bạn tôi nói. “Đừng buồn phiền nữa, rồi mọi chuyện sẽ đâu vào đấy...”

“Sẽ đâu vào đấy ư?” Bỗng nhiên nỗi buồn của tôi biến thành sự ngạc nhiên. Chuyện gì sẽ đâu vào đấy? Tôi không còn như xưa nữa. Bây giờ tôi phải học cách sống không có anh ấy. Tôi chẳng thể nói gì hơn. Tôi không thể giải thích cho Ula, mất người mình đã yêu bằng cả trái tim, người mình đã gửi trọn lòng tin, có nghĩa là gì. Chẳng thể đòi hỏi Ula cảm nhận cái tôi cảm nhận. Ula không thể hiểu nỗi điều này. Cho nên tôi phải ngồi một mình. “Ula,

tớ xin cậu đấy!”

Ula quay lưng và nhắc lại, hoàn toàn không cần thiết:

“Judyta, mọi chuyện sẽ đâu vào đấy, rồi cậu sẽ thấy. Tosia đang sung sướng rồi, và cả cậu nữa cũng sẽ như vậy, cậu sẽ hiểu, cái gì là quan trọng nhất đối với cậu.”

Ula ra về, tôi cho hai con mèo vào nhà, rồi lấy trong tủ nửa viên thuốc ngủ của bà dì để lại. Tôi nằm vật ra giường và ngủ thiếp. Thậm chí tôi chẳng biết Tosia về lúc nào.

Bố mà ở địa vị con

Tôi tỉnh giấc rất sớm và không tài nào ngủ lại nổi. Mặt trời đã mọc đằng Đông, buổi sớm mai lành lạnh, sương long lanh dưới nắng trời. Tôi mở rộng cửa, hai con mèo uể oải đi ra vườn. Con Borys nhìn tôi, không đứng dậy. Tôi đi vào bếp, đặt ấm nước. Tôi thò tay lấy bánh mì, nghĩ đến ăn tôi phát ớn. Tôi không muốn khóc, cũng chẳng muốn cười. Tôi có cảm giác mình đang xem một bộ phim nhằm chán do chính mình thủ vai. Có phải tôi là tôi, hay là một người khác? Có phải người đàn bà đang mặc chiếc áo khoác xanh trong nhà với mái tóc sẫm đen này chính là Judyta? Người đàn bà này sẽ làm gì trong đời? Hằng ngày người đàn bà này ngủ dậy ra sao và để làm gì? Chuyện gì đã xảy ra với người đàn bà này?

Tôi bước vào bồn tắm, đứng dưới vòi hoa sen và xả nước lạnh, cứ như đang tự trừng phạt mình vậy. Trừng phạt vì cuộc đời tôi. Liệu có lời nguyên nào đang đè nặng lên đầu tôi hay không nhỉ? Tôi năm nay ba mươi chín tuổi. Có nghĩa là: ngót bốn mươi. Tôi có thể sống thiếu anh ấy. Tôi đâu có phải loại chết vì tình, tôi sẽ không tự cắt đứt mạch máu, tôi sẽ chẳng ăn bất cứ thứ gì có thể hại cho sức khỏe của mình. Tôi có nhà cửa, con gái, hai con mèo và con chó đang bệnh lê lét. Chẳng có gì thay đổi cả. Tôi làm bữa sáng cho Tosia, cho quần áo vào máy giặt rồi ngồi vào bàn máy tính. Thứ Tư này tôi sẽ mang thư đến tòa soạn. Thỉnh thoảng tôi sẽ khởi động chiếc máy mát xa chết tiệt kia và xương cốt tôi chắc sẽ hài lòng. Chẳng mấy chốc tim tôi sẽ hết đau, hoặc là tôi sẽ quen với việc đau tim này.

Vậy mà, tại làm sao tôi lại có cảm giác, mình như kẻ đang ở trong lồng kính? Tôi mặc quần áo cho mình mà cứ như là đang mặc cho người đàn bà khác vậy. Đây không phải là tôi. Đây là giấc chiêm bao. Tôi tỉnh lại và tôi lại có thể đợi chờ với hy vọng Xanh Lơ sẽ đến.

Tôi tắt lò sưởi, ngay lập tức trong nhà lạnh toát. Còn lâu mới sang hè, tôi đóng chặt cửa ra vườn, bật radio.

Và bất thành linh trong nhà tôi vang tiếng Adam. Giọng anh mệt mỏi, nhưng sát gần bên tôi, phát ra từ chiếc loa trắng bạc.

“Đôi khi con người ta thay vì thanh minh với nhau một số chuyện, lại thích chia tay. Họ chỉ biết nói, xin cảm ơn về sự hợp tác. Tất cả chúng ta đều không nhận thức được rằng, những vấn đề không được giải quyết trong mối quan hệ này, sớm hay muộn cũng sẽ xuất hiện trong mối quan hệ mới. Sợ hãi, không thể hiện nỗi cảm xúc; ghen tuông và cả triệu triệu những bế tắc khác đều do như vậy. Những vấn đề ấy không thuộc về bạn đời của chúng ta, mà chỉ thuộc về chúng ta mà thôi. Chúng thuộc sở hữu của chúng ta, và chừng nào chúng ta không hiểu rằng: dù bản thân có trốn chạy đi đâu, có chuyển chỗ ở đi nơi khác, thì chúng ta vẫn mang theo mình hành trang này. Thậm chí, dù có giấu kín chúng đi nữa, rồi cũng có ngày chúng ta sẽ nhớ ra, thường vào những thời điểm ít ngờ tới nhất. Tất cả đàn ông đều cùng một giuộc - đàn bà sẽ nói như vậy, mỗi người đàn bà là một con điểm - đàn ông sẽ nói như thế. Hôm nay các nhà tâm lý học Andrzej Walczenski và Wojciech Zyto sẽ trò chuyện cùng tôi và các bạn về đề tài những cuộc chia tay không cần thiết. Chúng tôi chờ điện thoại của các bạn, sau bản tin thời sự chúng tôi sẽ trở lại với sóng chương trình.”

Liệu đây có phải là tín hiệu khiến tôi mở đài rất sớm, mặc dù chưa bao giờ tôi làm vậy? Tôi sẽ không gọi điện đâu, tôi sẽ thân chinh đi đến đài phát thanh. Tôi phải nói chuyện với Adam. Tôi phải được biết, tôi phải ném trái cuộc chia tay này đến cùng. Anh phải nói cho tôi biết tại sao. Và tôi cũng muốn nói với anh rằng, tôi yêu anh. Lần này tôi sẽ không hành động như một con ngốc non tay. Chẳng có gì phải hổ thẹn khi tôi cảm nhận cái tôi cảm nhận, kể cả nếu tôi chỉ là một ký ức đối với anh.

Đã hơn bảy giờ sáng, tôi cầm điện thoại lên và quay số của bố mẹ tôi. Bố tôi nhắc ông nghe.

“Judyta phải không? Có chuyện gì vậy con?”

“Bố ơi!” Tôi nói nhỏ. “Con chẳng biết mình phải làm gì. Adam đã về nước, con không hiểu có chuyện gì mà anh ấy đến nhà chỉ để lấy chiếc máy tính, thậm chí không thèm nói chuyện với con.”

“Nhưng có chuyện bố của Tosia muốn quay lại với con còn gì! Nó nói chuyện này với bố mẹ rồi, bố mà ở địa vị con...”

“Bố ơi!” Tôi nói nhỏ nhưng rất kiên quyết. “Bố không ở địa vị con. Con yêu Adam! Con không hề bận tâm đến bố của Tosia!”

“Thế hẳn có biết như vậy không?”

Bố tôi đưa ra một câu hỏi đến lạ lùng. Sao anh ta lại không biết nào?

“Ai cơ?”

“Adam.”

Bố tôi đến là buồn cười. Cứ như là cụ mới sinh ra ngày hôm qua.

“Bố ơi!”

“Bố mà ở địa vị con...”

Tôi không muốn nghe như vậy. Tôi từng tưởng bố mẹ sẽ giúp được tôi, dù nói chung tôi xin kiểu những lời khuyên của các cụ. Thực sự, đây là một địa chỉ tồi, bố mẹ tôi luôn luôn muốn tôi có nhà cửa tử tế, tủ xếp ngăn nắp và sống hạnh phúc với gã đang ở với Jola.

“Bố mà ở địa vị con, thì bố đi nói chuyện với Adam.” Bố tôi nhắc lại một cách bướng bỉnh, lời nói mờ mờ ảo ảo của bố lọt vào tai tôi.

“Thậm chí anh ấy không muốn nói chuyện với con.”

“Thì có khi chính con phải đi vậy.” Bố tôi nói. “Bố thôi đây, vì mẹ mà dậy thì chắc sẽ đòi nói chuyện với con. Đằng nào con chẳng làm theo ý mình. Thôi nhé, chào con gái!”

Tôi ngỡ ngàng đến nỗi có lẽ tôi sẽ lặng im mãi mãi.

***

Tôi uống cạn cốc trà rồi đi lên phòng Tosia. Nó ngủ như chết. Tôi nhẹ nhàng đánh thức con.

“Tosia, mẹ đi vào Warszawa đây!”

“Mấy giờ rồi cơ?” Nó hỏi làu bàu.

“Tám giờ hơn.”

“Mười giờ con mới đi. Mẹ đánh thức con làm gì vậy?” Tosia ôm chặt chiếc gối, sau đó bất thành linh ngóc đầu lên. “Mẹ đi đâu vậy? Hay là bà ngoại bị làm sao?”

“Mẹ đi gặp chú Adam.” Tôi nói. Con gái tôi vùng dậy ngay lập tức, điều nó chưa bao giờ làm vào giờ này.

“Để làm gì hả mẹ? Mẹ không cảm thấy mẹ chẳng có lỗi gì sao? Đàn bà chó có chạy theo đàn ông! Mẹ không biết xấu hổ à?”

Tôi cảm thấy mình không đủ sức để giảng giải cho cô con gái đã là người lớn của tôi về sự phụ thuộc của một người đàn bà đã trưởng thành. Tôi mặc kệ Tosia nằm trên giường và với lòng can đảm thật sự, tôi đã có một quyết định rất đàn bà. Còn có thể trốn chạy khỏi thực tại bao lâu nữa?

***

Lâu lắm rồi tôi không đi xe lửa nội đô vào giờ này. Tôi ngồi bên cửa sổ và ngắm nhìn cảnh vật hai bên đường đang thức dậy để bước vào một ngày mới. Lúa mì xanh rờn, hàng bạch dương buông màn xanh lá, đó đây hoa uất kim hương vươn mình khoe sắc, rừng đầy cỏ chân ngỗng và cây bá xuân. Tôi lướt qua những khu nhà vàng ệch, ngàn ấy năm trôi qua, tôi vẫn không hết kinh ngạc với cái màu trang trí nom rất rợ và đáng sợ này. Adam ở đài phát thanh đến mười giờ, tôi sẽ chờ anh. Một khi anh trò chuyện với người ngoài được

thì nhất định anh sẽ không từ chối trò chuyện với tôi. Anh đâu phải là Cự Chồng.

Tôi chuyển sang đi xe buýt. Cả Warszawa đang đi làm, xe buýt chật ních người, rất khó bám vé. Sáng sớm báo hiệu một ngày đẹp trời. Tại đài phát thanh người bảo vệ không cho tôi vào.

“Chị gặp ai?” Người bảo vệ chặn tôi lại.

“Tôi đến chương trình *Người tiếp theo, xin mời.*”

“Tôi không thể cho chị vào!” Người bảo vệ nói và tò mò quan sát tôi. “Chỉ còn vài phút nữa là chương trình kết thúc. Chị đã đến muộn.”

“Tôi biết. Vậy tôi sẽ đợi.”

Tôi ngồi ở tiền sảnh trống không, ngược nhìn chiếc đồng hồ treo bên trên một cửa hiệu đóng cửa. Còn mười phút nữa, dần dần chỉ còn năm. Có khi anh ở lại lâu hơn, mặc dù thông thường sau buổi phát thanh anh mệt lả và ra về ngay. Người bảo vệ ngồi sau bàn, cầm tờ báo trên tay. Tôi nhìn kim giây đang dịch chuyển chậm rãi quanh mặt đồng hồ. Mười lăm, mười sáu, ba mươi, sáu mươi, kim phút rung nhẹ, nhảy thêm một vạch. Và lại mười, mười một...

Tôi nhìn thấy anh đang đi xuống cầu thang, trong chiếc áo khoác nâu, với chiếc túi căng phồng khoác trên vai. Anh không nhìn thấy tôi, nhưng sẽ thấy ngay bây giờ đây. Tôi đứng dậy và đi về phía anh. Adam dừng lại trên bậc cầu thang, anh ngỡ ngàng, mặt anh đỏ bừng. Anh bước nhanh chân, đi lại phía tôi.

“Em làm gì ở đây vậy?” Làm thế nào để tôi có thể nghĩ rằng anh sẽ mừng khi thấy tôi, dù chỉ trong giây lát?

“Em phải nói chuyện với anh.”

“Được thôi, chúng ta sẽ nói chuyện.” Anh ngồi trên ghế nhựa, tôi ngồi đối

diện với anh.

“Adam, anh phải nói cho em biết, chuyện gì đã xảy ra?” Tôi lấy hết can đảm.
“Anh nói đi!”

“Nhưng mà là chuyện gì?” Anh hỏi, còn tôi cảm thấy tôi đã bắt lực ngay từ đầu. “Em muốn biết cái gì nào?”

“Em muốn biết, chuyện gì đã xảy ra? Chuyện gì đã xảy ra với anh, chuyện gì đã xảy ra với chúng ta? Em gặp anh không phải để cầu xin anh đến với em, mà là để anh giải thích cho em.”

“Ở đây chẳng có gì để giải thích cả, có lẽ mọi chuyện rõ như ban ngày!” Anh nói và nhìn băng quơ đầu đó trên đầu tôi.

“Em không hiểu, có chuyện gì... bức thư đó...” Lời tôi lại không phục tùng ý muốn của tôi. Thế nhưng tôi sẽ không xin của bố thí đâu, tôi muốn mình như một người lớn, cho nên tôi húng hắng. “Anh nói cho em biết đi, tại sao anh lại có quyết định như vậy?”

“Chắc là đã đúng ý em, phải không nào?”

“Không!” Tôi nói, mặc dù tôi muốn thét lên khác hẳn. “Em không ngờ anh lại như vậy. Em yêu anh chứ không yêu một con người như vậy!”

“Không, không đúng ý em. Em yêu anh và phải khó khăn lắm em mới quyết định nổi việc đi đến đây, sau cuộc gặp hôm qua của chúng ta...”

“Nhưng hôm qua anh thấy em vui lắm cơ mà, trước khi em gặp anh, đúng không nào?”

Tôi không hiểu, anh nói về cái gì.

“Adam, anh hãy nói chuyện với em một cách bình thường đi!”

“Judyta, mọi chuyện em thừa biết rồi, vậy em còn muốn gì? Lẽ ra em phải

báo trước cho anh. Là người lớn với nhau, ta có thể chia tay một cách đàng hoàng. Đàng này em...”

“Em có làm gì đâu! Anh giải thích đi, vì chính anh phải chịu trách nhiệm về tình trạng này!”

“Anh?” Adam rướn lông mày. “Em tưởng anh sẽ không biết được là em đã dối trá hay sao? Là tình hình đã thay đổi hay sao? Là trong đời em thì bố của Tosia có ý nghĩa nhiều hơn anh hay sao?”

“Chết thật!” Tôi ngắt lời anh. “Anh đừng có nói những chuyện ngu ngốc.”

“Không, Judyta!” Adam giơ tay lên. “Một khi em đã ở đây rồi, thì chúng ta hãy giải thích rõ ràng với nhau tất cả mọi chuyện. Anh gọi điện về nhà hôm Giáng sinh. Anh gọi theo thói quen thôi, vì em đã viết thư báo trước cho anh, em sẽ đi đến chỗ cậu nó! Bố Tosia nhận điện thoại, rất thân thiện! Anh ta trông nom nhà cửa hay sao? Thậm chí em không thèm bước lại chỗ điện thoại. Anh đã cho em thời gian. Còn em cứ nói như chẳng hề có chuyện gì xảy ra. Thư viết thì ngắn ngủn, ở New York có gì hả anh, ở nhà chẳng có chuyện gì cả đâu. Em tưởng anh sẽ là cái thẻ đánh dấu sách cho em hay sao? Sẽ đợi xem kết cục ra sao, nhớ có chuyện gì thì thế nào? Anh đã thất vọng vì em và ngăn ấy việc. Thế thôi!”

“Adam, đúng, em đã nói dối. Tosia không muốn đi. Em bịa ra chuyện em trai em bị tai nạn để anh khỏi bức mình. Và đó là tất cả. Em xin lỗi, em xin lỗi, em xin lỗi. Đối với em, bố của Tosia chỉ đơn giản là bố của con em mà thôi. Em không yêu anh ta, em yêu anh.”

Nhưng Adam không thèm nghe những gì tôi vừa nói. Người thường trực (hay người bảo vệ) gấp tờ báo lại rồi đi ra phía sau. Chỉ còn hai chúng tôi với nhau.

“Hôm qua anh thấy hai người đứng bên nhau. Em hồ hởi, em phấn khởi, em xinh đẹp vì đang trò chuyện với anh ta, còn khi nhìn thấy anh thì sắc mặt em thay đổi. Em lúng túng, không biết giải thích thế nào. Thực ra em cần gì phải giải thích. Mọi cái rõ như ban ngày. Em chẳng cần phải dối anh. Chẳng lẽ từ

hôm qua tình hình đã thay đổi hay sao? Hồi tháng Giêng anh đã viết thư, chúng ta đã cho nhau thời gian để suy ngẫm. Rồi sau đó anh lo ngại, chuyện gì đang xảy ra ở nhà. Anh đã bảo Szymon đến nhà mẹ con em để xem mọi chuyện có yên ổn không. Chồng cũ của em đã tiếp con anh. Anh ta ở đó với em.”

“Anh Adam! Anh có bị điên hay không đấy? Sao anh lại nói ra những chuyện phi lý như vậy!”

“Judyta, em đừng dối anh, làm vậy đau xót lắm. Anh ta đã nói chuyện với Ula, và Ula cũng đã khẳng định chuyện này. Em còn muốn biết gì nữa nào?”

“Adam, tại sao anh không thể tin em, mà lại đi tin thiên hạ? Chính anh đã dạy em, tình yêu chính là lòng tin. Vậy mà tại làm sao, ngay lời em nói anh cũng không buồn nghe?”

“Anh chẳng biết, từ hôm qua tình hình đã đổi thay như thế nào, nhưng mong em thứ lỗi, anh không quan tâm nữa rồi.”

Adam đứng dậy, còn tôi biết mình chẳng còn việc gì ở chỗ này nữa. Không thể nói chuyện với người không muốn nói chuyện. Tôi nhìn Adam nâng chiếc túi nặng trĩu của mình lên vai. Nhìn lên đồng hồ treo tường, kim đồng hồ đang vội vàng dịch chuyển. Adam nhìn thẳng vào mắt tôi, tôi không ngoảnh mặt đi chỗ khác. Tôi nhìn thấy hình bóng Adam một thời và những kỷ niệm xưa. Còn Adam bây giờ đang quay lưng, chân bước về phía trước, lưng hơi gù.

Tôi nhắm nghiền hai mắt và muốn mừng rỡ lại người đàn ông đã yêu tôi, nhưng tôi chỉ nhìn thấy toàn trống không và đen ngòm.

Người bảo vệ xuất hiện sau chiếc bàn nhỏ và lại mở rộng tờ báo trước mặt mình, nhìn tôi và mỉm cười.

“Thế nào, rốt cuộc chị đã đợi đến cùng?” Người bảo vệ nói với tôi như vậy.

“Vâng!” Tôi trả lời. “Tôi đợi cho bằng được.”

Tôi lang thang trong thành phố. Buổi ban mai lành lạnh đã chuyển sang nắng nóng y như một ngày hè. Nắng trời phản chiếu trên cửa kính của những ngôi nhà cao tầng đến chói mắt, hai bên đường phố lấp lánh ánh nắng của thế giới ảo. Không mặt phố nào có bóng râm. Cung văn hóa bóng nhoáng tựa như vừa được đánh xi.

Tôi quan sát ô tô chạy trên đường, khách bộ hành, nhà cửa, các tủ trưng bày hàng hóa. Tôi nhìn đèn tín hiệu giao thông thay đổi: xanh, vàng, đỏ, rồi lại xanh, vàng, đỏ... cái đó chẳng hề làm tôi bận tâm.

Tôi vào một cửa hàng gần nhà ga và cầm lên một chiếc giỏ. Tôi đi lại chỗ quầy pho mát, sau đó một mạch lướt qua các bịch đường, thịt và rau quả. Lúc này, quyết định nào đối với tôi cũng khó khăn. Xung quanh quá ồn, quá sáng và quá xô bồ. Tôi đặt chiếc giỏ rỗng không bên quầy thu ngân và đi ra ngoài. Một cầu thang đi xuống dưới, xuống ga ngầm, người đổ ra từ những toa của chuyến tàu vừa tới. Tôi thờ ơ nhìn xung quanh, đợi cho hành khách xuống hết và leo lên toa cuối. Phải hai mươi phút sau con tàu mới chuyển bánh, lẽ ra tôi đã có thể mua hàng, tôi đã có thể tận dụng thời gian, nhưng tôi thiếu kiên quyết. Tại tôi phải vắt óc suy nghĩ, tôi phải hiểu cho bằng được chuyện gì đã xảy ra. Hay là anh không yêu tôi, một ý nghĩ thoáng qua làm tôi gai hết cả người. Không, tôi sẽ không rơi xuống cái hố đó đâu. Chuyện đơn giản thôi mà, một cái gì đó đã kết thúc, nhưng tôi không thể xóa bỏ tất cả. Làm vậy là tôi sẽ chẳng còn gì nữa. Anh đã yêu tôi. Anh đã yêu tôi là chuyện khỏi phải bàn. Một người đàn ông yêu một người đàn bà mà anh ta muốn lấy làm vợ.

Thậm chí tôi chẳng hề để ý, con tàu chuyển bánh từ lúc nào. Tại ga Opacz người soát vé lên tàu. Tôi đưa vé của mình cho ông ta.

“Vé chưa bấm.” Ông ta vui vẻ nói. “Chị cho xem giấy tờ!”

Tôi nhìn ông ta. Đầu hơi hói, vùng trán hói lấp loáng. Tôi ngơ ngác và ra vẻ không hiểu cho lắm, ông ta vừa nói gì với tôi.

“Chị bấm vé đi!” Ông soát vé nói nhẹ nhàng.

“Vâng!” Tôi trả lời nhưng vẫn tiếp tục ngồi. Tôi nhìn qua cửa sổ.

“Chị thấy trong người khỏe đấy chứ?” Ông soát vé tàu cúi xuống hỏi tôi.

“Vâng, có lẽ vậy.”

“Thế thì tôi bấm vé hộ chị vậy.” Ông ta lấy chiếc vé từ tay tôi và trước sự ngỡ ngàng của hành khách trong toa tàu, ông ta đi lại chỗ máy bấm vé.

“Cảm ơn bác!” Tôi nói khi ông trả vé cho tôi rồi quay mặt ngay về phía cửa sổ.

“Lần sau chị nhớ bấm vé nhé!” Ông soát vé tàu nhắc tôi.

“Dạ vâng bác ạ!” tôi đáp.

Ông ta nhìn tôi, tựa hồ tôi là kẻ mất trí. Tôi không muốn người khác rủ lòng thương. Tôi sẽ tự xử lý được, tôi luôn tự xử lý được mà.

Liệu có thể yêu một người mà người đó không yêu ta hay không nhỉ? Có thể đấy. Với tôi sẽ là như vậy. Tôi sẽ không căm giận số phận đâu, phải chăng đó mới là định mệnh của tôi? Đối chọi với số phận mà làm gì? Tôi có thể giữ gìn, cất giữ tất cả cảm xúc cho riêng mình cơ mà. Có đầy người họ có đến với nhau được đâu. Tôi là một trong số đó. Đẳng nào thì số mệnh cũng đã ban thưởng cho tôi. Một ngày nào đó tôi sẽ không còn tủi hờn về những chuyện đã qua. Tôi biết như vậy. Ít ra thì tôi đang biết yêu. Chẳng sao cả khi tôi yêu mà không được đền đáp lại. Vài năm nữa là tôi khỏi phải lăn tăn chuyện này.

Tôi xuống tàu ở ga làng mình, thông thả cuộc bộ về nhà. Tôi dừng lại trước cổng nhà tôi và đi sang nhà Ula. Tôi không thể giả đò rằng tôi không nghe Adam nói là cô bạn tôi đã nói chuyện với anh. Ula là người rất gần gũi với tôi, nhưng sống và chơi thân nhau cũng đồng nghĩa với nhiều phiền toái. Tôi cũng phải nói chuyện với cả Ula nữa.

Tôi bấm chuông gọi cổng. Krzys mở cho tôi.

“Chào Judyta. Sao cậu trịnh trọng thế? Vào bằng cổng chính cơ à?”

“Tớ phải nói chuyện với Ula.” Tôi đi ngang qua Krzys và nhìn thấy Ula đang gọt khoai tây.

“Cậu ở đây ăn cơm với bọn mình nhé?” Ula bóc vỏ khoai cho vào sọt rác, đoạn lau bàn.

“Không, cảm ơn, tớ muốn nói chuyện với cậu.”

“Sao cậu trịnh trọng thế?” Ula mỉm cười, thậm chí bạn tôi không biết, cô nàng vừa nhắc lại câu Krzys vừa nói với tôi. Liệu đây có phải là tín hiệu tốt lành cho mối quan hệ bạn bè?

Chúng tôi đi ra ngoài ban công.

Các người khắc biết tay tôi!

Tôi chia thư thành từng chồng. Tôi ngồi trên nền nhà, trong phòng lớn, con Borys nằm trên đi văng, tôi phải đặt nó nằm ở đó, nó không còn sức để bò nữa. Tôi đốt lò sưởi, phòng ấm áp, chỉ có tim tôi vẫn giá lạnh mà thôi. Tôi phải làm một việc gì đó, tôi phải thôi suy nghĩ; càng bận việc tôi càng có ít thời gian để đau buồn.

Thưa tòa soạn, chuyện chia tài sản làng nhàng đã ba năm nay. Vấn đề luật pháp, cho vào chồng bên phải. Thưa tòa soạn, mụn đỏ mọc khắp người tôi, rất ngứa, đôi khi tôi còn bị sốt, mặc dù tôi đã đắp sữa chua. Vấn đề sức khỏe, chồng bên trái. Thưa tòa soạn, tự dưng chồng tôi bỏ nhà đi. Vấn đề gia đình, chồng trên đi văng, cạnh con Borys. Thưa tòa soạn, tôi muốn ly dị, nhưng không biết viết đơn như thế nào và có đắt lắm không. Vấn đề luật pháp, bên phải. Thưa tòa soạn, con gái tôi xăm hình con báo ở vòng eo. Vấn đề gia đình, cạnh con Borys. Thưa tòa soạn, cháu là con gái, cháu muốn làm việc ở bể cá heo, cháu phải liên hệ ở đâu. Vấn đề cá nhân, cạnh tôi. Thưa tòa soạn, tôi muốn có con nuôi, giống như Nicholson trong phim “Szmidt”, xin tòa soạn cung cấp cho tôi một số địa chỉ. Vấn đề gia đình, cạnh con Borys. Thưa tòa soạn, tôi đã mua một lá bùa may mắn với giá bốn mươi hai zloty theo như quảng cáo của tòa soạn, nhưng không may vẫn hoàn toàn không may, đề nghị trả tiền lại cho tôi. Vấn đề cá nhân, cạnh tôi. Thưa tòa soạn, trong lúc giao hợp, vợ tôi đeo cườm cho tôi, nhưng tôi xấu hổ không dám viết đeo chỗ nào, đây có là lý do để ly dị hay không. Cái này vừa có thể là vấn đề gia đình, luật pháp hoặc cá nhân. Thưa tòa soạn, tạp chí của các vị là tờ báo lá cải. Lưu trữ, không trả lời, đặt dưới gầm bàn. Thưa tòa soạn, tôi van tòa soạn hãy cứu giúp tôi. Không có địa chỉ để hỏi âm, lưu trữ, đặt dưới gầm bàn. Thưa tòa soạn, dưới đây tôi xin báo rằng, người hàng xóm của tôi, ông Jaroslaw Klyz có công ty riêng, kéo điện từ trên cột xuống, không trả tiền điện, không nộp thuế, không gì sất. Thư nặc danh, sọt rác. Thưa tòa soạn, trong bài tập làm văn ở lớp em viết rằng, nàng Telimena trong Thiên sử ca chàng Tadeusz là đồ mặt dày mày dạn và em đã lĩnh điểm hai, vậy có đúng là em viết sai không ạ? Vấn đề cá nhân, cạnh tôi.

Phần tôi phải trả lời là 65 thư, gửi trả lại tòa soạn và các chuyên gia là 72 thư. Tôi có đủ việc cho vài ngày.

“Mẹ ơi, sao ở đây bẽ bộn thế này?”

“Mẹ đang phân loại thư từ. Tosia, cởi giày ra, con mang hết bùn đất vào nhà rồi kìa, mẹ đã quét dọn sạch sẽ.”

“Con cởi rồi còn gì.” Tosia nói, tôi liếc nhìn chân con bé. Nó đi dép. “Mẹ ơi, mẹ có chuyện gì hay sao vậy?”

“Tosia, con khỏi phải bận tâm đến mẹ, mẹ tự xử lý được. Mẹ chỉ mong con thi đỗ tốt nghiệp thôi. Nếu mẹ có thể giúp được gì thì con cứ nói, còn lúc này mẹ không thể chia sẻ nỗi niềm của mẹ được đâu.”

“Nhưng mà mẹ ơi, con là bạn gái của mẹ cơ mà!” Tosia nói, ra bộ trách móc.

“Không phải thế đâu con ơi!” Rốt cuộc tôi hiểu nó muốn gì. “Trước hết con là con gái của mẹ, còn mẹ là mẹ của con cái đã, sau đó chúng ta mới là bạn của nhau. Nhưng vẫn có một số chuyện mẹ không muốn nói với con.”

“Nhưng mà mẹ ơi, mẹ phải nói chứ. Con đã bảo là mẹ đừng có đi gặp Adam, đúng không nào? Mẹ bức mình là phải. Chú ấy... có nói gì với mẹ không? Có nói gì về con không? Nghĩa là, có nhắc gì không?”

Tôi đặt các chồng thư lên bàn, ghim lại.

“Tosia, bọn mẹ không nói gì về con cả, chỉ nói về mẹ và về chú ấy thôi.”

“Rồi sao nữa?” Tosia hỏi, ngồi lên chồng thư bên cạnh con Borys, chồng thư mà tôi sẽ phải trả lời.

“Con ngồi lên chồng thư của mẹ rồi, nhìn kìa!” Tosia lôi chồng thư dưới mông ra.

“Rồi sao nữa, hả mẹ?”

“Chẳng sao cả. Sẽ không có Adam nữa.”

Tôi quay lưng về phía Tosia, vì tôi không muốn con gái nhìn thấy lệ trào từ hai khóe mắt tôi.

“Ôi, mẹ ơi!” Tosia ôm ngang lưng tôi. “Thế thì tuyệt vời. Bố đã bảo, lúc nào mẹ cũng là người đàn bà của đời bố và rằng, phải tha thứ cho những lỗi lầm. Bố muốn quay về ở với mẹ con mình. Con xin lỗi, con quý Adam, nhưng, mẹ ơi, chúng ta lại là một nhà!”

Tôi đứng như trời trồng. Tosia buông tôi ra, nét mặt nó có phần thiếu tự tin.

“Mẹ ơi, con biết không phải ngay lập tức, nhưng mẹ phải thích nghi dần với ý nghĩ này. Rồi mẹ sẽ thấy, mọi thứ sẽ...”

“Bố muốn ở với chúng ta hả? Sẽ đâu vào đấy hả? Tosia, con nói gì lạ vậy?”

“Chỉ là vấn đề thời gian thôi, bố nói như vậy đó. Con còn nhớ có lần hỏi mẹ là người ta có thể quay trở lại với nhau hay không thì mẹ bảo rằng, tất nhiên là phải tha thứ. Vậy thì mẹ hãy tha thứ cho bố đi, vì cái cô Jola của bố...”

“Mẹ chẳng có gì để tha thứ cho bố cả.”

“Thế thì tuyệt vời! Thế mà bố cứ lo, dẫu sao...”

“Mẹ chẳng có gì để tha thứ cho bố cả và sẽ không bao giờ bố ở với chúng ta đâu. Không bao giờ.” Tôi nói nghiêm khắc. Miệng Tosia méo xệch y hệt một đứa trẻ con. “Tosia, không thể quay lại với quá khứ được đâu con ơi. Mẹ không yêu bố nữa rồi, con thừa biết tại sao.”

“Mẹ không được nói như vậy!” Tosia không kiềm chế được nữa liền quát to. “Mẹ không được nói như vậy! Con đã thấy hai người ôm nhau hôm sinh nhật con, thật là tuyệt vời! Bố đã hôn mẹ rồi còn gì? Bố tốt với con như vậy, thế mà mẹ lại bảo mẹ không thích bố! Vì chú Adam khôn kiếp kia đã về rồi chứ

gì? Con không thích Adam! Con muốn ở với bố mẹ như những đứa con khác! Con lớn rồi, không còn là trẻ con nữa! Bà ngoại và bà Hanka, cả cô Ula nữa, mọi người đều bảo rằng, chưa phải là mất tất cả đâu!”

“Con không còn là trẻ con nữa, Tosia, thật đáng tiếc!” Tôi nói tiếp, vì lúc này tôi nhìn thấy đứa con gái mười tám tuổi của mình đang đau khổ và ảo tưởng cái gì đó. “Con phải chấp nhận một sự thật là, con có bố và mẹ đã ly dị nhau. Rằng bố con đã có gia đình mới và rằng mẹ đang sống cô đơn. Điều này khó đấy, nhưng con phải chấp nhận!”

“Thế ông bà ngoại chẳng quay lại với nhau rồi đó sao? Tại sao mẹ không lấy đó làm gương? Con căm thù mẹ! Con căm thù!” Tosia tru tréo, quay lưng về phía tôi, đập cửa đánh sầm, đoạn nó chạy lên phòng mình. “Rồi các người khắc biết tay tôi! Tất cả các người! Các người sẽ thấy, các người sẽ phải hối hận!”

Tôi không đuổi theo con gái. Tôi không giải thích nổi cho nó đâu. Tôi sẽ đề nghị bố mẹ tôi nói chuyện với nó. Tosia ảo tưởng cái gì đó. Làm thế nào để tôi giảng giải cho con bé hiểu rằng, một buổi dạ tiệc sinh nhật vui vẻ không đủ để yêu lại một gã chồng cũ tệ hại? Chỉ vì bây giờ tôi đáng yêu đối với Cựu Chồng hay sao? Phải hy sinh để Tosia sung sướng vì có bố mẹ quay lại với nhau hay sao? Đã có lúc tôi ảo tưởng rằng, có thể dàn hòa mọi thứ - gia đình cũ và mới đều sống thân thiện như trong phim Mỹ, có quan hệ tốt đẹp với con cái. Tosia chẳng thể hiểu nổi tôi đâu. Phải khi nào có con thì nó mới biết được bố mẹ mình muốn gì. Tôi phải kiên nhẫn. Mười, hai mươi năm nữa, rồi hai mẹ con sẽ hiểu nhau thôi.

Khoan, khoan, bà ngoại bảo rằng, chưa phải đã mất tất cả đâu? Mẹ tôi ư?

Tôi nhắc ông nghe.

“Mẹ phải không ạ?”

“Đúng, con đó à?”

“Có khi nào mẹ nói với Tosia về chuyện của con và chàng rể cũ của mẹ hay

không?”

Đầu bên kia lặng im.

“Có.” Mẹ tôi do dự. “Nhưng không khuyến khích hẳn hoi.”

“Và mẹ đã nói những gì với nó?”

“Mẹ chẳng nói gì. Tức là gần như chẳng nói gì. Tức là... con biết không, khi Adam ra đi rồi bỗng xuất hiện khả năng như vậy. Vì xét mọi khía cạnh, con bé cần có bố, tuy nhiên...”

“Mẹ đã nói gì với nó?” Tôi gắt gỏng với mẹ, cho dù không muốn như vậy.

“Con ơi, con đừng có gắt lên như thế.” Mẹ tôi xúc động. “Lúc nào bố mẹ cũng muốn tốt cho con thôi!”

“Bố thì không đâu!” Tôi nghe loáng thoáng giọng bố tôi nói rõ to. “Bà đừng có đụng đến tôi!”

“Sao ông lại nói thế?” Bây giờ mẹ không chỉ nói chuyện với tôi, mà cả với bố tôi. “Chính ông đã bảo, chúng nó mà đoàn tụ được với nhau thì hay biết mấy!”

“Tôi xin tuyên bố với hai mẹ con là tôi rất thất vọng...”

“Con ơi, bố mẹ cũng đã từng như vậy, nhưng con thấy đó, vẫn có thể có cách làm lành với nhau...”

“Không bao giờ con quay lại với bố của Tosia đâu. Không bao giờ. Con rất bức mình là bố mẹ đã lợi dụng Tosia, thay vì giúp đỡ cháu thì bố mẹ lại đi bơm cho nó hy vọng hão huyền.”

“Sao con lại có thể nghĩ như vậy về bố mẹ!” Mẹ tôi gần như khóc. “Mẹ cũng đã từng chờ đợi con gái sẽ đến với mình.”

“Judyta đó phải không?” Bố tôi cầm lấy ống nghe từ tay mẹ tôi. “Con đừng lo, mẹ con sẽ qua cơn chấn động này thôi. Con ơi, con cứ sống làm sao cho cảm thấy thoải mái là được.”

“Quá muộn mất rồi!” Tôi nói, đoạn đặt ống nghe xuống.

***

Tosia không đánh tiếng với tôi. Có lẽ nó đang học. Tôi vừa đi dự cuộc họp phụ huynh cuối cùng ở trường.

“Không có lý do gì để lo ngại cả, nếu nói về việc thi cử của cháu. Chúng tôi không có điều gì phải nhắc nhở cháu.” Cô giáo chủ nhiệm lớp Tosia nói. “Gần đây cháu nó trưởng thành rất nhiều.”

***

Jakub nhảy tót lên trên lầu, nó chỉ cúi chào tôi ở cửa. Rất có thể Tosia đã nói cho bạn trai nó biết mẹ nó không tốt như thế nào. Còn tôi vẫn đang sống. Tôi đã không sụp đổ, tôi đã không lẫn đùng ra ốm, chỉ có điều nhiều chuyện khiến tôi không vui. Tối hôm qua Renka giọng ỉu xìu gọi điện bảo rằng cô hộ lý không đến với bé Karmelia được, liệu tôi có đến tắm giúp cho bé được không?

Tất nhiên là tôi đến. Một chiếc thùng tắm nhỏ xinh có lưới đặc biệt, thùng tắm Italia. Một chiếc giường sơ sinh, cũng Italia. Phấn rôm Thụy Sĩ cho bé. Còn Renka, không biết tắm cho con, suốt ba phút đồng hồ chỉ đứng nhìn tôi tắm cho đứa bé.

“Dừng tay thôi!” Renka nói, khi Karmelia lăn ra ngủ, miệng vẫn ngậm núm vú. “Chúng mình ra kia nói chuyện với nhau đi.”

Sau đó cô bạn lôi ra một chồng tạp chí và bắt đầu tán thưởng, nào là máy mát xa bụng, nào là các loại thuốc giảm cơn thèm ăn của Mỹ, nào là các viện phẫu thuật thẩm mỹ.

“Tớ không dám cho con bú đâu, vì cho con bú là vú sẽ bị biến dạng.” Renka giải thích. “Nhưng tớ vẫn bị rạn da, phải tìm cách khắc phục. Mình mà biết sẽ phải tốn kém ngàn ấy thì...”

Não cậu bị rạn và biến dạng nghiêm trọng thì có, tôi nghĩ trong đầu. Renka của tôi ơi, cậu ngớ ngẩn mất rồi! Tôi những muốn giật lấy cốc và hắt nước trà đi. Cậu hoàn toàn bị điên mất rồi! Cậu là tạo vật hoàn hảo nhất của hệ động vật mới của quốc gia này đó! Cậu là sinh linh không có não bộ. Làm sao có thể sản xuất cho sinh linh này tất cả mọi thứ ngu xuẩn đây? Vì mục đích trong đời của nó là sở hữu ngày càng nhiều những đồ vật, quần áo, kem bôi, móng tay giả, vú nhân tạo, mông silicon. Tới khi nào cậu làm cho chồng mình kiệt quệ tiền bạc, hoặc cậu đã có cuộc sống hoàn toàn mới, thì cậu khắc tỉnh lại và...

Tôi mở mắt và nhìn Renka.

“Renka, não cậu bị biến dạng thì có!” Tôi nói. “Tớ không ngờ cậu lại ngốc đến thế.”

“Cậu biết không!” Renka gấp mạnh cuốn tạp chí. “Cậu không biết tớ có cuộc sống nội tâm sâu sắc như thế nào đâu. Chẳng bao giờ tớ bị rơi vào tình trạng cô đơn như cậu. Chồng tớ rất tinh, anh ấy biết đàn bà cần những gì để sung sướng. Tớ không đi làm để có thể đi phẫu thuật thẩm mỹ. Máu ghen đang nói qua miệng cậu đó. Biết làm sao, đàn bà sống cô đơn bao giờ chẳng vậy.”

“Cậu biết không?” Tôi đứng phắt dậy. “Tớ không đủ sức trò chuyện về những điều không thiết thực. Hôm nay tớ không thể. Thỉnh thoảng một lần thì được. Có lẽ tớ thôi không đối đáp với cậu nữa. Tớ không muốn xúc phạm cậu, nhưng mà Renka này, cậu ngồi ở nhà một mình cho đến tận mười giờ đêm chỉ để chồng cậu mang về cho cậu nhiều hơn nữa. Rất tiếc, cậu không thể làm việc mỗi ngày hai mươi bốn giờ đồng hồ.” Và tôi kết thúc một cách cay độc. “Sao cậu không ngẫm nghĩ xem, phải chăng chồng cậu thích công việc hơn là thích cậu?”

Renka không biết ứng phó thế nào. Còn tôi thì đã hoàn toàn làm hỏng mối quan hệ với tất cả mọi người. Thế nhưng, thật là dễ chịu khi được nói những

điều mình nghĩ, và làm những gì mình nói!

***

Agnieszka đợi tôi ở nhà.

“Chị không chịu nhắc điện thoại, chị Judyta, chị không nên làm như vậy!”

Tôi kể tóm gọn cho cô em họ nghe chuyện gì đang xảy ra. Về cuộc trò chuyện với Ula, người cũng nghĩ rằng đời tôi sẽ khá hơn nếu quay lại với chồng cũ. Ula đinh ninh rằng đã không nói với Szymon, người đến nhà lúc tôi đi vắng, rằng tôi không có ở nhà và bố Tosia đang ở nhà tôi một cách vụng trộm. Tôi kể về chuyện chúng tôi đã cãi nhau kịch liệt khi tôi nói với bạn tôi rằng, đừng bao giờ can thiệp vào cuộc sống của tôi, vì tôi không can thiệp vào cuộc sống của Ula. Tôi nói rằng, không ai biết rõ hơn chính bản thân mình là ta đang cảm nhận thấy điều gì. Và nếu Agnieszka cũng muốn thuyết phục tôi rằng...

Nhưng Agnieszka phẩy tay.

“Chị Judyta!” Cô em họ tôi nói nghiêm túc. “Đã đến lúc chị phải lập lại trật tự đời mình. Chị và chỉ mình chị mà thôi, không ai làm thay chị cả. Chị đã nói rất đúng với bạn gái mình. Và với cả bố mẹ chị nữa. Còn Tosia... em sẽ thân chinh nói chuyện với nó, nếu chị cho phép. Chị hơi ôm đồm rồi đấy.”

***

Tôi ốm từ hai ngày nay. Bác sĩ phán tôi bị viêm phổi. Nhưng tôi sẽ khỏe thôi. Tosia vừa ở chỗ vợ chồng nhà Grzesiek về và có vẻ khang khác. Tôi nằm trong buồng ngủ, đọc cuốn tiểu thuyết *Thăng giốc* và *Ania từ Zielonne Wzgórze* phải đến lần thứ hai trăm. Tôi cố đọc cho thay đổi không khí, đọc theo kiểu nhảy cóc, điều chứng tỏ tình trạng căng thẳng của tôi. Tôi đọc, tôi khóc và ngủ li bì. Sẽ cứ thế này cho đến hết đời, tôi nghĩ vậy.

“Mẹ ơi, con pha trà cho mẹ nhé!”

“Không, mẹ cảm ơn!”

“Hay mẹ có thích xem phim gì không? Con sẽ đến cửa hàng thuê một bộ phim nào đó.”

“Không, nhưng mẹ thấy vui vì con hỏi han mẹ.” Cửa hàng cho thuê phim cách ga xe lửa phải đến cả cây số.

“Vậy mẹ thích gì nào?”

“Không thích gì cả.”

“Hay là mẹ muốn con ngồi cùng với mẹ?” Lẽ ra tôi phải xoay lại người vì ngạc nhiên, nhưng tôi chẳng mấy may cử động.

“Không cần, mẹ cảm ơn.”

“Mẹ không muốn trò chuyện sao?”

“Không.” Tôi nói, tuy nhiên tôi vẫn lóp ngóp bò dậy khỏi giường.

Tosia đưa cho tôi chiếc áo khoác mặc ở nhà.

“Mẹ phải nằm nghỉ.”

“Mẹ sức nhớ, mẹ chưa lấy thịt ra rã đông cho ngày mai. Thịt trong tủ đông lạnh.”

“Sao mẹ không bảo con làm?”

“Con đâu có biết thịt nào với thịt nào.” Tôi nói, đoạn đi vào nhà bếp.

Tôi hơi bị chóng mặt. Hai con mèo đang ở ngoài sân, thay vì nằm trên người tôi để giúp tôi khỏi bệnh. Bạn đọc thân mến, xưa kia người ta đắp da mèo vào vùng thận để trừ bệnh thực ra chỉ là mê tín dị đoan. Nhưng lũ mèo còn sống chắc chắn giúp được tôi.

Tosia vượt lên trước tôi, đứng bên tủ lạnh.

“Mẹ ơi, tính mẹ lúc nào cũng khăng khăng nhất mực. Thậm chí con muốn giúp mẹ mà cũng không được. Tại sao ngay cả trò chuyện với con mẹ cũng không muốn? Mẹ giận con chứ gì? Con cảm thấy như vậy đó. Tất cả chỉ tại con, đúng thế đó. Chắc chắn Adam đã nói với mẹ về bức thư ấy, cho nên ngay cả nói chuyện với con mẹ cũng không thêm.”

Bất thành linh Tosia òa khóc, còn tôi ngồi xuống ghế, vì người tôi rất yếu.

“Về bức thư nào cơ?” Tôi hỏi, giọng yếu ớt, tôi không đủ sức để đôi co với Tosia.

“Mẹ đừng có giả vờ nữa!” Tosia, nước mắt lưng tròng. “Mẹ đừng có giả vờ! Mẹ nói dối y hệt như bố! Bố cũng dối trá! Jola đi Krakow và hai người đang xây nhà ở đó! Ngôi nhà chung của họ!”

“Thế thì tốt!” Tôi nói, nhưng não bộ vẫn tiếp tục không phục tùng tôi.

“Chẳng tốt tí nào hết!” Tosia ngồi xuống cạnh tôi và đưa hai tay bưng mặt. “Con những tưởng là bố muốn quay lại với mẹ, nhưng thực ra bố chỉ cãi nhau với vợ của bố thôi! Con muốn tốt...”

Tôi đưa tay sờ vào mái tóc Tosia. Rất hay là nó không nhuộm tóc nữa rồi, tóc nó màu tro rất đẹp, nó có đôi mắt rất xinh.

“Tosia, con đừng buồn nữa, ai cũng có thể làm lẫn. Mẹ rất mừng là ông bà ngoại đã đoàn tụ với nhau. Nhưng những vụ như thế thì hãn hữu lắm. Thực tế bố và mẹ không còn yêu nhau nữa. Và mặc dù gia đình là quan trọng nhất.” Tôi tận dụng cơ hội lần đầu tiên trong đời Tosia không ngắt lời tôi. “Thì gia đình vẫn chỉ là một thực thể, trong đó phải có tình yêu, có sự gắn bó, lòng kính trọng và tình thân. Nói cách khác, gia đình chỉ là một tế bào cơ bản của xã hội. Bố và mẹ còn lại con, nhưng đứa con không thể là chất kết dính duy nhất của mối quan hệ gia đình. Đứa con cần cái gì đó nhiều hơn thế, đứa con phải cảm nhận được rằng, ít nhất người trong gia đình phải ưa thích nhau, nếu

không thì nó phát điên lên mất.”

Tosia, hai mắt nhắm lệ, ngẩng mặt lên và lần đầu tiên từ nhiều tháng nay nó nhìn tôi hoàn toàn cảm thông.

“Mẹ thích ăn trứng chiên không?” Nó hỏi, vẻ mặt đầy hy vọng. “Con muốn ăn.”

“Con làm đi!” Tôi nói, mặc dù chỉ cần nghĩ đến món trứng chiên thôi là tôi đã buồn nôn. “Mẹ ăn một chút thôi.”

Tosia lấy chỗ trứng mua của bà Stasia trong tủ lạnh ra. Nó đặt chảo lên bếp, cho mỡ vào, sau đó đập một quả trứng, quả thứ hai, quả thứ ba.

“Bé Tosia ơi!” Tôi nói cảnh báo. “Mẹ không thể ăn hết ngần ấy đâu.”

“Nhưng con muốn ăn, con đang đói.” Tosia không thể hiện sự bức tức như nó vẫn thường làm mỗi khi bị tôi gọi triu mến như một đứa con nít, điều nó không thích.

Quả thứ tư, quả thứ năm, quả thứ sáu.

“Tosia! Con đập sáu quả trứng rồi đó!”

“Mẹ tiếc con hay sao?”

Tosia vớ lấy chiếc thìa nhôm. Bắt gặp cái nhìn của tôi, nó bèn dùng chiếc thìa gỗ trộn muối, hạt tiêu, pho mát bẻ nhỏ. Trứng chiên thơm phức. Tosia đặt chảo lên bàn, đưa đĩa cho tôi. Tôi lấy một chút trứng cho vào đĩa, Tosia ăn luôn trong chảo.

“Tosia, sẽ có hại cho con.” Tôi nói, vì tôi thấy dường như nó đang nghĩ về cái gì đó khác.

“Không có hại đâu!” Con gái tôi nói. “Mẹ đừng câu con được không?”

Tôi hít thở sâu.

“Không có đâu. Các cô con gái làm trò đại dột. Còn các bà mẹ kiểu gì chẳng phải thương con.”

“Nhưng mẹ phải yêu con, mẹ muốn vậy không nào?”

“Tất nhiên là mẹ yêu con!” Tôi nói, còn Tosia mỉm cười và tiếp tục ăn.

“Tosia, con đập đến sáu quả trứng.”

“Vâng, con biết,” Tosia nói, cắn miếng bánh mì. “Và mẹ đừng có bức mình về bức thư ấy nữa, được không?”

“Mẹ không biết bức thư nào.”

“Sau Giáng sinh con đã viết thư cho Adam bảo rằng, chú hãy để hai mẹ con chúng mình yên, vì bố sẽ quay về. Adam đừng có cản trở nữa. Con đã viết cho chú ấy rất dài. Con yêu cầu chú ấy, rằng bố sẽ đến, sẽ chăm sóc hai mẹ con... Lẽ ra con không được làm như vậy, mẹ ơi, con xin lỗi mẹ. Chắc Adam đã nói chuyện này với mẹ rồi.”

Thì ra là như vậy. Hôm Giáng sinh Cựu Chồng đã nghe điện thoại, nhưng không nói là đã nói chuyện với Adam, không gọi tôi lại nghe máy. Rồi sau đó Tosia viết thư cho Adam. Sau đó Szymon đến nhà tôi và bắt gặp Cựu Chồng. Rồi Ula, cũng giống mẹ tôi và Tosia đều tự quyết định cái gì là tốt nhất đối với tôi. Adam về nước, và anh chỉ muốn khẳng định, hư thực như thế nào.

“Adam không nói. Adam không hề nói về bất kỳ bức thư nào.”

“Con đã xin chú ấy đừng nói, nhưng con nghĩ chú ấy đã...”

Tôi không hề muốn khóc, nhưng tiếc thay, tôi khóc mất rồi. Tosia ngơ ngàng nhìn tôi, vì tôi không bao giờ khóc trước mặt con bé, nhưng tôi không kìm nổi.

“Mẹ ơi, mẹ ơi!” Nó nói yếu ớt. “Vẫn còn có thể cải thiện được mà.”

“Không.” Tôi khịt mũi. “Không thể được nữa đâu.”

“Con có thể đến nói với chú Adam rằng, tại con...” Tosia có cử chỉ rất dễ thương. “Chú ấy luôn thông cảm với những chuyện như thế này...”

Nó nhìn tôi, chờ đợi. Điều này làm tôi ghen tị với nó, với nó và với tất cả đám con gái tuổi đời mười tám đôi mươi. Không có cái gì chấm dứt cả, mọi cái đều có thể thay đổi, có thể sửa chữa, đâu sẽ vào đấy, hôm nay như thế này, ngày mai có thể khác, chỉ cần hai chữ tha thứ là có thể đảo lộn cả thế giới...

Tôi mỉm cười trong làn nước mắt.

“Mẹ đã nói chuyện với chú ấy rồi. Chú ấy không muốn nữa. Nhưng mẹ mừng là con đã nói cho mẹ biết. Còn bây giờ mẹ thiết tha yêu cầu con, con đừng can thiệp vào chuyện của mẹ nữa. Con hứa đi nào!”

Tosia cạo chảo.

“Trời đất ơi, con đã ăn hết sạch rồi cơ à?”

Sau mỗi lần ăn trứng, bụng Tosia thường có vấn đề, thế mà hôm nay nó ăn gần sáu quả, chưa kể pho mát.

“Mẹ ơi, thực ra con chẳng muốn đâu...” Tosia uống cạn cốc nước cam.

“Mẹ biết. Nhưng con không được nói về chuyện này nữa cơ mà. Thôi, mẹ con mình đi xem ti vi.”

Chúng tôi để mặc bàn ăn bừa bộn, Tosia ôm chần cho tôi, hai mẹ con bật ti vi, xem bản tin thời sự.

“Tàu chở dầu dài ba trăm mét cập cảng Gdynia.” Phát thanh viên thông báo cho tôi, bên dưới màn hình có dòng chữ: “Hai người Nhật đã công nhận...”

“Mẹ ơi, *người Nhật* thì viết hoa hay không viết hoa cả hai chữ?” Tosia hỏi.

“Chỉ cần viết hoa chữ *Nhật* thôi.” Tôi quán chẵn, hai mắt díp lại.

Tôi không nghe thấy Tosia ra khỏi nhà lúc nào.

***

Vừa mới thiu thiu ngủ thì chuông điện thoại reo làm tôi tỉnh giấc. Mẹ gọi để bảo tôi rằng, mặc dù mẹ đã không dạy tôi như vậy, nhưng dường như tôi có lý. Chỉ có điều mẹ già rồi nên lẩn cả, mặc dù mẹ luôn cố gắng và cứ tưởng làm như vậy sẽ tốt hơn cho tôi. Bố gọi bảo rằng, bố mà ở địa vị mẹ tôi, thì ít ra cũng không nói thêm gì nữa. Bởi nói vậy là đổ thêm dầu vào lửa, và tôi cũng đừng có giận mẹ nữa. Liên đó mẹ gọi để nói rằng tôi đừng có nghe những gì bố nói, vì ông ấy nói toàn những điều ngớ ngẩn, rằng tôi cứ làm theo ý của mình. Lại đến bố gọi điện bảo tôi đừng buồn nữa, vì cuộc đời chưa kết thúc. Cụ an ủi rằng tôi vẫn còn đang trẻ mặc dù gần đây nom tôi không được khỏe. Tiếp đó lại đến lượt mẹ tôi, bà bảo tôi đừng có nghe bố, vì tôi còn trẻ nên phải chăm lo cho bản thân mình.

Sau đó tôi nhận ra không có Tosia ở nhà.

***

Trời đã tối. Con Borys nằm ngay trước lò sưởi đã nguội lửa. Tôi toát mồ hôi, hai con mèo nằm trên người tôi giúp bệnh tật mau mau tan biến. Tôi quyết định gọi điện cho Ula. Có khi Tosia sang đó chơi với Isia cũng nên. Tôi gọi điện cho Ula, tìm tôi đập thành thịch.

“Tớ đây, Judyta...”

“Lạy Chúa tôi, may quá, cậu đã gọi điện.” Ula khóc thút thít trong điện thoại.
“Tớ những tưởng cậu sẽ không bao giờ gọi cho tớ nữa.”

Tôi cảm thấy nhẹ nhõm trong lòng. Thực ra Ula có muốn xúc phạm tôi đâu.

Đó chẳng qua chỉ là tình huống ngẫu nhiên không may. Chỉ thế thôi.

“Ula này!” Tôi nói giọng khàn khàn vào ống nghe, chiều nay tôi quên chưa uống thuốc nên giọng mới thế. “Tớ không giận cậu nữa rồi. Tớ phải kể cho cậu nghe tuốt tuốt mọi chuyện.”

“Cậu sao vậy, cậu ốm hay sao?” Ula lo ngại.

“Ốm tí chút thôi, có Tosia ở bên đó không?”

“Minh sang ngay nhà cậu đây!” Ula hét to nên tôi không kịp biết Tosia có ở bên nhà cô bạn láng giềng của tôi hay không.

***

Ula pha cho tôi phải đến hai ly trà và bốn ly nước chanh, chúng tôi ôm chặt lấy nhau, bắt chập bệnh viêm phổi của tôi. Không thể có chuyện một gã Cựu Chồng ngu ngốc chia rẽ tôi và Ula, khiến chúng tôi cãi nhau và làm hỏng tình bạn thâm thiết. Cũng may là có sự cố như vậy xảy ra, nhờ thế tôi có dịp tâm sự với Ula về mọi chuyện, nếu không chắc cũng chẳng có cơ hội nào. Với tình bạn, cũng như với tình yêu, phải chăng những gì làm cả hai tức giận sẽ mãi không thể xóa nhòa? Dù sao, rất may cho tôi là đang có Ula ở đây.

Khi còn lại một mình tôi gọi điện cho Jakub, nhưng hôm nay nó không gặp Tosia. Sau đó tôi gọi cho bố mẹ và thận trọng hỏi, nhưng cả hai cũng không biết. Tiếp đó tôi gọi cho Cựu Chồng, Jola nghe điện thoại và bảo rằng tất nhiên không có Tosia ở đó. Cô ta còn nói, con bé mà đến đây thì chị phải biết chứ?

Tôi không biết. Tôi quyết định sẽ không lo lắng và bực mình nữa. Chưa đến nỗi quá khuya, chắc chắn Tosia sẽ không muốn đánh thức tôi vào giữa đêm. Tôi không phải kiểm soát nó đâu. Nó đi đâu đó một lát rồi về thôi.

Tay cầm ống nghe, tôi leo lên giường, con Borys đi theo tôi. Nói “đi” là nói quá lên, thực ra là nó bò lết. Tôi biết, không thể tránh khỏi thời khắc tôi gọi Manka đến và tiễn đưa Borys đến nơi mà ở đó không một chú chó nào phải

chịu đau đớn. Nơi đó nó có thể chạy lảng xảng bất cứ chỗ nào tùy thích. Nó có thể nhai thức ăn của mèo, giấu không cho các con chó khác biết và không ai quát mắng nó, cũng chẳng có ai chê cười nó. Con Borys đặt đầu lên gối nhìn tôi. Tôi nâng hai chân sau của nó lên. Cung ời, mi cứ nằm đi, chừng nào mi còn sống.

Tôi cuộn chăn và uống một viên thuốc viêm họng. Vừa mới nằm yên chỗ thì chuông điện thoại reo, trong ống nghe tôi nghe thấy giọng nói yêu thương nhất trần đời, giọng nói đầy ắp tình yêu và lòng chân thành:

“Judyta đó phải không? Judyta, anh sợ... liệu có phải anh bị chơi xỏ không vậy?”

Tôi ngây cả người.

“Tosia nôn thốc nôn tháo. Nó ăn phải cái gì vậy? Anh sợ nó không thể đi tàu về nhà được. Anh chở nó về được không? Judyta? Em có ở đó không? Chiếc máy khoan của anh muốn hỏi em, liệu em có chỗ cho nó ở trong tủ của em?”

HẾT

Judyta, người đàn bà từng tuyên bố "Xin cách đàn ông!" bây giờ đã đính hôn, và chỉ một bước nữa thôi là giấc mơ về "chàng hoàng tử cưỡi ngựa trắng đến tận nhà" sẽ thành hiện thực. Nhưng trở ngại bỗng xuất hiện: Adam Xanh Lỡ – vị hôn phu của cô – chuẩn bị đi Mỹ, đất nước của vô vàn cám dỗ, trong sáu tháng. Làm đám cưới ngay bây giờ hay đợi đến khi anh về là một bài toán khó giải với cô. Còn Tosia – cô con gái yêu quý – chẳng mấy chốc là đến kỳ thi tốt nghiệp trung học. Cô bé ngày thơ ngày nào giờ sắp tròn mười tám, biết yêu say đắm, dám nghĩ dám làm, và là nguyên do của vô số hiểu lầm, rắc rối cho mẹ cô. Văn giọng vẫn khôi hài, dí dỏm, nhiều tự trào như trong *Xin cách đàn ông!*, **Katarzyna Grochola** viết tiếp về những thách thức của số phận vẫn đang chờ đón Judyta, người đàn bà đại diện cho một tầng lớp phụ nữ vừa hiện đại vừa mơ mộng trong các thành phố Ba Lan.

"Đây không phải là sự ve vãn buồn tẻ của chủ nghĩa bình đẳng giới giả tạo, mà là một cuốn tiểu thuyết pop trẻ trung."

— **Agnieszka Kosinska** (Tuần báo Văn học)

CÙNG ĐỌC, CÙNG CHIA SẺ